Bilow ilaa Dhamaad

Fahanka guud ee Kitaabka Quduuska Ah

40 Cashar

Rejep iyo Layla Aydin

Bilow ilaa Dhamaad

Fahanka guud ee

Kitaabka Quduuska Ah

40 Cashar

Rejep iyo Layla Aydin

Asalki waxa lagu daabacay afka Ruush ka
Обзор Священного Писания: 40 уроков by Rejep iyo Layla Aydin
Xuquuqda sameeyaha © 2023 ee Alpha iyo Omega. Xuquuqda oo dhan waa in la dhowro.
alphaomegasilkroad@gmail.com

Xuquuqda sameeyaha © 2025 ee Alpha iyo Omega ee qorkiisa luuqaada Soomaali ka ah. Tarjumay ogolaansho. Xuquuqda oo dhan la dhowro.

Sawirada dhammaan bogagga, kuwa hoos ku qoran marka laga reebo, xuquuqda sameeyaha © 2023 ee Jim. Xuquuqda oo dhan waa in la dhowro. Sawirada ee Shirkadda Good Book ee bogagga 65, 66, 122, 123, 188, iyo 189, sameeyana © 2016 ee Phil Crowter/The Good Book Company Ltd ayaa iska leh. Taasi oo loo isticmaalay halkan ogolaansho. Xuquuqda oo dhan waa in la dhowro.

Qorniinka Quduuska ah waxay laga soo xigtay Kitaabka Quduuska ah, Somali Bible Protestant Edition. Copyright © Bible Society of Kenya, 1976, 1979, 2018.

Fool

Diyaarinta casharka waxaynu ugu mahad naqayna Phil Crowter oo ah *Wacdiyeey Sheekadda weyn ee Eebbe*, taasi oo lagu qoray (Good Book Company, 2016) oo sawirradiisa aan isticmaalaanay oo aan ogolaanshano ka haysano. Sidoo kale Matt Searles oo qoray *Sheekada Eebbe* (Lion Hudson Ltd, 2021). Qeybta kale ee koorsadu waxay ka dhalatay waxbarashada Leyla ee Cilmiga Diinta ee Kitaabiga, iyo sido kale waxbarasho gaar ah oo Kitaabka Qudduuska ah, muxaadarooyin xad-dhaaf ah ee aan dhagaysanay, buugaag aan akhrinsan oo badan, iyo in ka badan saddex qarni oo aan la shaqeeynaynay Mu'miniinta asalkoodu ka soo jeedo Muslimka. Dabcan waxay ahayd qoraal ah in la buuxiyo baahida loo qabo koorso fudud oo wax loogu qabanayo Mu'miniinta gaar ahaan ku haboon kuwa ka soo jeeda Muslimiinta. Waa aalad ay Mu'miniinta caadiga ah u isticmaali karan inay ku urursadaan Mu'miniinta kale, si ay dhammaantood u koraan garashadooda iyo jacaylka Erayga Ilaahay.

Hordhac

Halkan waxaa ku jira afartan cashar (40) si aad u barato sheekada Kitaabka Quduuska ah.

Cashar kastaba wuxuu leeyahay su'aalo badan oo aad ka jawaabi karto. Tirada ku qoran xarfaha dhexdooda su'aal kasta waxay muujinaysaa tirada jawaabta ee dhamaadka casharka. Isku day inaad ka jawaabto su'aasha ka hor intaadan eegin jawaabta!

Cashar kasta wuxuu leeyahay tixraacyo aayado ka yimid qaybaha kale duwan ee Kitaabka Quduuska ah. Haddii ay ku qoran yihiin **xarfaha waaweyn**, waa muhiim inaad hesho oo aad akhrido. Haddii aysan ku qornayn **xarfahaa waaweyn**, Haddii aad waqti haysato iyaga waad akhriyi kartaa.

Waxaan ku ducaynayaa inaad ka helidoontid barashada casharadan oo aad la wadaagi doonto dad kale sheekooyinkan cajiibka ah!

Tusmadda Buugga

Casharka 1aad:	Buugaagta Kitaabka Quduuska ah	7
Casharka 2aad:	Bilowggii	13
Casharka 3aad:	Dembiga.	19
Casharka 4aad:	Ilaahay Wuxuu Xukumiyaa Xumaanta.	26
Casharka 5aad:	Ballanqaadkii loogu ballan qaaday Ibraahim	30
Casharka 6aad:	Ballanqadyadii ilahay waxa loo sii gudbinayay farcankii Ibraahim	34
Casharka 7aad:	Ilaah Badbaadiyaha ah	41
Casharka 8aad:	Ilaahay Wuxuu ku Badbaadiyay Allabariga	47
Casharka 9aad:	Ka talabidda badda	51
Casharka 10aad:	Allabaryo	56
Casharka 11aad:	Toban Amar	60
Casharka 12aad:	Taambuugga	68
Casharka 13aad:	Nolosha cidlada	73
Casharka 14aad:	Sheekooyiinka Kitaabka Quduuska oo Sideed Sawir ah.	78
Casharka 15aad:	Yashuuca	81
Casharka 16aad:	Xaakinnada	87
Casharka 17aad:	Boqorradda	95
Casharka 18aad:	Daa’uud—Boqorkii ugu weeyna	101
Casharka 19aad:	Buugaagta Xikmadda: Ayuub	109
Casharka 20aad:	Buugaagta Xigmadda: Sabuuraddii	114

Casharka 21aad:	Sabuurradii 91.	118
Casharka 22aad:	Buugaagta Xigmadda: Maahmaahyo, Wacdiyahii, iyo Gabaygii Suleyman	124
Casharka 23aad:	Nebiyada Israa'iil iyo Yahuudah	130
Casharka 24aad:	Nebi Ishacyaah	137
Casharka 25aad:	Nexemyaah	142
Casharka 26aad:	Qisooyinka Kitaabka Quduuska oo sideed Sawir lagu muujinaayo	148
Casharka 27aad:	Ilaahay wuxuu yimid dunida isagoo bini'aadam ah	151
Casharka 28aad:	Ciise Masiix.	155
Casharka 29aad:	Ma Masiibo daran mise qorshaha Ilaahay ayaa fulay?.	161
Casharka 30aad:	Soo-sara-Kicitaanka iyo soo noqoshada Ciise	166
Casharka 31aad:	Ruuxa Quduuska Ah	172
Casharka 32aad:	Kaniisadda	178
Casharka 33aad:	U sheegidda dadka warka wanaagsan	186
Casharka 34aad:	Farriimaha Ku Jira Axdiga Cusub.	190
Casharka 35aad:	Tesaloniika Kobaad.	196
Casharka 36aad:	Soo noqoshada Ciise iyo Maalinta qiyamahaa	201
Casharka 37aad:	Buugga Muujintii (Qaybta 1aad).	208
Casharka 38aad:	Buugga Muujintii (Qaybta 2aad).	218
Casharka 39aad:	Abuurista Cusub	223
Casharka 40aad:	Qisooyinka Kitaabka Quduuska ah oo lagu mujiyeey sideed Sawir	229

Casharka 1aad:

Buugaagta Kitaabka Quduuska ah

Casharkan waxaad u baahan doontaa inaad eegtid **tusmadda bilowga** Kitaabka Quduuska ah.

Hordhac

- **Kitaabka Quduusku waa ururinta buugaag kala duwan.** Waxaa ku jira 66 buug: 39 buug oo ka mid ah Axdigii Hore iyo 27 buug oo ku jira Axdiga Cusub. Waxay la qoray waqtiyo kala duwan iyo qoraalo kala duwan waxayna leeyihiin noocyo kala duwan (tusaale: taariikh, gabayo, waraaqo).

  Waa imisa buugaagta kitaabka Quduusku? [1]

- **Kitaabka Quduusku wuxuu u qaybsamaa laba qaybood:** Axdigii Hore (ama Heshiiskii Hore) iyo Axdiga Cusub (ama Heshiiskii Cusub). Axdi macnihiisu waa heshiis. Axdigii Hore, Ilaahay wuxuu heshiisyo kala duwan la sameeyay dadkiisa, sida Ibraahim, Nuux, reer Israa'iil buurta Siinaay, iyo Daa'uud. Laakin Axdiga Cusub wuxuu Ilaahay heshiis cusub ku sameeyey dhiigga Ciise Masiixa. Heshiiskaani wuxuu ka sareeyaa dhammaan heshiisyadii Axdigii Hore maxaa yeelay wuxuu xoojiyay dhammaan ballamadii Axdigii Hore.

  Sidee buu kitaabka Quduusku u kala qaybsan yahay? [2]

  Waa Maxay macnahaa kalmadda "Axdi"? [3]

- **Labada qaybood ee Kitaabka Quduusku waa erayadii Ilaahay oo inoo qoran.** Xilligii Ciise, waxa jiray Kitaab hore, Axdigii Hore. Yuhuuddu waxay ugu yeedhi jireen "Kitaabka Quduuska ah" waxayna ku akhrisan jireen sunagogyada ama macbuudyadda oo ah meelaha ilahaa abahaa ah lagu cabuuddii jiray. Waxay rumaysnaayeen in Ilaahay ku waxyooday. Laakin dhimashadii rasuullada kadib, rumaystayaashu waxay ururiyeen buugaagta Ciise ka hadlayay (Injiilka) iyo waraaqihii rasuullada. Xataa xilligii rasuullada, rumaystayaashu waxay ogaadeen in waraaqaha rasuulladu ay sidoo kale yihiin waxyiga Ilaahay (2 Butros 3:15–16). Bawlos wuxuu u qoray Timoteyos: *Qorniinka oo dhami waa waxyiga Ilaahay waana waxtar u leh waxbaridda, usii digida, toosnanta, iyo ku tababaridda xaqnimada* (2 Timoteyos 3:16).

  Maxay buugaagta kitaabka Quduusku oo dhami ay faa'iido u leeyihiin? [4]

Axdigii Hore

Axdigii Hore wuxuu ku saabsan yahay sida Ilaahay u abuuray dunida iyo dadka, iyo sida uu dadka qaarkood isagu doortay. Axdigii Hore waxa ku jira ballamo qurux badan oo Axdiga Cusub uun lagu fuliyay.

Axdigii Hore waxa ku jira buugaag kala duwan: buugaagta sharciga, buugaagta taariikhda, buugaagta xikmada, iyo buugaagta nebiyada.

Shantii Buug ee Hore (Tawreed)

Shanta buug ee ugu horeeya waxaa loo yaqaanaa Tawreed ama Shanta qaybood ee hore. Sheekada waxay ka bilaabanaysaa abuurkii dunida ilaa dhimashadii Muuse inta aanay dadka Ilaahay dhaxalka soo gelin.

Tawreeddu waxay inooga warramayn:

1. Ilaahay wuxuu abuuray dunida.

2. Dadku inay dembaabeen.

3. Ilaahay wuxuu soo dejiyey daad uu ku halaagayo dadka oo dhan, laakiin wuxuu badbaadiyay Nuux iyo qoyskiisa.

4. Ilaahay wuxuu doortay Ibraahim inuu noqdo Aabaha dadkiisa, si farcankiisu u noqdaan dad Ilaahay doortay.

5. Ilaahay wuxuu dadkiisa ka badbaadiyay addoonsigii Masar iyada oo loo marayo nebi Muuse.

6. Buurta Siinaay, Ilaahay wuxuu la galay heshiis ah in uu yahay Ilaahooda iyaguna ay ilaalin doonaan sharcigiisa.

7. Maadaama ay caasiyeen, Ilaahay wuxuu dadkiisa ku celiyey lamadegaanka muddo 40 sano ah. Dhamaadka 40-kaas sano, wuxuu gaarsiiyey xuduudka dhulka ballanqaaday.

8. Muuse wuxuu sharciga Ilaahay baray jiilkii cusub.

Ilaahay wuxuu ballamo la sameeyey Ibraahim, oo laga akhrin karo Bilowgii 12:1–7. Sheekada Kitaabka Quduusku waxay ku saabsan tahay sida Ilaahay u fuliyo ballamadan. Axdigii Hore, waxay kaliya ahaayeen si buuxda u fulin.

Maxay ahayd wixii Ilaahay Ibraahim siiyey? [5]

Qorniinkan oo ka hadlay Taariikhda dadka Israa'iil: Yashuuca ilaa Ester

Waxa jira 12 buug oo taariikh ah: kuwaas waa taariikhda dadkii Ilaahay ee dhulkii ballanqaaday. Waxa kale oo loogu yeeraa Qorniinka Nebiyada Qaybta koobaad.

Ilaahay wuxuu dadkiisa siiyay taliyeyaal iyo boqorro si ay ugu taliyaan, laakiin boqorradaas intooda badani way diideen inay Ilaahay maqlaan. Boqorrada ugu waaweyn waxay ahaayeen Daa'uud iyo wiilkiisa Sulaymaan. Intii ay xukunka hayeen, waxay u egtahay inay dhammaan ballanqaadkii Ibraahim rumowday. Laakiin ka dib waxaan aragnaa sida dadkii Ilaahay ay ugu caasiyeen oo ay u caabudaan ilaahyo kale.

Dabadeed Ilaahay wuxuu u musaafuriyay dal kale. Kadib 70 sano, qaar ka mid ah dadkii Ilaahay waxay ku soo noqdeen dhulkii loo ballanqaaday.

Boqorradii ugu weynaa ayay ahayeen? [6]

Maxaa Ilaahay dadkiisa ugu musaafuriyey dal kale? [7]

Buugaagta Xikmada (Sabuurka)

Waxa jira shan buug oo xikmad leh: **Ayuub, Sabuurka, Maahmaah, Wacdiyahow,** iyo **Gabaygii Sulaymaan.**

Buugaagtani waxay xanbaarsan yihiin waxyaabo xikmad leh oo nolosha ku saabsan. Waxay ina barayaan xikmad iyo sida nolol guul leh loo noolaado. Sabuurku waa ururinta

gabayo cibaadeysan iyo ducooyin Ilaahay loo jeediyo. Waxa kale oo aynu u adeegsan karnaa cibaadada iyo xiliga ducada!

Maxaynu shantan buug ka baraankarna? [8]

Muxuu Sabuurku faa'iido inoo leeyahay? [9]

Buugaagta Nebiyada

17-ka buug ee kale ee ku jira Axdigii Hore waa buugaagta nebiyada. Nebiyadu waxay ahaayeen fariin wadayaal Ilaahay.

Si loo fahmo buugaagta nebiyada, waa in aan aqoon u leenahay buugaagta taariikhda. Si loo fahmo waxa nebiyadu qoreen, waa in aan ognahay goortii ay qoreen:

1. **Qaarkood waxay qoreen xilligii boqorrada Israa'iil.** Waxay uga digeen dadkii Ilaahay in haddii aanay Ilaahay ugu soo noqon uu ciqaabi doono.

2. **Qaarkood waxay buugtooda qoreen xilligii la masaafuriyay.** Waxay ku boggaadinayeen dadkii Ilaahay, iyaga oo leh Ilaahay kuma dayn doono weligiis.

3. **Qaarkood waxay qoreen markii ay ku soo noqdeen guriyahooddii kadib masaafurintii.** Waxay ku dhiirigelinayeen dadkii Ilaahay ballanqaadkii ah in uu xishood kooda ka qaadi doono.

Nebiyadu waxay dadka Ilaahay ku wacdiyeen, ku boggaadiyeen, oo ku dhiirigeliyeen.

Maxaa loo baahan yahay si loo fahmo buugaagta nebiyada? [10]

Maxay yihiin saddex waxyaalood oo uu Ilaahay ku sameeyo nebiyada? [11]

Axdiga Cusub

Axdiga Cusub waxa aynu ku akhrinaa sida Ilaahay qudhiisu Abuuraha Caalamka uu dunideena ku soo galay oo u noqday nin dhammaystiran. Ciise waa Boqorkii la Ballanqaaday ee Ilaahay, Masiixa, kaas oo inoo keenaya badbaado. Axdiga Cusub dhammaan ballamadii Axdigii Hore waa la rumeeyey.

Si kale haddii loo dhigo, waxaa Kitaabka Quduuska ah ku jira hal geesi oo keliya: **waa Ciise Masiix**.

Ciise wuxuu ahaa xal Ilaahay u keenay dhibka dembiga inagga fogeeyay Ilaahay.

Yaa ah geesiga ugu weyn ee Kitaabka Quduuska ah? [12]

Sidoo kale, Waxaa jira noocyo kala duwan oo buugaag ah oo ku jira Axdiga Cusub.

Injiillada iyo Falimaha Rasuullada

Ugu horreyn waxaa jira buugaag taariikhi ah.

Injiillada: Afarta buug ee ugu horreeya waxay ka sheekaynayaan nolosha Ciise (kuwaas ayaa loo yaqaanaa Injiillada ama Injil). Afar qof ayaa qoray xisaab celinta noloshiisa: **Matayos, Markos, Luukos,** iyo **Yooxanaa.**

Kadib waxaa jira **Falimaha Rasuullada**. Buuggan waxaa qoray Luukos. Waa sheeko ka hadlaysa qoyska cusub ee Ilaah, oo macneheedu yahay kaniisadda. Buuggani wuxuu ka sheekaynayaa sida warka wanaagsan ee ku saabsan Masiixu ugu fiday dalal badan.

Imisa buugaag taariikhi ah ayaa ku jira Axdiga Cusub? [13]

Yaa qoray buugga Falimaha Rasuullada? [14]

Warqadaha

Kadib buugga Falimaha Rasuullada, waxaa jira 21 warqadood oo ka yimid Butros, Yooxanaa, Bawlos, iyo rasuullada kale si ay ugu wacdiyaan warka wanaagsan uguna dhiirrigeliyaan uguna hagajiyaan kaniisadaha.

Yaa qoray warqadaha? [15]

Muujinta

Buugga ugu dambeeya ee Kitaabka Quduuska ah waa **Muujintii**. Waxa ku jira Yooxanaa oo sharaxaya aragtidiisa taas oo inoo muujinaysa mustaqbalka halkaas oo Ciise ka adkaaday dembiga, dhimashada iyo shaydaanka! Ilaah iyo dadkiisa waxay si wadajir ah ugu noolaan doonaan dhulka cusub weligiis! Tani waa hirgelinta dhamaystiran ee ballanqaadyadii Ilaah u sameeyay Ibraahim.

Yaa kuwada noolaan doona dhammaadka sheekada? [16]

Layli Fududeyn ah

Haddii aadan hore u samaynin, akhri cutub ka mid ah Kitaabka Quduuska ah maalin kasta (dhawr aayadood). Oo is weydii su'aalahan soo socda:

1. Waa Maxaay waxaa ku qoran oo ku saabsan Ilaah (Aabbe, Wiil, Ruuxa Quduuska ah)?
2. Waa maxay waxa halkan ku qoran oo ku saabsan dadka?
3. Ma jiraa amar la raaco, digniin inoo ah, ama tusaale la raaco?
4. Maxay tahay waxaa casharkani inaga baraayo Ilaah cutubkani?
5. Yaa aan la wadaagi karaa arinkan?

Jawaabahaaga kuna qor buugaga xusuus qorka ah.

Jawaabaha

1 – 66.
2 – Axdiga Hore iyo Axdiga Cusub.
3 – Axdi micnihiisu waa heshiis.
4 – Waa in wax lagu baro, lagu canaanto, lagu saxo, iyo hanuunin xagga xaqnimada ah.
5 – Ballanqaadyo qurux badan.
6 – Daa'uud iyo wiilkiisa Sulaymaan.
7 – Dadka Ilaah ma aysan adeecin Ilaah, waxayna caabudeen ilaahyo kale.
8 – Xigmad—sida loogu noolaado guul.
9 – Waxaan u adeegsan karnaa cibaadada iyo baryadayada ilaah!
10 – Waa in aan ogaano goorta ay qoreen.
11 – Ilaah wuxuu farriimo digniin ah, raaxo ah, iyo dhiirigelin ah ugu soo diray nebiyada.
12 – Ciise Masiixa.
13 – 5.
14 – Luukos.
15 – Butros, Yooxanaa, Bawlos, iyo rasuullo kale.
16 – Ilaah iyo dadkiisa.

Casharka 2aad:

Bilowggii

Akhri **Bilowgii 1:1–2:15** (laga bilaabo cutubka koowaad aayaddaha koowaad ilaa cutubka labaad aayaddaha shanaad iyo tobnaad ee Bilowgii).

Saddexda Qof ee Ilaah

Bilowgii 1:1: *Bilowgii, Ilaah ayaa abuuray cirka iyo dhulka.*

Maxaa jiray ka hor inta Ilaah uusan abuurin cirka iyo dhulka? [1]

Bilowgii 1:3: *Markaasaa Ilaah yidhi: "Iftiinka ha ahaado"—markaasaa iftiin noqday.*

Sidee buu Ilaah u abuuray adduunka? [2]

Akhri **Yooxanaa 1:1–3**. *Bilowgii waxaa jiray Erayga, Eraygiina wuxuu la joogay Ilaah, Erayguna waa Ilaah...*

Kuma la joogay Ilaah bilowgii? [3]

Akhri **Yooxanaa 1:14–17**. Waa kuma "Eraygu"? [4]

Bilowgii 1:2: "*Dhulkuna qaab ma lahayn, wuuna madhnaa; gudcurkuna moolkuu dul joogay; oo Ruuxa Ilaahna wuxuu ka dul dhaqdhaqaayay biyaha.*"

Maxaa dul dhaqdhaqaayay biyaha? [5]

Markii horeba cutubka koowaad ee Kitaabka Quduuska ah,waxaynu ku arkaynaa Saddexda Qof ee Ilaah: **Ilaah, Wiilka (Erayga),** iyo **Ruuxa Quduuska.**

Akhri **Bilowgii 1:26–27**. Aad ayay xiiso u leedahay in Ilaah yidhi sawirkeena iyo suradeena.

Tani waxay tusinaysaa in Ilaah uu yahay mid laakiin dhinac kale ayuu kaga duwan yahay mid keliya.

Akhri **Sharciga Kunoqoshadiisa 6:4**. Ilaah waa Ilaah kali ah.

Imisa ilaah baynu caabudnaa? [6]

Ma caabudno saddex ilaah, laakiin waxaan ognahay in Ilaaheenna kaliya uu leeyahay saddex qof oo is jecel si qumman.

Maaha jacayl xagga dareenka ah, laakiin waa jacayl joogto ah oo aan nafsiyan ku salaysnayn kaasoo farxad galinaya kuwa kale.

Ilaah waa jacayl (1 Yooxanaa 4:8). Si aad u jeclaato waa inaad leedahay qof kale. Maahaa mid suurtogal ah in la jeclaado, haddii aan qof jeclaado la helin! Aabbaha, Wiilka, iyo Ruuxa Quduusku waxay si qurux badan isu jeclaayeen xitaa ka hor abuurista dunida.

Akhri **Sharciga Kunoqoshadiisa 6:5**. Maxay Ilaah ku leeyahay dadkiisa inay sameeyaan? [7]

Ilaah wuxuu inaga codsadaa inaan sameyno waxa uu sameynayay tan iyo ka hor intaanu abuurin dunida! Ilaah wuxuu inaga dhigay inaan isaga jeclaanno iyo inaan dadkana jeclaanno.

Waxaan ku arkaynaa Saddexda Qof ee Ilaah Axdiga Hore iyo Axdiga Cusub labadaba.

Tusaale ahaan:

- Bilowgii cutubyada 18–19, Ilaah wuxuu ku suganyahay samada iyo dhulka labadaba. Dabcan, Aabbaha Ilaah wali wuxuu ku suganyahay samada, hase ahaatee waxaan aragnaa Ilaah oo la hadlaya Ibraahim isagoo joogga dhulka sidii nin oo kale. Sidee bay u suurtagal ku tahay? Markaanu fahanno in Ilaah uu yahay mid, laakiin saddex qof oo hal isku ah, waxay tani noqoneysaa mid la fahmi karo.

- Yooxanaa 14:16–17, Ciise wuxuu yidhi inuu Aabbaha ka baryi doono inuu u soo diro Ruuxa Quduuska ah xertiisa.

Goorma baynu ugu horreyn ku arkaynaa Saddexda Qof ee Ilaah Kitaabka Quduuska ah? [8]

Aadanaha waxaa loo abuuray inay xiriir la yeeshaan Ilaah

Akhri **Bilowgii 1:26–27**. Sideen ugu duwanahay xayawaanka? [9]

Sidee bay u eg tahay in laynaga sameeyay sawirka Ilaah? [10]

Dad nooce ah ayaa leh sharafta iyo qiimaha? Ma dadka waaweyn? Ma kuwa hodanka ah? Ma kuwa aad u xoog badan? Ma kuwa aad u caqli badan? [11]

Waligeen ma diidi karno kuwa uu Ilaah abuuray. Shaqadeenu waa inaan jeclaanno qof kasta, ha ahaado da'diisa, jinsiisa, muuqaalkiisa, midabkiisa, awoodiisa, dhaqaalihiisa iwm.

Akhri **Muujintii 4:11**. Maxaynu u caabudnaa Ilaah? [12]

Waxaa laynoo abuuray inaan Ilaah caabudno. Markaan Ilaah caabudno, waxay inoo keentaa farxad iyo Ilaahna wuu ku farxaa kuwaa isagga cabuudda!

Shaqadii Aadan

Ilaah wuxuu Aadan iyo Xaawa ku beeray Beerta Eeden. Laakiin Ilaah wuxuu siiyay dunida oo dhan iyagga!

Akhri **Bilowgii 1:28**. Maxaa uu Ilaah u sheegay inay sameeyaan? [13]

Tani maxay ka dhigan tahay? Maxa Ilaahay ka rabay inay sameeyaan? [14]

Muxuu Aadan uga baahna inuu xayawaanka xukumo? Sidee bay xayawaanku faa'iido ugu leeyihiin? [15]

Ilaah uma siin dhul si ay u ilaashadaan, si aysan waxba u bedelin, sida matxaf. Ilaah wuxuu siiyay dhul si ay u isticmaalaan oo ay u helaan waxyaabo cusub oo ay iyaga u gaar ah, iyo sidoo kale inay dunida ka dhigaan mid xitaa ka qurux badan.

Markaa Aadan iyo Xaawa waxaa laga abuuray sawirka Ilaah **inay dunida ku xukumaan xukunka Ilaah hoostiisa.**

Akhri **Bilowgii 2:9**. Maxay ahayd sababta Ilaah uu u abuuray geedo badan? [16]

Akhri **Bilowgii 2:10–14**. Maxay ahayd sababta Ilaah uu iyaga uga dhigay webiga agtiisa? [17]

Waxaa jiray carro xeebeed iyo webiga hareerihiisa.

Maxay ahayd sababta Ilaah uu inoogu siiyay carro xeebeed? [18]

Akhri **Bilowgii 2:12**. Waxyaabaha wanaagsan ee Ilaah u abuuray inay iyagu helaan maxay ahaayeen? [19]

Maxay ahayd sababta Ilaah uu inoogu siiyay dhagxaan qaali ah iyo dahab dhulka ku jira? [20]

Akhri **Bilowgii 2:15**. Maxay ahayd shaqada uu Aadan u qabtay? [21]

Shaqadu waay inoo wanaagsan tahay inagga!

Waa arrin murugo leh marka qofku shaqo la'aan yahay oo uu guriga fadhiyo maalintii oo dhan. Ilaah wuxuu rabay in dadka aysan kaliya awoodin inay cunto beeraan si ay isu quudiyaan, wuxuu rabay inaan dunidan ku raaxaysanno.

Maxaan sameyn karnaa si aan uga sii raaxaysano dunida Ilaahay in badan? [22]

Waxaan Ilaah ku maamuusnaa markaan sameyno waxyaabo ka dhiga dunida mid qurux badan. Waxaanan ceebeynaynaa Ilaah markaan sameyno waxyaabo ka dhigaya dunida mid aan qurux lahaayn. Tusaale ahaan, qashin ku tuurista dhulka.

Sidee baad ugu maamuusaa Ilaah noloshaada?

Jawaabaha

1 – Waxba ma jiriin, laakiin Ilaah had iyo jeer wuu jiray.
2 – Wuu yidhi waana dhaceen. Ilaah wuxuu abuuray eraygiisa.
3 – Bilowgii, Ereyga wuxuu la jiray Ilaah.
4 – Ciise.
5 – Ruuxa Ilaah.
6 – Keliya!
7 – Ka Jecelow Rabbigaaga Ilaah, qalbigaaga oo dhan, naftaada oo dhan iyo xooggaaga oo dhan.
8 – Qaybta koowaad.
9 – Waxaynu ku kala duwanahay ayaa xaqiiqda ah in layga sameeyay sawirka Ilaah.
10 – Waxaynu hadli karnaa, jeclaan karna, qori karnaa, qorsheyn karnaa mustaqbalka, ta ugu muhiimsan ayaa ah, in aynu la xiriiri karno Ilaah.
11 – Qof walba wuxuu leeyahay sharaf iyo qiimo sida sawirka Ilaah, xitaa carruurta yaryar iyo dadka naafada ah.
12 – Sababtoo ah wuu inaga abuuray.
13 – Hawshooda waxay ahayd in ay midho dhalaan oo ay badan yihiin; dhulka buuxiya oo ay xakameeyaan.
14 – Wuxuu rabay in ay:
- In ay Buuxiyaan aduunka iyaggo caruur leh.
- Beerto geedaha miro, geedaha looska, khudradda, bariiska, iyo qamadi iwm.
- Ogaadaan bunka, shukulaatada, dhir iyo iwm.

15 – Caano iyo ukun.
Dhogor dhar iyo bustayaal.
Inay harag jiidaan beerta.
Inay gaadiid jiidaan si ay alaabtooda u qaadaan.
Safarka (gaar ahaan fardaha).
Ugu yaraan (Bilowgii 4:4).
Kadibna cuntada (9:3—Ilaah wuxuu u sheegay Nuux inuu cuno cunto hilib ah).
16 – Inuu na siiyo miro macaan.
Inuu na siiyo alwaax dabka.
Si aynu u dhisno guryo.
Inaan sameyno alaabta guryaha, qalabka muusiga.
Si ay ugu raaxo yeelato in la eego, gaar ahaan dayrta, marka midabbada caleemaha isbedelaan.
17 – Si ay u helaan biyo cusub oo cabitaan iyo dhaqan.
Si ay safar u sameeyaan, maadaama bilowgii aanay waddooyin jirin.
Beerta Eden ma ahayn xabsi!
18 – Si aan u dhisno qasriga ciidda!
Si aan u sameyno dhalo.
Si aan u sameyno microchips taleefannada iyo kombuyuutarada.
19 – Dahab, malab ur leh, dhagax onyx.

20 – Si dadka ay isu qurxin karaan.
Si raggu ay jaceyl ugu muujiyaan xaaskooda!
Si aan lacag u helno.
Si aan u sameyno kombuyuutarada iyo taleefannada.
Iyo si dadka ay u qurxiyaan macbudka, oo noqon doona sawir ka mid ah macbudka jannada (Muujiintii 21:18–20).

21 – Inay beertaan beerta oo ay daryeelaan.

22 – Ilaah aad ayuu u jeclaanayaa marka:
- Aan diyaarinno cunto macaan.
- Aan guryaha si qurux badan oo raaxo leh u qurxinno si aan u muujinno marti gelinta dadka baahida qaba.
- Sii Dadku fikrado cusub u keenan.

Waa maxay fikradaha kale ee aad hayso?

Casharka 3aad:

Dembiga

Beerta Eden

Akhri **Bilowgii 3:1–24**.

Maxay Shaydaanku, isagoo u qaabeysan sidii mas oo kale, muxuu u sheegay Xawa? (3:1, 4–5) [1]

Waxa uu soo jeedinayaa in Eebbe aanu run sheegin iyo in Eebbe aanu samafal lahayn.

Ma run buu Shaydaanku sheegay? [2]

Aadan iyo Xaawa hore ayay ugu ekaayeen Ilaahay, waxaa lagu abuuray muuqaalkiisa! Haddana, abuur aan ku abuurmin sawirka Ilaahay ayaa la hadlaya. Wuxuu u sheegayaa in haddii ay sameeyaan waxa uu leeyahay, ay noqon doonaan sida Ilaahay!

Haddii Aadan iyo Xawa aysan dambaabin, maxaa dhici lahaa? (3:24) [3]

Ma ahayd aqoontii Shaydaanku ka hadlayay mid wanaagsan oo iyaga u fiican? Ma ku farxeen? Maxay ka baran doona aayaddan 7? [4]

Maxay ahayd shaqaddii Eebbe Aadan siiyay 2:15? [5]

Sidaa darteed, Maxay ahayd in ay sameeyaan marka masku la hadlay? [6]

Aadan iyo Xawaa waxay diideen Eebbe. Eebbe waxa uu siiyey wax kasta oo ay u baahan yihiin si ay ugu farxaan. Laakiin taasi ma ahayn wax ku filan iyaga. Waxay rabeen in ay halkii Eebbe joogan si ay noloshooda u xakameeyaan.

Tani waa arrin aad u xun! Laakiin waxaynu sameeyna wax la mid ah. Waxaan Eebbe dhaawacnaa marka aan diidno oo aan u hogaansano Shaydaanka. Ma doonayno in Eebbe ina xukumo. Waxaan dooneynaa in aan ku noolaanno sida aan jecelnahay. Waxaan ka xanaajinaa Eebbe.

Sidee baynu ula mid nahay Aadan iyo Xawaa? [7]

Shan natiijo oo Dembigooddii keenay

1. Waxay xishoodeen.

Bilowgii 3:7: Markii Aadan iyo Xawa dembeeyeen, waxay si dhaqso ah u ogaadeen inay sameeyeen wax aad u xun. Waayna xishoodaan. Maxay sameeyeen? [8]

Waxay ahaan jireen kuwo faraxsan. Oo Hadda waxay ka xishoodaan naftooda oo ma jeclaa naftooda.

2. Dembigu wuxu dhaawacaay xiriirkooda.

Bilowgii 3:12: Muxuu Aadan sameeyey? [9]

Bilowgii 3:16: Sidee Aadan iyo Xawa u xiriiraan hadda? [10]

Nasiib darro, Xeerkan si fudud ayaa u noqon karaa mid naxariis darro ah oo daneeysi ah. Laakiin tani ma ahan qorshaha ilahay ee nolosha qoyska.

3. Eebbe wuxuu usoo dajiyeey aduunka.

Bilowgii 3:17–18: Sidee bay dembigu u saameeyeey koritaanka cuntada? [11]

4. Dembigu wuxuu keenay xanuun iyo dhimasho.

Bilowgii 3:16–19: Sidee noloshoodu isu beddelay? [12]

Laakiin Eebbe waa naxariis badan ma dhiman doonaan isla markiiba. Eebbe wuxuu leeyahay qorshe dad badbaadiye ah!

5. Dembigu wuu dhaawacay xiriirkii ay la lahayeen Eebbe.

Bilowgii 3:8: Ma rabaan inay Eebbe la hadlaan hadda? [13]

Bilowgii 3:21: Eebbe ma yeelin inay dib uga soo labtaan markiiba xaggiisa. Maxay sameeyeen marka hore? [14]

Eebbe ayaa bini'aadamka u yimaada si uu u qaado dembigooda oo uu uga saaro xishoodkooda. Isku xidhka Eebbe had iyo jeer waxay ka bilaabataa ficilada jacaylka Eebbe. Ogoow in xoolaha la dilay. Si dadka loo soo celiyo xiriirkoodda xagga Eebbe, waxba waa inay dhimaan.

Bilowgii 3:23: Muxuu Eebbe sameeyeey? [15]

Waxay awoodi waayeen inay la noolaadaan Eebbe. Dembigu wuxuu naga fogeeyaa Eebbe weligeenba.

Maxay yihiin shanta natiijo ee dembigu keeno? [16]

1.

2.

3.

4.

5.

Dembigu wuxuu xumeeyaa wax walba. Dembigu wuxuu inageeyaa naarta. Laakiin tan ma ahan dhammaadka sheekadda!

Aadan-kii koowaad iyo labaad

Bartamaha sheekadan, Eebbe wuxuu ina siiyay rajo.

Bilowgii 3:15: Maxay dhallaanka Xawa sameyn doonaan? [17]

Maxay tani ka dhigan tahay? [18]

Qaybta kale ee Axdiga Hore waxay nagu diyaarisaa qofka uu noqon doono iyo Axdiga Cusub wuxuu muujinayaa qofka Aadan-kii labaad.

1 Korintos 15:21–22: *Sida dhimashadu u timid aduunkaan hal qof oo ku timid, sidaas oo kale waxaa ka dhashay hal qof soona noolaatay. Waayo sida Aadan oo dhan waa dhiman, sidaas oo kale dhammaan Masiixu noolaan doonaan.*

Yuu ahaa Aadan-kii labaad? [19]

Dhimashadu sidee bay inoogu timi? [20]

Sidee baynu u noolaan karnaa? [21]

Haddii aynu nahay dembilayaal, waxaynu mudan nahay inaan dhimo. Ciise wuxuu u yimid inuu dhinto bedelkeena si aan u noolaano nolosha weligeed ah (**Yooxaana 3:16**)!

Caqabadda Maalinlaha

Waa adagtahay in aynu aragno dembigeena. Waa muhiim inaad Eebbe ka codsato maalin walba inuu ku tuso dembigaaga. Sidaas awgeed, waxaan ku noolaan karnaa nolol Eebbe ka farxisa.

Sabuurka 139:23–24: *I baar Eebbe, oo ogow qalbigeyga; ii tijaabi oo ogow fikradahayga walwalka leh. Eeg haddii ay jiraan waddooyin xun oo igu jira, ii hogaami waddo joogto ah.*

Fahfaahin Dheerad ah: **Laakiin xaggee ayay Shaydaanka iyo xumaantu ka yimaadeen?**

Bilowgii 1:31: Muxuu Eebbe ka yidhi wax walba oo uu abuuray? [22]

Kolosay 1:15–16: Aayadahani waxay ka hadlayaan Ciise. Muxuu abuuray? [23]

Yaa abuuray ruuxa? [24]

Waxaan u baahanahay inaan ka baqno Abuuraha, ee ma ahaa wuxuu abuuray!

Xaggee ayay Shaydaanku (magaca Shaydaanka) iyo xumaanta ka yimaadeen? Eebbe had iyo jeer wuxuu na siiya fursaddo aynu ku dhageysano oo aan u hogaansano, haa ama mayaa. Haddii uusan na siin fursad xor ah, waxaan ahaan lahayn gacan ku sameeeys. Inagoo haysan fursad xor ah, ma awoodi karno inaan Eebbe jecelno.

Muujinta 12:7–9: Yuu ahaa Mikaa'iil? (Yuudas 1:9) [25]

Yaa jidhka ah? [26]

Maxaa dhacay bilowgii? [27]

Kadib tan, malaa'igihii iska horyimid Eebbe waxay noqdeen shaydaan. Laakiin malaa'igaha aan iska horyimin Eebbe wali waxay u adeegaan Eebbe iyo dadkiisa (Cibraaniyadda 1:14).

Markii Ciise dhintay oo soo noolaaday, wuxuu ka adkaaday Shaydaanka. Laakiin Shaydaanku weli wuu la dagaallamayaa Eebbe iyo dadkiisa. Eebbe wuxuu na siiyay dhamaan difaaca aan u baahanahay si aan u adkeysano (Efesos 6:10–18). Waa in aan xiranno difaaca Eebbe oo aan isticmaalno hubka Eebbe noo siiyo maalin walba!

Muujinta 20:10: Markii Ciise soo noqdo, muxuu Shaydaanka ku sameyn doonaa? [28]

Kadibna ma jiri doonto dembi! Waxaan la nooleynaa Ciise dhulka cusub weligiin inako wax xuman ah lahayn.

Maxaad u bahantahay inaad manta, sii aad u tobaadkeento?

Jawaabaha

1 – **3:1:** *Ilaah ma run baa muxuu ku yidhi, "Ha cunin geedka kaliya ee beerta ku yaal"?* **3:4–5:** *Maya, ma dhimaysaan ... Kaliya Ilaah wuu ogyahay in markaad cunto, indhihiinnu furmi doonaan, waxaadna noqon doontaan sidii isaga oo kale, waxaa ogaanaysan wanaagga iyo xumaanta.*
2 – Maya!
3 – Waxay sii wadeen inay cunan geedka nolosha. Kadibna waxay ku noolaayeen weligood.
4 – Waxay ogaan doonaan inay yihiin kuwo qaawan. Ogaanshahan ma fiicnayn xagoodda. Waxay noqdeen kuwo ka fog Ilaah, taasna waxay ku keentay muruggo.
5 – Ilaah wuxuu geeyey beerta Eden si uu u beero oo uu u daryeelo.
6 – Si ay u daryeelaan beerta, waxay u baahnaayeen inay dilaan masaska, ama ugana saaraan beerta.
7 – Waxaanu dhaawacnaa Ilaah marka aan diidno amarkiisa laakiin aynu raacno Shaydaanka. Ma doonayno in Ilaah nagu xukumo. Waxaan dooneynaa inaan ku noolaano sida aan dooneyno.
8 – Waxay ogaadeen inay qaawan yihiin; markaas waxay isu tolayeen maro ka samaysan caleemaha timirta.
9 – Wuxuu Ilaah ku eedeynayaa (*naagta aad ii siisay*) iyo Xawa "ma ihi aniga oo khaldan naagta ayaa khaldan!"
10 – Hadda waxaa jiri doona tartan qofka hogaamin doona qoyska. Waxay ka cadhaysiisaa xukunkiisa.
11 – Hadda waxay noqon doontaa mid adag in la shaqeeyo. Korinta miraha iyo khudaarta aad bay u adag tahay.
12 – Waxay la kulmi doonaan xanuun. Waana dhimayaan. Ma noolaayaan weligood.
13 – Maya, waxay ka qariyeen Ilaah.
14 – Wuxuu qarinayaa ceebtooda isagoo dilaya xayawaanka aan dembi galin.
15 – Ilaah wuxuu Adam iyo Xawa ka saaray beerta Eden.
16 – 1) Waxay ka xishoodaan.
2) Dembigu wuu burburiyay xiriirkoodii.
3) Ilaah wuxuu ka saray beerta wuxuuna keenay dhulka.
4) Dembigu wuxuu keenay xanuun iyo dhimasho.
5) Dembigu wuu burburiyay xiriirkoodii Ilaah la lahayeen.
17 – Wuxuu burburin doonaa madaxa Shaydaanka.
18 – Ilaah wuxuu soo diri doonaa qofka ka adkaan doona Shaydaanka!
19 – Ciise Masiix.
20 – Iyada oo loo marayo Adam.
21 – Haddii aan ku xiranahay Ciise.

22 – Wax kasta oo Ilaah abuuray waxay ahaayeen kuwaa wanagsan.
23 – Wax kasta oo muuqda iyo wax aan muuqan.
24 – Ciise.
25 – Malaa'igta sare.
26 – Shaydaanka.
27 – Dagaal ayaa ka dhacay jannada. Makaa'iil iyo malaa'igtiisa waxay la dagaallameen Shaydaanka iyo caawiyaashiisa. Markaas Shaydaanka iyo caawiyaashiisa ayaa laga saaray jannada.
28 – Wuxuu Shaydaanka u diri doonaa naarta.

Casharka 4aad:

Ilaahay Wuxuu Xukumiyaa Xumaanta

Maxaynu ku sameynaa miraha quddhma ee suuqa laga soo iibsado? [1]

Waxaanu la mid nahay miro qadhmay oo kale! Dibadda lagama arko in gudaha aynu ka qudhmuunahay. Dibaddana ka fiicanahay, laakiin Ilaahay wuu arkaa in dadka oo dhan ay leeyihiin ceeb. Ilaahay wuu yaqaanaa qalbiyadeena!

Akhri **Bilowgii 6:5–22**.

Bilowgii 1:31: Maxay ahayd fikirka Ilaahay kalahaa wixii uu abuuray oo dhan? [2]

Bilowgii 6:6: Haddaba maxay ahayd fikirkii Ilaahay kalaha dunida? [3]

Dhammaan dadkii waxay noqdeen kuwo xun. Maxuu Ilaahay sameyn karaa? [4]

Sidee buu u samayn doonaa? [5]

Laakiin Ilaahay ma ahan mid kaliya oo quduus ah, wuxuu sidoo kale yahay Ilaahay jecel. Ilaahay waa inuu xukumo dunida, laakiin ma doonayo in dadkoo dhan ay dhintaan.

Bilowgii 3:15: Yuu Ilaahay ballan qaaday inuu soo diro? [6]

Dadku waxay qayb ka ahaayeen qorshaha Ilaahay ee shaydaanka lagu jebinayo!

Bilowgii 6:8: Yuu Ilaahay go'aansaday inuu badbaadiyo? [7]

Bilowgii 6:14: Maxuu Ilaahay ku amray Nuux inuu sameeyo? [8]

Bilowgii 6:18–19: Yaa la badbaadin doonaa? [9]

Tani ma aha dooni yar, laakiin waxay u eg tahay doon wayn oo qaadi karta ilaa 3,000 oo qof!

Markii Nuux dadka uga sheekeeyay daadka, way ku qoslayeen oo waxayna u arkayeen inuu waalan yahay!

Laakiin ugu dambayntii maxaa ku dhacay? [10]

Ma xalliyey dhibaatooyinkeennii dembiga? [11]

Akhri **Bilowgii 8:20–22**.

Maxaa uu Nuux sameeyey markii uu daadka ka dib? [12]

Maxay ahayd ballanta Ilaahay uu bixiyey? [13]

Akhri **Bilowgii 9:12–16**. Waa maxay calaamadda axdigan uu Ilaahay la galay? [14]

Ballanta cajiibka ah ee Ilaahay u sameeyay Nuux waxay inoo muujinaysaa nimcada Ilaahay oo loogu talogalay dadka oo dhan. Ma aha oo kaliya kuwa gaar ah. Ilaahay ma doonayo in cidna halaagto. Jacaylka Ilaahay waa mid qof walba loogu talagalay!

Markasta oo aan cirka qaansoroobaad ku aragno, waxaan xasuusan karnaa jaceylka iyo daacadnimada Ilaahay ee abuurtiisa oo dhan.

Axdiga Cusub

Maxay Ilaahay ka yiraahdaan dadka maanta?

Rooma 3:10–18 [15]

Rooma 3:23 [16]

Dhammaan dadku waa dambiilayaal, dhammaan way qudhmeen. Ilaahay wuu imaan doonaa si uu dunida u xukumo oo uu uga takhaluso dhammaan miraha xun.

Matayos, Masiixii Ciise (waa Wiilka Aadanaha) wuxuu yiri:

Matayos 25:31–32: *Marka Wiilka Aadanuhu imaanayo isagoo sharafkiisa ku yimid iyo dhammaan malaa'igtiisa la socoto, wuxuu ku fariisan doonaa carshigiisa sharafta leh. Dhammaan quruumaha ayaa hortiisa la keeni doonaa, wuuna kala saari doonaa dadka sida adhijirku idaha iyo riyaha u kala saaro.*

Muxuu ku odhan doonaa kuwa aan wanaagsanayn ee ku sugan **Matayos 25:41**? [17]

Marka Ciise xukumo tani waa tan ugu naxdinta badan!

Axdiga Hore, sidee buu Nuux uga badbaaday xukunka Ilaahay? [18]

Doontii waxay la mid tahay Ciise. Ciise waa jidka kaliya ee aan kaga badbaadi karno xukunka Ilaahay. Gebi ahaanba waynu xumaanay, Ilaahayna gebi ahaanba waa wanaagsan yahay. Kaliya waa inaan galnaa doontii! Waa inaan rumaysannaa Ciise, in dhimashadiisu ay bixisay dembiyadeenna.

Sida dadkii Nuux ka qoslay, maanta dadku waxay ku qoslaan inaka.

Maxay tahay shaqada uu Ilaahay inaga siiyey? [19]

Maxuu Ilaahay maanta kugu sheegay casharkan?

Ma jiraa qof aad casharkan ula wadaagi karto?

Ma jiraa dembi aad u baahan tahay inaad ka toobad keento?

Leyli Guri

Akhri Bilowgii cutubyada 6–9, iyo 11:1–9 ka hor casharka xiga.

Jawaabaha

1 – Waanu ka tuuraynaa iyagga!
2 – Wax walba way fiicnaayeen, Ilahayna wuu ku faraxsana.
3 – Qalbiga Ilaahay aad buu u murugoobay.
4 – Waa in la baabi'iyo (sida miro xun loo tuuro)!
5 – Daad weyn.
6 – Qofka shaydaanka jebin doona.
7 – Ilaahay wuxuu doortay Nuux.
8 – Samee doon.
9 – Nuux iyo qoyskiisa, iyo xayawanadda kala duwan oo labo nooc ah.
10 – Dhammaantood way dhinteen.
11 – Maya.
12 – Nuux wuxuu u keenay Ilaahay allabari mahadnaq ah.
13 – Ilaahay wuxuu ballanqaaday inuusan mar dambe ku soo daadinin dhulka.
14 – Qaansoroobaad!
15 – Hal qof oo xaq ah ma jiro.
16 – Dadkoo dhan waa dembaabeen.
17 – Wuxuu ku leeyahay cadaabtaad gelaysaan.
18 – Nuux wuxuu adeecay Ilaahay oo doontii ayuu galay.
19 – Shaqadeenu waa inaan dadka fursad siino inay Ilaahay ka toobad keenaan oo doontii galaan (tani waxay la mid tahay inay Ciise aqbalaan)—inkasta oo ay u muuqan karto wax yaab leh iyaga.

Casharka 5aad:

Ballanqaadkii loogu ballan qaaday Ibraahim

Farcankii kasoo jeeday Nuux way illaabeen Ilaahay. Waxay caabudeen ilaahyo kale. Boqolaal sano ayaa dhaaftay ilaa Ilaahay uu doortay Ibraahim si uu uga dhigo Aabbaha dadka Ilaahay.

Saddexdii Ballanqaad

Akhriso **Bilowgii 12:1–7**.

Saddexdii waxyaabood ee Ilaahay u ballan qaaday Ibraahim maxay ahaayeen? [1]

1. Barako

Bilowgii 3:16–19: Maxaa ku dhacay dunidii Ilaahay abuuray? [2]

Bilowgii 12:3: Maxay tahay waxa Ilaahay sheegay inuu samayn doono hadda? [3]

Maxay tahay barakada ugu weyn ee aan heli karno? [4]

2. Dadka

Bilowgii 21:5: Immisa sano ayuu jiray Ibraahim markay naagtiisii Saara u dhashay Isxaaq? [5]

Dhalashadiisa waxay ahayd mucjiso! Ilaahay wuxuu doonayay inuu muujiyo in Isxaaq yahay wiil khaas ah.

Bilowgii 12:2: Muxuu Isxaaq khaas u ahaa? [6]

Fahfahiin Dheeradda

Ilaahay wuxuu Ibraahim siiyay imtixaan adag si uu u arko inuu Ibraahim dhab ka yahay aaminaadda Ilaahay. Akhriso **Bilowgii 22:1–18**.

Ilaahay wuxuu Ibraahim ku amray inuu biireeyo wiilkiisa keliya. Iyadoo uu Ibraahim u muuqday inaanu wax macno ah samaynin, hadana wuxuu ku aaminay Ilaahay inuu weli fulin doono ballanqaadyadiisa.

Markii Ibraahim ku sigtay inuu biireeyo Isxaaq, ayaa malaa'igtii Ilaahay joojisay. Ilaahay wuxuu siiyey wan uu biireeyo halkii wiilkiisa ka beddelan.

Waxaan aragnaa sida Ilaahay u bixiyay xoolo halkii qof loogu biireen lahaa. Laakiin Injiilka cusub, waxaan arki doonaa sida Ilaahay naftiisa u bixiyay Wiilkiisa inuu u dhinto booskeena. Ma jiro xayawaan beddel u noqon kara; ma jiro allabari kale oo u dambi dhaafi kara dhammaan dembiyadeenna.

Ilaahay wuxuu qorsheeyey in Ibraahim uu yeesho carruur jidheed iyo kuwo ruuxeedba.

Akhriso **Galatiya 3:7**. Yaa ah carruurtii Ibraahim ee Injiilka cusub? [7]

Abuuritaanka cusub, yaa ku biiri doona dadka Ilaahay? **(Muujintii 7:9)** [8]

3. Dhul

Bilowgii 17:8: Dhulka noocee ah ayaa Ilaahay siin doonaa farcankii Ibraahim? [9]

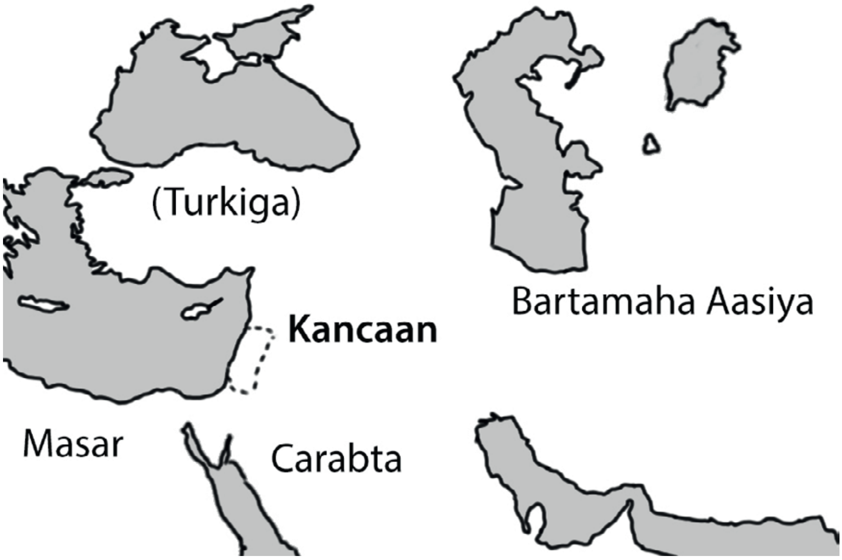

Laakiin Ibraahim waligiis ma lahaan dhulka Kancaan. Kaliya wuxuu ku iibsaday dhul yar si uu ugu aaso naagtiisa Saara. Waxay qaadatay 500 sano ka hor inta uusan Ilaahay siinin dadka dhulkaas.

Cibraaniyada 11:8–10: Qaabkee ayuu Ibraahim tusaale wanaagsan ugu yahay iimaanka? [10]

Laakiin...

Bilowgii 46:6: Kadib saddex jiil, xaggee ayay tageen farcankii Ibraahim si ay u noolaadaan? [11]

Baxniintii 2:23: Maxaa ku dhacay dadka Ilaahay? [12]

Dadku waxay u baahan yihiin Badbaadiye iyaga oo sii maraya ballanqaadyada Ilaahay.

Bishii hore waxaan akhrinay sida Ilaahay u bilaabay inuu fuliyo ballanqaadyadiisa u lalaha Ibraahim.

Injiilka cusub waxaynu akhrin karna in Ciise yahay qofkii fulin lahaa ballanqaadyadaas.

Laakiin waxay si buuxda u hirgelin doonaan marka Ciise soo noqdo oo na geeyo inuu la noolaano Abuuritaanka Cusub.

Dhulkii la ballanqaaday wuxuu ahaa sawirka Abuuritaanka Cusub (Muujintii 22:1–5).

Maxay ahayeen saddexdii waxyaabood ee Ilaahay u ballan qaaday Ibraahim? [13]

Goorma ayay si buuxda u fulin doonaan? [14]

Leyli Guri

Akhriso buugga Bilowgii si aad u aragto sida Ilaahay u bilaabay inuu fuliyo ballanqaadyadiisii u lalaha Ibraahim.

Maxaynu ka baranay Ilaahay casharkan?

Jawaabaha

1 – Barako, dad, iyo dhul.
2 – Waxaa la la'yay.
3 – Ilaah wuxuu barakayn doonaa dhammaan dadka Ibraahim!
4 – Xiriir Ilaah la leh!
5 – Ibraahim wuxuu jiray 100 sano.
6 – Maxaa yeelay Ilaah wuxuu ka dhigi lahaa dhaxalkiisa qoom weyn, oo noqon doontay dadkii Ilaah.
7 – Kuwa rumaysan Ciise.
8 – Dadka ka socda qabiil kasta, qowmiyad kasta, dal kasta iyo luqad kasta!
9 – Dhulka oo dhan ee Kancaan.
10 – Wuxuu aaminsanaa in Ilaah ballanqaadyadiisa waqtigii u dhigma u fuli doono. Wuxuuna ogaa inuu helo guri ka fiican jannada marka loo eego midka dhulka.
11 – Masar.
12 – Dadku waxay noqdeen addoommo.
13 – Barako, dad, iyo dhul.
14 – Markuu Ciise soo noqdo oo na qaado si aan ula noolaano abuurka cusub.

Casharka 6aad:

Ballanqadyadii ilahay waxa loo sii gudbinayay farcankii Ibraahim

Isxaaq

Akhri **Bilowgii 25:19–34**.

Isxaaq yuu guursaday (aayadda 20)? [1]

Isxaaq iyo **Rabika** maxay kaga ekaayeen **Ibraahim** iyo **Saarah** (aayadda 21)? [2]

Muxuu Ilaahay ku yidhi **Rabika** oo uur leh oo ay mataano sidday (aayadda 23)? [3]

Doorashada

Kani waa mowduuc weyn oo Kitaabka Quduuska ah ku jira: Ilaahay wuxuu u doortay mu'miniinta inay noqdaan carruurtiisa ruuxiga ah, xataa kahor abuuritaanka dunida!

Akhri **Efesos 1:3–8**.

Goormuu Ilaahay noo doortay inaan noqono carruurtiisa (aayadda 4)? [4]

Maxaa Eebe ku dhiirrigeliyey inuu sidaas sameeyo (aayadda 6)? [5]

Maxaa kale oo Ilaahay na siiyey (aayadda 7)? [6]

Waxaan wax badan ka baran doonnaa waxa tan loola jeedo marka aan baranayno koorsada dulmarinta Kitaabka.

Waxaa laga yaabaa inaan nidhaahno ma aha cadaalad in dad qaar la doorto, qaarna aan la dooran. Tani waa waxa loo yaqaan "nimcada" Eebe (aayadda 7).

Qofna ma istaahilo in la doorto ama la soo furto. Waa inaan yaabno oo ku faraxnaa in Ilaahay na doortay!

Ilaahay intee in le'eg oo nimco ah ayuu na siiyay (aayadda 8)? [7]

Yaquub

Markii Yaquub weynaaday wuxuu guursaday laba hablood oo la kala oran jiray **Leah** iyo **Raaxayl**. Ma uusan noqon tusaale wanaagsan oo xasle ah iyo Abbo wanagsan ah! Sheekadan waxay noqon kartaa mid ku habboon riwaayad kale!

Akhri **Bilowgii 29:30–30:24**.

Yaquub yaa uu jeclaa? [8]

Leah wuxuu siisay Yaquub afar wiil (29:32–35)? [9]

Maxay Raaxayl samaysay markii ay ka maseertay walaasheed? (30:3) [10]

Imisa wiil ayey Bilxah u dhashay? (30:5–8) [11]

Markaas maxay Leah samaysay? (30:9) [12]

Imisa wiil ayey Silfah dhashay? (30:10–13) [13]

Sidee ayey Leah ugu guulaysatay inay la seexato Yaquub mar kale? (30:14–16) [14]

Dadku waxay aaminsanaayeen in mandhraaku qof ku jeclaysiin karo.

Markaas maxay ku dhacday Leah? (30:17–21) [15]

Ugu dambeyntii, maxaa ku dhacay Raaxayl? (30:22–24) [16]

Akhri **Bilowgii 35:16–19**.

Maxaa ku dhacay Raaxayl? [17]

Marka la isku geeyo, Yaquub imisa wiil ayuu ugu dambayntii lahaa? Waxaad ku dari kartaa ama akhri **Bilowgii 42:13**. [18]

Akhri **Bilowgii 32:28**. Ilaahay muxuu ku beddelay magaca Yaquub? [19]

Farcankii wiilasha Yaquub maxay noqdeen? Akhri **Bilowgii 49:28**. [20]

Waa muhiim in aad ogaado:

Ballamadii Ilaahay uu u ballanqaaday **Ibraahim** ayaa lagu celiyey **Isxaaq** oo ku jirta **Bilowgii 26:3** iyo **Yaquub** oo ku jirta Bilowgii 28:13–14. Marka Ibraahim, Isxaaq iyo Yaquub waxay ahaayeen awowayaashii dadkii Ilaahay, quruunta Israa'iil.

Wiilka Ibraahim uu u dhalay Haajir, **Ismaaciil**, iyo wiilka kale ee Isxaaq, **Esau**, waxay sidoo kale noqdeen awowayaal quruumo. Laakiin Rabbiga Ilaahay wuxuu doortay Israa'iil inay jidka badbaadinta aadanaha u dhan.

Marka qaybaha kale ee Axdiga Hore, dadka Ilaahay waxaa loo yaqaan "**Israa'iil**" waxaana laga sameeyay 12 qabiil oo magacyadoodu yihiin wiilashii 12ka ahaa ee Yaquub.

Yuusuf iyo dadkii Ilaahay oo sii kordhaya:

laahay wuu kordhinayaa dadkiisa! Laakiin markaas ayaa musiibo dhacday. Waa maxay? Akhri **Bilowgii 41:56**. [21]

Sidee ayuu Ilaahay u badbaadiyey dadkiisa ka gaajoon? Akhri waxa Yuusuf yidhi **Bilowgii 45:7**. [22]

Bilowgii cutubyada 37–47 waxay ka sheekaynaysaa sheekada xiisaha leh ee ku saabsan sida walaalihii Yuusuf ay isaga u iibiyeen addoon ahaan, iyo sida Yuusuf u noqday qofka ugu muhiimsan Masar oo Fircoon ka hooseeya. Waxayna tusaysaa sida Ilaahay u ilaalinayey uguna daryeelayey dadkiisa, xitaa marka ay dembi qabaan oo ay wax xun sameeyaan. Waxay sidoo kale muujinaysaa naxariista Ilaahay ee dadka Masar, si iyaguna ay uga badbaadaan abaaraha.

Akhri **Bilowgii 15:13**. Ilaahay dadkiisu imisa sano ayey ku noolaayeen Masar? [23]

Akhri **Bilowgii 46:27**. Imisa qof oo ka tirsan dadkii Ilaahay ayaa u tegay Masar waqtigii Yuusuf? [24]

Akhri **Kitaabka Tirooyinka 1:45–46**. Imisa qof ayey noqdeen 400 sano ka dib? [25]

Hadda wey ku filan yihiin inay ku noolaadaan dhulka la ballanqaaday!

Akhri **Baxniintii 1:8–13**. Waa maxay labada dhibaato ee haysatay dadkii Ilaahay bilowga kitaabka Baxniintii? [26]

Bilowgii 50:24: ***Yuusuf wuxuu ku yidhi walaalihiis:***—*Waan dhimanayaa, laakiin Ilaahay hubaal wuu idiin imaan doonaa, wuuna idinka saari doonaa dhulkan oo idiin geyn doonaa dhulkii uu ballan ku siiyey Ibraahim, Isxaaq, iyo Yaquub.*

Yuusuf wuu ogaa in Ilaahay sii wado qorshihiisii uu u lahaa dadkiisa.

Adiguna waxaad qayb ka tahay qorshaha Ilaahay ee badbaadinta dadkiisa! Qof walba wuxuu u baahan yahay fursad uu ku maqlo Ciise iyo nolosha weligeed ah ee uu keligiis ina siin karo.

Sideed ugu adeegaysaa Ilaahay noloshaada?

Jawaabaha

1 – Rabika.
2 – Labadooduba muddo dheer ayay bila caruur ahayeen, ilmaha ay heleena wuxuu ahaa hadiyad mucjiso ah oo ka timid Ilaahay.
3 – Waxay sidday laba wiil oo mataano ah, kuwaas oo noqon doona awoowayaal labo qaran oo kala duwan. Kan weyn ayaa u adeegi doona kan yar.
4 – Kahor abuuritaanka dunida!
5 – "Si ammaantiisa loogu faano." Sidaas ayuu ku heli lahaa ammaanta!
6 – Soo furasho dhiiggiisa, iyo cafinta xadgudubyadeenna.
7 – Wax badan—wuxuu ina siiyey si badan!
8 – Raaxayl.
9 – Leah.
10 – Waxay siisay addoontii Bilxah, si ay ilmaha u dhasho oo loogu tiriyo Raaxayl.
11 – Labo.
12 – Waxay siisay Yaquub addoontii Silfah, si ay ilmaha u sii kordhiso Leah.
13 – Labo.
14 – Waxay "iibsatay" xaqa ay ula seexan lahayd ninkeeda iyadoo mandhraaq la siiyey!
15 – Waxay dhashay Yuusuf.
16 – Waxay dhashay wiil labaad ka dibna way dhimatay.
17 – Waxay dhashay laba wiil oo kale iyo gabadh.
18 – 12.
19 – Israa'iil.
20 – 12 qabiil oo Israa'iil ah.
21 – Abaar ayaa dhacday.
22 – Ilaahay wuxuu Yuusuf u sii diray Masar kahor qoyskiisa si aanay u dhiman.
23 – 400 sano.
24 – 70.
25 – Ilaa laba milyan oo qof—603,000 rag ah, iyo sidoo kale haween iyo carruur.
26 – Waxay joogeen Masar oo ahaa dal aan Ilaahay u ballanqaadin, waxayna ahaayeen addoomo.

Kuwani waa su'aalaha ku saabsan Kitaabka Bilowga:

1. Yaa Ilaah la joogay bilowgii? [1]

2. Maxaa natiijo ah oo aan ku aragnay sababo la xiriira dembiga? [2]

3. Xilliga Nuux, yaa ka badbaadiyi karay xukunka Ilaah? [3]

4. Maxay yihiin seddex arrimood oo Ilaah ku ballanqaaday Ibraahim, imaatinkoodana goormaa si buuxda loo fulin doonaa? [4]

5. Magaca wiilka Ibraahim ee ka dhashay Saara waa maxay? [5]

6. Immisa sano ayay Ibraahim jirtay markii Saara uu dhashay Isxaaq? [6]

7. Immisa carruur ah ayuu Isxaaq lahaa? [7]

8. Magacyadooda waa maxay? [8]

9. Iyada oo uu wiilkee Ilaah ku sii haystay ballanqaadkiisa? [9]

10. Magac cusub oo Ilaah u bixiyay Yacquub waa maxay? [10]

11. Immisa wiil ayuu Yacquub lahaa? [11]

12. Yaa ay noqdeen Kitaabka? [12]

13. Yaa wiilka ugu jecel Yacquub? [13]

14. Maxay Ilaah u sameeyeen si ay uga badbaadaan dhimashada gaajada? [14]

15. Immisa sano ayay dadkii Ilaah ku noolaan jireen Masar? [15]

16. Immisa dad ayaa u baxay Masar? [16]

17. Immisa ayay noqdeen? (Tirinta 1:46) [17]

18. Maxay yihiin labada dhibaato ee dadkii Ilaah ku haystay dhamaadka buugga Bilowga iyo bilowga buugga Ka soo bixitaanka? [18]

Jawaabaha

1 – Erayga iyo Ruuxa Quduuska ah.
2 – Waxay ceebaysnaa.
Dembigu wuu burburiyey xiriirkooda midba midka kale.
Ilaah wuxuu la'aan ku dhigay dhulka.
Dembigu wuxuu keenay xanuun iyo dhimasho.
Dembigu wuu burburiyey xiriirkooda Ilaah.
3 – Kuwa ku galay safaaradda (ark).
4 – Barako, dad, dhul. Ballanqaadyadani si buuxda ayaa loo fulin doonaa markii Ciise soo laabto oo na qaato si aan ugu noolaanno isaga abuurka cusub.
5 – Isxaaq.
6 – 100 sano.
7 – Laba wiil.
8 – Yacquub iyo Isu.
9 – Yacquub.
10 – Israa'iil.
11 – 12 wiil.
12 – Aabayaasha 12 qabiil ee Israa'iil.
13 – Yuusuf.
14 – Ilaah ayaa u diray Masar.
15 – 400 sano.
16 – 70 qof.
17 – Laba milyan oo qof—603,000 rag ah, oo ay ku jiraan haween iyo carruur. Hadda waxay ku filan yihiin inay ku noolaadaan dhulka la ballanqaaday.
18 – Waxay ku jireen Masar taasoo aheyn dalka Ilaah u ballanqaaday, waxayna ahaayeen addoommo.

Casharka 7aad:

Ilaah Badbaadiyaha ah

Bilowga buugga Baxniinta, qabiilkii Ibraahim wuxuu ku jiray xaalad aad u daran oo aad u xun.

Akhriso **Baxniinta 1:8–11** iyo **15–16** iyo **22**.

Sidee ayey ahayd dadka reer Israa'iil? [1]

Si kastaba ha ahaatee, waqtigan xun ee dhibaatada, Ilaah wuxuu qorsheynayay inuu badbaadiyo dadkiisa.

Laba ka mid ah reer Israa'iil ma u hogaansamin amarradii Fircoon ee ah in la dilo wiilashooda, waxayna wiilashood yaryar kula dhuuman jireen saladdo.

Akhriso **Baxniinta 2:1–10**.

Yaa helay wiilka yar? (aayadda 5) [2]

Magaca wiilka yar muxuu ahaa? (aayadda 10) [3]

Illaa waqtigaas, dadkii Ilaah waxay wax yar ka ogaayeen Ilaah. Hadda waxaan aragnaa sida Ilaahay ugu muujiyay dabeecadiisa dadkiisa.

Akhriso **Baxniinta 2:23–3:17**.

Qaybtaan waxaan ka baranaynaa afar shay oo ku saabsan Ilaah:

1. Ilaah wuxuu badbaadiyaa kuwa og inaysan naftooda badbaadin karin

Xagee bay dadkii Ilaah ku sugan yihiin? [4]

Maxay ahayeen dhibaatooyinkoodu? [5]

Yay u baahan yihiin? [6]

Maxay sameeyeen? (Baxniinta 2:23) [7]

Waxay ogaayeen in Ilaah kaliya uu badbaadin karo.

Axdiga Cusub:

Yooxanaa 8:34–36: *Ciise wuxuu kugu jawaabay: "Waxaan idin leeyahay runtii, qof kasta oo dembaab ah wuxuu yahay addoon dembiga. Hadda, addoonku ma laha meel kuma lahaa ahqoyska, laakiin wiilku wuxuu leeyahay abaal marin weliggeed ah. Sidaas darteed, haddii Wiilka uu idin xoreeyo, runtii waxaad noqon doontaan kuwo xoreysan."*

kumuu yahay addoon dembiga? [8]

Ma u baahan nahay inaan noqono addoomo dembiyal ah weligeen? [9]

Yaa ina xoreyn kara? [10]

Yuu yahay Wiilka Ilaah? [11]

Sidee ayay dadka oo dhan ugu egyihiin reer Israa'iil? [12]

Maxaynu u baahan nahay in aynu sameyno? [13]

2. Ilaah wuxuu dadka ka soo saraya qof si uu u badbaadiyo dadkiisa

Falimaha Rassuladda 7:20–22: Sidee Ilaah u diyaariyey Muuse si uu u badbaadiyo dadkiisa? [14]

Falimaha Rassuladda 7:23–29: Muuse ma ahaa qof dhamaystiran? [15]

Ilaah wuxuu Muuse u diyaariyey inuu noqdo Badbaadiyaha dadkiisa. Maadaama uu ku koray qasriga Fircoon, wuxuu awood u lahaa inuu la hadlo Fircoon. Mid kale oo reer Israa'iil ah ma awoodin inuu sameeyo sidaas. Laakiin Muuse ma rabin inuu ku noqdo Masar. Wuxuu ogaa in Fircoon uusan dadka u ogalanan in ay baxaan.

Baxniinta 3:12: Maxay Ilaah ku yidhi isagga? [16]

Ilaah ayaa caawinaya, wuxuuna badbaadin karaa dadkii Ilaah!

Maxay Muuse u ahayd qofka saxda ah ee badbaadinaya dadkii Ilaah? [17]

Laakiin Muuse ma ahayn Badbaadiye dhamaystiran. Mana ahayn kareyn mid ka adag Shaydaanka (Bilowgii 3:15).

Soo heel laba shay oo muujinaya sida Muuse uusan ugu habooneyn inuu badbaadiyo dadkii Ilaah? [18]

Maalin maalmaha ka mid ah, Ilaah wuxuu soo diri doonaa Badbaadiye dhamaystiran si uu u badbaadiyo dadkiisa weligiis.

Axdiga Cusub:

Matayos 1:20–23: Maxay ahayeen Magacyada laba ah ee wiilka Maryan, maxayse ka dhigan yihiin? [19]

Ciise wuxuu noqon doonaa qofka kaliya ee badbaadin kara nafteena weligiis!

Wuxuu yahay Wiilka Ilaah, "Ilaah waa nala jira"!

3. Ilaah laftiisa wuxuu u soo degay inuu dadkiisa badbaadiyo

Baxniinta 3:8: Maxay Ilaah sameeyey? [20]

Axdiga Cusub:

Yooxanaa 1:14: Maxay Eraygu sameeyey (Ciise)? [21]

Sida waqtigii Muuse, Ilaah sidoo kale wuxuu u soo degay Axdiga Cusub si uu nooga badbaadiyo.

Diimaha kale waxay yidhaahdaan in aan shaqeyno si Ilaah noo maqlo, si Ilaah inoo aqbalo jannada. Laakiin ma gaari karno Ilaah. Marna ma noqon karno qaar aad u wanagsan.

1 Yooxanaa 4:10: *Tani waa jacayl: ma ahan in aan Ilaah jeclaanay, laakiin isaga ayaa na jeclaa oo Wiilkiisa ayaa u soo diray si uu kafaaraggudka dembiyadeena u noqdo.*

Maxaa Ilaah sameeyey? [22]

Wiilka Ilaah wuxuu u soo degay inuu dhinto, si uu nooga badbaadiyo dembiyadeena!

Waa maxay farqiga u dhexeeya iimaanka Masiixiga iyo diimaha kale? [23]

4. Ilaah waa Ilaah kaliya oo dhabta ah

Dadka Ilaah waxay waxyar ka ogaayeen Ilaah. Fircoona wuxuu u muuqday mid awood badan, Muuse-na wuxuu ka baqay Fircoon. Ilaah wuxuu doonayay in Muuse uu ogaado in Fircoon uusan ahayn wax ka wayn Ilaah!

Yaa leh awood ka badan: madaxda dal ama Ilaah? [24]

Baxniinta 3:14: Magaca Ilaah maxay yahay? [25]

Kitaabka aynu inoogu sheegay Magac ilahay, ku yahay!

"Anigu Waan Ahay" oo af-Hebrew ah waa Yahweh—tani waa magaca Ilaah. Laakiin Yuhuuddu ma jeclayn inay isticmaalaan magaca Yahweh. Sidaas darteed, Axdiga Hore, Yahweh waxaa loo turjumay "Rabiga".

Magacani wuxuu inoo sheegaa in Ilaah uusan ahayn sida ilaahyada kale ee dadka kale ay caabudi jireen. Wuuna nool yahay! Wuxuu ahaa mid waara! Wuuna awood badan yahay! Mana illoobin ballantiisii Ibraahim! Ilaah waa Ilaah daacad ah!

Muxuna magacani inoo sheegayaa wax saabsan Ilaah? [26]

Axdiga Cusub:

Sidaas oo kale, Yooxanaa, Ciise naftiisa wuxuu ku mag acaabaa "Anigu Waan Ahay" toddoba jeer (tan waxaan ka aragnaa si cad oo ah af-Giriigga asalka ah marka loo eego qaar ka mid ah turjumaadaha).

Tusaale ahaan, Yooxanaa 14:6: *Anigu waxaan ahay jidka iyo runta iyo nolosha. Ninna Aabbaha uma yimaado, xaggayguu ku yimaado mahee.*

Muxu Ciise uga jeedaa tan? [27]

Kaliya Ciise ayaa na badbaadin kara dembiyadeena iyo Shaydaanka!

Maxaa aan ka baranay Ilaah casharkan?

Leyli Guri

Qaybo ka mid ah Baxniinta 1–14 waxaan akhrinay sida Ilaah u badbaadiyey reer Israa'iil. Akhriso qaybahaan usbuucaan oo qor waxa aad ka baratay ee ku sabsan Ilaahay.

Jawaabaha

1 – Waxay ahaayeen kuwa la cadaadiyo, waxay ahaayeen addoomo aan xoriyad lahayn, Fircoona wuxuu amray in la dilo wiilashooda dhashay.
2 – Gabadhii Fircoon.
3 – Muuse.
4 – Masar.
5 – Waxay ahaayeen addoomo.
6 – Qof u badbaadiya—ma awoodin inay naftooda badbaadiyaan.
7 – Waxay Ilaah u qabsadeen inuu ka caawiyo.
8 – Qof kasta oo dembile—taas macnaheedu waa dad kasta!
9 – Maya!
10 – Wiilka.
11 – Ciise!
12 – Anaguna addoomo ayay nahay! Waxaan nahay addoomo dembiyala. Ma awoodno inaan naftayada badbaadino, sida Israa'iiliyiinta.
13 – Sida Israa'iiliyiinta, waa inaan Ilaah u ooyna sii inooga badbaadiyo dembigayadeena.
14 – Wuxuu ku hadlayay Masri iyo Hebrew. Wuxuu ahaa qof si wanaagsan loo baray. Wuxuu ku soo barbaaray qasriga wuxuuna yaqaannay sida loola hadlo Fircoon.
15 – Maya!
16 – Ilaah wuxuu ballanqaaday inuu la jiro.
17 – Wuxuu ahaa Israa'iilkii kaliya ee la hadli karay Fircoon.
18 – Sababtoo ah wuxuu ka baqay Fircoon wuxuuna dilay Masari.
19 – "Ciise", Ilaah wuxuu badbaadiyaa—maxaa yeelay wuxuu badbaadin doonaa dadkiisa dembiyada. "Immaanuel", Ilaah wuxuu nala joogaa.
20 – Wuxuu u yimi si uu u badbaadiyo Israa'iiliyiinta.
21 – Ereyga wuxuu noqday nin oo wuxuu dhex noolaaday.
22 – Wuxuu soo diray wiilkiisa si uu u dhigo dembiyadeenna.
23 – Diimaha kale waxay sheegaan in aan u baahanahay in aan shaqeyno si Ilaah na maqlo, si Ilaah inoo aqbalo jannada. Kitaabka Quduusku wuxuu inoo barayaa in camalladeena wanaagsan aysan ku filnayn si aan u tagno Ilaah. Laakiin Wiilka Ilaah wuxuu u yimi si inoogu dhinto annaga, si uu nooggs badbaadiyo dembigeenna!
24 – Ilaah!
25 – Anigu waan ahay.
26 – Ilaah maaha sida ilaahyada kale. Wuxuu nool yahay! Wuu waara! Wuxuuna yahay mid awood leh! Mana illabayo ballanqaadkiisa u qaday Ibraahiim! Ilaah waa Ilaah daacad ah!
27 – Ciise wuxuu doonayay in dadka ay fahmaan in uu yahay Wiilka Ilaah. Oo kaliya isaga ayaa dadka ka caawin kara inay ogaadaan Ilaah Aabbaha (Yahweh)!

Casharka 8aad:

Ilaahay Wuxuu ku Badbaadiyay Allabariga

Casharkan waxaan ku baranaynaa in Ilaahay yahay Qaadir xoog badan iyo Badbaadiye. Waa in aynu xusuusano oo u dabaaldegno badbaadadiisa cajiibka ah!

Ciqaabta (Kitaabka Baxniintii Cutubyada 5–11)

Fircoon wuxuu la dagaalay Ilaahay. Ilaahay wuxuu Fircoon uga digay dhowr jeer in isaga iyo dadkiisa la ciqaabi doono.

Maxay ahaayeen ciqaabihii uu Ilaahay Fircoon iyo dadkiisa ku soo rogay? (Cutubyada 7–11) [1]

Muxuu tani inoo sheegaysaa Ilaahay? (7:17) [2]

Wuxuu leeyahay awood weyn: Wuxuu ka awood badan yahay Fircoon (wuxuu ka awood badan yahay Shaydaankaba!)

Laakiin Fircoon wali kama uusan maqlineyn Ilaahay.

Maxay ahayd xukunkii ugu dambeeyay ee Ilaahay ku soo rogay Masriyiinta? [3]

Reer binu Israa'iilna way dembaabeen. Geerida curadku ma ahayn kaliya ciqaab Masriyiinta lagu soo rogay, waxay ahayd ciqaab reer Israa'iil loogu talagalay, dadkii caasiyiinta ku noqday Ilaahay.

Natiijada ciqaabta xun ee tan, Fircoon wuxuu sii daayay reer binu Israa'iil. Sidaas darteed, ciqaabtan waxay noqotay dariiqa badbaadada ee dadka Ilaahay.

Baybalka, mar walba waxaan aragnaa xukun iyo badbaado isku mar socda. Tani maxay inoo sheegaysaa Ilaahay? [4]

Badbaado

Akhri Kitaabka **Baxniintii 12:1–30**.

Dhiig

Ilaahay wuxuu Banu Israa'iil ka badbaadiyay xukuntiisa. Xukunku wuxuu ahaa in curad kasta uu dhinto.

Maxay tahay waxa ay Banu Israa'iil sameyn lahaayeen si tan uga badbaadaan qoysaskooda? [5]

Maxaa dhici doona marka Ilaahay arko dhiigga? (aayadda 13) [6]

Dhiigga wananka ayaa ka ilaalin doona curadka dhimasho. Wananku wuxuu ku dhintay halkii wiil uu ku dhiman lahaa qoys kasta.

Axdiga Cusub

1,500 sano kadib, maxaaYooxana ku yiri Ciise? (Yooxanaa 1:29) [7]

Maxay tani inoo tilmaamaysaa? [8]

Cunto

Baxniintii 12:8: Maxay kale oo ay Banu Israa'iil sameeyeen? [9]

Ilaahay kaliya dadkiisa kama ilaalin, sidoo kale wuu quudiyay. Wananka ayaa u ahaa cunto, taasoo u siisay xoog ay ku socdaan. Maalinta xigtana waxaa sugayay safar dheer oo adag! Ilaahay wuxuu dadka quudinayay habeenkii badbaadada, wuxuuna sii waday inuu quudiyo muddo 40 sano ah oo ay saxaraha ku noolaayeen.

Akhri **Baxniintii 16:31–35**. Maxay Banu Israa'iil cuni jireen 40 sano oo maalin walba ahayd? [10]

Ilaahay wuxuu buuxiyay dhammaan baahidooda safarkooda.

Axdiga Cusub

Muxuu Ciise ku yiri **Yooxanaa 6:35**? [11]

Maxay tani inoo sheegaysaa? [12]

Maxaan ku sameynaa kibista? (**Yooxanaa 6:51**) [13]

Maxay tani inoo tilmaamaysaa? [14]

Ciise wuxuu u dhintay inuu naga badbaadiyo xukunka Ilaahay, sidoo kale wuxuu na siiyaa wax kasta oo aan u baahanahay si aan u helno nolol weligeed ah iyo safarkeena guriga weligeen ah.

Xusuuso waxyaabihii uu Ilaahay sameeyay!

Dabaaldeg!

Maxaa keena in Ciida Kormaridda sanad walba xilligan la qabto? (Baxniintii 12:14, 25–27) [15]

Axdiga Cusub

Sidee baynu u xusnaa badbaadadeenna ka baxsashada addoonsiga iyo dhimashada? (1 Korintos 11:23–26) [16]

Maxay kibista iyo khamrigu astaan u yihiin? [17]

Maxay tahay sababta aan u xusuusanayno dhimashada Ciise? [18]

Maxaan sameyn karnaa si aanan waligeen u ilaawin wixii Ciise inoo qabtay?

Waa warkii ugu weynaa! Yaad la wadaggii karta waxyalahaan?

Jawaabaha

1 – Biyaha waxay isu beddeleen dhiig, raxo, kaneeco, duqsi, dhamaadka xoolaha, nabaro, baraf, ayax, mugdi, iyo dhimasho.
2 – Ilaahay waa Rabbiga.
3 – Ilaahay wuxuu dilay wiilkii curadka ahaa ee qoys kasta oo Masriyiin ah.
4 – Wuxuu yahay Qaadi iyo Badbaadiye labadaba.
5 – Waxay ahayd inay gowracaan wananka oo ay dhiiggiisa mariyaan labadii tiir ee albaabka iyo qaansada albaabka guriga.
6 – Marka Ilaahay arko dhiigga, wuu dhaafi doonaa—ma baabi'in doono.
7 – *Waa kan Wanka Ilaahay, kaas oo qaadi doona dembiga dunida!*
8 – Ciise wuxuu noo dhiman doonaa halkayaga. Dhiiggiisa ayaa naga ilaalin doona dhimashada.
9 – Ilaahay wuxuu ku amray inay cunaan! Waxay ahayd inay kariyaan oo cunaan wananka iyo inay dubaan oo cunaan kibista.
10 – Manna.
11 – *Anigu waxaan ahay kibista nolosha. Qofkii ii yimaada waligii gaajo ma dareemi doono, qofkii i rumaysana waligiis ma oomi doono.*
12 – Keliya Ciise ayaa qancin kara rabitaankeena (gaajadeena) xiriir la leh Ilaahay.
13 – Waa inaan tan cunnaa!
14 – Waa inaan xiriir la yeelannaa Ciise. Waa inaan u oggolaanno Ciise inuu inala hadlo oo na beddelo. Waa inaan akhrino Erayga Ilaahay, ka fikirno aayadaha, oo maalin walba ducayno.
15 – In la xusuusto sida Ilaahay uga badbaadiyay addoonsigii Masar iyo sida dhiigga wananku uga badbaadiyay dhimashada.
16 – Markaan wada joogno oo kibista jebinno.
17 – Jirka iyo dhiigga Ciise.
18 – Sababtoo ah wuu dhintay si Ilaahay uu dembiyadeenna u cafiyo oo uu noogu siiyo nolol weligeed ah isaga la jira!

Casharka 9aad:

Ka talabidda badda

Akhriso Kitaabka **Baxniintii 14:1–15:2**.

Fircoon ugu dambeyntii wuu sii daayay reer binu Israa'iil. Way tageen, kadib Fircoon wuu ka laabtay go'aankiisii wuxuuna dabagal ku sameeyay isagoo wata ciidamadiisii.

Sidee ayay reer binu Israa'iil isku dareen markii ay arkeen ciidanka Fircoon? [1]

Maxay reer binu Israa'iil u kari waayeen inay ka baxsadaan Masriyiinta? [2]

Waxay ahayd xaalad aad u xun!

Maxaa loo baahnaa in reer binu Israa'iil ay sameeyaan si ay u badbaadaan? (14:22) [3]

Imisa reer binu Israa'iil ayuu Ilaahay badbaadiyay? [4]

Imisa askari oo Masriyiin ah ayaa dhintay? (14:28) [5]

Axdiga Cusub

Yaa cadawgeenna ah? (1 Butros 5:8) [6]

Ka hor intaanan rumaysadka noqonin, yaa aannu ahayn? (Yooxanaa 8:34) [7]

Ma ku badbaadi karaan dadka dembiga iyo shaydaanka ishooda? [8]

Sida reer binu Israa'iil, dadka oo dhan waxay ku jiraan xaalad aan rajo lahayn.

Muuse wuxuu reer binu Israa'iil dhex mariyay badda si uu u hogaamiyo xorriyadooda.

Markii reer binu Israa'iil ay badda ku socdeen, waxay dareemeen sidii inay dhimashada u socdaan. Waa arrin cabsi badan ahayd, laakiin waxay ahayd wadada kaliya ee xorriyadda.

Sidaas oo kale, Ciise isna wuxuu maray dhimashada si uu inoo hogaamiyo nolosha weligeed ah! Wuxuu ku dhintay iskutallaabta isaga oo u noqday allabari hal mar ah dembiyadeenna. Markii uu dib nolol ugu soo noqday, wuxuu muujiyay inuu inoo diyaariyay jidka nolosha weligeed ah. Wuxuu inaga hor maray. Isagana hadda wuu inaga horreynayaa inta aan ku safarnayno badda! Markay nolosheennu dhulka ka dhammaato, Ciise wuxuu inoo hogaamin doonaa dhulka ballanqaadka weligeed ah!

Sida reer binu Israa'iil, marka aan go'aansanno inaan Ciise raacno, waa inaan nafteena dhignaa.

Waa inaan nafteena dhignaa oo aan Ciise u daynaa inuu Sayidka nolosheena noqdo. Tani waa wadada kaliya ee xorriyadda dhabta ah!

Sidee bay tahay inaan ka dhigno nafteena? Maxaan u baahanahay inaan joojino inaan sameyno? Maxaan u baahanahay inaan bilowno inaan sameyno?

Cibraaniyada 2:14–15: *[14] Carruurtu waxay qayb ka heleen jidh iyo dhiig, taas aawadeed isaguna sidaas oo kale ayuu uga qayb qaatay, inuu dhimasho ku baabbi'iyo kii xoogga dhimashada lahaa, oo ah Ibliiska, [15] iyo inuu furo kulli kuwii cimrigoodii oo dhan addoonnimo ugu hoos jiray cabsida dhimashada.*

Muxuu Ciise ku qabtay dhimashadiisa? [9]

Yooxanaa 14:1–3: *Qalbigiinnu yuusan murugoon. Ilaah waad rumaysan tihiin, anigana i rumaysta. [2] Guriga Aabbahay wuxuu leeyahay hoyaal badan. Haddaanay sidaas ahayn waan idiin sheegi lahaa, maxaa yeelay, waxaan u tegayaa inaan meel idiin sii diyaariyo. [3] Oo haddaan tago oo meel idiin diyaariyo, mar dambe waan soo noqon doonaa, oo xaggaygaan idiin qaadan doonaa, in meeshaan joogo, idinkuna aad joogtaan.*

Xaggee ayuu Ciise inoo kaxayn doonaa? [10]

1 Tesaloniika 4:16–17: *Maxaa yeelay, Rabbiga qudhiisu samaduu kala soo degi doonaa qaylo iyo codka malaa'igta sare iyo buunka Ilaah, kolkaasay kuwii Masiixa rumaysnaa oo dhintay horta soo kici doonaan,* [17] *dabadeedna kuweenna nool oo hadha ayaa iyaga kor loola qaadi doonaa daruuraha dhexdooda inaynu Rabbiga hawada kula kulanno, oo sidaasaynu Rabbiga weligeen ula joogi doonnaa.*

Goorma ayuu Ciise inoo kaxayn doonaa xaggiisa? [11]

Fahfahin Dheeraad ah: Baabtiiska

Rooma 6:4: *Haddaba waxaynu isaga kula aasannay baabtiiska dhimashada dhexdeeda, in, sidii masiixa kuwa dhintay loogaga sara kiciyey ammanta Aabbaha, aan innaguna sidaas oo kale cusaybka nolosha ku dhex soconno.*

Baabtiisku wuxuu matalaa sawirkee? [12]

Tani waxay la mid tahay markii reer binu Israa'iil ay badda mareen.

Maxay tahay waxa aan u baahanahay inaan sameyno marka aynu badbaadno?

Baxniintii 14:31–15:1: Maxay ahayd saddexdii waxyaabood ay reer binu Israa'iil sameeyeen markii ay badda ka gudbeen? [13]

Sidaas oo kale, Maxay tahay waxa ay tahay inaan sameyno markii Ciise na badbaadiyo? [14]

- Sidee bay tahay inaad Ilaahay kaga cabsato? [15]
- Sidee bay tahay inaad Ilaahay iyo Ciise ku kalsoonaato? [16]
- Sidee bay tahay sida Ilaahay ammaaniso? [17]

Amaanida Ilaahay waxay farxad u keentaa Ilaahay iyo sidoo kale inaka! Inaad Ilaahay maalin walba ammaanto, tusaale ahaan, ka hor cashadda, waa caado fiican.

Sidee bay sheekada muuse ugu eegtahay markii ay ka gudbeen badda, waxa Ciise inoo qabtay? [18]

Muxuu Ilaahay maanta ku baray?

Kuwaad la wadaagi lahayd casharkan yaa yihiin?

Jawaabaha

1 – Reer binu Israa'iil aad bay u cabsadeen!
2 – Ma carari kareen sababtoo ah dhinac waxaa ka jiray badda, dhinaca kalena waxaa ka soo socday Fircoon iyo ciidankiisii. Xitaa haddii ay sidaas ahaan lahayn, way gaabiyeen. Waxay la socdeen carruur, dad waayeel ah iyo alaabo badan oo sababi lahaa gaabiska.
3 – Waa inay maraan badda si Ilaah u badbaadiyo.
4 – Qof walba!
5 – Dhammaan!
6 – Shaydaanku waa cadowgeenna sidii Fircoon uu cadow ugu ahaa reer binu Israa'iil.
7 – Annagu waxaan addoomo u ahayn dembiga, sida reer binu Israa'iil ay addoomo ugu ahaayeen Fircoon.
8 – Maya! Annagu iskama badbaadin karno sida reer binu Israa'iil aysan isku badbaadin karin.
9 – Wuxuu baabi'iyey awoodda shaydaanka wuuna xoraystay, sida Ilaah u burburiyey awoodda Fircoon oo u xoreeyey dadkiisii!
10 – Si aan ula joogno isaga guriga Aabbihiis, kaas oo noqon doona mid ka sii qurux badan dhulka la ballan qaaday!
11 – Xilligii Rabbigeenna Ciise ka soo noqon doono samada oo mu'miniinta dhimatay la sara kici doono.
12 – Marka aan biyo galno, waxaan la dhimannaa Ciise. Marka aan biyaha ka soo baxno waxaan la noolaaneynaa Ciise nolol cusub.
13 – Waxay ka cabsadeen Ilaah.
Waxay ku kalsoonaadeen Ilaah iyo Muuse, addoonkiisa.
Waxay ammaaneen Ilaah.

14 – Waa inaan ka cabsannaa Ilaah.
Waa inaan ku kalsoonnaanaa Ilaah iyo Ciise addoonkiisa.
Waa inaan Ilaah ammaannaa.

15 – Markii aan Ilaah ka cabsanno, dembi ma galno. Ilaah wuu arkayaa wax kasta oo aan samayno: marka aan xamanayno, cabanayno, dad kale xumaanayno, waxyaabo xun telefoonka ka daawanayno, iwm.

16 – Ma walwalsanin. Tusaale ahaan, waa inaan ku kalsoonaanno haddii uu naga dalbado inaan meel aan dooneyn inaan ku noolaano u noolaano si aan u noqono nuurka Ciise, xitaa haddii aanan halkaas ku noolaan doonin. Isagu wuu ina daryeeli doonaa!

17 – Ku ammaana Ilaah erayadeenna oo heeso u qaada Ilaah!

18 – Muuse wuxuu maray badda (geerida) si uu u hogaamiyo reer binu Israa'iil xornimo. Sidoo kale, Ciise wuxuu maray geerida si uu noogu hogaamiyo nolol weligeed ah iyo xornimo dembiga, geerida, iyo shaydaanka!

Casharka 10aad:

Allabaryo

Laga soo bilaabo bilowgii aduunka, dadka waxay caabudi jireen Ilaahay iyaga oo u keenaya allabaryo. Tusaale ahaan, Qabiil iyo Haabiil (Bilowgii 4).

Dadku had iyo jeer waxay raadin jireen barakada Ilaahay. Waxay doonayeen inay iska ilaaliyaan cadhada Ilaahay. Dhaqamo badan oo maanta jira waxay leeyihiin falal la mid ah. Dadku waxay fahmeen in dhimasho loo baahan yahay si loo joojiyo cadhada Ilaahay.

Maxay dadka had iyo jeer u soo bandhigi jireen allabaryo Ilaahay? Maxay dadka ugu muhiimsan tahay inay helaan? [1]

Kaliya wakhtigii Muuse ayaa Ilaahay uga sharxay dadkiisa sida ay u caabudi lahaayeen si sax ah.

Markii ay Ilaahay caabudi jireen, waa inay gowracaan xayawaan oo ku gubaan meeshii allabariga.

Tani waa inay laba arrimood fahmaan:

1. **Dambiga wuxuu mudan yahay ciqaab, ciqaabtiisuna waa dhimasho:** Si xiriirkeenna Ilaahay dib loogu soo celiyo, waa in wax dhintaa. Dadka Israa'iil waxay dambi galayeen maalin kasta, sidaas darteed maalin kasta wadaadadu waa inay allabariyaan xoolo.

2. **Dadku waxay u baahan yihiin wax bedel ah:** Xayawaanku wuu dhintay halkii dadka. Xayawaanku dambi ma gelin, waa dadka kuwa dambi gala. Dadku waxay u baahan yihiin wax u dhinta si aysan u dhiman.

Labada xaqiiqo ee dadka looga baahan yahay inay fahmaan marka ay allabari sameeyaan waa maxay? [2]

Buugga Laawiyiintii

Laawiyiintu waxay noo sharaxayn shan nooc oo allabariyo kala duwan ah. Allabariga dhexdiisa, Ilaahay wuxuu doonayey inuu dadkiisa baro sida saxda ah ee ay ugu xiriiri karaan Ilaahay.

Laawiyiintii 1—Allabariga gubashada.

Laawiyiintii 2—Allabariga sarreenka.

Laawiyiintii 3—Allabarka Iskaashiga.

Laawiyiintii 4—Allabarka dunubta.

Laawiyiintii 5—Allabarka Dembiga.

Waxaan ka hadli doonaa allabarka gubashada iyo allabarka iskaashiga.

Laawiyiintii 1—Allabarka Gubashada.

Subax kasta iyo fiid kasta, wadaadadu waxay ahayd inay bixiyaan allabarka gubashada. Waa inay gabi ahaanba gubaan, si aan qofna u cunin. Allabarkan wuxuu baray inay Ilaahay mudan yahay nolosheenna oo dhan. Waa inaan si buuxda ugu huro nolosheenna Ilaahay.

Waxaan sidoo kale ka akhrinaynaa tan Axdiga Cusub:

Roma 12:1: *Haddaba, walaalayaalow, waxaan idinku baryayaa Ilaah naxariistiisa inaad jidhkiinna Ilaah u siisaan sida allabari nool oo quduus ah oo Ilaah ku farxo, waana cibaadaysigiinna caqliga leh.*

Waa inaan si buuxda isu deeqno oo nolosheena oo dhan u hayno Ilaahay!

Maxaa allabarka gubashadu dadka xusuusinayaa? [3]

Aayadde Axdiga Cusub ayaa na xusuusinaysa tan? [4]

Laawiyiintii 3—Allabarka Iskaashiga.

Wadaadadu waxay cuni karaan qayb ka mid ah allabarka kasta, marka laga reebo allabarka gubashada.

Israailiyiin kale waxay cuni karaan oo keliya allabarka iskaashiga. Dadku waxay ku cuni jireen hilibka allabarkan hortiisa Ilaahay. Tani waxay muujinaysaa in allabarka laga helayo wadajir Ilaahay.

Axdiga Cusub, markii dadka Ilaahay ay roodhida/rootiga iyo khamriga isku cunan, waxay muujinaysaa tani inay la yeelan karaan xiriir wanagsan iyago wadajira Ilaahay. Tani waxay sabab u tahay in roodhida/rootiga uu matalayo jirka Ciise, khamrigaanna uu matalayo dhiiggiisa. Marka Ciise dhintay, tan ayaa ahayd allabarka uu ka bixisay dambigooda.

Maxaa allabarka iskaashiga dadka xusuusinayaa? [5]

Sidee dadweynaha Ilaahay isu xusuusinayaan arrintan Axdiga Cusub? [6]

Ma ku filan yahay allabarrada xoolahu?

Akhriso **Cibraaniyada 10:1–10**.

Sidee u ogaan karnaa in allabarka xoolaha uusan ku filnayn in na nadiifiyo dambigeena? (aayadaha 1–2) [7]

Sidee ay allabarradu u noqdeen kuwo waxtar leh? (aayada 3) [8]

Maxay ahayd sababta Ciise ugu dhashay adduunkan? (aayada 10) [9]

Waxaynu fahmeyna markaynu akhrino Axdiga Hore wiixii Ciise u sameeyey.

Waxaan u baahanahay allabariga si aan dib ugu soo celino xiriirkeena Ilaahay lalahayn. Allabarrada xoolaha ma ku filnayn. Kaliya allabarka Ciise ayaa si dhab ah na nadiifin kara dambigeena oo dib u soo celin kara xiriirkeena Ilaahay!

Sidee ayuu Axdiga Hore nooga caawinayaa inaan fahamno waxa Ciise sameeyey Axdiga Cusub? [10]

Maxaynu inagu baahan inaan sameyno markii aan dembabno? [11]

Dembigu wuxuu burburinayaa xiriirkeena aynu la leenahay Ilaahay. Tobaadkeenka ayaa dib u soo celinaya xiriirka aynu la leenahay Ilaahay. Laakiin ha iloobin in Ilaahay yahay

Ilaah quduus ah, dembiyo iska caabinta ahi ee joogtadda ahi waxay keeni doonaan cadhada Ilaahay.

Sidee ayaad u sheegi kartaa allabarka hal mar la sameeyey markaad la hadlaysid asxaabtaada ku saabsan bixinta allabarrada?

Jawaabaha

1 – Dadku waxay rabaan barakada Ilaah iyo inay ka fogaadaan cadhooyinka Ilaah.
2 – Dembigu wuxuu u qalmaa dhimasho, dadkuna waxay u baahan yihiin beddel in uu geeridda meeshii ay ka noolan lahayeen.
3 – Ilaah wuxuu u qalmaa nolosheena oo dhan.
4 – **Rooma 12:1:** "*Haddaba, walaalayaalow, waxaan idinku baryayaa Ilaah naxariistiisa inaad jidhkiinna Ilaah u siisaan sida allabari nool oo quduus ah oo Ilaah ku farxo, waana cibaadaysigiinna caqliga leh.*"
5 – Qurbaanimadeena waxaanu kula xidhiidhnaynaa Ilaah.
6 – Waxaynu wada cunni Kimista ama rootiga/roodhida.
7 – Dadku waxay had iyo jeer u baahan yihiin inay bixiyaan qurbaano dheeraad ah.
8 – Waxay dadka xasuusinayn dembigooda, taasoo burburisa xiriirkooda Ilaah.
9 – Ciise wuxuu ku dhashay aduunka si uu u noqdo qurbaan, hal mar oo kali ah, dembiyadeena.
10 – Axdiga Hore wuxuu inoo sharaxayaa in aynu u baahanahay qurbaan si aan u soo celinno xiriirkeena Ilaah la lahayn. Qurbaanka xoolaha ma ahayn mid ku filan. Qurbaanka kaliya waxaa ah Ciise ee runta ah, inaga nadiifin karaa dembiyadeena oo soo celin karaa xiriirkeena inaga iyo Ilaah!
11 – Toobadkeen.

Casharka 11aad:

Toban Amar

Akhriso **Baxniinta 20:1–17**.

Maxaa loo baahan yahay in aan ilaashano sharcyadan?

Qaar ka mid ah dadka waxay aaminsan yihiin in haddii ay raacaan amarrada, ay jannada u geli doonaan. Waxay aaminsan yihiin in Ilaah aqbalo kuwa aadka uu wanaagsan. Laakiin Axdiga Quduuska ah ma barayo taas! Marna ma noqon karno sida Ilaah! Farriinta layaabka leh ee Axdiga Quduuska ah waa in Ilaah ina badbaadiyo inkasta oo aan nahay dembiilayaal! Waxaan u hogaansanaa maxaa yeelay Ilaah ayaa horay inoo badbaadiyey oo innaga dhigay dadkiisa. Marka aan aqbalno badbaadada Ilaah, waa farxaddeena in aan u hogaansano isaga.

Markii Ilaah Israa'iiliyiinta ka soo badbaadiyey addoonsiga, Ilaah wuxuu noqday maamulkoodii cusub iyo boqorkoodii. Kadib, Ilaah wuxuu siiyey sharciyo wanaagsan oo ay raacaan. U hogaansankooda waxay muujinaysay in ay la toosnaayeen boqorkoodii cusub ee badbaadiyey.

Sidoo kale, Axdiga Cusub, markii Ilaah naga badbaadiyey silsiladaha Shaydaanka, Ciise wuxuu noqday maamulkeena cusub iyo boqorkeena. Sidaas awgeed, waa in aan u adeegnaa oo aan u hogaansanaa isaga! U hogaansankayagu waxay muujinaysaa in aan la toosno boqorkayaga cusub, kaas oo hore inoo badbaadiyey.

Maxaa loo baahan yahay in aan u hogaansano sharcyadan? [1]

Sharciga Axdiga Cusub

Maalin maalmaha ka mid ah, Ciise waxaa la waydiiyay, maxay tahay amarka ugu muhiimsan sharciga? Sidee bay Ciise uga jawaabay su'aashan wanaagsan?

Akhriso **Matayos 22:37–40**.

Maxay yihiin labada sharciga ugu muhiimsan? [2]

Dabcan, ma sameyn karno tan keligeen. Laakiin Ilaah wuxuu na siiyay Ruuxa Quduuska ah si aan si dhab ah u baranno in aan ku noolaanno habkan!

Laahna wuxuu yidhi, Aan nin inoo eg ka samayno araggeenna, oo iyagu ha xukumeen kalluunka badda, iyo haadda hawada, iyo xoolaha, iyo dhulka oo dhan, iyo waxa dhulka gurguurta oo dhan (Bilaawga 1:26). Wuxuu doonayaa in dabeecaddeena ay noqoto mid marar badan la mid ah tan Ilaah.

Aan ka eegno toban sharciga ugu muhiimsan ee Ilaah siiyey ummadiisa.

Afarta Amar ee Ugu Muhiimsan

Afarta amar ee ugu muhiimsan waxay na barayaan sida aan Ilaah ula dhaqmi karno.

1. Maxay tahay amarka koowaad? (Baxniinta 20:3) [3]

Sidee buu Ilaah u eg yahay sidii nin xaasle ah? [4]

Amarkan wuxuu xiriir dhow la leeyahay amarka xiga:

2. Maxay tahay amarka labaad? (aayadda 4) [5]

Maxay tahay sanam? [6]

Goorma ayaannu ka aragnaa sawirrada Ilaah aduunka? (Bilaawga 1:26) [7]

Waa fududahay in la caabudo dadka aan qaddarinno!

Maxay tahay dhibaatooyinka caabudidda sanamyada dadka la sameeyay? [8]

Marna ma duceyn karno sawirrada ama sanamyada, xitaa haddii Ciise la sawiray.

Wax kasta oo aan ka jecel nahay Ilaah waxay noqon karaan sanam aan u caabudno.

Maxay yihiin noocyada kala duwan ee sanamyada ee dadku caabudaan? [9]

3. Maxay tahay amarka saddexaad? (Baxniinta 20:7) [10]

Waxqabadkayaga waa in ay la jaanqaadaan hadalkeena. Waa in aanan noqonnin kuwa been sheegaya. Haddii aan leenahay Ilaah jecel nahay, waa in aan u hogaansanaa.

Rooma 2:24: *Dhibtaada awgeed magaca Ilaah waa laga qaddariyaa dadka aan ahayn kuwa Yuhuudda.*

Sidee baynu u qaddarin karnaa magaca Ilaah? [11]

Sidee baynu u sharafayn karnaa magaca Ilaah? [12]

Luukos 6:46: *Maxaad iigu yeedhaan, Rabbow, Rabbow, oo aad u yeeli weydaan wixii aan leeyahay?*

Maxay tahay dhibaatada haysatay dadkaas? [13]

Sidee kale ayay dadku isticmaaalijireen magaca Eebbe ma si khaldan? [14]

4. Waa maxay amarka afraad? (Baxniintii 20:8) [15]

Waxaan u baahannahay hal maalin todobaadkii si aan uga nasanno howlaha oo aan waqtigeena ula qaadanno Eebbe iyo in aan la kulanno iimaannada. Maalintan waxaa lagu magacaabaa Sabtida ama maalinta nasashada.

Xiriirkeena Eebbe iyo dadka kale ayaa ka muhiimsan howlaha! Sabtida waxay tusinaysaa inaan Eebbe ku kalsoonahay, ee ma ahan awooddeena. Haddii aan shaqayno maalin kasta,

todoba maalmood usbuucii, waxay muujinaysaa in aan ku tiirsannahay awooddeenna si aan u daboolno baahiyadeena. Haddii aan hal maalin ka nasanno usbuuc kasta, waxay muujinaysaa in aan Eebbe ku tiirsannahay si aan u daboolno baahiyadeena.

Haddii aan xasuusanno maalinta Sabtida oo aan ilaalino quduuskeeda, sidee bay i naga caawisaa inaan Eebbe jecel nahay? [16]

Awaamirta shanaad ilaa tobnaad

Lixda awaamir ee soo socota waxay na baraan sida aan ula dhaqmi karno dadka kale.

Haddii aynaan marka hore Ilaahay jeclayn (afar ta hore ee awaamirta), ma awoodi doonno inaan dadka kale jeclaanno (lixda dambe ee awaamirta).

Maxaa muhiim ah inaan sameyno si aan u ilaalino lixda dambe ee awaamirta? [17]

Waa maxay lixda awaamir ee xigta? (Ayaadaha 12–17) [18]

Ma fududahay in awaamirtaas la ilaaliyo?

Matayos 5:27–28: *Waad maqasheen in la yidhi, Waa inaanad sinaysan. Laakiin waxaan idinku leeyahay, Nin walba oo qof dumar ah damac u eegaa, durba qalbigiisuu kaga sinaystay.*

Maxay Ciise ka yiri fikirkeenna aayadahan? [19]

Ilaahay kaliya ma doonayo inaan dibadda wanaagsano, wuxuu doonayaa inaan gudaha sidoo kale wanaagsano! Mahad Ilaahay baa leh oo wuxuu ina siiyay Ruuxa Quduuska ah si aan u addeecno, labadaba gudaha iyo dibadda!

Maxaan ka xusuusnaan karnaa fikirkeenna markaan akhrinno Tobanka Amar? [20]

Sideen u addeeci karnaa gudaha iyo dibadda labadaba? [21]

Ilaahay ka barya inuu ku siiyo Ruuxiisa Quduuska ah si dabeecaddaadu ugu ekaato dabeecaddiisa oo kale!

Dabeecaddaadu waxay muujinaysaa qofka aad tahay?

Su'aalo dheeraad ah: **Shuruucdee waa inaan raacaa?**

Ma jiraan sharciyo aan innaga, oo aan Yuhuud ahayn, ku nool qarniyada 21-aad, aan u baahanahay inaanan u hoggaansamin? [22]

Waxaa ku jira sharciyo badan oo ku qoran Tawrad (Shanta Kitaab). Sidee baan u garan karnaa inaan u baahanahay inaan raacno sharci gaar ah ama inaanan raacin?

Si aan u ogaanno haddii aan maanta raacno shuruucdaas, waxaan is waydiin karnaa labo su'aalood:

1. **Maxay sharcigan baray reer binu Israa'iil waagaas?**
2. **Maxaynu ka baraan karna Axdiga Cusub sharcigan iyo mowduucan?**

Waa maxay labada su'aalood ee aan u baahan nahay inaan is weydiino si aan u ogaano haddii aan raacno shuruucda Tawraadka (Shanta Kitaab)? [23]

Labo tusaale:

1. Sharciga cuntada

Laawiyiintii 11: Waxaa la diiday in la cuno noocyada qaar ee hilibka (tusaale ahaan, doofaarka Ayaadda 7).

Waa maxay su'aasha koowaad ee waa inaan is waydiino? [24]

Maxay Laawiyiintii 11:45 ina baraysaa? [25]

Reer binu Israa'iil waa inaysan u noolaan sidii quruumaha kale. Waa inay quduus noqdaan Ilaahay. Dadka Ilaahay waa inay ka duwanaadaan ummadaha kale.

Waa maxay su'aasha labaad ee waa inaan is waydiino? [26]

Maxay 1 Butros 1:15–16 ka baran karna? [27]

Ilaahay wuxuu doonayaa inaan quduus noqonno anaguna. Ma noolaan karno sida dadka kale, sababtoo ah Ilaahay ayaan iska leenahay.

Maxay Markos 7:18–19 ka baran karna? [28]

Marka aan akhrinno cutubyada Laawiyiinta, waa inaanan ka walwalin in cuntadu nadiif tahay ama nadiif maaha! Waa inaan ka fikirnaa nolosheena ma u noolnahay nolol quduus ah?

Laakiin sidee baynu u jeclaan karnaa deriskeenna marka aan eego sharcigan?

1 Korintos 8:13: "*Sidaa darteed, haddii waxa aan cuno uu walaalkay ama walaashay ka yaabo oo sababa in ay dembaabaan, mar dambe hilib ma cuni doono, si aanan ugu dhicin dembi.*"

Haddii qof rumayste ah uu ka xumaado adiga oo cunaya hilib diin ahaan loo qalay (oo la allabariyay), ma mudan tahay inaad cunto? [29]

2. Oo waa inaad il il u riddaa, iligna ilig u ridda

Baxniintii 21:23–25: "*Laakiinse haddii dhib kale dhacdo, waa inaad naf naf u disha, oo waa inaad il il u riddaa, iligna ilig u riddaa, gacanna gacan u gooysaa, cagna cag u gooysaa, oo kii wax guba, gub, kii wax dhawacana, dhaawac, kii wax karbaashana, karbaash.*"

Maxay tahay su'aasha koowaad ee ah in aynu isweydiino? [30]

Sharcigan wuxuu ahaa mid loogu talagalay garsoorayaasha si ay u siiyaan ciqaabta saxda ah. Tani waxay ahayd ciqaabtii ugu weynayd ee ay bixin kareen. Ciqaabtu waa inaanay ka weynaan tan. Garsooruhu waa in uusan u oggolaanin dadka inay qaataan aargoosi xun (eeg Bilowgii 4:24). Wuxuu ahaan lahaa mid cadaalad iyo naxariis leh. Waxaa suurtogal ahayd in qofku bixiyo lacag halkii uu siin lahaa isha ama iligga dhabta ah (Baxniintii 21:26, 27, 30). Marka, aayadahani waxay baraan inaynu ogaanno in Ilaahay yahay mid cadaalad iyo naxariis leh.

Maxay Baxniintii 21:23–25 ka barankarna? [31]

Maxay tahay su'aasha labaad ee mudan in aynu wadyiino? [32]

Maxaynu ka barankarna aayadahan Matayos 5:38–39? [33]

Maxay Rooma 12:19 ka barankarna? [34]

Ilaahay weli waa cadaali iyo naxariiste!

Ciise dhowaan wuu soo noqon doonaa si uu u xukumo dunida oo uu u ciqaabo qof walba wixii ay sameeyeen. Wuxuu keeni doonaa cadaalad!

Ilaahay wax walba wuu arkaa. Marka dadka ay na dulmiyaan, way nagu adag tahay inaan cafinno. Laakiin kitaabku wuxuu ina barayaa inaan u baahan nahay inaan cafinno oo aan jeclaanno (Matayos 6:14–15). Tani waa wax noo suurtogelin laakiin waa suurtogal xaga Ruuxa Quduuska!

Maxay yihiin labada su'aalood in aynu waydiino si aan u ogaanno haddii aan raacno Sharciga Tawraadka (Shanta Kitaab)? [35]

Isu duceeya si aad u noolaataan nolol quduus ah, oo aad dadka idinku xeeran u tustaan jacaylka Ilaahay!

Jawaabaha

1 – Sababta oo ah Ilaah ayaa na badbaadiyay, oo na ka dhigay dadkiisa. Isagu waa boqorkeenna!
2 – *Jeclaw Rabbigaaga, Ilaahaga, ka jeclaw qalbigaaga oo dhan, naftaada oo dhan iyo maskaxdaada oo dhan, jecelow deriskaaga sida naftaada.*
3 – *Ma yeelan doontid ilaahyo kale Ilaah mooye.*
4 – Ilaah waa Ilaah xaasid ah! Sida ninku u doonayo in xaaskiisa aanay u jeclaanin rag kale, Ilaahna ma doonayo inaanu caabudno ilaahyo kale.
5 – *Haka sameysan sanam naftaada.*
6 – Tani waa sawir kasta oo Ilaah ah oo aan caabudno.
7 – Dhamaan dadka waa sawirrada Ilaah!
8 – Sanamku ma matali karo Ilaah, waxaa Ilaah ka xun haddii aan u maleyno inaanu matali karno.
9 – Sawirro ama sanamyada aan ku ducayno; hogaamiyeyaasha siyaasadeed; dad caan ah; lacag; hanti, iwm.
10 – *Ha qaadan magaca Rabbigaaga ee Ilaah qaab aan munaasib ahayn.*
11 – Markaan dembaabno oo aan isagii adeeci weeyno.
12 – Waxaan sharfeynaa Ilaah marka aan isaga adeecno.

13 – Waxay yiraahdaan waxay jecel yihiin Ilaah ka dibna ma adeecaan.
14 – Waxay Ilaah ku eedeeyaan marka wax qaldamaan (“La Ilahayaw!”). Ma ammaanaan Ilaah marka waxkastba si wanaagsan u socdaan.
15 – *Xasuuso maalinta Sabtiga oo haku ahaato maalin Quduus ah.*
16 – Waxaan waqti la qaadan karnaa Ilaah iyo rumeysanayaasha.
17 – Adeeca afar awmirood ee koowaad!
18 – 5. Adeec Aabbahaaga iyo hooyadaada.
6. Ha dilin.
7. Haku dhicin dunub
8. Ha xadin.
9. Ha bixin markhati fur been ah.
10. Ha damcin
19 – Fikiradeenu waxay muhiim yihiin sida ficilladeena!
20 – Ilaah ma doonayo oo kaliya inaanu fiicnaano banaanka, wuxuu rabaa inaanu ka fiicnaano gudaha!
21 – Ilaah wuxuu na siiyay Ruuxa Quduuska ah si aan u dhegaysanno labadaba banaanka iyo gudaha!
22 – Haa!
23 – Maxay sharcigu baray Israa’iiliintii waqtigaas? Maxaase Axdiga Cusub na barayaa sharcigan iyo mowduucan?
24 – Maxay sharciga baray Israa’iil waqtigaas?
25 – *Noqo quduus.*
26 – Maxay Axdiga Cusub na baraya sharciga iyo mowduucan?
27 – *U Noqo quduus waxkasta.*
28 – Wax kasta waad cunikartaa!
29 – Maya.
30 – Maxay sharcigu baray Israa’iil waqtigaas?
31 – Ilaah waa cadaali iyo naxariistee.
32 – Maxay Axdiga Cusub na barayaa sharciga iyo mowduucan?
33 – Looma baahna in dib u soo celin la sameeyo; hawsheena waa inaan cafino.
34 – *Ha is dhaafin, laakiin u ogolow xanaaqa Ilaah.*
35 – Maxay sharcigu baray Israa’iil waqtigaas? Maxaase Axdiga Cusub na barayaa sharciga iyo mowduucan?

Casharka 12aad:

Taambuugga

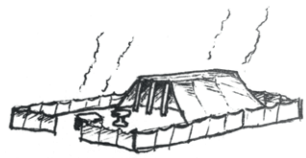

Ilaah waa nala jiraa

Akhriso **Baxniinta 25:1–22**.

Taambuugga waxay ahayd meesha Ilaah uu ku ballan qaaday inuu la kulmo dadkaadiisa. Qaybta gudaha ee Taanbuugga waxaa ku jiray laba qol.

Maxay yihiin qolalkan? (Baxniinta 26:33) [1]

Maxay ku jirtay Meesha Quduuska ah? (25:10–22) [2]

Maxaan ka baranaynaa tan ka baxsan Baxniinta 25:10–22? [3]

Maxaan ka ognahay keruubiim? (Bilowgii 3:24) [4]

kerubeel waxay muujinayaan in Ilaah uu aad u nadiif yahay oo quduus ah, dadkana aanay u dhowaan karin. Taanbuugga agtiisa waxaa jiray goobo iyo xayndaab dhar ah.

Maxaa ku jiray guriga ma maxkamaddo? Eeg **Baxniinta 40:29–32**. [5]

Labadaasi waxay muhiim u ahaayeen inay nadiifiyaan dadka hortooda Ilaah.

Markii dadka Ilaah ay u safreen duurka, Taambuuggu way la socotay.

Shan boqol sano kadib, markii ay ku noolaayeen dhulka la ballanqaaday, Boqor Sulaymaan wuxuu dhisay macbud. Macbudku wuxuu u eg Taanbuugg, laakiin wuxuu ahaa dhisme

xoog leh oo qurux badan. Tani waxay ahayd meesha Ilaah uu ku ballan qaaday inuu la kulmo dadkiisa.

Macbudka sidee ayuu u la mid ahaa Macbudka? [6]

Axdiga Cusub

Waqtigii Axdiga Cusub looma baahna Macbud oo dhan waayo hadda kiniisadu waa macbudka ilaah.

1 Korintos 3:16: *Ma ogtahay inaad wada jir u tihiin macbudka Ilaah iyo Ruuxa Ilaah oo idin dhex jooga?*

Haddii aan rabno inaan la kulanno Ilaah, ma ahan inaan aado dhisme qurux badan. Halkee ayaan u baahan nahay inaan tagno? [7]

Ilaah had iyo jeer wuu la jiraa dadkiisa!

Ilaah waa quduus

Ilaah ayaa nagu abuuray si aan ula noolaanno. Waxaa muhiim ah in dadka Ilaah ay la noolaadaan. Ma noqon karaan dad Ilaah iyada oo aan Ilaah la jirin!

Laakiin reer Bani Israaiil waxay ka baqeen Ilaah. Waxay ogaayeen in Ilaah aad quduus u yahay, iyo inay dembiilayaal yihiin. Waxay sidoo kale arkeen sida Ilaah u ciqaabo dadka dembiilayaasha ah (tusaale ahaan, Farcoon!).

Ilaah wuxuu ballan qaaday inuu ka sarreeyo sanduuqa heshiiska. Sanduuqa wuxuu la mid ahaa carshiga Ilaah. Laakiin qofna ma arkin sanduuqa. Waxay ku jirtay qaybta quduuska ah, waxaana kaliya booqan kara kaliya wadaadkii ugu sarreeyay hal mar sanadkii. Ilaah wuu la jiray, laakiin wuxuu ka go'naa iyaga.

Maxay dhibaato haysatay dadka Ilaah? [8]

Sidee bay dembiilayaashu u la kulmi karaan Ilaah quduus ah?

Axdig Hore, si ay reer Bani Israaiil u helaan cafis, waxay u baahnaayeen laba shay.

1. **Qurbaan** ay xayawaanku ku dhimanayaan bedelka dadka dembiilayaasha ah.
2. **Wadaadka sare** ee sameeya qurbaanada waaweyn.

Maxay reer Bani Israaiil u baahnaayeen laba shay si loo cafiyo? [9]

Laakiin wadaadadooda sare iyo qurbaanadooda waligood ma ahayn kuwo dhammaystiran.

Ma xallin si buuxda dhibaatada dembigayadda. Laakiin waxay nagu diyaariyeen Masiix, oo si buuxda u xallin doona dhibaatada dembigeena!

Axdiga Cusub

Cibraaniyada 7:26–27 (ku saabsan Ciise) *Wadaadkan sare wuxuu dhab ahaan ka jawaabayaa baahideena mid quduus ah, eexan la'aan, nadiif ah, laga soocay dembiilayaasha, sare u qaaday samada. Wuxuu u baahan yahay inuu qurbaan keeno maalin walba, marka hore dembigiisa, dabadeedna dembiyada dadka. Wuxuu u qurbaneeyay dembiyadooda hal mar oo dhan markii uu isagu is qurbaanaystay.*

Maxaa Ciise uga duwan yahay wadaadyada kale ee sare? [10]

Sidee ay qurbankiisu uga duwan yahay qurbaanada Axdiga Hore? [11]

Ciise waa wadaadkeenna sare ee dhammaystiran iyo qurbanka dhammaystiran!

Akhri **Markos 15:37–38**. Maxaa ka dhacay macbudka markii Ciise dhintay? [12]

Tani waxay na tusinaysaa inaan kala go'aayn Ilaah! Tani waa war farxad leh!

Kaliya Ciise ayaa dembiilayaasha u horseedi kara Ilaah quduuska ah!

Akhri **Cibraaniyada 10:19–22**. Maxaan ka qaban karnaa fursaddan weyn? [13]

Yooxana 14:6: *Ciise ayaa ka jawaabay:*

> "*Anigu waxaan ahay jidka, xaqiiqada, iyo nolosha. Qofna ma yimaado Aabbaha aniga mooyee.*"

Sidaas darteed, sidee baynu ugu dhawaan karnaa Ilaah? [14]

Sidee dadka kale maanta isku dayaan inay Ilaah u yimaadaan? [15]

Ma aragtaa sida Axdiga Hore u caawiso inaan fahanno Axdiga Cusub?

Sidee baa loo akhrin kara Kitaabka Quduuska ah sanad?

Ma ogtahay haddii aad akhrido laba cutub oo Axdiga Hore ah, hal cutub oo Axdiga Cusub ah iyo hal Sabuur (ama qayb ka mid ah Sabuurka haddii uu dheeraan yahay!) maalin kasta, waxaad akhriyi doontaa Kitaabka Quduuska ah oo dhan sanadkii!

Sidee baad u akhrin kartaa Kitaabka Quduuska ah sanadkan? [16]

Jawaabaha

1 – Goobta quduuska ah iyo qasriga quduuska ah.
2 – Sanduuqa heshiiska.
3 – Sanduuqu wuxuu ahaa sanduuq dahab ah. (aayadaha 10–11)
Waxaa jiray dabool khaas ah oo ku yaal sanduuqa iyo laba cherubim dahab ah oo ku yaal daboolka. (aayadaha 17–18)
Sanduuqa waxaa ku jiray laba dhagax oo ka mid ah Tobanka Amar. (aayadda 21)
Ilaah wuxuu ballan qaaday inuu halkaas kula joogi doono dadkiisa. (aayadda 22
4 – Keruubiim waxay ka ilaalinayeen geedka nolosha.
5 – **Waxaa jiray laba shay oo ku yaal jardiinka:** albaab iyo weel biyo ah.
6 – **Waxay lahayd laba qol oo gaara:** meel quduus ah iyo qasriga quduuska ah. Waxay ka koobanayd albaab iyo weel weyn oo lagu nadiifiyo shayada.
7 – Waxaan u baahanahay inaan la kulanno mu'miniinta kale (kaniisad).
8 – Ilaah wuu ku noolaa, laakiin waxay ahaayeen dembiilayaal, sidaas darteed ma aysan dhawaajin karin Ilaah.
9 – Wadadka sare iyo Qurbaanka.
10 – Waa quduus, aan dembi lahayn, nadiif ah.
11 – Qurbaankiisuna wuxuu ahaa mid hal mar ah iyo weligiis ah!
12 – Daaha macbudka ayaa laga jaray laba qaybood oo kor iyo hoos.
13 – Ilaah u soo dhawaada!
14 – Waxaan Ilaah u nimid iyada oo loo marayo Ciise.
15 – Tusaalooyin adiga kuu gaar ah.
16 – Maalin kasta akhri laba cutub oo ka mid ah Axdiga Hore, hal cutub oo ka mid ah Axdiga Cusub iyo hal Sabuur (ama badh Sabuur haddii uu aad dheer yahay!)

Casharka 13aad:

Nolosha cidlada

Ilaahay wuxuu dadkiisa ku siiyay shuruuc badan Buur Siinaay. Waxay dhiseen teendho. Hal sano kadib, reer binu Israa'iil waxay ka tageen Buur Siinaay waxayna u safreen dhulka la ballanqaaday.

Cabsida!

Akhriso **Tirintii 13:1–14:9**.

Muxuu Muuse ugu diray 12 qof dhulka la ballanqaaday? [1]

Maxay kasoo barteen dhulka? (13:27) [2]

Maxay ka dhigan tahay "durduraya caano iyo malab"? [3]

Maxay ka ogaadeen magaalooyinka? (13:28) [4]

Maxay ka ogaadeen dadka? (13:32–33) [5]

Labadaba, imisa ayaa Ilaahay ku kalsoonaaday? (14:6–9) [6]

Markaa imisa ka mid ah ayaa Ilaahay ku kalsoonan waayay? [7]

Tobankii qof waxay arkeen waxyabo waaweyn oo way cabsadeen.

Laakiin maxay Kaaleeb iyo Yashuuca yiraahdeen? (aayadda 30) [8]

Waa maxay farqiga u dhexeeya labadan nin iyo ragga kale? [9]

Laakiin yaa xoog badan: Ilaahay mise dadka? [10]

Dhammaantood way ogayeen waxa uu Ilaahay u sameeyay. Maxay ahaayeen waxyaabihii uu Ilaahay u sameeyay? [11]

Laakiin haddana, waxay ka baqeen dadka halkii ay ka baqi lahaayeen Ilaahay.

Way fududahay in la illoobo waxa uu Ilaahay inoo qabtay!

Sideen ku xasuusan karnaa waxa uu Ilaahay inoo qabtay? [12]

Haddii aan sidaas yeelno, kama baqi doonno dadka, laakiin Ilaahay baan ka baqi doonaa!

Maxay reer binu Israa'iil sameeyeen markii ay joojiyeen cabsi gelinta Ilaahay? (14:1–4) [13]

Sidaas si la mid ah, marka aynaan Ilaahay ku kalsoonayn, ma doonayno inaan addeecno.

Akhriso **Tirintii 14:20–25**. Maxay ahayd waxa uu Ilaahay u sheegay? [14]

Akhriso **Sharciga 1:1–3**. Maxay ahayd natiijadii ka dhalatay reer binu Israa'iil oo aan Ilaahay ku kalsoonayn? [15]

Ilaahay wuxuu reer binu Israa'iil ku hayay cidlada muddo afartan sano ah, ilaa inta dadkii waaweyna oo dhamu dhimanayeen. Kaliya carruurtooda, iyo Kaaleeb iyo Yashuuca ayaa geli lahaa dhulka la ballanqaaday.

Maxay ahayd sababta uu Ilaahay sidaas u sameeyay? [16]

Markii aan Ilaahay ku kalsoonayn, waxay keentaa cawaaqib xun oo daran.

Axdiga Cusub

Dhulka la ballanqaaday wuxuu ahaa buuxinta ballantii Ilaahay ee Aabraahim (Bilowgii 12:1–7). Wuxuu ahaa meesha uu Ilaahay la joogi lahaa dadkiisa, reer binu Israa'iil.

Dhulka la ballanqaaday sidoo kale waa sawirka abuurka cusub ee dadkiisa Ilaahay ku noolaan doonaan Ilaahay weligood.

Akhriso **Cibraaniyada 11:16**. Maxay ahaayeen waxyaabihii ay dadkii Axdiga Hore (kuwii Ilaahay ku kalsoonaa) ku rajaynayeen? [17]

Akhriso **Yooxanaa 3:16**. Haddii aan rabno inaan tagno abuurka cusub oo aan helno nolol weligeed ah, maxaan sameynaa? [18]

Haddii aan Ciise rumaysanno, waxaan tegi doonnaa dhulka ballanqaadka ee weligiis ah! Wuxuu ka wanaagsan yahay dhulka la ballanqaaday ee Axdiga Hore!

Ku noolanshaha saxaraha

Marka aan nolasha abuurka cusub barbardhigno, nolasha aan halkan ku noolnahay waxay la mid tahay nolasha cidlada. Cidladana waa sawir muujinaya safarkeena nolosha.

Akhriso **Sharciga Kunoqoshadiisa 29:5–6**. Sidee ayuu Ilaahay dadkiisa ugu daryeelay cidlada muddo 40 sano ah? [19]

Axdiga Cusub, Ruuxa Quduuska ah ayaa Ciise u horseeday cidlada muddo 40 maalmood ah.

Sidee ayuu Shaydaanku isku dayey inuu Ciise duufsado in **Matayos 4:3**? [20]

Sidee ayuu Ciise ugu jawaabay in **Matayos 4:4**? [21]

Ma ahan kaliya in aan u baahan nahay kibis, laakiin waxaan u baahan nahay inaan ku noolaanno ereyga Ilaahay.

Ciise wuxuu ku kalsoonaa in Ilaahay daryeeli doono, sida uu Ilaahay u daryeelay reer binu Israa'iil.

In **Yooxanaa 6:35** maxay ahayd magaca uu Ciise isku yeedhay? [22]

Maxay ka dhigan tahay tani? [23]

In **Yooxanaa 4:10**, muxuu Ciise u sheegay naagtii ceelka joogtay? [24]

Maxay ka dhigan tahay tani? [25]

Imisa jeer ayaad wax cuntaa oo cabtaa? Maxaa kugu dhaca haddii aadan wax cunin ama cabbin muddo dheer?

Si nafteena ruuxiga ah u caafimaad qabto, waxaan u baahan nahay inaan cunto iyo cabitaan ruuxi ah helno maalin kasta!

Maxaan u baahanahay inaan sameyno si aan caafimaad u ahaano? [26]

Safarka aan nolosha ku jirno waa inuu noqdaa safar iimaan leh: Waa inaan ku kalsoonaano Ilaahay oo addeecno. Waa inaan si joogto ah u cunno oo u cabno cuntooyinkeena ruuxiga ah! Waa inaan ka baqno Ilaahay, ee ma ahan waxyabaha waaweyn!

Waa noocee waxyabaha waaweyn ee aan aragno?

Yaa aan ka baqaynaa: waxyalaha waaweyn mise Ilaahay?

Marka aan Ilaahay ku kalsoonaano, ma dembiyeeyno.

Waa inaan noqonaa dad iimaan leh, ee ma aha dad cabsi leh!

Maxay tahay waxayabaha Ilaahay maanta kuu sheegayo?

Jawaabaha

1 – Si ay dhulka u sahamiyaan, waxna uga bartaan magaalooyinka, dadka iyo dhulka.
2 – Caano iyo malab ayaa halkaas durduraya.
3 – Tani waxay ka dhigan tahay xoolo badan iyo shinni badan. Shinnidu aad ayay muhiim ugu tahay kobcinta dhirta. Tan awgeed, waxaan fahmi karnaa in dhulka uu ahaa mid aad u bacrin ah.
4 – Magaalooyinkeeda waa la adkeeyey oo aad ayay u weynaayeen.
5 – Dhamaan dadka ay halkaas ku arkeen waxay ahaayeen kuwo aad u dheer. Waxay halkaas ku arkeen waxyabo waaweyn.
6 – Labo kaliya!
7 – 10.
8 – Aan tagno oo aan qaadano dhulka! Waan awoodnaa!
9 – Kaaleeb iyo Yashuuca waxay ka baqayeen Ilaahay, halka kuwa kale ay ka baqeen dadka.
10 – Ilaahay!
11 – Ilaahay wuxuu ka soo saaray Masar, wuxuu ka badbaadiyey Fircoon, wuxuuna sameeyay mucjisooyin layaab leh.
12 – Waa inaan maalinkasta Akhrinaa Kitaabka Quduuska ah oo aan ammaana Ilaahay. Heesaha wanaagsan waxay inoo xasuusiyaan wixii Ilaahay inoo qabtay. Waa inaan si joogto ah ula kulannaa rumaystayaasha si aan u ammaanno Ilaahay oo aan wax uga baranno ereygiisa wadajir.
13 – Way caasiyeen Ilaahay oo uma tegin dhulka la ballanqaaday.
14 – Inayan arki doonin dhulka la ballanqaaday.
15 – Safarka (socodka) laga bilaabo Buur Siinaay ilaa dhulka la ballanqaaday wuxuu qaadanayaa 11 maalmood oo keliya. Wuxuu qaatay 40 sano!
16 – Sababtoo ah ma aysan ku kalsoonayn Ilaahay.
17 – Waxay rajeynayeen dal ka wanaagsan oo jannada ah—abuurka cusub!
18 – Waa inaan rumaysanno (oo aan kalsoonida saarno) Ciise!
19 – Wuxuu siiyay biyo iyo kibis iyo wax walba oo ay u baahnaayeen.
20 – Wuxuu ku yiri inuu dhagxanta u beddelo kibis.
21 – ***Waa la qoray:*** "*Ninku kibis kaliya kuma noolaado, laakiin erey walba oo ka soo baxa afka Ilaahay.*"
22 – Kibista Nolosha.
23 – Wuxuu ka qanciyaa gaajadeena xiriir Ilaahay. Wuxuu na siin karaa wax walba oo aan ugu baahanahay nolol weligeed ah iyo inaan maalin walba ku noolaano adduunka.
24 – Wuxuu siiyay biyo nool.
25 – Wuxuu ka qanciyaa haraadkeena xiriir Ilaahay. Wuxuu na siin karaa wax walba oo aan ugu baahanahay nolol weligeed ah iyo inaan maalin walba ku noolaano adduunka.
26 – Waa inaan akhrinnaa Kitaabka Quduuska ah oo aan tukanaa oo aan waqti la qaadannaa Ciise maalinkasta.

Casharka 14aad:

Sheekooyiinka Kitaabka Quduuska oo Sideed Sawir ah

Si aan dib ugu eegno waxa aan ilaa hadda baranay, waxaan u adeegsan doonaa sawirradan si aan ugu sharaxno fariinta Kitaabka Quduuska ah.

Waxaan akhrin doonaa sawirka koowaad, ka dibna qof ka mid ah kooxda waa inuu soo celiyo macluumaadkan adigoon akhrin. Markaas kadib, waxaan akhrin doonaa sawirka labaad, qof kalena wuu soo celin doonaa. Markaan dhamayno, waxaan soo celin doonaa dhammaan 8 sawir mid mid anagoo aan fiirin erayada.

1. Abuuridda

Dhammaan waxa Eebe abuuray way wanaagsanaayeen. Ilaah wuxuu waqti la qaatay dadkii ugu horreeyay, Aadan iyo Xaawo, oo ku jiray beer qurux badan oo la yiraahdo Beerta Eden.

2. Bilowga Dambiga

Aadan iyo Xaawo waxay caasiyeen Ilaah, waxayna adeeceen Ibliiska. Sidaas awgeed, waxay lumiyeen barakadii Ilaah, oo ay ku jirtay nolosha weligeed ah.

Fallaadha ku jirta sawirka waxay muujineysaa in Ilaah ka eryay beerta iyo xaggiisa. Tan iyo waqtigaas, dadka ayaa ku hamiyey inay mar kale xiriir la yeeshaan Ilaah.

3. Ballanqaadyada

Ilaah wuxuu u ballan qaaday Ibraahim inuu noqon doono aabaha dad gaar ah oo Ilaah qaas u ah. Ilaah wuxuu Ibraahim u ballan qaaday dhul ay dadkaasi leeyihiin, halkaasoo Ilaah la joogi doono.

Oo, Ibraahim dhexdii, Ilaah wuxuu u ballan qaaday inuu **barakayn** doono dadka oo dhan.

Taajku wuxuu tilmaamayaa in Ilaah noqon doono boqorkooda wanaagsan.

Rayska cirka wuxuu tilmaamayaa in Ilaah oofiyo ballantiisa (Bilowgii 9:13–16). Mar walba waad ku kalsoonaan kartaa!

4. Ka masafuurin

Dadkii Ilaah waxay isku arkeen waddan qalaad, Masar, halkaas oo ay addoommo ku ahaayeen. (Ahraamtu wuxuu ka dhigan yahay Masar.)

Fallaadhu waxay tilmaamaysaa in Ilaah badbaadiyay dadkiisa oo uu ka xoreeyay addoonsigii ba'anee ee Masar.

5. Dhulka

Ilaah wuxuu dadkiisa ku hagay dhulkii la ballan qaaday. Ilaah wuxuu u ballan qaaday inuu la noolaan doono oo uu barakayn doono haddii ay isaga adeeci lahaayeen.

Geedaha iyo biyuhu waxay muujinayeen in dhulkaan wanaagsanaa.

Laakiin reer binu Israa'iil ma aysan dooneyn inay Ilaah adeecaan, sidaas darteedna waxay ka xumaadeen xidhiidhkoodii gaarka ahaa ee Ilaah.

6. Ciise Masiixa

Ilaah wuxuu oofiyay ballantiisii uu u balan qaaday inuu soo diro Badbaadiyaha! Ciise Masiixa wuxuu yimid si uu iskutallaabta ugu dhinto si uu u noqdo allabari mar keliya ah oo dambigeenna laga cafiyo. Markaasuu ka soo sara kacay dhimashada.

Tani waxay muujinaysaa inuu ka adkaaday dhimashada! Sidaas darteed, hadda mar kale waan saaxiibo la noqon karnaa Ilaah!

7. Soo laabashada Ciise

Ciise hadda wuxuu ku jiraa jannada.

Fallaadhu waxay tilmaamaysaa in Ciise soo noqon doono si uu dhammaad ugu soo geba-gebeeyo dunida oo uu dadka oo dhan u xukumo.

8. Abuurista cusub

Waxaan la noolaan doonaa Ilaah dhulka cusub ee weligeed ah, oo lagu ballan qaaday, abuurista cusub!

U ducee midba midka kale si Ilaah idiin siiyo qof aad sawirradan ula wadaagtaan toddobaadkan.

Casharka 15aad:

Yashuuca

Ka dib afartan sano oo ay saxaraha ku wareegayeen, Muuse wuxuu dadka ku hoggaamiyay xadka dhulka la ballan qaaday. Muuse laftiisu dhulkaas ma gelin. Muuse wuu dhintay, waxaana hogaamiye cusub noqday Yashuuca. Shaqada Yashuuca waxay ahayd inuu dadka Ilaah geeyo dhulka la ballan qaaday. Yashuuca wuxuu hogaamin doonaa dagaalladooda.

Yaa noqday hogaamiyaha dadka Ilaah ka dib Muuse? [1]

Muxuu ahaa shaqadiisu? [2]

Ballan

Akhriso **Yashuuca 1:1–9**.

Muxuu Ilaah ugu ballan qaaday dadkiisa? (Baxniintii 3:8) [3]

Laakiin dadka reer Kancaan aad bay u xooganayeen. Reer binu Israa'iil kaligood ma awoodi kareen inay ka adkaadaan. Waxay u baahnaayeen caawimada Ilaah.

Aan aragno wixii Ilaah u ballan qaaday Yashuuca.

Aayadaha 5b–9 waxay u egyihiin gabay. Axdigii Hore waxaa lagu qoray luqadda Cibraani. Gabayga Cibraaniga, fikradda ugu muhiimsan inta badan waxay ku taal bartamaha gabayga. Bal eeg sida qaybaha ugu horreeya iyo kuwa ugu dambeeya ay isku sheegayaan wax isku mid ah, iyo sida qaybaha labaad iyo kuwa labaad ee ugu dambeeya ay sidoo kale isku mid yihiin, iwm.

A. Marna kuguma dayn maayo, mana kaa tegi doono.
B. Noqo mid xooggan oo geesi ah...
C. Noqo mid aad u xooggan oo geesi ah.
D. Si taxaddar leh u adeec dhammaan Sharciga... si aad u guulaysato meel kasta oo aad tagtid.
E. Hadallada Tawreed, Buugga Sharciga, ha ku hadlaan mar walba, ku feker habeen iyo maalin.
D. Si aad si taxaddar leh u sameyso wax kasta oo ku qoran, markaas ayaad barwaaqoobi doontaa oo guulaysan doontaa.
C. ...Noqo mid xooggan oo geesi ah.
B. Ha baqin oo ha niyad jabin.
A. ...Rabbiga Ilaahaaga ah ayaa kula jiri doona meel kasta oo aad tagtid.

Waa maxay fikradda ugu muhiimsan ee gabaygan? [4]

Haddii Yashuuca sidaas sameeyo, waa maxay natiijada? (aayadda 7) [5]

Maxay tahay sababta uusan uga baqin ama uga niyad jabin? (aayadda 9) [6]

Oofinta

Akhriso **Yashuuca 21:43–45**.

Intee ka mid ah dhulkii Ilaah u ballan qaaday Ibraahim ayay reer binu Israa'iil ka qabsadeen Yashuuca hoostiisa? (aayadda 43) [7]

Maxay kaloo Ilaah siiyay iyaga? (aayadda 44) [8]

Imisa ballan oo Ilaah ka oofiyay, sida ay sheegayaan cutubkan Qorniinka ah? (aayadda 45) [9]

Tani waxay ahayd mucjiso! Laakiin ma aysan fududayn reer binu Israa'iil. Waxay u dagaalameen magaalo kasta. Laakiin ugu dambayn, Ilaah wuxuu reer binu Israa'iil siiyay dhul noqon doona meel nabad iyo farxad leh. Meeshani waxay noqon lahayd gurigooda oo ay kula noolaadaan Ilaah!

Maxay tahay sababta ay dadkaas uga saari lahaayeen?

Si qoomku u noqdo iftiinka dunida, waxay u baahnaayeen inay ka saaraan cadowgooda dhulka la ballan qaaday.

Cadowyadan waxay caabudi jireen ilaahyo kale waxayna sameeyeen waxyaabo xun, oo ay ku jirto in carruurtooda ay allabariyaan. Ilaah aad buu u necbaa waxyaalaha ay dadkaasi sameeyeen, mana doonaynin in reer binu Israa'iil ku daydaan falalkaas sharka ah.

Maxay tahay sababta ay dadkaas uga saari lahaayeen? [10]

Axdiga Cusub

Wakhtigii Ciise, ku dhawaad qof walba oo ku noolaa qaybtaan adduunka wuxuu ku hadli jiray afka Giriigga. Sidaas darteed, Axdiga Cusub waxaa lagu qoray Giriigga.

Afkee ayaa lagu qoray Axdiga Cusub? [11]

Afkee ayaa lagu qoray Axdiga Hore? [12]

Magaca Cibraaniga "Yashuuca" waa "Ciise" afka Giriigga. Waa maxay micnaha "Ciise"? (Matayos 1:21) [13]

Yashuuca waa sawirka Ciise. Ciise waa hogaamiyaha daacadda ah ee na badbaadin doona oo nagu hogaamin doona si nabad ah dhulka la ballan qaaday ee weligiis ah, abuuridda cusub! Tani waxay ka wanaagsan tahay dhulka la ballan qaaday ee Axdigii Hore! Adduunkan ma ahan gurigeenna dhabta ah. Waxaan ku soconnaa waddada gurigeenna dhabta ah!

Ciise waa kii aan sinaba u dembaabin. Wuxuu si dhammeystiran u adeecay sharciga Ilaah. Ma uusan "leexan midigta ama bidixda" (Yashuuca 1:7). Markii shaydaanku ku jirrabay lamadegaanka, Ciise wuxuu "ula dagaallamay" isaga ereyga Ilaah (Matayos 4:1–11).

Sidee Ciise ugu egyahay Yashuuca? [14]

Sidee ayuu Ciise uga duwan yahay Yashuuca? [15]

Maxaa dagaallo ah oo Ilaah naga doonayaa inaan maanta la dagaalanno?

Ma jiro dhul la ballan qaaday maanta. Ilaah nama weydiisanayo inaan u dagaalanno guri ama dhul jireed oo ka saarno kuwa isaga caasiya. Halkii, shaqadeenna waa inaan dadka tusno in Ilaah Quduus ah jiro annagoo adeegsanayna erayadeenna iyo jacaylkeenna. Wuxuu iyaga aad u jeclaa ilaa uu wiilkiisa u soo diray inuu u dhinto dembiyadooda si ay nolosha weligeed ah u helaan. Waxay u baahan yihiin inay ka toobad keenaan caasinnimada ay kula jiraan Ilaaha adduunka oo dhan!

Maxay Tahay Shaqaddeena Maanta? [16]

Waxaan ku jirnaa dagaal ruuxi ah. Shaydaanku had iyo jeer wuu na dhiirrigeliyaa inaanan adeecin Ilaah. Waxaa naga horreeya dagaallo badan intaanan gaarin dhulka la ballan qaaday ee weligeed ah.

Yashuuca 1:16–17: Maxay reer binu Israa'iil u ballan qaadeen Yashuuca? [17]

Reer binu Israa'iil waa inay Yashuuca, hoggaamiyahooda, adeecaan wax kasta si ay u guuleystaan. Sidoo kale, waa inaan adeecnaa hoggaamiyahayaga, Ciise, wax kasta si aan guuleysano.

Ilaah wuxuu la jiray Yashuuca si uu dadka u hogaamiyo dhulka la ballan qaaday. Laakiin Ciise wuxuu ahaa Ilaah laftiisa oo noqday bini'aadan. Sidaas darteed, waa Ilaaha nala jooga iyo hoggaamiyaha nagu hogaaminaya dhulka la ballan qaaday ee weligiis ah.

Muxuu Ciise u ballan qaaday "Xeertiisa" (raacayaashiisa) Matayos 28:20? [18]

Sidaas darteed, waxaan u akhrin karnaa Yashuuca 1:5b–9 sida erayadii Ciise oo nala hadlayo.

Maxaa inaga saaran si aan u ogaano in Ciise had iyo jeer nala jiro, oo uu naga dhigi karo kuwo xooggan oo geesi ah? [19]

Marka aan akhrino ereyga Ilaah, Ilaah wuu na dhiirrigeliyaa wuxuuna naga qaadayaa cabsida!

Sida reer binu Israa'iil u dagaallameen magaalada kasta, sidoo kale waa inaan la dagaalannaa fikrad kasta oo dembi ah iyo ficil kasta oo xun.

- Yaa aan necbahay?
- Yaa aan cafiyin?
- Goorma ayaan nafteena ka jeclahay xaaska ama ninkeena?
- Ma ku xanaaqnaa oo ku qaylinnaa kuwa na dhow?
- Ma fiirinnaa waxyaalo xun taleefannadayada?

Ma xasuusataa casharkii Nuux? Si fudud ayaan u eegi karnaa wanaag banaanka marka aan gudaha ka nahay mid u eg miro qadhaadh ah. Weydii Ilaah inuu ku tuso sida uu doonayo inuu kuu beddelo. Markaas waxaad caawin kartaa dad badan si ay Ciise u raacaan dhulka la ballan qaaday ee weligiis ah.

Caqabadda Maalinlaha ah

Dharso difaac ruuxi ah maalin kasta (Efesos 6:10–18) si aad u adkeysato dhammaan noocyada ubaxyo ah ee Shaydaanku noo tuuro. Xasuuso in Alle noola dagaallamayo oo inoo geyn doono. Shaqadeena ma aha inaan ka quusanno ama aan cirarno!

Jawaabaha

1 – Yashuuca.
2 – Inuu ku hogaamiyo dadka ilahay dhulkii loo ballanqaaday.
3 – Ilahay wuxuu ballanqaaday inuu geyn doono dhul wanaagsan oo ballaaran, halkaas oo caano iyo malab ka da'ayo (dhul barcin leh oo ku wanagsan lo'da).
4 – Erayada Tawreedda, Kitaabka Sharciga, had iyo jeer ha ku jiriin afkaaga, oo ku fakar maalintii iyo habeenkii.
5 – Guul buu heli doonaa meel kasta oo uu tago.
6 – Waayo, Rabbigiis Qaadirkii wuxuu la joogaa meel kasta oo uu tago.
7 – Dhulkii oo dhan.
8 – Wuxuu siiyay nasasho dhammaan cadowgiisa.
9 – Dhammaan waxyaalihii la ballanqaaday waa la dhameystiray.
10 – Ilahay wuu nacay waxa dadkaas sameeyeen oo ma rabin in Israa'iil ay nuqul ka sameeyaan falalkan xun.
11 – Giriig.
12 – Ibrani ama Cibraani.
13 – Eebe wuu badbaadiyey.
14 – Magacyadooda labaduba waxay ka dhigan yihiin "Ilahay waa badbaadiye" waxayna labaduba badbaadiyaan oo hogaamiyaan dadka ilahay u ballanqaaday dhulka la ballanqaaday.
15 – Yashuuca wuxuu ahaa nin, markaa ma ahayn mid kaamil ah. Ciise wuxuu si buuxda u raacay sharciga Eebe. Yashuuca wuxuu dadka ilahay u geeyay dhulka la ballanqaaday, kaas oo aan marnaba lagu waaridoonin. Ciise wuxuu na geeyaa dhulka la ballanqaaday ee waaridoona.
16 – Iyadoo aan ereyadeena iyo jacaylkeenna aan muujinayno in ilahay quduus ah oo jeclaanaya jira. Waxay u baahan yihiin inay toobad keenaan!
17 – Waxay ballanqaadeen inay u hogaansamaan.
18 – Mar walba waan kula jiri doonaa, ilaa dhammaadka qarniga.
19 – Waa inaan akhrinaa, ku fikiraa, oo u hogaansanaa Ereyga Eebe.

Casharka 16aad:

Xaakinnada

Buugga Xaakinnada waxaa ku jira sheekooyin aad u naxdin badan. Tani waxay ina tusaysaa sida aan ugu baahan nahay Badbaadiye.

Badbaadiye noqon doona Iftiinka aduunkan mugdiga ah!

Markaan akhrino sheekooyinka naxdinta leh ee ku jira Kitaabka Quduuska ah, maxay inaku xusuusina? [1]

Yaa ah Iftiinka Aduunka? (Yooxanaa 8:12) [2]

Xaakinnada waxay ahaayeen hoggaamiyeyaasha iyo badbaadiyeyaasha dadkii Ilaahay. Kani wuxuu ahaa xilligii u dhexeeyay Yashuuca iyo boqorkii ugu horreeyay, Suu'ul. Waxay socotay in ka badan **300 sano**, waxayna ahayd xilligii ku beegnaa **1300–1000 BC**.

Yay ahaayeen xaakinnadddu? [3]

Wareeggayo

Akhri **Xaakinnada 2:6–19**.

Ilaahay wuxuu dadkiisa siiyay dhulkii ballanqaadka si ay u noqdaan iftiinka aduunka, iyo si Ummmadaha kale adduunka ku nool u arkaan sida ay u noolaan lahaayeen iyo inay caabudaan Ilaaha runta ah.

Laakiin buugga Xaakinnada, waxaan ku aragnaa sida reer binu Israa'iil ugu caasiyoobeen Ilaahay.

Waxaa jira wareeggayo Shan qaybood ah oo soo noqnoqonaya:

1. Reer binu Israa'iil waxay caabudaan ilaahyo kale.
2. Ilaahay wuxuu ku ciqaabayaa oo ku dhiibayaa cadowgooda.
3. Waxay u qayliyaan Ilaahay.
4. Ilaahay wuxuu u diraa xaakin badbaadiya.
5. Xaakinkana wuu dhintaa.

Ka dibna Markaas wareeggu wuu ku soo noqdaa.

Maxay yihiin shanta qaybood ee wareegg ee ku jira Buugga Xaakinnada? [4]

Afar dhibaato ay lahayeen xaakinnadu:

1. Xaakinnadu ma ahayn tusaalayaal wanaagsan oo aan raacno.

Xaakinnada buuggan kuma ay fiicnayn inay tusaale fiican noo noqdaan! Tusaale ahaan:

1. **Gidcoon** wuu cabsaday (6:27). Waa inaanan Ilaah tijaabin maro qoyan iyo mid qalalanba! (6:36–40)

2. **Yeftaah** wuxuu dilay gabadhiisa ka dib markii uu ku dhaartay dhaar nacasnimo ah (11:29–40).

3. Xaakinkii ugu caansan waa **Samson**. Aad buu u xoog badnaa. Wuxuu guursaday naag Falastiin ah oo caabudday ilaahyo kale (14:1–2). Wuxuu aaday malaha Haweenku kaga ganacsad an jirkooda. Wuxuu jebiyey dhaartiisii ahayd in aan la xiirin timahiisa (cutubka 16) markaa wuu lumiyey xoogiisii weynaa. Wuuna had iyo goor Aargoosan jiray.

Xaakinnadu ma ahayn tusaale fiican oo aan raacno!

Axdiga cusub

Waxaan leenahay Badbaadiye ina tusaya tusaale wanaagsan. Waanu raaci karnaa isaga. Isagu ma cabsan, dadka aan waxba galabsan mana dilin, aargudasho ma samayn, noloshiisana wuu daahiriyey.

Kumaa ahaa qofkani? Akhri 1 Butros 2:21–23. [5]

2. Xaakinnadu waxay kaliya ku guuleysteen inay u badbaadiyaan si ku meel gaar ah.

Maxaa dhacay markii uu xaakinku dhintay? (2:19) [6]

Axdiga cusub

Waxaan leenahay Badbaadiye na badbaadin doona weligeen!

Cibraaniyada 7:25: *Sidaas darteed, isaga [Ciise Masiix] wuxuu awood u leeyahay inuu si buuxda u badbaadiyo kuwa Ilaah u yimaada, maxaa yeelay weligiis wuu nool yahay inuu u duceeyo iyaga.*

Maxay tahay sababta uu Ciise Masiix weligiis noo badbaadin karo? [7]

3. Xaakinnadu kuma aysaan guuleysaan inay xaliyaan dhibaatada dembiga.

Markaynu akhrino buugga Xaakinnada, waxaanu aragnaa reer binu Israa'iil oo marba marka kasii dambaysa ka sii daraya. Waxaa la yaab leh in Ilaah had iyo goor uu tuso jacaylkiisa dadkiisa!

Markay Ilaah u yeedhaan, muxuu sameeyay? (tusaale ahaan 3:9) [8]

Laakiin maxaa dhacay markii xaakinku dhintay? (2:19) [9]

Axdiga cusub

Waxaan leenahay Badbaadiye xaliyay dhibaatada dembiyadeenna!

Muxuu Ilaahay sameeyay? (1 Yooxanaa 4:9–10) [10]

Hadiyad sidee ah ayuu Ilaah na siiyay? (Falimaha Rasuullada 2:38) [11]

Ruuxa Quduuska ah wuxuu inaga dhigayaa kuwo Ciise la mid ah maalinba maalinta ka dambeysa. Intuu nolosheenna ka shaqeynayo, waxaan baranaynaa inaan dembiggu aad inoogga yaraaddo maalin walba. Maalin uun waxaan la noolaan doonnaa Ciise Masiix, anigoo oo aanan waxba dembi ah lahayn oo abuurka cusub ah!

4. Xaakinnadu kuma guuleysan inay dadka ku qanciyaan inay Ilaah iyo boqorkooda, adeecaan.

Sidee Sabuurka 44:4 ugu Qeexaya Ilaahay? [12]

Sharciga Kunoqoshadiisa 33:5, Muuse wuxuu caddeeyay in Ilaah "uu boqor ka ahaa Yashuuruun" (magac kale oo Israa'iil ah).

Laakiin muxuu buugga **Xaakinnada 21:25** sheegayaa? [13]

Reer binu Israa'iil waxay u noolaayeen sidii inaysan boqor lahayn. Ma jirin cid xukumeysay. Waxayna joojiyeen inay ku hoos noolaadaan xukunka Yaxweh. Waxayna u noolaayeen sida ay doonaan, waxayna noqdeen kuwo liita maalinba maalinta ka danbeeysa. Waxayna ahayd xaalad murugo leh!

Maxay reer binu Israa'iil u baahnaayeen si ay u sameeyaan wixii saxda ahaa? [14]

Ilaah wuxuu ogaa in reer binu Israa'iil ay doonayaan boqor la mid ah boqorrada Ummadaha kale.

Marka maxa Ilaah ku sheegay waxa boqorkoodu samayn doono iyo wixii aanay samayn doonin? (Sharciga Kunoqoshadiisa 17:14–20) [15]

Boqor wanaagsan waa inuu hoggaamiyaa dadkiisa oo dhan si ay ugu adeecaan sharciga Eebbe.

Markaan akhrino Axdiga Hore, waxaan ogaanaynaa in boqorradii Israa'iil aysan midkoodna samaynin wax walba oo sax ah. Laakiin Ilaah wuxuu dadka u sheegay in maalin maalmaha ka mid ah usoo diri doono boqor kaamil ah oo dadkiisa u hoggaamin doona adeecidda shuruucda Eebbe.

Axdiga cusub

Magacyo noocee ah ayaa Ciise Masiix lagu siiyay aayadahan?

Matayos 2:2 [16]

Matayos 27:37 [17]

Muujintii 19:16 [18]

Ciise waa boqorkii aan u baahnayn! Wuxuu noolaa nolol kaamil ah oo wuxuu oofiyay sharciga (Matayos 5:17).

Maxay ahaayeen afarta dhibaato ee ay xaakinnadu lahaayeen? [19]

Yaa tusaale wanaagsan noo ah? [20]

Yaa weligiis noo badbaadin kara? [21]

Yaa dhibaatada dembiga xallin kara? [22]

Yaa ah boqor kaamil ah? [23]

Sideed u caabuddaa boqorkaaga?

Maxaynu ka baranaynaa karna buugga Xaakinnada?

1. Waa wax aad u fudud inaan ku dayanno kuwaa waxba aminsanan oo aynu sameeyaan waxaa ay sameeyn.

Maxay caabudayeen? [24]

Akhri **Sharciga Kunoqoshadiisa 6:5**. Muxuu Ilaah innaga doonayaa? [25]

2. Dembigu waa mid aad noo xoog badan si aan iskeen isaga ilaalino. Waxaanu u baahan nahay caawin.

Yooxanaa 8:36: *Sidaa darteed, haddii Wiilku idin xoreeyo, si dhab ah ayaad u xoroobi doontaan.*

Sideen u joojin karnaa debigeena? [26]

Kaliya Ciise ayaa naga badbaadin kara dembigeenna, kaliyana Ciise ayaa qalbiyadeenna beddeli kara!

3. Ilaah wuu ina anshax mariya, maxaa yeelay wuu ina jecel yahay.

Cibraaniyada 12:5–6: *Wiilkaygiiyow, ha fududaysan anshax marinta Rabbiga, hana niyad jabin markuu ku canaanto, maxaa yeelay Rabbigu wuxuu anshaxmariya kan uu jecel yahay oo canaantaa mid kasta oo uu u aqbalo wiil.*

Yuu Rabbigu anshax mariya? [27]

Marka wax xun kugu dhacaan, weydii Ilahay waxa uu doonayo inuu ku baro dhibtaas dhexdeedda.

Tani macnaheedu maaha in wax kasta oo xun oo ku dhaca ay ciqaab ka timi xagga Ilahay. Ma wanaagsana inaad dadka u sheegto in wax xun oo iyaga ku dhacay ay tahay ciqaab Ilaah uga timid. Dadka kale waa in lagu daryeelaa naxariis!

Rooma 8:28–29: *Waxaan ognahay in Ilaah wax kasta ugu shaqeeyo wanaagga kuwa isaga jecel, kuwa loo yeedhay si waafaqsan ujeedkiisa. Kuwa Ilaah hore u yaqaanay ayuu sidoo kale u sii dejiyey inay la mid noqdaan sawirka Wiilkiisa...*

Sidee Ilaahay isticmaalaa dhibaatooyinka nolosheena? [28]

4. Ilaah waa mid daacad ah, naxariis badan, oo raxmad badan.

Inkasto aynu badana aan isaga ka fogaano, had iyo goor wuu na maqlaa oo wuu ina badbaadiyaa markaan u ooyno isaga. Qaar ka mid ah dadka waxay joojiyaan inay raacaan Ciise ama ka qayb galaan kulamada sababtoo ah waxay dareemayaan inay go'aamo badan oo khaldan qaateen. Laakiin Ilaah had iyo goor wuu cafiyaa, had iyo goor wuu soo celinayaa, had iyo goorna wuu jecel yahay.

Sabuurrada 145:8: *Rabbigu waa raxmad badan yahay oo naxariis leh; wuu gaabiyaa cadhada wuxuuna hodan ku yahay jacaylka.*

Maxay tahay inaan xasuusanno markaan mar kale wax xun sameyno? [29]

Maxaynu ka baranaynaa buugga Xaakinnada? [30]

Ma wax walba oo xun ciqaab ahi Ilaah uga timid baa? [31]

Sideen u daryeelaa dadka kale? [32]

Maxaynu ka naqaannaa dhibaatooyinka? [33]

Ilaah muxuu ka baray buuggan maanta?

Jawaabaha

1 – Waxaan u baahan nahay badbaadiye.
2 – Ciise!
3 – Waxay ahaayeen hoggaamiyayaashii iyo badbaadiyeyaashii dadka Ilaah intii u dhexeysay wakhtiga Yashuuca iyo boqorkii ugu horreeyay, Sa'uul.
4 – 1. Israa'iiliyiintu waxay caabudeen ilaahyo kale.
2. Ilaah wuu ciqaabay oo wuxuu u dhiibay cadowgiisa.
3. Waxay ku ooyeen Ilaah.
4. Ilaah wuxuu siiyay xaakin badbaadiya iyagga.
5. Xaakinku wuu dhintay.
5 – Ciise!
6 – Israa'iiliyiintu waxay mar kale caabudeen ilaahyo kale, xaaladuna way sii xumaatay.
7 – Maxaa yeelay wuxuu nool yahay weligiis!
8 – Wuxuu u soo diray badbaadiye.
9 – Israa'iiliyiintu waxay mar kale caabudeen ilaahyo kale, xaaladuna way sii xumaatay.
10 – Wuxuu u soo diray Wiilkiisa inuu noqdo allabari noo dembi dhaaf ah.
11 – Wuxuu ina siiyay Ruuxa Quduuska ah.
12 – Boqorkayga.
13 – *Waagaas Israa'iil boqor ma lahayn, qof kastana wuxuu sameeyay wixii sax u muuqday.*
14 – Waxay u baahnaayeen inay u hogaansamaan Boqorka, Yaxweh, kaas oo ka badbaadiyay addoonsiga.
15 – Waa inuu noqdaa Israa'iili (caabude Yaxweh). Waa inuusan qaadan xaasas badan, fardaha badan, lacag ama dahab badan. Waa inuu yaqaan oo u hogaansamaa sharciga Eebe.
16 – Boqorka Yuhuudda.
17 – Boqorka Yuhuudda.
18 – Boqorka Boqorrada iyo Sayidka Sayidyada.
19 – Xaakinnadu ma ahayn tusaalayaal wanaagsan oo aan ku dayano.
Xaakinnadu kaliya waxay badbaadin jireen si ku-meel-gaar ah.
Xaakinnadu kuma guulaysan inay xalliyaan dhibaatooyinka dembiga.
Xaakinnadu kuma guulaysan inay dadka ku qanciyaan inay u hoggaansamaan Eebbe, boqorkooda.

20 – Ciise!
21 – Ciise!
22 – Ciise!
23 – Ciise!
24 – Waxay caabudaan waxyaabo diin ah, dad dhintay, taleefannadooda, gaariyadooda, guryahooda waaweyn.
25 – *Jeclaw Rabbiga qadirka ah, Kana Jeclaw qalbigaaga oo dhan, naftaada oo dhan iyo xooggaaga oo dhan.*
26 – Waxaan u baahan nahay Ciise inuu nagu xoreeyo.
27 – Kuwa uu jecel yahay.
28 – Ilaah wuxuu u adeegsadaa dhibaatooyinka oo dhan inuu nagu yeelo kuwoo Ciise la mid.
29 – In Ilaah had iyo goor na maqlo oo na badbaadiyo markaan u ooyno isagga.
30 – Waa wax fudud inaan ku dayanno kuwaa aan waxba cabudiin, oo aan samayno wixii ay sameeyaan.
Dembigu waa mid aad nooga xoog badan oo aan keligeen isaga ilaalino.
Ilaah wuu ina anshax mariyaa maxaa yeelay wuu ina jecel yahay.
Ilaah waa mid daacad ah, naxariis leh oo raxmad badan.
31 – Maya.
32 – Naxariis leh!
33 – Ilaah wuxuu u adeegsadaa dhibaatooyinka oo dhan sii inooga mid yeelo sida Ciise oo kale.

Casharka 17aad:

Boqorradda

Samuu’eelka kobaad iyo Labaad

Buugga **Samu’eel kobaad**, waxaanu ka baranay wax ku sabsaan Samu’eel, Sa’uul, iyo Daud.

Samu’eel wuxuu ahaa nebiyadii iyo xaakinnadii ugu dambeeyay. Wuxuu dadka reer Israa’iil baray Eebe wuxuuna u muujiyay dembiyadooda.

Laakiin Israa’iiliyiintu waxay doonayeen inay noqdaan sida ummadaha kale: Ma doonaynin Eebbe inuu noqdo boqorkooda, laakiin waxay doonayeen boqor ay arki karaan muuqalkiisa. Sidaas darteed Eebbe wuxuu u siiyay Sa’uul.

Sa’uul wuxuu ahaa boqorkii ugu horeeyay. Markuu Eebbe casiiyay, Eebbe wuxuu yidhi inuusan sii noqon karin boqor.

Kadib Eebbe wuxuu dadka u soo diray boqor kale—kumuu ahaa? [1]

Nin Noocee ah ayuu ahaa? **(Falimaha Rasuullada 13:22)** [2]

Daud wuxuu ahaa boqorkii ugu weynaa Israa’iil. Waxaanu ka akhrin doonaa xukunka Daud ee Samu’eel labaad. Waxaanu kaga hadli doonaa isaga casharka ku xiga.

Kuma Yuu ahaa **Samu’eel**? [3]

Kuma Yuu ahaa **Sa’uul**? [4]

Kuma Yuu ahaa **Da'uud**? [5]

Boqorradda kobaad iyo labaad

Kadib Daud, yaa ahaa boqorkii ku xigay? [6]

Muxuu dhisay? **(1 Boqorrada 6:1–2)** [7]

Nin Noocee ah ayuu ahaa? **(1 Boqorrada 10:23)** [8]

Sidee bay ahayd Noloshii Israa'iiliyiintu intii uu xukummay Sulaymaan? **(1 Boqorrada 4:25)** [9]

Wuxuu ahaa sawir ka tarjumaya abuuritanka cusub!

Laakiin markii dambe Sulaymaan dambaabay. Maxuu sameeyay? **(1 Boqorrada 11:1–13)** [10]

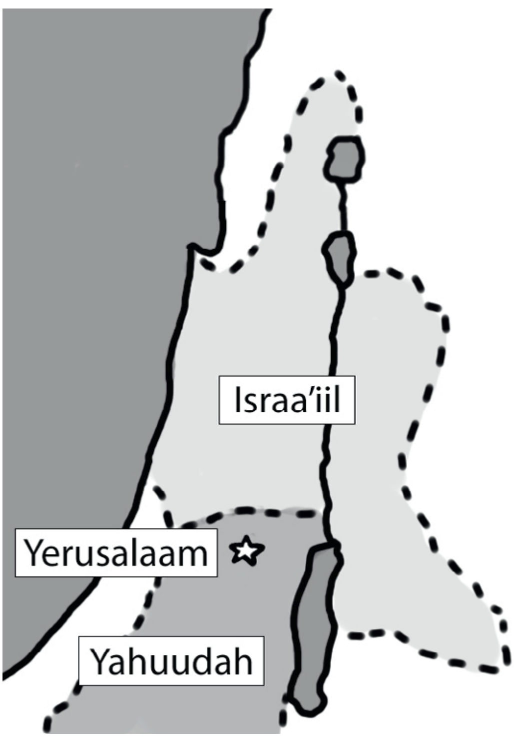

Sidaas darteed waxaan aragnaa sida Sulaymaan u burburiyay boqortooyada. Ilaahna wuxuu ka cadhooday isaga. Sidaas awgeed, intii uu xukumayay wiilkiisii, Ilaahna boqortooyadii wuxuu u qeybiyay labo qaybood:

Qaybta waqooyi waxaa loogu yeeri jiray **Israa'iil**, waxayna ka koobneyd toban qabiil.

Qaybta koonfurna waxaa loogu yeeri jiray **Yahuudah**, waxayna ka koobneyd labo qabiil: **Banjamiin** iyo **Yahuudah**.

Maxaa la odhan jiray qaybta waqooyi? [11]

Maxaa la odhan jiray qaybta koonfurna? [12]

Israa'iil

Muddo 200 sano ah, 20 boqor oo xun ayaa ka talinayay Israa'iil. Waxayna dhiirrigelin jireen in la cabudo cibaadooyin ilaahyo kale. Boqorradii Israa'iilna waxay sii noqonayeen kuwo sii xumaanaya. Dadkii Ilaahayna waxay ka sii fogaanayeen Ilaahay.

Ugu dambeyn, Eebbe wuxuu u diray Boqortooyadii Asuuriyiinta ahaad si ay u qabsadaan Israa'iil. Waxay dileen dad badan oo ay u qaadeen Asuura. Tani waxay dhacday **722 BC** (722 sano ka hor dhalashadii Ciise) (2 Boqorrada 17:5–23). Eeg khariidadda xariiqda dhibcahaa ah waxay muujinaysaa meesha dadka la geeyay.

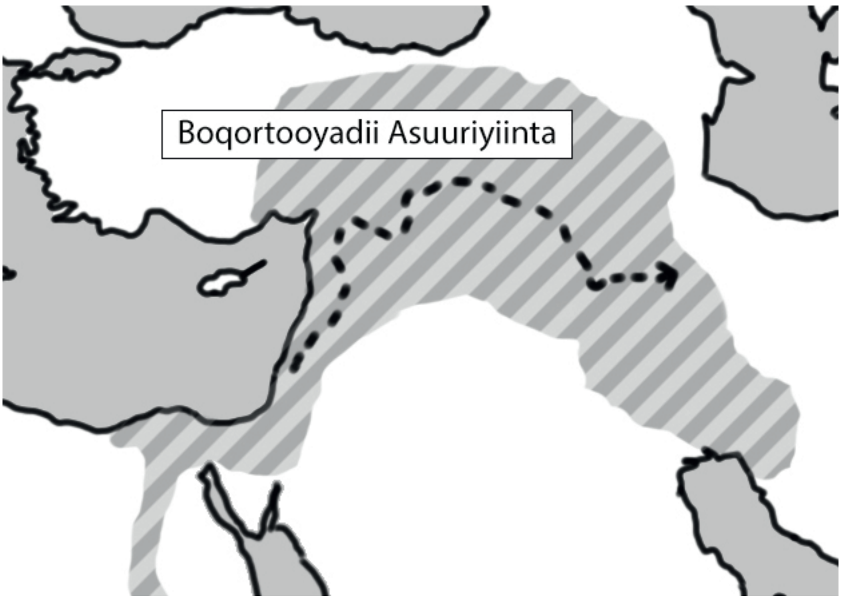

Imisa boqor oo Israa'iil ah ayaa wanaagsana? [13]

Yaa laga adkaaday Israa'iil 722 BC? [14]

Yahuudah

Muddo 350 sano ah, 20 boqor ayaa ka talinayay Yahuudah. Qaar ka mid ah boqorradaas waxay ahaayeen boqoro wanaagsan, qaarna waxay ahayeen boqoro xun. Sidaas awgeed, dadka Yahuudah waxay sidoo kale sii fogadeen Eebbe, sidii dadkii reer Israa'iil.

Ugu dambeyn, Eebbe wuxuu u diray Boqortooyadii Baabiloon si ay u qabsadaan Yahuudah. Waxay dileen dad badan oo ay u qaadeen Baabiloon. Tani waxay dhacday **586 BC** (586 sano ka hor dhalashadii Ciise) (2 Boqorrada 25). Eeg khariidadda si aad u aragto meesha la geeyay.

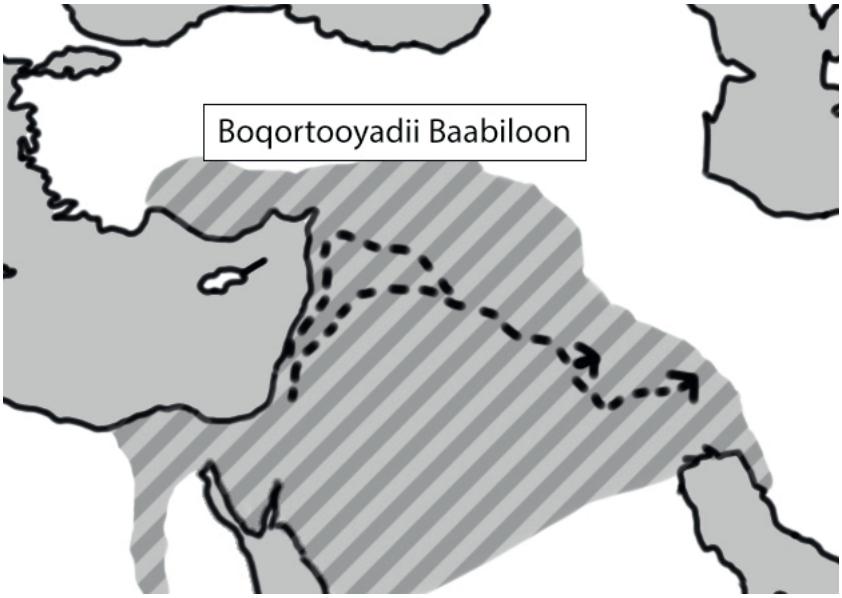

Imisa boqor oo Yahuudah ahaa ayaa wanaagsana? [15]

Yaa qabsaday Yahuudah 586 BC? [16]

Xukunka Eebbe waa kama dambays:

Muuse, dadka waa la sii daayay, laakiin haddana waxay mar kale noqonayeen addoomo.

Yuusuf, dhulka waxaa la siiyay dadka. Haddana waxay waayeen dhulkoodii.

Samu'eel, boqor ayaa la siiyay dadka. Haddana boqorkii waa la ridayay.

Daa'uud, dadka waxay ku raaxaysan jireen xorriyadda ka timaadda cadawgooda. Haddana way guuldareysteen.

Sulaymaan, macbud ayaa la dhisay si uu u muujiyo jiritaanka Eebbe. Haddana macbuddii waa la burburiyaya.

Eebbe wuxuu xafidaa ballanqaadyadiisa si uu u barakeeyo kuwa isaga daacadda u ah iyo inuu ciqaabo kuwa mar walba diida isagga. (Sharciga kunoqo 28:1–2, 15).

Sidee ayaynu u aragnay Eebbe inuu ilaaliyo ballanqaadyadiisa Axdiga Hore? [17]

Eebbe waa in uu ciqaabaa dembiyadda. Laakiin waxaa yaabka ahi waa in uu yahay Ilaah cadaalad ah laakiin sidoo kale Ilaah naxariis leh.

Maxaa dhacay 70 sano ka dib bilowga masaafurtii Yahuudah? (2 Taariikhda 36:20–23) [18]

Ilaah sidoo kale wuxuu ilaaliyay farcanka Daa'uud. Ilaah wuxuu ballanqaaday Daa'uud in mid ka mid ah farcankiisa uu noqon doono Masiixa, boqorka qumman ee weligiis xukun dooni doona. Markii dadka ka soo noqdeen xabsiggii Yahuudah, farcanka Daa'uud ee la yiraahdo **Seruubaabel** ayaa la socday.

Si kastaba ha ahaatee, dadka Eebbe mar dambe ma aysan noqonin kuwo xor ah oo ka madax bannaan gacanta shisheeye (marka laga reebo muddadii gaabnayd ee boqol sano ka hor dhalashada Ciise). Waxay sugayeen waqti ay yeelan doonaan xoriyad, dhulkoodii, boqor wanaagsan, nabad ka timaadda cadawgooda, iyo meel ay si dhab ah ugu caabudi karaan Eebbe.

Axdiga Cusub

Maxaa Ciise u yimid in uu keeno? (**Markos 1:14–15**) [19]

Yaa boqorka ahaa? (**Matayos 2:2**) [20]

Ciise maxaa loogu tilmaamay **Matayos 12:42**? [21]

Yuhuuddii ku noolayd waqtii Ciise waxay sugeyn Masiixa. Wuxuu keeni doonaa boqortooyo ka sharaf badan boqortooyadii Sulaymaan. Laakiin boqortooyada Ciise waxay ka sii qurux badan doontaa boqortooyadii Sulaymaan. Waxaa jiri doona nabad badan, hodantinimo badan, iyo farxad badan boqortooyada Ciise!

Sidee ayaynu u gaari karnaa boqortooyada cajiibka ah ee Ciise? [22]

Meelahee ka mid ah noloshada ee aad isleedahay waad ku diidan tahay Boqor Ciise?

Jawaabaha

1 – Daa'uud.
2 – Wuxuu jeceyl yahay ilahay.
3 – Wuxuu ahaa Nebi iyo Garsooraha.
4 – Wuxuu ahaa boqorkii ugu horreeyey.
5 – Wuxuu ahaa boqorkii labaad iyo boqorka ugu weyn ee Israa'iil.
6 – Wiilkiisa Sulaymaan.
7 – Wuxuu dhisay macbud.
8 – Ilaah wuxuu ka dhigay ninka ugu caqliga badan uguna hodansan aduunka oo dhan.
9 – Ilaah wuxuu ka dhigay boqortooyadiisa mid aad u hodan ah oo nabad ah.
10 – Wuxuu guursaday haween badan oo ajnabi ah ka dibna wuxuu caabudi jiray ilaahyadooda.
11 – Israa'iil.
12 – Yahuudah.
13 – Dhammaan 20-kii boqorba waay xumayeen!
14 – Asuuriyiin.
15 – Qaar ka mid ah 20-ka boqor waxay ahaayeen boqorro wanaagsan halka qaar kalena ay ahaayeen boqorro xun.
16 – Baabiliyoon.
17 – Wuxuu barakaynayaa kuwa u hoggaansama. Wuxuu siiyey xoriyad, dhul, boqor, nabad ka timaadda cadawgooda, iyo macbuud ay ku caabudi karaan Eebbe. Wuxuuna ciqaabaa kuwa si joogto ah u diida amarradiisa, isagoo ka qaadaya barakadda.
18 – Boqorkii cusub, boqor Faarisi ah oo la yiraahdo Kooras, wuxuu u sheegay Israa'iil in ay gurigoodii soo laaban karaan oo ay dib u dhisaan macbudkoodii.
19 – Boqortooyada Ilaah.
20 – Ciise.
21 – Mid ka weyn Sulaymaan.
22 – Waxaynu u bahanay in aynu isku dhibno boqornimada Ciise!

Casharka 18aad:

Daa'uud—Boqorkii ugu weeyna

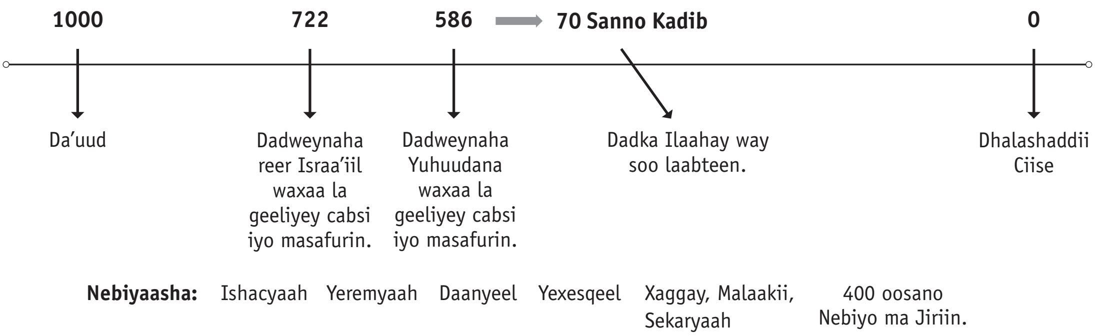

Goorma ayuu noolaa Daa'uud? [1]

Kadib xukunkii Boqor Daa'uud, Eebbe wuxuu soo saraay nebiyo badan sii ay ula hadlan dadkiisa.

Nebiyadii qoray kitaabka Quduuska ah waxay noolaayeen intii u dhaxaysay 800 ilaa 400 kahor Ciise Masiix.

Kadib 400 sano kahor Ciise, Eebbe mar dambe ma soo dirin Nebiyo.

Goorma ayay Eebbe soo diray Nabiyadii qoraay buugagga ku jira Kitaabka Quduuska ah? [2]

Eebbe wuxuu isticmaalay Daa'uud si uu ugu diyaariyo dadkiisa Masiixa, boqorka uu maalin usoo diri doono. Nolosha Daa'uud waxay ahayd sawirka Masiixa, Eebbe ayaa Daa'uud siiyay ballanqaadyo aan caadi ahayn oo ku saabsan Masiixa.

Daa'uud wuxuu ahaa sawirka Masiixa

1. Wuxuu ku dhashay Baytalaam

Halkee ayuu Daa'uud ku dhashay? (**1 Samuel 17:12**) [3]

Todoba boqol oo sano kahor dhalashada Ciise, nebi Mikaah ayaa sheegay in maalin Eebbe Masiixa uu ka imaan doono meel (**Mikaah 5:2**)? [4]

Axdiga Cusub, Halkee ayuu Ciise ku dhashay? (**Luukos 2:4–7**)? [5]

2. Wuxuu badbaadiyay dadka Eebbe

Markii Daa'uud uu dilay **Gooliyaad kii weyna** (1 Samuu'eel 17:48–53), maxay samaysay Israa'iil? [6]

Axdiga Cusub, markii Ciise uu ku dhintay iskutallaabta, maxay sameysay kuwii aaminsanaa isaga? (**Yooxanaa 3:16–17; Kolosay 1:22; Cibraaniyada 2:14**)? [7]

Sidaas darteed, Daa'uud wuxuu sawir ka yahay Masiixa, oo burburin doona shaydaanka sida Eebbe ballanqaaday (Bilowgii 3:15).

3. Wuxuu ahaa kii la subkay oo aad siilaca badnaa

Kumuu ahaa kii lagu subkay Axdigii Hore? (**Laawiyinyii 21:10; 1 Samuu'eel 10:1**)? [8]

Sanado badan Boqor Sa'uul ayaa dhibaataynayay Daa'uud (waxaad ka akhrisan kartaa tan 1 Samuu'eel cutubyada 18–31). Xilligan, Daa'uud wuxuu qorey Sabuurro badan (heeso ku jira Sabuurka), kuwaas oo noqday firqadaha ku saabsan Masiixa iyo sii sheeggiida wax ku sabsaan.

Ereyga Masiix macnihiisu waa "**kii la Subkay**". Axdiga Cusub, Ciise Masiix waa boqorka Eebbe ballanqaaday ama kii la Subkay. Wuxuu yahay Masiixa kasoo dhibaato u soo maray inagga marka uu ku dhintay iskutallaabta.

Sidee Daa'uud u dhibaatooday? [9]

Xilliga uu dhibaatada ku jiray, muxuu Daa'uud qoraay? [10]

Sidee Ciise u dhibaatooday? [11]

4. Wuxuu noqday boqor weyn

Ugu dambeyntii, Daa'uud wuxuu noqday boqorka ugu weyn ee Israa'iil. Dhamaadka xukunkiisa, Israa'iil waxay ka bilaabatay wabiga Furaat bariga ilaa Masar galbeedka.

Axdiga Cusub, Ciise waa boqorka boqorrada oo xukumi doona dhulka oo dhan! **(Filiboy 2:9–11)**

Boqornimadii Daa'uud iyo ciise side kala ahayeen? [12]

Afarta siyaabood ee Daa'uud tusaale ugu ahaa Masiixa maxay ahayeen? [13]

1.

2.

3.

4.

Ballanqaadyada tilmaamaya Masiixa

Akhri **Samuu'eel Labaad 7:1–16**.

Ilaa waqtigaas, ma jirin macbud, oo Israa'iil waxay Eebbe ku caabudayeen tanbugga.

Laakiin cutubkan, Daa'uud muxuu dooneyaa inuu sameeyo? [14]

Maxaa Sababay? [15]

Eebbe wuxuu ku faraxsanaa Daa'uud. Laakiin Eebbe wuxuu lahaa qorshayaal ka wanaagsan. Eebbe wuxuu rabay in wiilka Daa'uud, Sulaymaan uu dhiso macbud. Si kastaba ha ahaatee, Eebbe wuxuu siiyay Daa'uud saddex ballanqaad cajiib ah.

Eebbe muxuu u ballanqaaday aayadda 10? [16]

Eebbe wuxuu rabaay inuu siiyo guri waara oo aan qofna kharabi doonin. Laakiin waxaan ognahay reer Israa'iil ay sii wadeen inay Eebbe ka soo horjeedaan.

Sidee Eebbe u siin karaa dadkiisa guri ammaan ah oo waara marka ay dooneynin inuu noqdo Eebahooda?

Sidaas darteed, nabiyadu waxay bilaabeen inay fahmaan in ballanqaadka guri ammaan ah oo waara uu dadka tusayo mustaqbal cajiib ah marku Masiixa yimaado (tusaale ahaan, Ishacyaaha 60:11).

Eebbe muxuu ballanqaaday aayadda 15? [17]

Wiilka Daa'uud wuxuu dhisi doonaa macbud. Macbudka waa meesha Eebbe uu kula noolaan doono dadkiisa. Laakiin Eebbe ma noolaan karo dad had iyo jeer ka soo horjeeda isaga.

Sidaas darteed, nabiyadu waxay bilaabeen inay fahmaan in ballanqaadkan uu sidoo kale dadka tusayo joogitaanka joogtada ah ee Masiixa (tusaale ahaan, Yexesqeel 48:35).

Eebbe muxuu ballanqaaday aayadaha 12, 13, iyo 16? [18]

Laakiin sidee arrintan u noqon kartaa, marka boqorradu ay sii xumaanayaan?

Sidaas darteed, nabiyadu waxay bilaabeen inay fahmaan in dhammaan ballanqaadyadan ay dadka tusinayaan mustaqbal waara oo leh boqor dhammaystiran oo noqon doona farcanka Daa'uud (tusaale ahaan, Ishacyaah 9:6–7).

Eebbe muxuu Daa'uud u ballanqaaday saddex ballanqaad. Maxay kala ahayeen? [19]

1.

2.

3.

Ciise wuxuu ahaa farcanka Daa'uud. Wuxuuna yahay Boqorka waarayaa ee Eebbe uu ballanqaaday. Wuxuuna ina geeyn doonaa gurigiisa ammaanka ah ee waari doona , oo halkaas aynu kala noolaan doono isagga weligeen!

Yohannis 14:1–3: "*Qalbigiinnu yuusan murugoon. Ilaah waad rumaysan tihiin, anigana I rumaysta. Guriga Aabahay wuxuu leeyahay hoyaal(Gurigal) badan. Haddaanay sidaas ahayn waan idiin sheegi lahaa, maxaa yeelay, waxaan u tegayaa inaan meel idiin sii diyaariyo. Oo haddaan tago oo meel idiin diyaariyo, mar dambe waan soo noqon doonaa, oo xaggaygaan idiin qaadan doona, in meeshaan joogo, idinkuna aad joogtaan.*"

Ciise muxuu ballanqaaday aayadahaan? [20]

Waxaan sidoo kale ka akhrin doona gurigan kitaabka Muujinta:

Muujinta 21:3–4: "*Markaasaan maqlay cod weyn oo carshiga ka yeedhaya oo leh, Bal eeg rugta Ilaah waxay la jirtaa dadka, oo isna wuxuu la degganaan doona iyaga, oo iyana waxay ahaan doonan dadkiisa, oo Ilaah qudhiisuna wuxuu la jiri doona iyagga, oo wuxuu ahaan doona Ilahooda; Oo isna indhahooda ilmo kastuu ka tirtiri doonaa, oo dhimashona mar dambena ma jri doonaan murugo iyo oohin iyo xanuun toona, waayo, waxyaalihii hore way dhammaadeen.*"

Yaynu nala noolaan doona gurigeena ammaanka ah ee waaridoona? [21]

Sidaas darteed, ha u noqonno sida reer Israa'iil oo kale oo ka soo horjeeda Eebbe, kuwaasoo Eebbe u ciqaabi doono.

Aan isku dayno inaan Eebbe ku farxinno oo aan diyaar u noqonno Ciise markii uu soo laabto si uu inoo geeyo gurigeena ammaanka ah ee waaridoona.

Sidee ayaad uga soo horjeedaa Eebbe? Sidee ayaad Eebbe ugu farxaad galin markaad kasoo horjeesatid? Sidee ayaad uga soo horjeedsan karta marka la eegayo fikirkaga, hadalkaga, iyo falalka aad sameeysid?

Maxaanu u baahanahay inaan sameyno? Tobaadkeen!

Fahfaahin: **Macbuudku wuxuu ahaa sida beerta Eden**

Macbuudka, iyo ka dib markii la dhisay Macbud, waxay dadka Eebbe xasuusinayeen beerta Eden.

- Beerta Eden waxay lahayd **geedo iyo ubaxyo qurux badan**. Macbudkuna waxaa lagu qurxiyay inay u muuqato sida beerta. rummaanka iyo ubaxyada ayaa la sawiray oo la jaray gudaha Macbudka (Boqorradii Kobaad 7:16–20).
- Sida ay beerta Eden ku jirtay **dahab iyo dhagaxyo qaali ah**, Macbudka sidoo kale waxaa lagu qurxiyay dahab iyo dhagaxyo qaali ah (Boqorradii Kobaad 7:48–50; 2 Taariikhda 3:6).
- Sida **Eebbe u dhex socday** beerta Eden, Eebbe wuxuu dhexda "socday" dadka marka Macbudku/Macbuudka ee dadka dhexoodda (Sharciga ku noqonshada kobaad 26:11–12).
- Sida ka **bixida beerta Eden u ahayd dhinaca bari**, ka bixida Macbudkana sidoo kale waxay ahayd dhinaca bari (Yexesqeel 47:1).
- Sida **malaa'igta Kiruubeel ay ilaalinayeen ka bixida** beerta Eden (Bilowgii 3:24), sidaas oo kale Kiruubeel ayaa lagu tolay madbacadda Macbuudka (2 Taariikhda 3:14). Kirubeel waxay calamaad u ahayeen in Eebbe uu ilaaliyay albaabka si dadka aanay ugu soo galo xafiisyada Quduska ah. Laba Kirubeel oo dahab ah ayaa ag taagnaa sanduuqa agtiisa. Waxayna calamaad u ahayeen in Eebbe aad u qudus yahay si dadka ay ugu soo dhawaadaan.
- **Wabiga** ayaa ka socday beerta Eden oo markaas u kala qaybsamay afara webi, kuwaas oo nolosha siiyaa aduunka. Markaas, Yexesqeel cutubka 47, Eebbe wuxuu siiyay aragti ku saabsan mustaqbalka halkaas oo webi ka socday Macbudka cusub, taas oo ah nolosha u siiyey dhammaan dadka.

Sidee Macbudka dadka Eebbe ugu xasuustaan beerta Eden? [22]

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Jawaabaha

1 – Qiyaastii 1000 BC/1,000 sano ka hor dhalashada Ciise.
2 – 800–400 BC.
3 – Magaalo yar oo la yiraahdo Bayt-lehem.
4 – Bayt-lehem.
5 – Bayt-lehem.
6 – Wuxuu ka badbaadiyey Filistiiniyiinta.
7 – Wuxuu ka badbaadiyey dhimashada, dembiga iyo Shaydaanka!
8 – Wacdiyaal sare iyo boqorro.
9 – Boqor Sa'uul wuxuu Silcayay sanaaddo badan.
10 – Wuxuu qorey Sabuuro badan, kuwaas oo noqday wax sii sheegid ah oo ku saabsan Masiixiga.
11 – Wuxuu ku dhintey isku talabta inaka daradeeen.
12 – Daa'uud wuxuu noqday boqorkii ugu weynaa ee Israaiil, Ciisena waa Boqorka boqorrada kaas oo xukumi doona dhamman aduunka oo dhan!
13 – 1) Wuxuu ku dhashay Bayt-lehem,
2) Wuxuu badbaadiyey dadka Eebbe,
3) Wuxuu ahaa boqor la sharfay oo soo maray dhibaato badan,
4) Wuxuu noqday boqor weyn.
14 – Wuxuu rabay inuu dhiso Macbud weyn oo qurux badan oo loogu talagalay Eebbe.
15 – Wuxuu rabay inuu sharfo Eebbe.
16 – Eebbe wuxuu ballanqaaday guri ammaan ah oo u ku waaridoono.
17 – Jacaylkiisa weligeed lagama qaadi doono. Eebbe mar walba la jira!
18 – Eebbe wuxuu ballanqaaday in dadkiisa had iyo jeer ay yeelan doonaan boqor ka mid ah faracaa Daa'uud.
19 – 1) Eebbe wuxuu ballanqaaday guri ammaan ah oo waaridoona,
2) Eebbe mar walba la jiri doonaa,
3) Eebbe wuxuu ballanqaaday in dadkiisa had iyo jeer ay yeelan doonaan boqor ka mid ah faracaa Daa'uud.
20 – Wuxuu u imaan doonaa inuu inoo qaado guriga aabbihiis (kaas oo inoo ah guri ammaan ah).
21 – Eebbe laftiisa!

22 – 1) Geedo iyo ubaxyo qurux badan ayaa jiray,
2) Dahab iyo dhagaxyo qaali ah,
3) Eebbe halkaas buu u socday,
4) Ka bixiddu waxay ahayd dhinaca bari,
5) Malaa'igta Kirubeel waxay ilaaliyaan ka bixida,
6) Webiga (aragtida mustaqbalka) nolosha siiyay adduunka.

Casharka 19aad:

Buugaagta Xikmadda: Ayuub

Waxaa jira shan buug oo xikmad ah: Sabuurraddii, Maahmaahyadii, Wacdiyahii,Gabaygii Sulayman,

Shantan buugg waxay naga caawinayaan inaan si xikmad leh u noolaanno si aan u raalli gelinno Eebbe, oo aan u noqono kuwoo barakeeyaa dadka kale.

Waxaa ku jira Gabayo badan iyo heeso badan buugtaan. Gabayada iyo heesuhu waxay si qoto dheer u taabaan qalbiyadeenna. Badanaa waxay naga caawiyaan inaan muujino dareenka ugu qoto dheer iyo shucuurteena. Eebbe wuxuu na siiya shucuur, laakiin inta badan waa kuwo qarsoon.

Sabuurkuna wuxuu naga caawinayaa inaan aragno dareenka aan ku hayno qalbiyadeenna sii qotada dheer oo uu naga caawiyo inaan Eebbe u daadiyano dareemayaasheena. Marka aan sidaas sameyno, Marka Eebbe wuxuu awood u leeyahay inuu na raalli geliyo,ina bogsiyo, dib ugu soo noqono isagga.

Shantan buug xikmaddu waxay ka hadlaan waxyaabo badan oo dadka khibrad u leh sida dhibaatada, jacaylka, iyo sida loo helo xikmad. Shantan buug mar walba waxay inoo tilmaamayaan Eebbe iyo daacadnimadiisa jaceylka.

Eebbe wuu jecel yahay inuu inala hadlo buugtaan! Maxay yihiin shanta buug xikmadu? [1]

Ayuub

Ayuub waa sheeko ku saabsan nin silic badan marayaa. Si aad u fahamto buuggaan, waxaad u bahan tahay inaad akhrido bilow ilaa dhammaadka.

Akhriso **cutubada 1–2**.

Ayuub wuxuu luminayaa waxyaabo badan. Muxuu lumiyay? [2]

Tusaale inoo ah aniga

1. Muxuu uu ku leeyahay **1:21**? [3]

Sidee baad taas ugu cabiri kartaa erayo adiga kuu gaar ah?

Tani waa tusaale cajiib inoo ah inagga: waa inaan barannaa inaan Eebbe amaanno, xitaa marka aan la kulanno noocyo kala duwan oo dhibaato ah.

2. Muxuu ina leeyahay **2:10**? [4]

Sidee baad taas ugu cabiri kartaa erayo adiga kuu gaar ah?

Waxaynu u baahanahay inaan si dembi la'aan ah u aqbalno labadaba wanaagga iyo xumaan wixii ka yimaada xagga Eebbe.

3. Laakiin Ayuub ma ahayn qof kaamil ah. Wuxuu u carooday Eebbe.

Muxuu uu Eebbe weydiiyay **3:11**? [5]

Sidoo kale tani waxay inoo tahay tusaale wanaagsan aniga: Waa inaan u sheegnaa Eebbe sida aan u dareemeyno. Eebbe wuu fahamsan yahay oo wuxuu rabaa inaan si daacad ah ula hadalno.

Ma rabo inaan Eebbe ka jeedsano sababta dhibaatooyinkeena. Ayuub wuxuu bartay Eebbe inuu kuna kalsoonaado xilliyadda dhibaatadda iyo xanuunka.

Ayuub sidee buu noogu noqonaya tusaale? Sheeg saddex haboo kala duwan? [6]

1.

2.

3.

Su'aalahuu waydiiyey Ilahay

Ayuub wuxuu rabaa inuu ogaado sababta uu u Silcaayoo. Eebbe kama jawaabin su'aalihiisa. Laakiin kadib, cutubada 38–41, Eebbe ayaa la kulma isaga oo waay ku filan tahay isaga.

Marka Eebbe hadlayo, waxaan fahamnaa in Eebbe aanu waajib ku ahayn inuu ka jawaabo su'aalaheena. Eebbe ka maamulaa wax walba. Eebbe wuxuu ka talinayaa dhammaan dadka. Maahan inaan fahamno wax walba, laakiin waxaan u baahanahay inaan ku kalsoonaano Eebbe wax walba. Eebbe wuu ku faraxsan yahay marka aan u daacad nahay xilliyada wanaagsan iyo xilliyada xunba.

Maxaanu ka filan karnaa Eebbe? [7]

Muxuu Eebbe inagga filaan karaa annakaa? [8]

Dhamaad Farxad leh

Akhriso **42:7–17**.

Axdigii Hore, ma caddayeen waxa dhaca ka dib dhimashada. Aayadahan waxay muujinayaan sida Eebbe u barakeeyay Ayuub kadib dhamaan dhibaatadiisa. Axdiga Cusub, waxaan aragnaa in Eebbe aanu mar walba inoo ballan qaadin dhammaad farxad leh nolosheena addunka inaka. Cutubkan waa sawir ka mid ah abuur cusub markii noloshu ay ka qurux badan tahay sida aan maleyneyno! (Muujinta 21:1–4 iyo 22:1–5)

Muxuu yahay wuxuu muujinayo dhammaadka Ayuub sawir ahaan? [9]

> ### *Fahfaahin Dheeradda*
>
> Kaliya hal meel,Ayuub wuxuu xusay riyadiisa ah inuu la kulmo Ilaah, laga yaabee ka dib markuu soo noolaado. Akhri **Ayuub 19:25–27**.

Dambiga iyo Dhimashada

Saaxiibbada Ayuub, waxay leeyihiin marku qof u dhibaatoonayo, waa waxaa calaamad u ah inuu dembaabay. Ayuub wuu ogaa inuusan u silceeyn dembigiisa, sababtoo ah wuu ogaa inuu yahay qof wanaagsan. Ayuub wuxuu saaxiibbadiis wuu la doodayaa arintan inta badan buugga!

Buuggan wuxuu ina barayaa in xanuunkeena aan had iyo jeer laga yaabo inuu yahay sababta aan u dembaabnay. Ciise waligiis ma dembaabin, muu diidiin inuu silco ,caddaalad darradda iyo dhimashada ugu xun. Wuxuu xanuunsaday si uu u dhameeyo dhamaan xanuunkeena!

Goorma ayaynu noqon doonaa? [10]

Dhinaca kale, waxaan ognahay in Ilaah uu isticmaalo dhammaan xanuunkeena si uu u wanaajiyo, tusaale ahaan:

Yacquub 1:2–4: Sidee ayuu Ilaah u isticmaalaa xanuunkeena si wanaagsan nolosheena? [11]

Marka aan xanuunsanno, doorasho ayaynu leenahay: waxaan noqon karnaa kuwo qoomamaynaya oo xanaaqsan, ama waxaan u arki karnaa fursad aan ugu ekeyno Ciise.

Ilaah muxuu inagu ballanqaaday **Cibraaniyada 13:5**? [12]

Haddii qof xanuunsan yahay, ma ahaa micnaheedu inuu wax qaldan sameeyay? [13]

Tusaale ka bixi qof xanuunsaday inkasta oo uusan wax qaldan samayn. [14]

Goormaan ka noqon doonaa xanuun? [15]

Sidee ayuu Ilaah u isticmaalaa dhammaan xanuunkeena si wanaagsan? [16]

Marka aan xanuunsanno, doorasho nooce ah ayaynu haysana? [17]

Ilaah muxuu inagu ballanqaaday Cibraaniyada 13:5? [18]

Ilaah ha inaga siiyo nimco, dhammaan dhibaatooyinka nolosheena!

Muxuu Ilaah ku baray markaad akhriday buugga Ayuub?

Jawaabaha

1 – Ayuub,
Sabuurraddii,
Maahmaahyadii,
Wacdiyahii,
Gabaygii Sulayman.
2 – Hanti, carruur iyo markii dambe caafimaadkiisa.
3 – Ayaan xalaal ka soo baxay uurka hooyaddii, ayaan xalaal ka tagi doonaa. Rabbiga ayaa bixiyay, Rabbiga ayaa qaatay—Magaca Rabbiga hala ammaano.
4 – Ma kaliya wanaagga Ilaah ayaanu aqbalnaa, mise maxaynu aqbalnaa dhibaatida?
5 – Maxaan u dhashay?
6 – 1) Waa in aan baranaa inaan Rabbiga ammaano, xitaa markaan la kulanno dhammaan dhibaatooyinka suurtagalka ah.
2) Waa in aan si xishmad leh u aqbalnaa wanaagga iyo xumaanta uu Ilaah doonayo in na siiyo.
3) Waa in aan Ilaah u sheegnaa dareenkeena.
7 – Waxaa laga yaabaa inuu ka jawaabin dhammaan su'aalaheena, laakiin wuxuu nala kulmi doonaa marka aan isaga raadinno.
8 – Waa inaan ku kalsoonaano xilliyada wanaagsan iyo xilliyada xun.
9 – Abuurista cusub.
10 – Markuu soo laabto si uu noogu qaado gurisa cusub.
11 – Imtixaanka iimaankeenna wuxuu keenayaa adkaysi, adkaysiguna waa inuu ku koraa si aan u noqonno kuwo bisil oo dhameystiran, iyada oo aan waxba haysan.
12 – Anigu maba ka tegi doono, mana ku waayi doono.
13 – Maya.
14 – Ciise.
15 – Markuu Ciise soo laabto si uu noogu qaado guri cusub.
16 – Imtixaanka iimaankeenna wuxuu keenayaa adkaysi, adkaysiguna waa inuu ku koraa si aan u noqonno kuwo bisil oo dhameystiran, iyada oo aan waxba haysan.
17 – Waxaan noqon karnaa kuwo qoomamaynaya oo xanaaqsan, ama waxaan u arki karnaa fursad aan ugu ekeyno Ciise.
18 – Anigu maba ka tegi doono, mana ku waayi doono.

Casharka 20aad:

Buugaagta Xigmadda: Sabuuraddii

Ma taqaan...?

- Sabuurka waa buugga saddexaad ee ugu dheer kitaabka Quduuska ah, kadib Yeremyaah iyo Bilowgii (marka loo eego tirada ereyada ee luqadaha asalka ah).
- Waxaa jira 150 heeso buuggan ku jira.
- Heesaha buuggan waxaa la qoray muddo 700 sano ah.
- Boqor Daa'uud ayaa qoray inta badan heesahaan. Muuse, Sulaymaan iyo rag kale oo badan ayaa sidoo kale qoray qaar ka mid ah heesahaan.
- Qorayaasha Axdiga Cusub ayaa Sabuurka ku xigta buug kasta oo Axdiga Hore ah marka laga reebo afar buug!
- Buugga Sabuurka wuxuu leeyahay wax sii sheeg ka badan buug kasta oo Axdigii Hore ah oo ku saabsan Masiixa.
- Axdiga Cusub, Sabuurka wuxuu ahaa buugga heesaha Yuhuudda oo ay ku jiraan Ciise. Haddii Ciise uu heesahan qaaday, waa in aan sidoo kale heesahan qaadnaa!
- Markaan akhrinno heesahan, waa in aan akhrinno dhowr jeer si aan u fahamno mowduuca dulucdooda.

Imisa heeso ayaa ku jira buugga Sabuurka? [1]

Yaa qoray inta badan heesahaan? [2]

Yaa haystay buuggan heesaha Axsiga Cusub? [3]

Sidee baad ku ogaan kartaa dulucda ee heestahan? [4]

Saddexda nooc ee ugu waaweyn Sabuurka:

1. Waxaa jira heeso badan oo aan u isticmaali karno inaan ku ammaano Ilaah. Akhri **Sabuurka 100**.

2. Waxaa jira heeso badan oo aan u isticmaali karno inaan ku mahadcelinno Ilaah wixii uu inoo sameeyey. Akhri **Sabuurka 116**, heestan waxay Ilaah ugu mahadcelinaysaa inuu badbaadiyey qoraaga markii uu dhimanayey.

3. Waxaa jira heeso badan oo aan u isticmaali karno inaan Ilaah ugu ooyno, markii aan dareemayno in noloshu tahay mid xun. Tusaale ahaan, sida uu qoraagu u dareemay markii uu qoray:

   Sabuurka 88:18: "*Kii i jeclaa iyo saaxiibkayba waad iga fogaysay, Oo kuwii aan iqiinna gudcur baad iga gelisey.*" [5]

Markaan akhrinno heesahan, waa in aan ka fikirno sida qoraagu u dareemay markii uu qoray heestaas. Ma dareemnaa sidaas mararka qaarkood?

Waxaan u isticmaali karnaa erayadan inaan ku ammaano Ilaah, inaan ku mahadcelinno, iyo inaan Ilaah ugu ooyno!

Ilaah ayaa na siiya erayo ku habboon xaalad kasta iyo dareen kasta!

Maxay yihiin saddexda ujeeddo ee ugu waaweyn ee aan u isticmaali karno Sabuurka? [6]

1.

2.

3.

Sabuurku wuxuu naga caawinayaa inaan ogaano Ciise

1. Waa inaan xasuusano in Boqor Da'uud uu na tusayo Masiixa. Xaaladaha uu Da'uud la kulmay badanaa waxay na tusaan Ciise.

   Tusaale ahaan:

   - Daa'uud wuxuu muujinayaa xanuunkiisa si ka badan wixii uu abid qabay. Akhri **Sabuurka 22:12–18**—tani waa sharraxaad cajiib ah oo ku saabsan

iskutallaabta oo la qoray boqollaal sano ka hor inta aan la ikhtiraacin iskutallaabta!

- Wuxuu ahaa boqor weyn laakiin mararka qaarkood sharraxaadaha way ka waaweyn yihiin inay ku saabsan yihiin Daa'uud. Akhri **Sabuurka 2:6–9**— saadaashan waxay ku saabsan tahay Masiixa oo noqon doona boqorka adduunka oo dhan!

2. Waxyaabaha aan ka akhrinno Ilaah Sabuurka, waxay noo muujinayaan cidda Ciise yahay.

   Tusaalaha Kobaad: Akhri **Sabuurka 103:2–3**. Maxaa Ilaah sameeyaa aayadda 3? [7]

   Isbarbardhig **Markos 2:1–12**. Maxaa Ciise sameeyaa? [8]

   Tusaalaha labaad: Akhri **Zabuurka 23:1**. Sidee tani u sharraxaysaa Ilaah? [9]

   Isbarbardhig **Yooxanaa 10:11**. Maxaa ku qoran Ciise? [10]

Soo qaado laba tusaale oo muujinaya sida nolosha Daa'uud d ay noogu tilmaamayso Masiixa: [11]

1.

2.

Soo qaado laba tusaale oo ka mid ah Sabuurka halkaas oo waxa ku qoran Ilaah Aabaha ay sidoo kale run ka tahay Ilaah Wiilka: [12]

1.

2.

Sabuurku hanoo hogaamiyo Ciise!

Sabuurkee ayaad jeceshahay? Maxaad u jeceshahay? [13]

Faahfahin Dheeradda

Waxaa jira aayado ku jira Sabuurka halkaas oo qoraagu rabo in Ilaah ka xukumo cadowgiisa, si waxyaabo xun xun ay ugu dhacaaan. Tusaale ahaan: **Sabuurka 109**.

Axdiga Cusub, maxaynu ka baranaynaa ciqaabta? Eeg **Rooma 12:17–19**. [14]

Marka dhibaataynayaan dadka Ilaah, ma ahan waajibaadkeena in aan aargoonsano. Laakiin waa in aan ducaynno, waxaana u sheegi karnaa Ilaah si sax ah sida aan u dareemayno xaaladda. Ilaah wuxuu ka xanaaqsan yahay wax ka badan annaga marka dhibaateeyaan caruurtiisu. Goordhow Ciise wuxuu soo laaban doonaa oo wuxuu caddayn doonaa dhammaan dadka xun xun!

Jawaabaha

1 – 150.
2 – Boqor Daa'uud.
3 – Ciise.
4 – Waa inaad akhrido dhowr jeer.
5 – Wuxuu u maleynayaa in noloshu aanay ka xunayn tan. Hadda muu lahayn saaxiibo, kaliya im ay tahay madow.
6 – 1) Inaan Ilaah ku ammaano,
2) Inaan u mahadcelinno,
3) Inaan Ilaah ugu ooyno!
7 – Ilaah ayaa naga cafiya dembiyadeenna oo bogsiiya cudurradeenna.
8 – Wuxuu cafiyay dembigiisa oo wuu bogsiiyay isagga.
9 – Wuxuu yahay adhi jirkayga.
10 – Ciise waa adhi jir wanaagsan.
11 – 1) Wuxuu la kulmay xanuun iyo
2) Wuxuu ahaa boqor weyn.
12 – 1) Badbaadiyahaheena iyo
2) Adhi jir wanaagsan.
13 – Tusaale ahaan: Sabuurka 23. Ilaah si daacad ah ayuu na hogaamin doonaa, wuxuu na daryeeli doonaa oo wuxuu na siin doonaa xoogga aan u baahanahay. Shaqadeena waa inaan raacno.
14 – Ma ahan inaan qofna xumaan ugu celino xumaan. Ma ahan inaan ciqaabno, laakiin waa inaan u daayana cadhada Ilaahay.

Casharka 21aad:

Sabuurradii 91

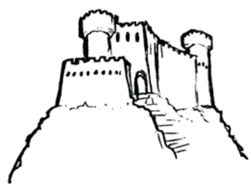

Akhri **Sabuurka 91**.

Sabuurkan wuxuu ka kooban yahay ballanqaadyo loogu talagalay Boqorka, kuwaas oo ugu dambeyn ahaa Masiixa, sidoo kalena inaka!

Ilaah waa Gaboodkeena

Maxay dadka ka walwalsan yihiin? [1]

Sabuurka 91:2: Qoraagu muxuu ka yidhi Ilaah? [2]

Gabbaadku waa meel ammaan ah marka dagaalka. Waxaan ku dhuuman karnaa isaga, markaasnu waxaynu ammaan ku noqon doonnaa.

Aayadda 4, Ilaah waxaa loo barbardhigay maxay?

Dadka Ilaah sidee baa loo barbardhigay? [3]

Ilaah ayaa naga ilaaliya khataraha, sida shimbir u ilaaliyo cunuggeeda khataraha baalashadeeda.

Akhri aayadaha 5–6.

Markaan ka fikireyno dabeecadda Ilaah oo aan na xasuusino sida uu u yahay, maxaa dhacaya? [4]

Akhri aayadaha 7–8. Waxay sharraxayaan muuqaalka xukunka Ilaah ee dadka xun iyo Ilaah oo dadkaaga ilaaliya. Tani waa dhadhanka Maalinta Xukunka marka Ciise soo laaban doono si uu u xukumo adduunka. Maalintan, kuwa aan u hoggaansamin xukunka Ilaah waxaa la ciqaabi doonaa mar walba.

Maxaa ku dhici doona kuwa u hoggaansamay xukunka Ilaah iyo Boqorka Ilaah, Masiixa (aayadda 8)? [5]

Markaa marka aan ka fikireyno dabeecadda Ilaah oo aan na xasuusino sida uu u yahay, maxaa dhacaya? [6]

Dagaalka u dhexeeya Shaydaanka iyo Masiixa

Shaydaanku wuxuu isku dayayaa inuu Masiixa ka adkaado

Shaydaanku wuxuu ka baqay imaanshaha Masiixa tan iyo maalmaha beerta Eeden (Bilowgii 3:15). Markii Ciise uu dhashay dhulka, Shaydaan wuxuu isku dayay inuu si adag u dilo (Matayos 2:13–16). Markii Shaydaan uu ku guuldareystay, wuxuu isku dayay inuu Ciise guuldareeyo.

Shaydaanku sidee ayuu u isticmaalay aayadaha Sabuurkan ee **Matayos 4:5–7**? [7]

Maxay Ciise u diiday inuu u caddeeyo Shaydaanka in Ilaah uu isaga ilaalin doono haddii uu ka boodo meesha u dheer macbudka (Matayos 4:7)? [8]

Sidoo kale, had iyo jeer waa qalad in la sameeyo waxa Shaydaanku na amray!

Akhri **Matayos 4:11**. Waxaan aragnaa in malaa'igaha Ilaah uu ku ballanqaaday Sabuurka 91:11 ay yimaadeen oo caawiyaan Ciise.

Ciise Masiix wuxuu ka adkaanayaa Shaydaanka

Sabuurka 91:13: Mas-duula ama mas ka tarjumaya Shaydaanka. Libaxyadu waxay ka tarjumayaan kuwa doonaya inay waxyeeleeyaan (Sabuurka 22:13).

Maxaa Ilaah u sheegay Shaydaanka (oo u muuqday mas) **Bilowgii 3:15**? [9]

Shaydaan waxaa ka guulaysan doonaa dhallaan ka mid ah farca Xaawa, laakiin dhallaankaas Xaawa wuu xanuunsan doonaa intii lagu gudo jiro habkan.

Masiixa maxuu sameyn doonaa Sabuurka 91:13? [10]

Wuxuu ka adkaan doonaa Shaydaanka iyo dhammaan kuwa u adeegaya!

Markaa shaqada Masiixu maxay ahayd? [11]

Marka dhibaatooyinka yimaadaan

Muxuu Ilaah ku ballanqaaday Masiixa **aayadaha 15–16**? [12]

Ilaah wuxuu ballanqaaday:

- Inuu la joogo
- Inuu badbaadin doono
- Inuu sharfi doono
- Inuu siiyo doono cimri dheer
- Iyo inuu siiyo doono badbaado.

Akhri **Filibos 2:8–11**. Ilaah ma ilaaliyay ballanqaadyadiisu taas u sameeyey Masiixa? [13]

Ilaah wuxuu badbaadiyey Ciise **iyada oo loo marayo xanuunkiisa iyo dhimashadiisa**. Dhimashada Ciise ma muujinayso in Ilaah aanu daryeelin Ciise. Taas beddelkeeda, Ilaah wuxuu la jiray intii uu dhibaatadda ku jiray. Ilaah ayaa ka badbaadiyey (kor u qaaday dhimashada). Ilaah ayaa sharaf siiyey. Ciise hadda ku noolyahay abid. Oo Ilaah wuxuu badbaado u keenay dad badan iyada oo loo marayo adeecida Ciise Ilaahay.

Aayadda 13 Waxay noo sheegaysaa maxay ku saabsan tahay waxa Masiixa sameyn doono? [14]

Markaan aaminno Ciise, Kama baqeyno Shaydaanka iyo jinniyada uu leeyahay.

Aayadda 15 Maxay inooga sheegeysa wax ku sabsan ilaah? [15]

Ilaah wuxuu inagu ilaaliyaa malaa'igihiisa daqiiqad kasta oo maalinta ka mid ah! Laakiin Kitaabka Quduusku wuxuu kaloo inoo sheegaya in mararka qaarkood Ilaah ogolaado in waxyaabo xun dhacaan.

Ha dhageysan kuwa leh, mar hadaad racdid Ciise, ma dhibaatoon doontid.

Ciise muxuu u sheegay asxaabtiisa **Yooxaana 16:33**? [16]

Waxaan yeelan doonaa dhibaato, laakiin Ciise wuxuu na siiya nabaddiisa

Maxay tahay ballanqaadka cajiibka ah ee Ilaah na siiyo **Rooma 8:38**? [17]

Markaan raacno Ciise, waxba ma naga sooci karto jacaylka Ilaah!

Markaa ma yeelan doonaan raacayaasha Ciise dhibaatooyin? [18]

Maxay Ilaah na ballanqaaday Rooma 8:38? [19]

Qorshayaasha Eebe

Ciise wuxuu si fiican u yaqaanay Sabuurkan.

Markii uu ku jiray Buurta Saytuunka habeen ka hor dhimashadiisa, maxay ahayd baryadisu **Luukos 22:42**? [20]

Ciise wuxuu fahmay in Ilaah na ka ilaalin karo shar, laakiin mararka qaarkood wuxuu leeyahay qorshayaal waaweyn.

Akhri **Luukos 22:43**. Mar kale Ilaah wuxuu soo diray malaa'ig si uu u xoojiyo Ciise.

Sidaas oo kale, waxaan ognahay in Ilaah na ka ilaalin karo shar, laakiin mararka qaarkood wuxuu leeyahay qorshayaal ka waaweyn. Haddii uu naga codsado inaan dhibaatooyinka u dulqaadano, waa inaan ogaano in uu had iyo jeer soo diri doono malaa'igihiisa si ay nooga caawiyaan!

Rooma 8:28–29 maxaynu baraneyna sida Ilaah u isticmaalo dhibaatooyinkeena? [21]

Markaa maxay Ilaah u ogolaadaa dhibaatooyinka nolosheena? [22]

Nolosha waaligeed ah

Ilaah muxuu ballanqaaday Sabuurka 91:16? [23]

Axdigi Hore wuxuu waxyar ka sheegaa nolosha ka dambeysa dhimashada. Nolosha waaligeed ah waxay ahayd calaamad muujinaysa barakada Ilaah ee Axdigii Hore.

Axdiga Cusub, Ilaah ma na ballanqaadayo nolol cimri dherer ah, laakiin wuxuu na ballanqaaday wax ka wanaagsan:

Nolol aan dhammaanayn oo lala leeyahay, taasoo ka cajiib badan wax kasta oo aan ku fikiri karno!

Ciise wuxuu na badbaadiyey dembiga, dhimashada iyo Shaydaanka! Wuxuu na siiyey nolol aan dhammaanayn oo ah hadiyad bilaash ah! kama baqeyno waxba!

Marwalba ma arki karno qorshayaasha Ilaah, laakiin waajibaadkeena waa inaan aaminno Ilaah sida Ciise u aaminsanaa Ilaah.

Ilaah wuxuu ballanqaaday inuu na daryeelo, inuu nala joogo dhammaan maalmaha nolosheena aduunka iyo inuu na siiyo nolol waaligeed ah.

Markaa mahaa inaynu baqno!

Ilaah muxuu inoo ballanqaaday? [24]

Markaa waajibaadkeenu muxuu yahay? [25]

Aayaddee ayaa u bahan inaad badanka xasuusto Sabuurkan?

Jawaabaha

1 – Dadku waxay ka warwaaran caafimaadka, mustaqbalka, imtixaannada, carruurtoodda, laakiin ugu muhiimsan dadku ay ka warwaran waa lacagta.
2 – Ilaah waa magangalyo iyo Badbadiye.
3 – Ilaah wuxuu la mid yahay shimbir hooyo xoog leh, anaguna waxaanu la mid nahay shimbiro dhalo ah oo aad daciif ah.
4 – Waxba kama baqayno!
5 – Ilaah wuxuu ilaalin doonaa.
6 – Waxba kama baqayno!
7 – Shaydaanku wuxuu u isticmaalay aayadaha 11 iyo 12 si uu u qiyaano Ciise, si uu naftiisa uga tuuro meesha ugu sarreysa ee macbadka, si uu u caddeeyo in uu yahay Wiilka Ilaah.
8 – Khalad bay tahay in la tijaabiyo Ilaah.
9 – *Waxaan ka dhigi doonaa colaadda dhexdiina iyo haweenka iyo dhexdiina iyo ubadkooda:* ***Wuu ku burburin doonaa madaxdaada, adiguna waxaad ku dhufan doontaa suulka.***
10 – Hawsha Masiixa waxay ahayd inuu ku foorarsado libaaxa iyo masaska, iyo inuu ku lugeeyo libaanka yar iyo masaska.
11 – Si uu shaydaanka u guul-daraysto.
12 – ***Markuu i waco, waan u jawaabi doonaa:*** *dhibaatada, waxaan la joogaa, waxaan ku badbaadin doonaa, oo aan sharaf siin doonaa. Cimriga dheer waxaan ku qancin doonaa oo muujin doonaa badbaadadayda.*
13 – Haa!
14 – Masiixa Ilaah waa ka guuldareystaha shaydaanka! Sidaas darteed dadka Ilaah waxay ka nabadgeli doonan dhammaan sharkiisa!
15 – Ilaah wuxuu maqlayaa ducadayada wuxuuna ballanqaaday in uu nala joogo wakhtiyada dhibaato.
16 – *Waxaad u sheegtay arrimahan si aad igu heshid nabad. Adduunkan waxaad dhibaato ku haysaa. Laakiin qalbiga ha lumin! Anigu waxaan ka adkaaday adduunka.*
17 – *Haddii aanay geerida ama nolosha, malaa'igaha ama shaydaannada, waqtiga ama mustaqbalka, ama wax awood ah, dherer ama qoto dheer, ama wax kale oo ka mid ah abuurista, aan na kala sooci karin jacaylka Ilaah ee ku jira Masiix Ciise Rabbigeena.*
18 – Haa!
19 – Waxba kama kala sooci doonaan jacaylka Ilaah iyo inaka!
20 – Aabbey, haddii aad dooneyso, ka qaad koobkan silica xagga aan joogo, laakiin wax walba ha ahaato sida rabitaankaaga, laakiin sidaad rabto.
21 – Ilaah wuxuu isticmaalayaa dhibaatooyinkayaga si uu noogu dhigo sida Ciise oo kale.
22 – Ilaah wuxuu isticmaalayaa dhibaatooyinkayaga si uu noogu dhigo sida Ciise oo kale.
23 – *Cimriga dheer waxaan ku qancin doonaa oo muujin doonaa badbaadadayda.*
24 – Ilaah wuxuu ballanqaaday inuu na daryeelo, inuu nala joogo dhammaan maalmihii nolosheena aduunka, iyo inuu na siiyo nolol waaligeed ah.
25 – Waa Inaan Ilaah ku kalsoonaanno oo aynan biqin!

Casharka 22aad:

Buugaagta Xigmadda: Maahmaahyo, Wacdiyahii, iyo Gabaygii Suleyman

Maahmaahyo

Akhri **1:2**. Waa maxay ujeedada buuggan (erayadaada)? [1]

Yaa u baahan xigmad? [2]

Si Guudmar ah cutubyada 1–9

Sagaalka cutub oo ugu horreeya waxay nagu dhiirrigelinayaan inaan dhegeysano codka xigmadda.

Akhri **1:7**. Waa maxay bilowga xigmadda? [3]

Yaa neceb xikmadda iyo waanada? [4]

Aayado badan ayaa ka hadlaya laba nooc oo dad ah: dadka xigmadda leh iyo kuwa caqliga xun.

Midkee ayaan noqon doonnaa: Ma mid xigmadda leh mise caqliga xun?

Akhri **1:8–9**. Maxaa wiilku u baahan yahay inuu sameeyo? [5]

Akhri **4:14**. Maxaa wiilku uusan qabanayn? [6]

Waxaan u baahanahay inaan dhegeysano codka xigmadda, oo aanan dhegeysan codadka kale ee naga fogeeya Ilaah.

Akhri **3:5–6**. Maxaan sameyn doonaa haddii aanan garanayn waxa la sameeyo? [7]

Markaan Ilaah u hoggaansamno oo aan weydiisanno xigmadiisa, wuxuu inoo hogaaminayaa waddooyin wanaagsan iyo kuwo toosan. Tani waa fikradda isku midka ah ee Sabuurka 23, halkaas oo Ilaah, Adhi jiraheena Wanaagsan, uu noogu hogaamiyo waddooyinka saxda ah.

Maxaay yihiin laba nooc ee dad buuggan? [8]

Si Guudmar ah cutubyada 10–31

Ka dib sagaal cutub, waxaa jira aayado badan oo kala duwan. Badanaa aayadahan waxay ka hadlayaan mowduucyo aan dhammaanteen ognahay. Tusaale ahaan lacagta, shaqada, wada sheekaysiga, guri, saaxiibtinimo, qoyska, dowladda, nolosha.

Aan eegno hal tusaale:

Akhri **14:1**. Maxaay haweeneyda xigmad leh sameyneysaa? [9]

Maxay tani ka dhigan tahay? [10]

Maxaay haweeneyda caqli xun sameyneysaa? [11]

Maxay tani ka dhigan tahay? [12]

Tani waxay sidoo kale tusaale u tahay ragga!

Waa maxay mowduucyada laga hadlayo cutubyada 10–31? [13]

Kuwaas waa mowduucyo aad muhiim u ah dhammaanteen!

Kuwaani ballanqaadyo mahaa!

Aayadaha ku jira buuggan maaha ballanqaad, laakiin tani waa waxa qoraagu ku arkay noloshiisa.

Waxay sharxayaan waxyaabo badanaa, laakiin had iyo jeer ma ahan, ama dhacaya.

Si kastaba ha ahaatee, akhri aayaddan:

Maahmaahyo 13:25: "*Kan xaqa ahu wax buu cunaa ilaa naftiisu dheregto, Laakiinse caloosha kuwa sharka lahu way baahnaan doontaa*."

Ma heelaan kuwaa xaqa ahi cunto ku filaan? [14]

Ma gajoodan dadka sharka ah had iyo jeer? [15]

Waxaan ognahay in dadka xaaqqa ahi mararka qaar gaajo doonaan. Tani waxay badanaa ka dhalataa dembiyada dadka, sida dagaalka, ama hami xun oo ka imaanaya dowladda, ama qof ayaa lacagta qoyska oo dhan ku kharash gareeyay khamri. Waxaan ku noolnahay adduun ka soo horjeeda Ilaah!

Badanaa aayadahan waa sax: In Axdigii Hore, xaalad caadi ah, xaqnimadu waxay horseeddaa barako. Iyo sharci darradduna waxay keentaa dhib.Axdiga Cusub, waxaan baranaynaa in barakooyinkan iyo ciqaabtu ay sawir u yihiin barakooyinka iyo ciqaabaha joogtida ah ilaa usoo noqdo Ciise oo yimaado. Rajadayadu ma ahan mid ku salaysan barakooyinka maaddiga ah ee adduunkan.

Marka noloshu aysan ahayn sida halkan lagu sharaxay, waxay ina xasuusinaysaa inaan sugeyno maalinta aayadahani run noqdaan maalinta dhammaan dadka xaqnimada leh helayaan cunto badan!

Goorma ayey noqoneysa tani? [16]

Ha ogolaanin aayadahan, oo haatan u muuqan kuwo la jaan qaadi waayey nolosheena, inay nagu joojiyaan inaan wax ka baranno xigmadda weyn ee buuggan!

Maxaanu xasuusaneynaa marka aan aragno xaalado nolosha ah oo aan la jaan qaadi karin aayadaha ku jira buuggan? [17]

Waa maxay aayadda aad ugu jeceshahay buuggan?

Wacdiyahii

Akhri **Wacdiyaha 1:1–14**.

Buuggana wuxuu ka hadlayaa macnaha nolosha.

Waa inaad akhrido buugga oo dhan si aad u fahamto waxa buuggu ku saabsan yahay.

Mawduuca ugu weyn waa: ***Ilaah la'aan, ma haysanno macno nolosha:***

Maxaa faa'iido ah oo ka jira shaqadan?

Maxaa faa'iido ah in la wanaagsanaado?

Maxaa faa'iido ah in dadka loo naxariisto?

Qoraagu wuxuu jecel yahay inuu yiraahdo wax walba waa madhan, dabayl raadin (tusaale ahaan, 1:14). Maxaa tan ka dhigan? [18]

Dhamaadka, qoraagu wuxuu kusoo gabagabeeyaa:

Wacdiyaha 8:15: "*Markaasaan farac u bogay, maxaa yeelay binu-aadmigu intaa qorraxda ka hoosaysa kuma haysto wax uga wanagsan inuu wax cuno, oo wax cabbo, oo uu iska farxo, waayo taasaa isagga raacaysa intuu hawshoodo cimrigiisa ilaa qorraxda hoosteeda ku siiyo.*"

Ilaah wuxuu rabaa inaan ku raaxaysano nolosha uu na siiyay!

Laakiin mararka qaar waxaan aragnaa madhnaan nolosha: waxaan u nimid shaqo maalin walba ah, maalin walba waxaynu sameynaa wixii wax la mid ah. Laakiin madhnaanta nolosha waa inay na dhiirrigelisaa inaan raadinno soo laabashada Ciise. Nolosha aduunka cusub waxay noqon doontaa mid buuxda, yaab leh oo cajiib ah! Adduunkan ma ahan hoygeenna dhabta ah!

Maxaay madhnaanta nolosha inoo dhiirrigelinaysaa inaan raadinno? [19]

Gabaygii Suleyman

Gabaygii Suleyman wuxuu ka hadlayaa jacaylka u dhexeeya haweeney iyo Nin.

Xiriir wanaagsan oo u dhexeeya Nin iyo xaaskiisa waa hadiyad qaali ah oo ka timid Ilaah.

Waxay ina xasuusineysaa jacaylka Ilaah ee Inagu saabsan!

Akhri **Efesos 5:22–33**.

Maxay Guurka aadanaha inaga tusayaa tan? [20]

Akhri **Muujintii 19:6–8**.

Arooska waa kee , aroosadda waa tee? [21]

Gabaygii Suleyman 2:16: "*Gacaliyahaygu waa kaygii oo anna tiisii baan ahay. Wuxuu adhigiisa daajinayaa ubaxyada dhexdooda*."

Tani waxay run u tahay inaka iyo Ciise!

Waxaan u baahanahay inaan ogaano in xitaa marka aan dareemeyno in cidna na jecelayn, Ciise ayaa na jecel sida aan cidna jecelayn!

Markaan waqti la qaadano Ciise, wuxuu na buuxiyaa jacaylkiisa si aan u muujin karno jacaylkiisa kuwa nagu hareeraysan.

Gabaygii Suleyman 4:1: "*Taan jeclahayay, bal eeg, adigu waad qurxoon tahay, bal eeg, waad qurxoon tahay, Oo waxaad leedahay indhaha qolleyda oo kale oo indho-shareertaada ku qarsoon. Timahaaguna waa sida riyo buur Gilecaad ka muuqda*."

Waxaan u baahanahay inaan ogaano in marka aan u maleyneyno inaan si jireed u soo jiidasho lahayn, had iyo jeer waxaan u qurux badannahay Ciise! Markaan fahanno sida aan u qurux badanahay, waxaan awood u yeelaneynaa inaan dadka kale tusno sida ay runtii u qurux badan yihiin iyada oo loo marayo sida aan u jecel nahay, u daryeelno oo aan u ixtiraamno.

Maxaa Ciise kuu sheegay? [22]

Jacaylka ninku haweeneyda u leeyahay maxaanu inoo xasuusinayaa? [23]

Guurku wuxuu ina tusayaa tan? [24]

Kuma ayaa ina jecel si ka daran sida xaaskiisa ugu wanagsan oo kale? [25]

Maxaynu ka barna Ilaah casharkan?

Jawaabaha

1 – Si aan uga barano xikmad iyo faham.
2 – Dhammaanteen waxay u baahan nahay xikmad!
3 – Cabsi ka timid Rabbiga.
4 – Daalimiinta.
5 – Dhageyso tilmaanta aabbihii oo ha diidin waxbaridda hooyadii.
6 – Waa in uusan waqti la qaadan dadka xunxun, ama sameyn waxa ay sameeyaan.
7 – Ku kalsoonow Rabbiga qalbigeenna oo dhan, hana ku tiirsanina fahamkeena; dhammaan waddooyinkeena u hoggaansanow, wuxuuna toosin doonaa waddooyinkeena.
8 – Xikmad leh iyo xikmad lawee.
9 – Waxay dhistaa gurigeeda.
10 – Dhammaan fikradeeda, erayadeeda, iyo ficiladeeda waxay farxad iyo midnimo u keenaan qoyskeeda.
11 – Gacmaheeda ayaa ay ku burburisaa gurigeeda.
12 – Fikradeeda, erayadeeda, iyo ficiladeeda waxay ka dhigaan qoyska mid aan faraxsanayn oo kala qaybsan.
13 – Lacag, shaqo, wada sheekeysi, guri, saaxiibtinimo, qoys, dowlad, nolol, iwm.
14 – Maya.
15 – Maya.
16 – Markii Ciise soo laabto si uu nooga qaado xagga gurisa.
17 – Waa in aan xasuusano in aan sugayno maalinta ay run noqdaan aayadahan—marka Ilaah uu barako siin doono dhammaan dadkiisa ka badan intaan qiyaasi karno!
18 – Ilaah la'aantiis nolol ma leh, noloshuna waa mid madhan oo macno la'aan.
19 – Soo laabashada Ciise.
20 – Guurka wuxuu ina tusayaa xiriirka dhow ee u dhexeeya Ciise iyo Macbudka.
21 – Ciise iyo Macbudka.
22 – Waad qurux badan tahay!
23 – Jacaylka Ilaah inoo haayo inaka!
24 – Guurka Ciise iyo kaniisadda.
25 – Ciise!

Casharka 23aad:

Nebiyada Israa'iil iyo Yahuudah

Kadib shanta buug ee xigmadda iyo Gabaygii saleyman, waxaan haysanaa buugaagta nebiyada.

Waa kuma Nebi Axidgii Hore?

Nebi waa qof uu Ilaah doortay si ugu hadlo fariinta Ilaah. Axdigii Hore, inta badan nebiyadu waxay la hadleen dadkii Ilaah, laakiin nebiyo qaar (tusaale ahaan, nebi Yoonis) ayaa sidoo kale fariinta Ilaah u tegey quruumo kale.

Nebiyadda beenta ahi kuma hadlan fariinta Ilaah, balse waxay kula hadlaan fariintiisa gaarka ah. Nebiga dhabta ah ayaa ku hadla fariinta Ilaah, waxayna noqon doontaa mid la hirgeliyo.

Waa kuma nebi Axdigii Hore? [1]

Muxuu Ilaahay usoo diray nebiyada?

Ilaah wuxuu usoo diray nebiyada:

1. Inay dadka ka sinayeen **digniin** sababtoo ah ma u hogaansameen sharciga Ilaah.

2. Inay sheegaan in Ilaah **xukumi doono** oo ciqaabi doono, ma ahan oo kaliya dadkii Ilaah laakiin sidoo kale quruumo kale.

3. Inay sheegaan in Ilaah **barako siin doono** dadkii Ilaah iyo quruumaha kale.

Maxaay tahay saddex sababood ee usoo diray Ilaah nebiyada dadkiisa? [2]

Sidoo kale, Ilaah wuxuu dadkiisa siinayay ballanqaadyo waaweyn iyada oo loo marayo nebiyada:

- Ilaah wuxuu dib u **hogaamin doonaa** dadkiisa magaalada **Yerusalaam** kadib marka lagu qasbo.
- Ilaah wuxuu diri doonaa **Badbaadiye** si uu dadka uga badbaadiyo dambigooda.
- Ilaah wuxuu **dadkiisa geyn doonaa gurigooda jannada**.

Ballanqaadyadan waxaa badanaa la sameeyaa sidii haddii ay ahayd hal dhacdo halkii ay ka ahaan lahaayeen saddex dhacdo oo kala duwan.

Maxay yihiin ballanqaadyada yaabka leh ee Ilaah u sameeyay dadkiisa? [3]

Nebiyadu yaay la hadleen?

Hoosheeca, Camoos, iyo **Yoonis** waxay la hadleen dadka Israa'iil.

Ilyaas iyo **Elisha** sidoo kale waxay ahaayeen nebiyo Israa'iil, laakiin laguma qorin buugaag.

Inta badan nebiyada kale waxay la hadleen dadka Yahuudah.

Soo sheeg tusaale nebi ah oo la hadlaya dadka Israa'iil. [4]

Yaa yihiin labadii nebi ee muhiimka ahaa ee aan buugaag tani qorin? [5]

Dadkee ayay inta badan nebiyada Ilaah la hadlayeen? [6]

Goormay hadleen?

Si aan u fahanno fariintooda, waxaynu u baahanahay inaan ogaanno goortay hadleen.

1. Qaar waxay hadleen ka hor intaan **Ilaah dadkiisa u dirin bananka**. Tusaale ahaan, Ishacyaha iyo Yeremyaah.
2. Qaar waxay hadleen intii lagu jiray masafurinta, **markii ay ku noolayeen Baabylon**. Tusaale ahaan, Daanyeel iyo Yexesqeel.

3. Qaar waxay hadleen ka dib **markii dadkii Ilaah ay dib ugu soo laabteen Yerusalaam**. Tusaale ahaan, Xaggay, Sekaryaah, iyo Malaakii, kuwaas oo ah saddexda buug ee ugu dambeeya ee Axdiga Hore.

Waxay yiraahdeen dhab ahaan way dhacday!

Sheeg tusaale nebi ah oo hadley ka hor masafurinta. [7]

Sheeg tusaale nebi ah oo hadley intii lagu jiray masafurinta. [8]

Sheeg tusaale nebi ah oo hadley ka dib masafurinta. [9]

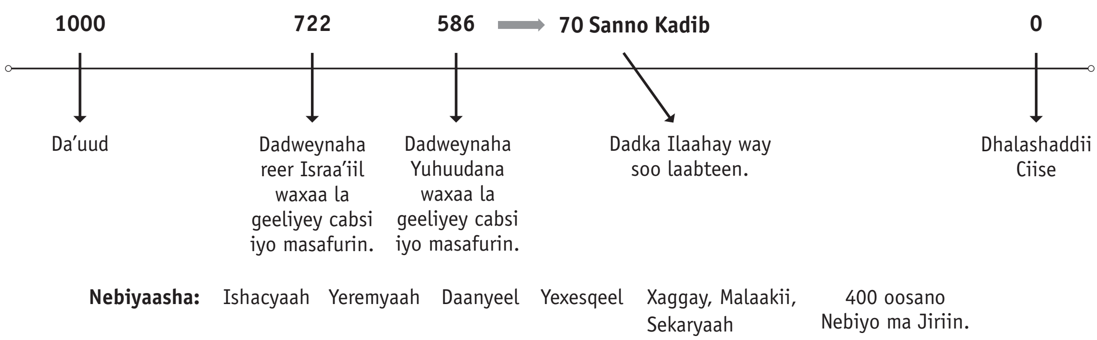

Afar taariikhood

Eeg jadwalka waqtiga.

1. Sanadka **722 BC**, Siiriyuuntu waxay dadka Israa'iil waxay u qateen Siiriya. Kadib tan, ka dib waxba kama maqalno wax ku saabsan dadka Israa'iil.

2. **150 sano kadib (sanadka 586 BC)**, Baabylon waxay ku guuleysatay dadka Yahuudah, waxayna burburiyeen Macbudka Ilaah oo dadka Ilaahna waxay u qateen Baabylon.

3. **70 sano kadib (qiyaastii 500 BC)** Boqortooyadii Faaris ayaa ku guuleysatay Boqortooyadii Baabylon. Boqorka Faaris, Ciroos, ayaa dadka Ilaah u sheegay in haddii ay doonaan, ay ku laaban karaan Yerusalaam.

   Laakiin dadkii Ilaah ma ahaan kuwo daacad ah muddo dheer. Muddo 400 sano ahna ma jirin nebiyo.

Dhammaan kuwa Ilaah daacada u ahaa waxay akhriyeen Qoraallada. Kaas ayey ku barteen: Maalin in Ilaah soo diri doonaa Masixi, oo badbaadin doono.

4. **Qiyaastii sanadka eber (0):** Ciise ayaa dhashay.

Iyaa ah kan buuxin doona dhammaan ballanqaadyada Ilaah ee Axdiga Hore! Iyaa ah kan inagu hogaamin doona gurigeena abadiga ah!

Goormay Siiriyaantu dadka Israa'iil u qateen Siriyaa? [10]

Goormay Baabylon ku guuleysatay dadka Yahuudah, burburiyeena Macbudkii Ilaah, kuna qateen dadka Ilaah Baabylon? [11]

Goormay dadka Ilaah oggolaadeen inay dib ugu soo laabtaan gurigooda? [12]

Goormaa Ciise dhashay? [13]

Yaa buuxin doona dhammaan ballanqaadyada Ilaah ee Axdigii hore? [14]

Mastaafurintii

Tan waa ku celcelinta wixii ka dhacay beerta Eedanka.

Maxaa ka dhacay beerta Eedanka? [15]

Si la mid ah, marka dadka Ilaah dambigeeysan, Ilaah wuxuu ka saaray dhulkooda iyo la joogitaanka Ilaah.

Waxay u baahnaayeen inay ka soo laabtaan qasaaraha, ma ahan oo kaliya dhulka muuqda, laakiin sidoo kale la joogitaanka Ilaah.

Sheekada Kitaabka Quduuska ah waxay ku saabsan tahay sida aan ugu soo laaban karno nolosha la joogitaanka Ilaah sida aan ugu soo laaban karno beerta Eedanka.

Waxaan ka akhrinaa tan kitaabka Muujiinta.

Muujintii 21:3: "*Markaasaan maqlay cod weyn oo carshiga ka yeedhaya oo leh, Bal eeg, rugta ilaah waxay la jirtaa dadka oo isna wuxuu la degganaan doona iyaga, oo iyana waxay ahaan doonaan dadkiisa, oo Ilaah qudhiisuna wuxuu la jiri doona iyaga, oo wuxuu ahaan doona ilahood...*"

Goormaa ugu dambeyn ku laaban doonaa nolosha joogitaanka Ilaah? [16]

Sheekada Kitaabka Quduuska ah maxay ku saabsan tahay? [17]

Sidee ayaan ugu soo laaban karnaa xiriir aynu la lahayn Ilaah, hadda iyo waaligeenba (Yooxaana 6:40)? [18]

Axdigii Hore

Ka dib markii uu ka soo sara kacay dhimashada, Ciise wuxuu la hadlay qaar ka mid ah xirtisii oo aan aqoonsanayn isagga.

"*Markasuu ku yidhi, Nacasyoyahow oo qalbigoofu ka raagay inuu rumaysto wixii nebiyada oo dhaami ay ka hadleen. Masiixa miyaanay waajib ku ahayn inuu waxaas oo dhan ku silco oo uu ammaantiisa galo? **Markaasuu ka bilaabay muuse iyo nebiyada oo dhan, qorniinka oo dhanna ayuu uga micneeyey wixii isaga qudhiisa ku saabsanaa***" (Luukos 24:25–27).

Maxaa Ciise ka yidhi nebiyadii? [19]

Geeridiisa iyo soo noolaanshihiisa waxay qayb ka ahayd qorshaha Ilaah ee badbaadinta aduunka oo ay soo noqdaan caasinimadooda.

Akhri **Ishacyaha 55:12**. Maxaa nebiga Ishacyaaha u sheegaa kuwa Ilaah u soo noqda? [20]

Ma jiro farxad ka weyn in laysku dhibo nolosheena ilahaa ina abuuray iyo Masiixiga!

Ilaah weli wuxuu nooga hadlaa buugaagta nebiyada maanta!

Sidaas darteed, waqti hel si aad u akhrido buugaagta nebiyada!

Shaqo Guri

Akhri buugga Ishaacyaha cutubyada 40–55.

Eeg sida Ishacyaaha uga hadlayo Masiixa.

Maxaan ka baranay Ilaah casharkan?

Jawaabaha

1 – Nebi waa qof Ilaah doortay si uu ugu hadlo fariinta Ilaah.
2 – Ujeedada:
- In uu dadka ka diigo.
- In uu sheego in Ilaah xukumi doono oo ciqaabi doono, ma ahan oo kaliya dadka Ilaah, laakiin sidoo kale quruumaha kale.
- In uu sheego in Ilaah barakeyn doono dadka Ilaah iyo quruumaha kale sidoo kale.

3 – Ilaah wuxuu dadka Ilaah dib ugu soo celin doonaa Yerusalaam ka dib qasaaraha. Ilaah wuxuu diri doonaa Badbaadiye si uu dadka uga badbaadiyo dambigooda. Ilaah wuxuu hogaamin doonaa dadkiisa gurigooda jannada.
4 – Hoosheeca, Caamoos, Yoonis.
5 – Ilyaas iyo Elisha.
6 – Dadka Yahuudah.
7 – Ishacyaaha iyo Yeremyaaha.
8 – Danyeel iyo Yexesqeel.
9 – Xaggay, Sekariyaah, iyo Malaakii.
10 – Sanadka 722 BC.
11 – Sanadka 586 BC.
12 – Qiyaastii 500 BC.
13 – Qiyaastii sanadka eber (0).
14 – Ciise!
15 – Marka Aadan iyo Xawa ay dambaabeen, Ilaah wuxuu ka saaray beerta iyo la joogitaankiisa.
16 – Marka Ciise uu soo laabto, wuxuu na qaadi doonaa in aan la noolaanno isaga weligiis abuurka cusub.
17 – Sidee ayaan ugu soo laaban karnaa nolosha la joogitaanka Ilaah—Sidee ayaan ugu soo laaban karnaa beerta Eedanka?
18 – Waa in aan aamino Ciise iyo waxa uu u sameeyay.

19 – Waxay lahaayeen wax badan oo ay ka sheegaan Masiixa, oo ay ku jiraan geeridiisa iyo soo noolaanshihiisa.

20 – *Waxaad ka bixi doontaa farxad oo lagu hogaamin doono nabad; buuraha iyo buuraleyda waxay ku qosli doonaan ka horreeya, dhamaan geedaha beertaana waxay ku dhoofi doonaan gacmahooda.*

Casharka 24aad:

Nebi Ishacyaah

Ishacyaah wuxuu noolaa 300 sano ka dib Daa'uud (700 sano ka hor dhalashada Ciise) markaas oo dadka Ilaah loo kala qaybiyey laba dal.

Magacyada labada dal maxay yihiin? [1]

Ishacyaaha wuxuu la hadlay dadka Yahuudah.

Boqortooyadii Siiriyaanka ayaa dhowaan ka adkaan doonta Israa'iil oo isku dayi doonta inay Yahuudah ka adkaato. Waxay hore u qabsatay qaar ka mid ah magaalooyinka Yahuudah. Xilligaas waxay ahay waqti naxdin leh!

Ilaah wuxuu canaanta dadkiisa

Akhri **Ishacyaha 1:1–2:5**.

Maxaa Ilaah uga caroodey dadka (**1:1–4**)? [2]

Cutubka **1:5–9**, *Ishacyaaha wuxuu yidhi,* "*Maxaad u arki weydeen ciqaabta Ilaah? Dalkaaga wuxuu ku dhiban yahay maxaa yeelay waxaan ka soo horjeednay Ilaah.*"

Sidee bay u dhiban yihiin? (aayadda 7) [3]

Maxaa Ilaah ka yidhi diintooda (**1:10–15**)? [4]

Maxaa Ilaah uusan u dhagaysan karin ducada dadka (**1:15**)? [5]

Ilaah wuxuu dadka u tilmaamaa naagtiisa (Ishacyaha 54:5). Sidee ayuu Ilaah u qeexaa Yerusalaam ee **Ishacyaha 1:21**? [6]

Sidee ayuu Ilaah u qeexaa dadkiisa (aayadda 24)? [7]

Ilaah wuxuu la dagaallamayaa dadka!

Maxaa Ilaah tan oo dhan u sheegayaa? [8]

Kitaabka Quduuska ah dhexdiisa, waxaynu ku aragnaa in Ilaah yahay quduus wuxuuna yahay mid ciqaaba dembiyada. Laakiin wuxuu jecel yahay dadkiisa wuxuuna mar walba doonayaa in uu cafiyo.

Muxuu Ilaah yidhi in ay sameeyaan (**1:16–20**)? [9]

Ilaah waa Ilaah naxariis badan!

Ilaah wuxuu doonayaa in uu cafiyo. Ilaah wuxuu doonayaa in uu nadiifiyo. Ilaah wuxuu doonayaa in uu barakeeyo.Laakiin waan ognahay in dadka Ilaah aysan toobad keenayn.

Markaa ugu dambeeyn muxuu sameeyey? [10]

Laakiin Ilaah gebi ahaanba ma diidin dadkiisa.

Buugga Ishacyaaha, Ilaah wuxuu ballanqaaday inuu dadkiisa dib ugu soo celin doono Yerusalaam ka dib qasaaraha. (Ma akhriday cutubyada 40 iyo 43:1–7?)

Laakiin waxaan arki karnaa in ballanqaadka ah in Ilaah dadkiisa dib ugu soo celiyo Yerusalaam uu ka hadlayo wax ka wanaagsan marka ay ku noqdeen Yerusalaam. Waxay ka hadlaysaa Yerusalaamka cusub markii Ilaah dib u soo celin doono xiriirka uu la lahaa dadkiisa ee beerta Eedanka!

Yerusaalem sidee bay u egtahay (**2:1–4**)? [11]

Tan waxay la mid tahay waxa aan ku akhrinay **Muujinta 21:22–27**.

Masiixa ee lagu sheegay Ishacyaaha

Ishacyaaha wuxuu ka hadlaa Masiixa wax badan marka loo eego nebiyada kale.

Akhri **52:13–53:12**, taani oo ka hadlaysa Adeega Dhibban ee Ilaah.

Gabayaddiinii waxay ka kooban yihiin shan qaybood. Qaybta dhexe ee gabayga ayaa ah tan ugu muhiimsan.

A. 52:13–15: Adeeguhu wuxuu la kulmi doonaa dhibaato si uu u keeno cafis, ka dibna waa la kor u qaadi doonaa.
B. 53:1–3: Adeeguhu wuxuu la kulmaa diidmo, xishood, ugu dambaynna waa la dilaa.
C. 53:4–6: Sababta dhimashadiisa waxay ahayd in aan helno nabada Ilaah.
B. 53:7–9: Adeeguhu wuxuu la kulmaa diidmo, xishood, ugu dambaynna waa la dilaa.
A. 53:10–12: Adeegu wuxuu la kulmi doonaa dhibaato si uu u keeno cafis, ka dibna waa la kor u qaadi doonaa.

Qaybtee ayaa ah tan ugu muhiimsan gabaygan? [12]

Ilaah si cad ayuu dadkiisa ugu sheegay in uu soo dirayo Masiixa oo u dhiman doono dembiyadooda, kadibna si weyn ayaa kor loo ugu qaadi doono.Ammaantiisu waxay timaaddaa ka dib markii uu dhibka maro.

Iyo Jidh-dilkiisa dartii ayaannu ku caafimaadnay (Ishacyaaha 53:5)

Dad badan ayaa si khaldan u isticmaala aayaddan. Si aan si sax ah u fahamno aayad ka tirsan Axdigii Hore, waxaa lagama maarmaan ah inaan sameyno laba waxyaalood:

1. Waa in aan had iyo jeer akhrino aayadaha ku jira macnahooda (barta aayadda). Waa in aan akhrino aayadaha ka horeeya iyo kuwa ka dambeeya aayad si aan u fahanno aayadda si sax ah.

Maxaaynu ka caafimaaday? [13]

2. Waa in aan ogaano haddii Axdiga Cusub uu ka hadlo aayaddan iyo haddii Ciise uu ka hadlo mowduucan.

1 Butros 2:24–25: [Masiixa] *Oo isagu dembiyadeenii wuxuu ka qaaday jidhkiisii geedka saarnaa, si innagoo dembi kala dhimannay aynu xaqnimo ugu noolaano. waxaad ku bogsateen xarijimihii karbaashiddisii. Waayo, waxaad u ambanayseen sida ido kale, laakiinse haatan waxaad u soo noqoteen adhijirka iyo hoggaamiyaha naftiinna.*

Maxay Butros u jeedaa marka uu yiraahdo "Dembigiinii, waad caafimaad qabsateen"? [14]

Ciise sidoo kale wuxuu ka hadlay dembiyada sidii cudur.

Luukos 5:31–32: *Ciise ayaa ka jawaabay:—Maaha caafimaadka leh in ay dhakhtar u baahan yihiin, laakiin waa kuwa buka. Waxaan u yimid inaan waco maahan kuwa xaq ah, laakiin dembiilayaasha.*

Maxay Ciise ka wadaa "buka"? [15]

Marka laga eego tan, waxaan ku soo gabagabaynaynaa in aayaddan aanay ahayn ballan qaad in Ciise na caafimaadin doono cudurrada jirka. Aayaddan waxay ka hadlaysaa waxyaabo ka muhiimsan: waxay na ballan qaadaysaa in dembiyadeena la dhaafi doono iyo in adeeggaheenu (Ciise) uu dib u soo celin doono xiriirkeena Ilaah weligiis!

Ilaah wuxuu jecel yahay in uu ka jawaabo su'aalaheena. Waxaan ognahay in uu wax walba sameyn karo. Markuu na caafimaadiyo, waxay noogu tahay dhiirigelin weyn.

Wuu na ballan qaadayaa badbaado (dambi dhaaf iyo xiriir cusub oo nala leh) hadda wuxuuna na ballan qaadayaa jidhka caafimaad qaba ee Yeruusaalem cusub **(1 Korintos 15:42–44)**.

Mar walba ma na caafimaadiyo hadda (**2 Korintos 12:7–10**—Ilaah Butros ma u caafimaadin!).

Ma isticmaali karno aayaddan si aan u sheegno in Ilaah uu inagu khasban yahay inuu na caafimaadiyo.

Maxay tahay "dembiyaddiina, waxaa la naxariistay"? [16]

Maxay tahay aayadda Ishacyahu ee aad rabto in aad xasuusato? Yaa waxaad la wadaagi kartaa maanta?

Jawaabaha

1 – Yoonis iyo Israa'iil.
2 – Waxay ka baxeen diinta Ilaah.
3 – Magaalooyinkoodii waa la burburiyey, dalagyadoodana waa la xaday.
4 – Wuxuu nacay diintooda. Ilaah ma aqbalo qurbaanka ay bixiyaan maadaama aysan u hogaansamin sharciyadiisa.
5 – *Gacmahoodu waxay ka buuxiiyeen dhiig*. Waana is dilayaan! Ilaah ma maqli karo ducada dadkan shar leh.
6 – Sida gabar jidhkeeda ka ganacsata!
7 – Sida cadowgiisa!
8 – Maxaa yeelay dadkiisu ma toobad keenin.
9 – Waxay u baahan yihiin in ay toobad keenaan oo ay ku soo noqdaan Ilaah.
10 – Wuxuu usoo diray in ay dib ugu noqdaan.
11 – Waxay noqon doontaa taa ugu sareysa (ugu muhiimsan) oo dhammaan dadka ay u yimaadaan inay bartaan sida loo noolaado Ilaah, waxaana qof walba ku noolaan doonaa nabad.
12 – Sababta dhimashadiisa waxay ahayd in aan la helno nabad Ilaah.
13 – Waxaan ka caafimaadnay dembiyadeena.
14 – Waxaa la naxariistay, maxaa yeelay Ciise wuxuu u dhintay nafteena.
15 – Dembiilayaal.
16 – Dembiyadeena waa la dhaafi doonaa, adeeggaheena (Ciise)na wuxuu dib u soo celin doonaa xiriirkeena Ilaah weligiis!

Casharka 25aad:

Nexemyaah

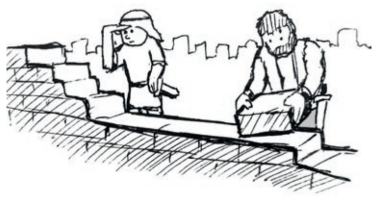

Xaaladda

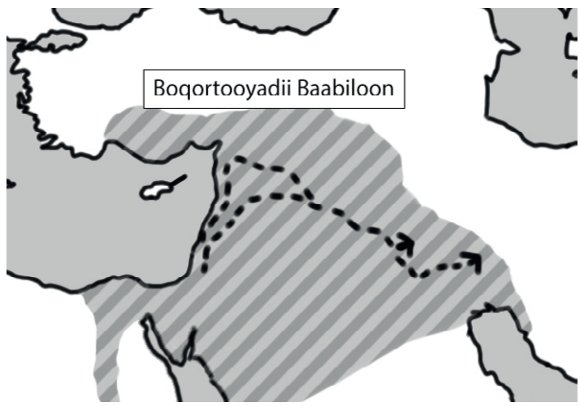

Sanadkii **586 BC**, Babulooniyadu waxay ku guulaysateen dadka Yahuudah, waxayna burburisay macbudka waxayna dadka Ilaah u qaaday Babuloon.

Kadib **70** sano, Boqortooyada Faaris ayaa guulaysatay Boqortooyada Babuloon. Tani waxay dhacday ku dhowaad **500 BC**.

Boqorka Faaris, Kayroos, wuxuu u sheegay dadka Ilaah in haddii ay doonayaan, ay ku noqon karaan Qudus oo ay dib u dhisi karaan macbudkooda.

Mastaafur!

Akhriso **Taariikhdii labaad 36:15–23**.

Sidee ayay dadka Ilaah uga jawaabeen nebigooda? [1]

Maxaa ku dhacay dadka Yahuudah? [2]

Maxaa ku dhacay waxyaabihii ku jiray macbudka? [3]

Maxaa ku dhacay macbudka? [4]

Maxaa ku dhacay darbiyada Qudus? [5]

Dib-u-dhiska Magaaladdii Eebe

Buugga **Cesraa**, waxaan ku akhrinaa in, kadib masaafurintii, dad badan oo Ilaah ka mid ah ay ku noqdeen Qudus oo ay dhisteen macbudkii labaad.

Buugga **Nexemyaah**, waxaan ku akhrinaa waxa dhacay ka dib. Tani waxay ahayd sanadkii **445 BC**.

Akhriso **Nehemiya 1**.

Muxuu Nexemyaahu u maqlay (**aayadda 3**)? [6]

Maxaad u malaynaysaa inuu ka niyad jabay (**aayadda 4**)? [7]

Waxay u muuqata in Ilaaha Yahuudah uu daciif yahay oo uusan awoodin inuu dadka isaga ilaaliyo.

Maxaay Nexeyaahu ka garanayay Ilaah (**aayadda 5**)? [8]

Maxaay la yaab leh qaabka Nexeyaahu uu u duceeyay (**aayadaha 6–7**)? [9]

Waxa uu u ekaa sida sida Masiixu noqon doono. Wuxuu ahaa qof aan wax dambi ah lahayn, laakiin wuxuu ka xumaaday dambiyada dadka. Wuxuuna dambiiyadan u arkayay sidii kuwo isaga ah. Sida Addoonka Xanuunsan ee ku jira Ishacyaha 53:5–6.

Maxaa Nexemyaah ka fahmay Tawraad (**aayadaha 8–9**)? [10]

Wuxuu arkay in Ilaah dhammaan arrimahan sameeyay, laakiin taasi kaliya ma ahayn. Ilaah weli ma ahayn mid sharaf leh.

Nexemyaah wuxuu haystay shaqo wanaagsan oo sharaf leh. Wuxuu ku faraxsanaa oo uusan ka walwalsanayn waxa ka dhacaya Qudus. Laakiin wuxuu ogaa in Ilaah uu rabay inuu isticmaalo si uu u caawiyo dib u dhiska magaalada Qudus, gaar ahaan derbiyada.

Qudus waxay ahayd magaalada khaaska ah ee Ilaah halkaasoo uu ku ballanqaaday inuu la joogayo dadka isaga oo ku sugan macbudda (1:9).

Sidaas oo kale, way fududahay in la fikirro in noloshu wanaagsan tahay oo aad rabto inaad ku noolaato meesha aad joogto. Laakiin haddii aad u shaqo tagtay dal kale, xasuuso in Ilaah uu rabay inuu ku isticmaalo si uu u dhiso kaniisadda dalkaaga!

Nexemyaaha kaliya ma ahayn inuu dhiso magaalada burburay, laakiin wuxuu caawiyay dhismaha dadka Ilaah ee burburay.

Sidee bay u burbureen? [11]

Qalbiggooda ayaa ka lumaay.

Sidaas awgeed Nehemiya wuxuu u baxay Qudus si uu u hoggaamiyo dadka Ilaah ee dib u dhisaya derbiyada iyo aaminsanaantooda Ilaah.

Hoggaamiyaha Wanaagsan

Akhriso **Nexemyaha 4**.

Maxaa aan ka baranay sida Nehemiya uu dadka u hoggaamiyay? Sheeg todobo xaqiiqo oo ku saabsan sida uu u hoggaamiyay dadkiisii. [12]

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Hoggaamiye wanaagsan noqon ma ahayn mid fudud. Markii ay dib u dhisayeen derbiga, Nehemiya wuxuu la kulmay caqabado kala duwan, gaar ahaan hanjabaado iyo dhibaatooyin. Si kastaba ha ahaatee, Ilaah ayaa ka caawiyay inuu dadka hogaamiyo si shaqada ay u sii socoto una dhammaato!

Maxaa aan ka akhrinay derbiga **(6:15)**? [13]

Laakiin Nehemiya ma uusan kaliya ka walwalin magaalada muuqalkeeda guud. Wuxuu sidoo kale ka walwalsanaa xiriirka dadka iyo Ilaah.

Maxaay **Cisraa** sameeyay **(8:1–3)**? [14]

Maxaay dadku sameeyeen **(10:28–29)**? [15]

Tani waxay ahayd bilow cusub oo u ah dadka Ilaah! Waxay maqli jireen erayga Ilaah oo waxay ballanqaadayeen inay u hogaansamaan.

Nehemiya waa tusaale weyn oo u ah hoggaamiyeyaasha kaniisadaha maanta!

Dhammaadka Axdiga Hore

Tani waxay ku dhowdahay dhammaadka Axdiga Hore.

Maxaa Ilaah ku ballanqaaday Ibraahim aayadda Bilowgii 12:1–7? [16]

Dhammaadka Axdiga Hore, intee in leeg ayaa Ilaah ku ballanqaaday Ibraahim uu fuliyay? [17]

Markaa, muxuu yahay dhibaato? [18]

Ka hore, dadka Ilaah waxay ahaayeen kuwo xoog leh, waxayna noqdeen tiro badan, waxayna lahaayeen dhulkooda. Hadda waa daciif, tiro aad u yar ayaa ka mid ah, waxayna ku hoos jiraan boqor shisheeye.

Xaggee ayay dadka Ilaah ka heli karaan rajo? [19]

Kuwa akhriya qoraladda waxay ogayeen inay jirto rajo. Waxay fahmeen in maalin maalmaha ka mid ah in Ilaah uu soo dirayo Masiixa oo:

- Bedeli doona qalbiyadooda (Yexesqeel 36:26).
- Badbaadin doona dembigooda (Ishacyahaa 53:5–6).
- Xukumi doona quruumaha weligiis (Danyeel 7:13–14).

Masiixu sidee ayuu rajo u keenayaa? [20]

Masiixani wuxuu buuxinayaa dhammaan ballanqaadyadii Ilaah uu Ibraahim u sameeyay!

Ma sharxi kartaa sida Axdiga Hore inoogu diyaariyo Axdiga Cusub?

Jawaabaha

1 – Ma aysan dhegeysan.
2 – Wana la dilay ama loo diray inay ku noolaadaan meel fog.
3 – Waxa loo qaaday Baabylon.
4 – Waay gubatay.
5 – Waay burbureen.
6 – Kuwa ka dhacay xabsiga oo ku noqday gobolkii Yahuudiyah waxay ku jireen dhibaato weyn iyo sharaf darro. Darbiga Yeruusalemmna waa la burburiyey, albaabadiina waa la gubay.
7 – Magaalada Ilaah ayaa la burburiyey, markaas dadka ma aysan sharafin Ilaah.
8 – Ilaah waa Ilaaha jannada. Ilaah waa weyn yahay oo cajiib ah. Waxa uu ilaaliyaa heshiiskiisa jacaylka kuwa jecel isaga oo amaradiisa raacaya.
9 – Wuxuu yidhi "annaga", ma ahan "iyaga", in kastoo isagu isagu aanu dembaabin Ilaah.
10 – Wuxuu fahmay in Ilaah uga digay dadkiisa in uu ciqaabi doono haddii aanay daacad u ahayn. Wuxuuna fahmay in Ilaah ballan qaaday in uu dadkiisa dib ugu soo celin doono.
11 – Waxa lagu xidhay dembiyadoodii, markaas ay dib u soo noqdeen, laakiin ma aysan dhisin magaalada Ilaah iyo sharafkiisa.
12 – 1) Ma uusan dhegeysan kuwa ka soo horjeeda.
2) Wuu u duceeyey Ilaah.
3) Wuu sameeyey go'aano xikmad leh (qar ka mid ah ragga waxay shaqaynayeen, iyo qarkalena waxay ilaashanayeen kuwa shaqaynaya).

4) Wuu qorsheeyey waxa la sameyn doono haddii dadka caawimaad u baahan yihiin (darbiga ayaa la dhufan doonaa marka qof caawimaad u baahan yahay).
5) Wuu ku dhiirrigeliyey dadka isagoo xusuusinaya cidda Ilaah yahay.
6) Wuxuu doonayay in Ilaah la sharfo mana doonaynin sharafkiisa (sidoo kale eeg 1:11).
7) Wuxuu tusaale wanaagsan u ahaa isagoo si hawlkar ah u shaqeeya.

13 – Waxa la dhammeeyey 52 maalmood!
14 – Wuu akhriyey Tawradda dadka.
15 – Waxay ballanqaadeen inay u hogaansamaan Ilaah.
16 – Dadka, dhulka, iyo iyadoo loo marayo Ibraahim dhamaan dadka ayaa la barakeeyey.
17 – Ilaah wuxuu faracii Ibraahim ka dhigay qowmiyad weyn, wuxuuna siiyey dhul ay leeyihiin wuxuuna siiyey sharciyo qumman, kuwaas oo ay iftiimaya qowmiyadaha kale.
18 – Dadka Ilaah ayaa wax walba burburiyey maxaa yeelay waxay caabudeen ilaahyada kale oo ma aysan u hogaansamin sharciga Ilaah.
19 – Ereyga Ilaah!
20 – Wuxuu beddeli doonaa qalbiyadooda (Yexesqeel 36:26).
Wuxuu ka badbaadin doonaa dembiyadooda (Ishacyaah 53:5–6).
Wuxuu ku xukumi doonaa qowmiyadaha kale ilaa abidkii (Daanyeel 7:13–14).

Casharka 26aad:

Qisooyinka Kitaabka Quduuska oo sideed Sawir lagu muujinaayo

Si aan dib ugu eegno taariikhda Kitaabka Quduuska ah, waxaan adeegsanaynaa sawirradan. Sawirradan waxaan ku sharixi karnaa Kitaabka oo dhan.

Marka hore waxaan akhrin doonnaa sawirka koowaad, kadibna qof idinka idinka mid ah waa inuu macluumaadkan dib u sharaxa oo u ka jawaba isagoo aan ka akhrineyn buugga. Kadibna, waxaynu akhrin doonaa sawirka labaad, qof kalena waa inuu ku jawaba Markaynu dhammaano, ka dibna waxaynu dib ugu celin doonnaa dhammaan siddeedda sawir iyadoo aanan eegaynin erayada.

1. Abuuritaanka

Dhammaan waxyaalaha uu Eebe abuuray way wanaagsanaayeen. Ilaahay wuxuu la joogay dadkii ugu horreeyay, Aadam iyo Xaawa, beerta quruxda badan ee loo yaqaan Beerta Eden.

2. Bilowga dembiga

Aadam iyo Xaawa waxay dembi ka galeen Ilaahay, waxayna ka maqleen shaydaanka. Taas darteed, waxay lumiyeen barakadii Eebe, oo ay ku jirtay nolosha weligeed ah.

Fallaarta ka muuqata sawirka waxay muujinaysaa in Ilaah ka saaray beerta iyo joogitaankiisa. Tan iyo xilligaas, dadka waxay u hanqal taagayeen inay mar kale xiriir la yeeshaan Ilaah.

3. Ballanqaad

Ilaahay wuxuu Ibraahim u ballan qaaday inuu noqon doono aabbaha qoom Eebe u khaas ah. Ilaahay wuxuu Ibraahim u ballan qaaday dhul ay dadkiisu ku noolaan karaan, halkaas oo Ilaahay la joogi doono.

Waxay ballanqaadday in Ibraahim uu dadkoo dhan u **barakeyn** doono.

Taajku wuxuu muujinayaa in Ilaah uu yahay Boqorkooda wanaagsan.

Qaansoroobaadka wuxuu muujinayaa in Ilaah had iyo jeer ballantiisa ka soo baxo (Bilowgii 9:13–16). Mar walba waad ku kalsoonaan kartaa!

4. Baxsiga

Dadkii Eebe waxay ku sugnaayeen Masar oo ay addoomo ku ahaayeen. (Biramidooyinku waxay astan u tahay Masar.)

Fallaarta ayaa muujinaysa in Ilaah ka badbaadiyey addoonsigii xumaa ee Masar.

5. Dhulka

Ilaah wuxuu dadkiisa ku hoogamiyay dhulkii ballanqaadka ahaa. Waxay ka adkaadeen reer kancaan ee daganaa dhulkaas oo ahaa dad aad u xun.

Inkasta oo Ilaah barakeeyey dadkiisa, haddana waxay caabudeen ilaahyo kale. Ilaah wuxuu u digay marar badan, laakiin ugu dambayntii wuxuu u diray qaxiitaan. Kadib ayuu Ilaah ku soo celiyey dhulkii ballanqaadka ahaa, laakiin weli kuma aysan addeecin sharciga Eebe, waxayna sii wadeen dembigooda.

Waxay u baahnaayeen Badbaadiye, iyo Boqor u xukuma si wanaagsan. Ilaah wuxuu ballan qaaday inuu soo diri doono Masiixa.

Kulligood Ilaahay ma aysan illoobin. Markuu Ciise dhashay Yahuudah waxay kamid aheyd Boqortooyada Rooma. Laakiin dadka aaminka ku ah Ilaah (tusaale ahaan, waxa ka mid ah Simecoon iyo Anna, sida ku qoran Buuga Luukos 2:25–38) taasi oo ay weli sugayan Badbaadiyaha iyo Boqor Ilaah uu u ballanqaaday inuu soo diri doono.

6. Ciise Masiixa

Ilaah wuxuu ballanqaadkiisii ka soo baxay oo soo diray Badbaadiyaha! Ciise Masiix wuxuu yimid si uu iskutallaabta ugu dhinto, una noqday allabari mar kaliya u ah dembiyadeenna, wuxuuna ka soo sara kacay kuwii dhintay. Sidaas darteed, hadda waxaan saaxiib la noqon karnaa Ilaah mar kale!

7. Soo noqoshada Ciise

Ciise hadda wuxuu jooga jannada.

Fallaarta ayaa muujinaysa in Ciise soo noqon doono si uu dunida dhammaad ugu keeno oo uu dadka xukumo.

8. Abuuritaanka cusub

Waxaan la noolaan doonnaa Ilaah inakoo cusub, nolosha waligeed ah, dhulkii la balanqaday ee da'iimka ah, ee abuuritaanka cusub!

Tawreedda waxay inoo muujinaysaa sababta aan ugu baahan nahay Badbaadiye. Waxay ina baraysaa in dhammaanteen aan dembiile nahay.

Aad bay muhiim u tahay inaan akhrino labadaba Tawreedda iyo Injiilka, si aan u baranno Ilaah si ka wanaagsan.

Isu duceeya in Ilaah idin siiyo qof aad sawirradan la wadaagtaan toddobaadkan.

Casharka 27aad:

Ilaahay wuxuu yimid dunida isagoo bini'aadam ah

Bilowgii injiilladooda, Matayos iyo Luukos waxay ka sheekaynayaan dhalashada Ciise.

Waalidkiis: Maryan iyo Yuusuf

Akhri **Matayos 1:18–25**.

Maxaa la yaab leh oo ku qoran aayadda 18aad? [1]

Tani waa dhacdadii ugu horreysay ee taariikhda oo dhan!

Hooyadiis waxay ahayd bini'aadam, laakiin ma lahayn aabe bini'aadam ah. Tani waa mucjiso uu sameeyay Ilaahay. Ciise wuxuu ahaa bini'aadam buuxa iyo Ilaah buuxa. Ciise waa Ilaahay u yimid dhulka!

Sidee baynu ugu aragnaa caddeyn in Ciise uu ahaa bini'aadam ku jira injiillada?

Eeg **Matayos 21:18, Yooxanaa 19:28, Yooxanaa 4:6, Markos 4:38, Yooxanaa 11:35, Yooxanaa 19:34, Yooxanaa 19:33.** [2]

Sidee baynu ugu aragnaa caddeyn in Ciise uu ahaa Ilaah ku jira injiillada?

Eeg **Markos 1:33–34, Markos 5:41–42, Markos 6:48, Markos 4:39.** [3]

Maxaa xaqiiqda ah in Ciise ku dhashay bikro inaga sheegaysaa isaga? [4]

Maxaa Ishacyaha saadaaliyay **Ishacyahaa 7:14**? [5]

Boqolaal sano ka hor dhalashada Ciise, Ilaahay wuxuu ballanqaaday in Masiixu ku dhasho bikro!

Goobta dhalashada Ciise

Akhri **Luukos 2:1–20**.

Yuusuf iyo Maryan xaggee ayay ku noolaayeen? [6]

Ciise xaggee ayuu ku dhashay (aayadaha 4–6)? [7]

Maxaa sababay in Ciise lagu dhasho Beytlaxam haddii waalidkiis ku noolaayeen Naasared? [8]

Yaa kale oo Beytlaxam ku dhashay **(1 Samuu'eel 17:12)**? [9]

Maxaa Ilaahay u ballanqaaday Daa'uud **2 Samuu'eel 7:12–13, 16**? [10]

Matayos 1:1–16 wuxuu na siiyaa abtirsiinta Ciise.

Awoowayaal kee baa magacyadooda ku qoran aayadda 6aad? [11]

Boqor ka yimid qoyska Daa'uud ma joogin sanado badan.

Maxay malaa'iguhu u sheegeen adhijirradii **Luukos 2:10–11**? [12]

Maxaa Miikaah saadaaliyay **Miikaah 5:2**? [13]

Maxaa muhiim ka dhigay meesha uu Ciise ku dhashay? [14]

Meesha dhalashadiisa waa caddeyn kale in Ciise yahay Masiixa!

Ciise waa tusaalaha wanaagsan ee aan raacno!

Akhri **Cibraaniyada 4:15**.

Maxaa na dhiirrigelinaya xaqiiqda ah in Ciise uu ahaa nin? [15]

Sidee bay nolosha Ciise uga duwanaanaysaa dadka kale? [16]

Isagu weli wuu fahamsan yahay sida ay u adag tahay nolosha bini'aadamka. Haddana noloshii Ciise waa tusaale qumman oo aan ku dayanno.

Liiska dabeecadda wanaagsan ee Ciise waxaa laga heli karaa midhaha Ruuxa Quduuska ah ee **Galatiya 5:22–23**.

Dabeecad noocee ayuu lahaa Ciise? [17]

Marka aan raacno Ciise, waxaan noqonaynaa kuwo isaga la mid ah. Ma arkayaan dadka caddeyn Ciise oo ku nool noloshaada? Meelaha noocee baad u baahan tahay inaad Ciise ka barido inuu kaa caawiyo isbeddelka?

Jawaabaha

1 – In kasta oo Maryan weli bikro ahayd, haddana waxay uuraysatay ilmo iyada oo Ruuxa Quduuska ah laga uureeyey.
2 – Wuxuu gaajooday, wuu harraaday, wuu daalay, wuu seexday, wuu ooyay, dhiig buu qubay, ugu dambayntiina wuu dhintay.
3 – Wuxuu saaray jinniyo, wuxuu bogsiiyay bukaanada, wuxuu soo sara kiciyay kuwii dhintay, biyaha dushooda buu ku socday, duufaankii buu dejiyay.
4 – Wuxuu ahaa bini'aadam buuxa iyo Ilaah buuxa!
5 – Inay jiri doonto dhalasho bikro ah oo kii dhasha uu noqon doono "cimaniweel" taas oo macnaheedu yahay "Ilaah waa nala jooga".
6 – Naasared.
7 – Beytlaxam.
8 – Sababtoo ah waalidkiis waxay u baahnaayeen inay isdiiwaangeliyaan tirakoobka.
9 – Boqor Daa'uud.
10 – Rabbigu wuxuu dhisi doonaa carshiga boqortooyada wiilkiisa waligeed ah, Faraca Daa'uud ayaa mar walba ku fadhiyi doona carshiga.
11 – Yese, Boqor Daa'uud iyo Boqor Sulaymaan.
12 – *Maanta magaalada Daa'uud Badbaadiye ayaa idiin dhashay; waa Masiixa!*
13 – Boqor weyn ayaa ku dhalan doona Beytlaxam.
14 – Waa meesha Ilaahay sheegay in Masiixa ku dhasho.
15 – Wuxuu fahmayaa daciifnimadayada iyo jirrabaadayada.
16 – Marna ma uu dembaabin!
17 – Wuxuu ka buuxay jacayl, farxad, nabad, dulqaad, naxariis, wanaag, rumaysnaan, qabow iyo isxakameyn.

Casharka 28aad:

Ciise Masiix

Masiixu wuxuu bilaabay shaqadiisa!

Injiilka Markos wuxuu ahaa kii ugu horreeyay ee afarta sheeko ee nolosha Ciise laga qoro. Bal fiiri waxa ka dhacaya cutubka koowaad.

Markos 1:1: Yuu Markos ku sheegay in Ciise yahay? [1]

Markos 1:11: Markii Ciise la baabtiisay, muxuu Ilaah ku sheegay? [2]

Markos 1:16–20: Maxay raggan sameeyeen markiiba markii Ciise u sheegay inay raacaan? [3]

Markos 1:22: Dadku maxay ka yiraahdeen waxbaridda Ciise? [4]

Markos 1:24: Muxuu ruuxa xun ugu yeeray Ciise? [5]

Markos 1:25–26: Maxaa dhacay markii Ciise ku amray ruuxa xun inuu ninka ka baxo? [6]

Markos 1:32–34: Maxay ahayd waxa uu Ciise sameeyay? [7]

Cutubka ugu horreeya kaliya waxaan ku aragnaa in waxa uu Ciise sameeyay ay caddeeyeen inuu yahay Masiixa, Wiilka Ilaah!

Cutubka afraad ee Injiilka Luukos, waxaan ka akhrinaa wixii dhacay markii Ciise ku noqday magaaladiisii.

Qofkee Tawreed lagu sheegay

Akhriso **Luukos 4:14–21**.

Wakhtigii Tawreed, yaa ay dadkii Ilaah sugayeen? [8]

Muxuu sameyn doonaa (**Bilowgii 3:15**)? [9]

Maxay kale oo uu samayn doonaa (**Bilowgii 12:3**)? [10]

Qodobkan, dadka halkaas joogay waxay ku faraxsanaayeen in Ciise gurigiisii ku soo noqday. Sabab? [11]

Kadibna waxay isu ururiyeen Sabtida guriga cibaadada Yuhuudda. Waxay weydiisteen Ciise inuu wax baro.

Nebigii uu ka akhriyay muxuu ahaa? [12]

Qodobkan wuxuu ka hadlayaa qof leh Ruuxa Quduuska ah oo ay Ilaah doortay, si uu u qabto waxyaalo la yaab leh.

Tawreed, xilligee ayaa dad la doortay? [13]

In la doorto qofka Ilaah waxay ka dhigan tahay in Ilaah u doortay hawl gaar ah. Nebi Ishacyahaa wuxuu sheegay in maalin uun uu imaan doono qofka Ilaah doortay. Wuxuu qaban doonaa hawl gaar ah oo qof kale qaban karin.

Luukos 4:18–19, waa maxay afarta qaab ee dadka loogu sifeeyay? [14]

1.

2.

3.

4.

Aan ka fikirno waxa Ciise ula jeeday erayadan.

Masaakiinta

Ciise wuxuu ka hadlay masaakiinta laba meelood oo kale oo Injiilka ku jira.

Luukos 6:20–21: "*Waxaana barakaysan kuwiinna haddeer gaajaysan, waayo waad dhergi doontaan. Waxaana baraakaysan kuwiinna haddeer ooyaya, waayo, waad qosli doontaan, waad barakaysan tihiin goortii dadku idin necbaado, oo goortay dhexdooda idinka saaraan, oo idin caayaan, oo magacyaddiinna sida wax shar leh u tuuraan wiilkii Aadanaha awadiis.*"

Matayos 5:3: "*Waxaa barakaysan kuwaa xagga ruuxa ka masaakiin ah, waayo boqortooyada jannada iyagaa leh.*"

Haddaba, Injiilka, yaa masaakiinta ah? [15]

Laakiin inta badan waa masaakiinta kuwa fahmaya baahidooda Ilaah ka badan dadka taajiriinta ah!

Maxabiista

Tawreed, waxaan ku aragnay in dadkii Ilaah ay ku fashilmeen inay joojiyaan dembiga oo ay u caasiyeen Ilaah. Waxay ahaayeen kuwa aan xor ahayn, mar walbana waxay ahaayeen maxaabiis dembi.

Yaa "xabsiga" geliyay? [16]

Laakiin qofkan uu Isayos ka hadlayay ayaa dhab ahaantii ka dhigi doona kuwa xorta ah! Wuxuu ka badbaadin doonaa awoodda shaydaanka iyo dembiga!

Indho la'aanta

Yooxanaa cutubka 9, Ciise wuxuu bogsiiyay nin indha la'. Aayadda 39aad,

Muxuu Ciise yiri? [17]

Haddaba, yaa indha la'? [18]

Waxay u maleynayaan inay fiican yihiin. Ciise wuxuu tusi doonaa inay yihiin kuwo dembiileyaal ah oo caasi ku ah Ilaah.

Kuwa la dulmay

Maxay tahay macnaheedu haddii lagu dulmiyo? [19]

Yaa ku hoos jira boqor arxan daran? [20]

Qof walba wuxuu ku hoos jiraa xukunka Shaydaan ilaa qof ka xoreeyo. Shaydaan waa boqor arxan daran!

Yaa masaakiinta u baahan yihiin? [21]

Yaa maxaabiista dembiga u baahan yihiin? [22]

Yaa indha la'aanta u baahan yihiin? [23]

Yaa dulmanayaasha u baahan yihiin? [24]

Maxayse Ciise ku yiri iyaga aayadda 21aad? [25]

Badbaadiyihii la sugayay iyo Masiixii waa yimid!

Ilaah wuxuu ka dhabeeyay ballantii uu Ibraahim ka qaaday! Ciise waa kii Ilaah ballan qaaday!

Ciise wuxuu bogsiiyay dad badan oo uu sameeyay mucjisooyin badan si uu noogu muujiyo qofkuu ahaa.

Laakiin wuxuu u yimid inuu na siiyo wax ka fiican mucjisooyinka. Wuxuu u yimid inuu naga xoreeyo dembiga, dhimashada iyo Shaydaanka! Kani wuxuu ahaa warka ugu xiisaha badan!

Maxay ahayd sababta Ciise u yimid? [26]

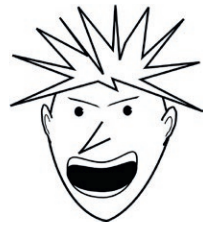

Ma aqbali doonaan dadku?

Akhriso **Luukos 4:28–30**.

Sidee ayay dadku uga falceliyeen wacdiga Ciise? [27]

Adduunku waa labo qaybood: kuwa jeclaada Wiilka Ilaah iyo kuwa neceb. Waa inaanan la yaabin marka dadka ay na neceb yihiin sababtoo ah waxaan jeclaanay Ciise.

Haddii uu yahay Badbaadiyaha Ilaah ballan qaaday, wuxuu mudan yahay wax walba, xitaa haddii ay ka dhigan tahay in dadka aan naga jeclaan!

Waa kuma Ciise? Maxaynu maanta ka baranay isaga?

Jawaabaha

1 – Masiixa, Wiilka Ilaah.
2 – Wiilka Ilaah, kaasoo Ilaah jecel yahay oo aad uga faraxsan yahay.
3 – Wax walba way ka tagaan oo waxay raacaan Ciise.
4 – Way la yaabeen arintaas.
5 – Kan Quduuska ah ee Ilaah.
6 – Waxay uga soo baxday.
7 – Dad badan buu bogsiyey oo shayaadiin badan buu ka saaray.
8 – Waxay sugayeen Masiixa, Badbaadiyaha.
9 – Wuxuu ka adkaan doonaa Ibliiska.
10 – Wuxuu barakayn doonaa dadka oo dhan.
11 – Maxaa yeelay waxay ka maqleen wax badan isaga iyo mucjisooyinkiisa.
12 – Wuxuu u akhriyay iyaga nebi Isayaah (cutubka 61).
13 – Marka ay boqor ama wadaad sare u magacaabaan.
14 – 1) Saboolka,
2) Maxaabiista,
3) Indhoolayaasha, iyo
4) Kuwa dulman.
15 – Khasab ma ahan kuwa aan lacag lahayn—waxay la micno tahay kuwa og inay u baahan yihiin Ilaah. Waxay yihiin kuwa is-hoosaysiiya.
16 – Ibliiska.
17 – *Waxaan u imid dunidan inaan xukun sameeyo, si indhoolayaashu u arkaan, kuwa wax arkaana indho la'aan noqdaan.*
18 – Waxay la micno tahay dadka aan ogayn inay u baahan yihiin cafiska Ilaah.
19 – Tani waxay la micno tahay inaad dhibban tahay xukun kali-talis ah oo naxariis daran.
20 – Qof kasta!
21 – Qof u siiyo hanti dhab ah.
22 – Qof ka xoreeyo dabinka Ibliiska.
23 – Qof u iftiimiyo oo fahamsiiya inay yihiin dembiilayaal.
24 – Waxay u baahan yihiin boqor wanaagsan.
25 – *Maanta qorniinkan waxaa la xaqiijiyey markaad maqasheen.*
26 – Wuxuu u yimid inuu naga xoreeyo dembiga, dhimashada, iyo Shaydaanka!
27 – Dadku ma aaminin isaga. Ma aqbali karin waxa uu yiri. Waxay isku dayeen inay dilaan!

Casharka 29aad:

Ma Masiibo daran mise qorshaha Ilaahay ayaa fulay?

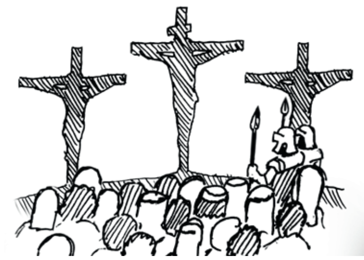

Ma ahayd dhimashadii Ciise masiibo daran? Noloshiisii waxaa go'ay markuu samaynayay waxyaalo badan oo wanaagsan!

Dadka qaar waxay leeyihiin run ahaantii isagu ma dhiman iskutallaabta. Waxay leeyihiin kaliya sidaas ayay u muuqatay. Runtiina qof kale ayaa ku beddelay meeshaas, Ilaahayna wuxuu ka dhigay in uu Ciise yahay. Laakiin tani ma lahan wax ku habboon dabeecadda Ilaahay. Isagu ma khiyaameeyo dadka!

Ma suurtagal baa in Ciise uu daawan lahaa qof kale oo ku dhimanaya meeshiisa?

Dadka qaar waxay leeyihiin Ciise ma dhiman markii la soo dejiyay iskutallaabta oo wuxuu dib u soo baraarugay qabowga qabriga. Laakiin waxaan ognahay in Roomaanku khabiiro ku ahaayeen dilka dadka. Waxay si fiican u ogaayeen marka qof dhintay. Marka qofka lagu dilo iskutallaabta, waxaa iska cad inuu dhintay maxaa yeelay wuxuu joojin lahaa inuu isku dayo inuu kor u riixo si uu neefsado. Kanu waa geeridii ugu xumayd ee abid la ikhtiraaco!

Akhri **Yooxanaa 19:34**. Maxay askarigu sameeyeen si loo hubiyo in Ciise dhab ahaan dhintay? [1]

Maxaan dhihi karnaa dadka leh qof kale baa ku dhintay meesha Ciise, Ilaahayna ka dhigay sida inuu isagu yahay? [2]

Maxaan u dhihi karnaa dadka leh Ciise dhab ahaan ma dhiman iskutallaabta, laakiin qabriga ayuu ku soo baraarugay? [3]

Ciise wuxuu xertiisa uga warramay dhimashadiisa

Waxaan akhrinaa in Ciise si fiican u ogaa sida uu u dhiman doono.

Akhri **Luukos 9:18–20**. Markuu sameeyay mucjisooyin badan oo uu wax baray isagoo leh amar aysan cid kale la mid ahayn, Ciise wuxuu xertiisa weydiiyay su'aal.

Maxay ahayd su'aashii uu waydiiyay (aayadda 20)? [4]

Butros muxuu ku jawaabay? [5]

Yahuudiya wakhtigaas waxay qayb ka ahayd boqortooyadii Rooma. Xertii Ciise waxay doonayeen inuu noqdo boqor iyaga ka xoreeya Roomaanka.

Akhri **Luukos 9:21–22**.

Maxaa Ciise ku yiri xertiisa? [6]

Sidee tan u dhici kartaa? Sidee Ciise boqor guuleysta u noqon karaa haddii la dilayo? Waxay u ahayd mid aad ugu adag xertiisa inay aqbalaan tan, si uu ugu sheegay saddex jeer (Luukos 9:44–45 iyo 18:31–34).

Xertii waxay fahmeen in Ciise ahaa Boqorkii Ilaahay ballanqaaday inuu u soo diro dadkiisa. Laakiin ma aysan fahmin nooca boqor ee uu noqon lahaa. Ma aysan garanayn in Boqorkii la ballanqaaday uu qasab ahaa inuu silco. Waxaa aad u yar oo ku qoran Axdiga Hore oo ku saabsan in Masiixa uu dhiman doono. Badidoodu waxay sheegaan awooddiisa iyo badbaadinta uu dadka Ilaah u keeni doono.

Tusaale ahaan, **akhri Sabuurka 2:6–8**.

Maxaa Ilaahay siin doonaa Boqorkiisa? [7]

Laakiin **Luukos 9:21–22**, maxaa Ciise ku yiri sababta uu u yimid? [8]

Maxay ku adkayd xertiisa inay fahmaan in Ciise la dilayo? [9]

Tani waxay ahayd mid argagax leh!

Allabaryooyinka ku jira Axdiga Hore waxaynoo diyaarinayaan dhimashadii Masiixa

Ma xasuusataa casharkii ku saabsan allabaryada? Maxay dadka Ilaah ugu baahnaayeen inay allabariyaan? [10]

Akhri **Cibraaniyada 10:1–4**.

Maxaa dhibaato ah oo ka jirta allabaryooyinkii dadka sameeyeen Axdigii Hore? [11]

Allabaryooyinkii sidee bay waxtar u lahaayeen (aayadda 3)? [12]

Waxaan u baahan nahay allabari si buuxda oo joogto ah nooga nadiifiya dembiyadeenna.

Waxsiinta Axdiga Hore waxay inoo diyaarinaysaa dhimashadii Masiixa

Maxay nebiyada Axdiga Hore ku sii sheegeen dhimashadii Masiixa? [13]

Akhri **Ishacyaah 53:5–6**.

Boqolaal sano ka hor intaan Ciise iman, muxuu Ilaahay ku sheegay Ishacyaah? [14]

Akhri **Sabuurka 22:14–18**.

Maxay tan ku xusuusineysaa? [15]

Sabuurka 22 wuxuu sharraxayaa iskutallaab saarid, boqolaal sano ka hor intii aan qof walba iskutallaabta lagu qodbin. Haddaba, hadda waxaan ognahay in tan ay ahayd waxsiin ku saabsan Masiixa.

Dhimashadii Masiixa waxay ahayd qorshaha Ilaah tan iyo bilowgii!

Qorshaha xaqa ah ee Ilaah

Akhri **Rooma 3:21–26**.

Maxaa markhaati ka ah xaqnimada Ilaah oo la siiyo kuwa rumaysan Ciise (**aayadaha 21–22**)? [16]

Sidee ayaa naloo furtey (**aayadaha 23–25**)? [17]

Dhimashadii Ciise ee allabariyadii ahayd waxay ahayd allabarihii keliya ee ugu habboonaa kaasoo noqon kara bixinta qiimaha dembiyadeenna iyo in nalaga cafiyo. Ma jiro waddo kale oo nolosha weligeed ah!

Akhri **Rooma 6:23**.

Maxaan helnaa markaan dembaabno? [18]

Laakiin maxaa Ilaahay inoo siiyaa? [19]

Tani waa warka ugu yaabka badan dunida!

Marka, maxaan maanta baranay?

Maxaa Ciise u yimid?

Jawaabaha

1 – Isagu wuxuu ku dhuftay dhinaca Ciise isticmaalaya seef.
2 – Tani ma waafaqsana dabeecadda Ilaah ee aan ognahay. Isagu ma khiyaanayn dadka! Ma Ciise ma daawan lahaa qof kale oo dhimanaya bedelkiisa?
3 – Waan ognahay in Roomaanku ay yihiin khubaro ku xeel dheer dilka. Waxay si fiican u garanayaan goorta qof dhintay. Markii qof la xidhay oo la korsaday, waxaa caddayn ah inuu dhintay maxaa yeelay wuu joojin doonaa inuu isku dayo inuu soo kaco si uu neef kale u qaato.
4 – *Yaad iga tiraahdadaa?*
5 – Adigu waxaad tahay Masiixiga! Adiga ayaa ah qofka Ilaah uu balan qaaday inuu u diro Axdigii Hore!
6 – Wuu la dilayaa, laakiin maalinta seddexaad wuxuu dib u noolaan doonaa.
7 – Dhulka oo dhan!
8 – Ciise wuxuu sheegay inuu u yimid inuu dhinto oo uu dib u noolaado.
9 – Sidee Ciise noqon karaa boqor guuleed haddii la dilayo?
10 – Ilaah waa quduus, wuxuuna khasbayaa inuu ciqaabo dhammaan kuwa isaga ka soo horjeeda. Markaan qaldano, marka aan dembeynno, waxaanu ka soo horjeednaa Ilaah. Waxaanu mudanahay inaan dhimano dembiyadeena, sida qof khiyaanoole ah oo boqorkiisa mudan inuu dhinto. Laakiin Axdigii Hore, Ilaah, naxariistiisa awgeed, wuxuu siiyay dadkiisa fursad ay u samaystaan dhiig si dembiyadoodu loo cafiyo. Kaliya dhiig ayaa dabooli kara dembiyadeena.
11 – Dhibicda xoolaha ma ku filna inaan Ilaah hortiisa cadaaladno.
12 – Waxay noqon doonaan xusuus u ah dembiyadeena. Waxay muujinayaan in dembiyadeenu mudan yihiin dhimasho.
13 – Ishacyaaha 53:5–6.
14 – Ilaah wuxuu sheegay in Masiixigu dhiman doono sidii dhiigga dembiyadeena. Wuxuu ka saari doonaa dhammaan dembiyadeena!
15 – Go'aankii lagu xidhay Ciise.
16 – Sharciga (Benta-Tuk) iyo nebiyada.
17 – Iyada oo loo marayo dhiigga Ciise.
18 – Dhimashada.
19 – Nolol aan dhammaanayn!

Casharka 30aad:

Soo-sara-Kicitaanka iyo soo noqoshada Ciise

Soo Sarakicida Ciise

Akhriso **Luukos 24:1–12**.

Xeertisa iyo dumarka ma lahayn rajo ah in Ciise mar kale kaco. Ma filaynin inuu soo noolaado!

Maxay dumarku ugu tageen qabriga? [1]

Maxay la yaabeen? [2]

Malaa'igta maxay u tidhi dumarka (aayadaha 5–7)? [3]

Markii Masiixu hogaaminayay Xeertisa safarka Yaruusalemm, wuxuu u sheegay inay la dilay isna uu kaco maalinta seddexaad (Luukos 9:22). Taasi ma ahayn wax yaab leh iyaga!

Sideen ku hubin karnaa in Ciise ka soo kacay dhimashada?

- Haddii jirka la xaday, waxay qaadan lahaayeen xariirta ku wareegsan jirka, ma dhigi lahaayeen (Luukos 24:12).

- Hogaamiyeyaasha Roomaanka iyo Yuhuudda si ay u muujiyaan in Ciise aan la soo nooleyn, waxay u baahan yihiin kaliya inay muujiyaan jirkiisa. Laakiin ma aysan helin.
- Muddo 40 maalmood ah, Ciise wuxuu isku muujiyey dad badan. Waxaa jiray markhaatiyo badan! (1 Korintos 15:3–8).

Saddex siyaabood oo aan ku hubin karno in Ciise ka soo kacay dhimashada? [4]

1.

2.

3.

Akhri **Luukos 24:36–43** iyo **Yooxanaa 20:24–28**.

Maxaa Ciise sameeyey si uu u tuso in uu weli jidhkiisii jireed haysto? [5]

Maxaa muujinaya in Ciise uu hadda ka duwan yahay? [6]

Sidee bay jidhka Ciise u ahaadeen sidii hore ka dib soo sara-kicitaankiisa, sideese bay uga duwanaadeen? [7]

Maxaay soo-Sara-kicitaanka Ciise inoo tusayaa?

1. Ciise wuu ka adkaaday dhimashada! Wuu dhintay oo haddana nolol ku soo noqday!

> *[Ciise] wuu ka adkaday dhimashada* (2 Timoteyos 1:10).

2. Ciise wuu ka adkaaday Ibliiska! Wuxuu dadka ka xoreyn karaa addoonsiga Ibliiska!

Wuxuu ka dhigay awoodaha iyo maamulka kuwo hub la'aan ah (Kolosay 2:15).

3. Ciise wuu bixiyey dembiyadeenna, Ilaahna wuu aqbalay!

In isaga aynu ku leenahay soo furasho dhiiggiisa ku timid, dembidhaafna... (Efesos 1:7).

4. Wuxuu siinayaa nolosha weligeed ah kuwa isaga rumaysta!

Waayo, Ilaah ayaa dunida si aad ah u jeclaaday, isagoo siiyey Wiilkiisa keliya, si mid kasta oo isaga rumaystaa uusan u halligmin laakiin uu nolosha weligeed ah helo (Yooxanaa 3:16).

Tani waa warka ugu cajiibsan!

Maxaa afarta arrimood ee soo-sara-kicitaanka Ciise inoo muujinayaan? [8]

1.

2.

3.

4.

Kormaridda Ciise

Akhriso **Falimaha Rasuul 1:1–11**.

Maxay Ciise sameeyey 40 maalmood kadib dhimashadiisa (aayadda 3)? [9]

Maxay Ciise u ballanqaaday talibiyiintiisa (aayadda 5)? [10]

Maxay noqon doontaa hawshooda markaas (aayadda 8)? [11]

Maxaa ku dhacay Ciise kadib tan (aayadda 9)? [12]

Malaa'igta maxay ku tidhi talibiyiinta aayadda 11? [13]

Ciise wuu soo noqonayaa!

Maxay kormaridda Ciise noo muujinaysaa?

Kormaridda Ciise waxay muujinaysaa afar waxyaalood:

1. Ilaahay Ciise wuxuu u kiciyey meesha ugu sarreysa.

Sidaas darteed, Ilaahay wuxuu u sarreeyay meesha ugu sarreysa oo wuxuu siiyey magaca ka sarreeya magacyada kale, si magac Ciise, jilib kasta u rogaal celiyo, jannada, dhulka, iyo hoos dhulka (Filibiyiis 2:8–10).

2. Ciise wuxuu dhowaan ku soo noqon doonaa inuu xukumo aduunka.

Waa inaan ka baqnaa Ciise ka badan qof kale!

Ilaalada Ilaahay iyo Masiix Ciise, oo xukumi doona kuwa nool iyo kuwa dhintay... (2 Timotayos 4:1).

3. Xilligan, Ciise wuxuu na dhex galaa.

Yaa ah mid qooma? Masiix Ciise waa kan dhintay (iyo ka badan, wuu soo kacay), wuxuuna ku jiraa gacanta midig ee Ilaahay, wuxuuna sidoo kale na dhex galaa (Rooma 8:34).

Wuxuu u sheegay Ilaahay Aabbaha, "[Magacaaga] waa cunuggaaga qaaliga ah. U dhaaf iyaga dambigan. Dhiiggeygu wuu daboolay. Waxaan ka buuxin doonnaa Ruuxa Quduuska ah si ay u joojiyaan dambigan iyo in ay ku sharfaan noloshooda."

4. Waan hayn doonaa jidhka kadib dhimashada.

Akhriso **1 Korintos 15:35–46**.

Waxaan yeelan doonaa jidhka kadib dhimashada, laakiin sidee bay uga duwanaan doonaan jidhkeenna hadda? [14]

Waxaan noolaan doonaa weligood jidhka ruuxiga ah ee fiican!

Maxay kacbada Ciise noo muujinaysaa? [15]

1.

2.

3.

4.

Ciise wuxuu suurtagal ka dhigay in aan sidoo kale galno hortiisa Ilaahay hadda iyada oo loo marayo iimaan, laakiin mustaqbalka dhab ah!

Dhimashada iyo kormaridda Ciise waa war farxad leh oo ugu weyn adduunka!

Yaad la wadaagi kartaa? Maxaad maanta baratay?

Jawaabaha

1 – Haweenkii waxay tagay si ay u subkaan jidhka Ciise leh saliid udgoon.
2 – Qabrigii wuu banaan yahay!
3 – *Maxaad u raadinaysaa kuwa nool dhexda kuwa dhintay? Isaga halkaan ma joogno, wuu soo noolaanay! Xusuuso sida uu idiin sheegay intuu weli idin la jiray Galili: "Wiilka Aadanaha waa in lagu gadaa gacanta dembiyada, la qodbay, maalintii saddexaadna wuu soo noolaan doonaa."*
4 – 1) Haddii jidhka la xaday, waxay qaadi lahaayeen dharka ay ku xidhnaayeen jidhka, ma aysan ka tegin.
2) Hogaamiyayaasha Roomaanka iyo hogaamiyayaasha Yuhuudiga si ay u caddeeyaan in Ciise aan dib u noolaan, kaliya waxay u baahnaayeen inay muujiyaan jidhkiisa. Laakiin ma awoodin inay helaan.
3) Muddo 40 maalmood, Ciise wuxuu is muujiyey dad badan. Waxaa jiray markhaatiyo badan!
5 – Wuxuu muujiyey dhaawacyadiisa gacmihiisa iyo dhinaciisa wuxuuna cunay kalluun.
6 – Wuxuu soo muuqday oo u muuqday isagoo aan albaabada furin!
7 – Wuxuu cuni karay cunto, taas oo lagama maarmaan u ah jidhka jidhka, laakiin wuxuu si degdeg ah u imaan karay oo ka tegi karay.
8 – 1) Ciise wuxuu guulaystay dhimashada! Wuu dhintay wuxuuna mar kale ku soo noolaan.
2) Ciise wuxuu jabiyey shaydaanka!
3) Ciise wuxuu ka bixiyey dambigeena, Ilaahna wuu aqbalay!
4) Ciise wuxuu siinayaa nolol joogto ah kuwa rumaysan isaga!
9 – Wuxuu is muujiyey kuwa raacsan wuxuuna bixiyey caddeymo badan oo xooggan oo ah inuu nool yahay.
10 – Waxaa lagu baabtiisan doonaa Ruuxa Quduuska ah.
11 – Waxay noqon doonaan markhaatiyadiisa adduunka oo dhan.
12 – Wuu kor u qaaday jannada.
13 – *Ciise sidan oo kale ah, oo laga qaaday idinka jannada, wuxuu ku soo noqon doonaa sida aad u aragteen isaga oo jannada u socdo.*
14 – Waxay noqon doonaan kuwo joogto ah, ma yeelan doonaan wax dhibaato ah, waxayna noqon doonaan qurux badan oo yaab leh, waana inoo jiri doonaa xiriir aan waxba khalkhal gelin Ilaah!
15 – 1) Ilaah wuxuu Ciise ka kor u qaaday meel sare.
2) Ciise dhowaan wuu ku soo laaban doonaa si uu u xukumo adduunka.
3) Intaasi kadib, Ciise wuxuu innaga duceynayaa.
4) Waxaana heli doonaa jidh ku habboon ka dib markii aan dhiman doono!

Casharka 31aad:

Ruuxa Quduuska Ah

Maxaan ka baranay Ruuxa Quduuska Ah Axdiga Hore?

1. Goormaa markii ugu horreysay aan ka akhriyey Ruuxa Quduuska Ah Axdiga Hore? [1]

Ruuxa Quduuska Ah wuxuu shaqeynayay laga soo bilaabo bilowgii!

2. Axdiga Hore, Ruuxa Quduuska Ah wuxuu u yimid dadka khaaska ah sababo khaas ah.

Yuu u yimid **1 Samueel 16:13**? [2]

3. Sidoo kale, Ilaah wuxuu Ruuxa Quduuska Ah siiyay nebiyada, si ay dadka Ilaah uga hadlaan.

Akhri **2 Butroska 1:20–21**. Nebiyadu sidee bay u gudbiyaan erayga Ilaah? [3]

4. Laakiin Ilaah wuxuu ballanqaaday waqti marka dhammaan dadka Ilaah ay heli doonaan Ruuxa Quduuska Ah.

Sida uu sheegay nebiga Yoo'eel markaynu akhrino **Yoo'eel 2:28**, sidee bay taasi u egtahay? [4]

Maxaan ka baranay Ruuxa Quduuska Ah Axdiga Hore? [5]

1.

2.

3.

4.

Maxaan ka baranay Ruuxa Quduuska Ah Axdiga Cusub?

Falimaha Rasuul 1:8: Ma siin doonaa Ruuxa Quduusku xeerta awood? [6]

Waxay u baahan yihiin inay qof walba u sheegaan Ciise!

Falimaha Rasuul 2:1–24: Markay heleen Ruuxa Quduuska Ah, maxaa dhacay? [7]

Falimaha Rasuul 2:41: Maalintaas, immisa qof ayaa noqday rumaystayaal? [8]

Waxay ahayd Xafladda Goosashada, sidoo kale loo yaqaan "**Bentekoste**", taasoo macnaheedu yahay "maalinta ciidda". Tani waxay ahayd maalinta shanaad ka dib Xisbiga ama Ciise. Koorasyada qaar ayaa isooda la yiraahdo Bentakosti sababtoo ah waxa Ilaah uu sameeyay maalintaas.

Falimaha Rasuul 2:38: Yaa helaya hadiyadda Ruuxa Quduuska Ah? [9]

Ruuxa Quduuska Ah wuxuu ku nool yahay dhammaan rumaystayasha. Ma noqon kartid rumayste adoon lahayn Ruuxa Quduuska Ah! (Efesos 1:13)

Muxuu Ruuxa Quduusku Sameeyaa?

Maxaa Ruuxa Quduuska Ah sameeyaa **Rooma 8:16**? [10]

Maxaa Ruuxa Quduuska Ah sameeyaa **Rooma 8:26**? [11]

Maxaa Ruuxa Quduuska Ah sameeyaa **Galatiya 5:22–23**? [12]

Maxaa Ruuxa Quduuska Ah sameeyaa **Falimaha Rasuul 1:8**? [13]

Maxaa Ruuxa Quduuska Ah sameeyaa **1 Koorintos 12:7–11**? [14]

Maxaa Ruuxa Quduuska Ah sameeyaa **1 Koorintos 12:13**? [15]

Ruuxa Quduuska Ah wuxuu naga mid yahay oo ma kala qeybiyo! Ilaah wuu murugoonayaa in rumaystayashu badan sanadihii u dambeeyay ay ku kala qeybsan yihiin fahamka shaqada Ruuxa Quduuska Ah.

Marka aan jeclayn rumaystayal kale, waxay muujinaysaa inaanan u oggolaanayn Ruuxa Quduuska Ah inuu shaqeeyo nolosheena.

Fikrad Dheeraad ah

1 Koorintos 14:1–3: Maxay Paul inoo sheegayaa inaan si aad ah u doonayno? [16]

Maxaa hadiyadani u egtahay (aayadda 3)? [17]

Hawlaha ugu muhiimsan ee aan haysto waa inaan xoojinno, dhiirigelino, oo aan isu raacinno!

Sidaas darteed, maxaan ka baranay waxa Ruuxa Quduuska Ah sameeyo? [18]

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Maxay nolosha qofku ka buuxsamo Ruuxa Quduusku u egtahay?

Akhri **Galatiya 5:22–23**.

Maxay nolosha qof buuxda oo leh Ruuxa Quduuska Ah u egtahay? [19]

Ma nolosheena u egtahay? Haddii aysan ahayn, maxaan sameyn karnaa? (Akhri **Luukos 11:13**.) [20]

Efesos 4:30: Sidee ayaan u murugoonaa Ruuxa Quduuska Ah? Tusaalooyin bixi. [21]

Xamasho

Xamashadu waa dhibaato weyn noo ah. Xamashadu waxay burburin kartaa sumcadda qofka iyo kaniisadda. Malaha waxaad taqaan dad joojiyay inay Kaniisadda tagaan sababtoo ah dadka kale waxay ku dhadhaminayaan. Sideen isku caawin karnaa inaanan dhadhamin? Maxaan dhihi karnaa haddii qof dhadhamin bilaabo? [22]

Waxaan u baahanahay inaan Ilaah ku faraxno waxaanan murugoonin!

Maalin kasta waa inaan Ilaah ka baryanaa inuu naga buuxiyo Ruuxa Quduuska Ah si aan u noqon karno iftiinka Ciise iyo si aan u noqono barako dhammaan agteena!

Maxaad maanta ka baratay?

Jawaabaha

1 – Bilowgii 1:2.
2 – Daauud.
3 – Nebiyadu waxay wateen Ruuxa Quduuska Ah oo waxay ku hadleen erayada Ilaah.
4 – *Wiilashaaga iyo gabdhahaaga ayaa ka nabi karaya, waayeeladaadu waxay yeelan doonaan riyooyin nabi ah, iyo dhallinyaradaada waxay arki doonaan aragtiyo.*
5 – 1) Ruuxa Quduuska Ah wuxuu shaqeynayay laga soo bilaabo bilowgii!
2) Axdiga Hore, Ruuxa Quduuska Ah wuxuu u yimid dadka khaaska ah sababo khaas ah.
3) Ilaah sidoo kale wuxuu Ruuxa Quduuska Ah siiyay nebiyada si ay u hadlaan erayada Ilaah u gaadhsiinayaan dadka Ilaah.
4) Laakiin Ilaah wuxuu ballanqaaday waqti marka dhammaan dadka Ilaah ay heli doonaan Ruuxa Quduuska Ah.
6 – Inay noqdaan markhaatiyaal Ciise, kaliya maaha Yeruusaalem, laakiin ilaa dhammaadka dhulka.
7 – Ilaah waxay ka beddeleen ardayda cabsi qaba ilaa markhaatiyaal geesinimo leh. Maalintaas, waxay awood u yeesheen inay sharxaan injiilka dhammaan martida ku sugnaa Yeruusaalem luqadahooda.
8 – Seddex kun oo qof!
9 – Dhammaan mu'miniinta—dhammaan kuwa toobad keena oo la baastoo.
10 – Ruuxa Quduuska Ah wuxuu na xaqiijinayaa inaan nahay dadka Ilaah oo aan nahay caruurtiisa.
11 – Ruuxa Quduuska Ah wuxuu naga caawiyaa inaan ducayno.
12 – Ruuxa Quduuska Ah wuxuu beddelaa qalbigeena iyo dabeecadeena si aan ugu ekaanno Ciise.
13 – Ruuxa Quduuska Ah wuxuu na siiya awood aan ku sheegeyno qof walba oo ku saabsan Ciise.
14 – Ruuxa Quduuska Ah wuxuu dadka oo dhan siiya hadiyado si aan u adeegno midba midka kale kaniisadda.
15 – Ruuxa Quduuska Ah wuxuu na mideeyaa.
16 – Hadiyadda nabi.
17 – Waxaan la hadalnaa dadka si ay u xoojiyaan, u dhiirigeliyaan, oo u raaxaystaan.
18 – 1) Ruuxa Quduuska Ah wuxuu na xaqiijinayaa inaan nahay dadka Ilaah si aan u noqon karno caruurtiisa.
2) Ruuxa Quduuska Ah wuxuu na caawiyaa inaan ducayno.
3) Ruuxa Quduuska Ah wuxuu beddelaa qalbiyadeena iyo dabeecadeena si aan ugu ekaanno Ciise.
4) Ruuxa Quduuska Ah wuxuu na siiya xoog aan ku sheegeyno qof walba oo ku saabsan Ciise.
5) Ruuxa Quduuska Ah wuxuu siiya hadiyado dadka oo dhan si aan u adeegno midba midka kale kaniisadda
6) Ruuxa Quduuska Ah wuxuu na mideeyaa.
19 – Qofkani waa buuxda jaceyl, farxad, nabad, samir, naxariis, wanaag, daacadnimo, xasilooni, iyo is-kontarool.

20 – Waa inaan Ilaah ka baryanaa inuu na siiyo Ruuxa Quduuska Ah!
21 – Tusaalooyin waxaa ka mid ah: Marka aan sameyno ama dhahno wax xun, marka aan been sheegno, marka aan dhahno wax aan naxariis lahayn, marka aan dhadhaminno, marka aan eegno wax xun internetka.
22 – Ha dareemin xanuun, laakiin ma doonayo inaan maqlayo dhadhamin. Ha I sheegin wax aanad dhihi lahayn haddii qofkan halkan joogo. Haddii aanan maqlin, ma gudbin karo dadka kale!

Casharka 32aad:

Kaniisadda

Kaniisaddu sidee bay ku bilaabatay?

Akhriso **Falimaha Rasuul 2:36–41**. (Tani waa dhammaadka khudbaddii Beter, ka dib markii ay helayeen Ruuxa Quduuska ah.)

Maxay sameeyeen Masiixa oo Ilaah uu ballan qaaday kitaabka qadiimiga ah (**aayadda 36**)? [1]

Maxay tahay jawaantood markii ay maqlayeen (**aayadda 37**)? [2]

Maxay Beter u sheegay in ay u baahan yihiin inay sameeyaan (**aayadda 38**)? [3]

1.

2.

Maxay tahay macnaheedu in “la toobad keeno”? [4]

Baatismu maxay muujinaysaa? [5]

Waxay sidoo kale muujinaysaa in dhammaanteen aan raacayno Ciise oo aan ku biirno qoyska aaminsan, kaniisad. Waxay qaadanaysaa geesinimo badan in la baatiisamayo, gaar ahaan haddii qoysaskeena iyo asxaabteena ay diidan yihiin.

Yaa hela Ruuxa Quduuska (**aayadaha 38–39**)? [6]

Koritaanka Kaniisadda

Falimaha Rasuul 1:15: Immisa aaminayaal ayaa jiray kahor maalintan? [7]

Falimaha Rasuul 2:40–41: Bilowgii maalinta waxay ahaayeen koox yar oo arday ah oo cabsi qaba. Dhamaadka maalinta, imisa qof oo kale ayaa noqday aaminayaal? [8]

Tani waxay ahayd bilowgii kaniisadda!

Kaniisaddu maxay qabataa?

Akhriso **Falimaha Rasuul 2:42–47**.

Kaniisaddu ma aha dhisme, waa qoys!

Bilowgii kaniisadda waxay ahayd waqti khaas ah. Xitaa haddii aan maalin walba wada kulmi karno, weli waxaan nahay qoys hal ah. Ciise ma doonayo in taageerayaashiisu si qarsoodi ah ugu raacaan. Waxaan u baahanahay midba midka kale. Waa in aan isugu nimaadno.

Maxay aaminsanayaashu sameeyeen **aayadda 42**? [9]

1.

2.

3.

4.

Maxay u muuqataa “isku howlidda waxbarashada rasuulada” anaga? [10]

Ma akhridaa ereyga Ilaah maalin kasta? Ma doonaysaa in aad wax badan ka barato Ilaah? Maxay u muuqataa “isku howlidda wadajirka” anaga? [11]

Sidee baad tan u samaysaa?

Maxay u doorteen inay “isku hawlaan burburinta rootiga”? [12]

Wadaagidda cashada Rabbiga waxay aad muhiim u tahay aaminsanayaasha.

Ma dadka waxay dhihi karaan in aan mar walba ku jirno dua?

Immisa jeer baynu ku ducaynaa in Ilaah dadka kale ku keeno boqortooyadiisa?

Caqabaddaha

Immisa daqiiqo ama saacadood ayaad ku qaadataa taleefanka maalin kasta (hadlaynta ama akhrinta)? Immisa daqiiqo ama saacadood ayaad maalin kasta ku qaadataa dua iyo akhrinta kitaabka? Maxay tahay mid ka muhiimsan?

Maxay tahay inay ka duceeyaan Magaca Ciise?

Tani waxay ka dhigan tahay inaan aqoonsanno in dembiyadeenu na kala soocaan Ilaah. Anaga qudhen, ma hayno xaq aan ku istaagno hortiisa Ilaah Aabbaha. Laakiin waxaan istaagi karnaa hortiisa Ilaah maxaa yeelay Ciise wuxuu na cafiyay dhiiggiisa oo ku daatay isgoysyada. Sidaas awgeed Ilaah wuu maqlayaa ducaheenna, sida kuwa xaqa ah hortiisa! Tani waa mudnaanta ugu weyn!

Iyo ducooyinka magaca Ciise sidoo kale waxay ka dhigan tahay inaan ku hoggaansanayno doonistiisa.

Maxay aaminsanayaashu sameeyeen **aayadaha 44–45**? [13]

(Waan ka hadli doonaa tan daqiiqad yar.)

Maxay kale aaminsanayaashu sameeyeen, **aayadaha 46–47**? [14]

Marka aan Ilaah ammaanayno, waxay farxad u keentaa Ilaah waxayna sidoo kale nagu faraxinaysaa!

Immisa jeer ayay dad badan noqdeen aaminsanayaal? [15]

Ilaah ha sameeyo tan kaniisaddeena!

Maalmihiias waxay ahaayeen maalmihii la yaabka lahaa!

Sideen ku noqon karnaa kuwo isu hawl ah kaniisaddayada?

Maxay fikrado kaaga jiraan sidii aan u muujin karno jacayl midba midka kale gudaha kaniisadda? Hel ugu yaraan todobo jawaabood! [16]

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

Si xor ah ula wadaag walaacaaga hogaamiyeyaasha kaniisadda si ay kuu ducaystaan. Tani waa dhiirigelin u ah iyaga: waxay muujinaysaa inaad ku kalsoon tahay, oo waxay ku farxi karaan markay arkaan sida Ilaah uga jawaabo ducadooda. Waxay sidoo kale si fiican u baran karaan kaniisadda iyagoo khudbadaya.

Ilaah ha kordhiyo tirada aaminsanayaasha kaniisaddeena maalin kasta!

Caqaddaha

Marka aan akhrino Qorniinka Cusub, waxaan aragnaa in dhibaatooyin si dhakhso ah u bilaabmeen kaniisadaha. Ma jiro kaniisad dhammaystiran! Ma jiri doonto kaniisad dhammaystiran ilaa aan gaarno Yeruusalemmada cusub! Laakiin aan sameyno wax walba oo aan awoodno, si dad badan oo dheeraad ah ay u arkaan Ilaah nolosheenna oo ay wax badan uga bartaan cidda Ciise yahay iyagoo ka duulaya erayadeenna!

Dheeraad: Lacag

Lacagtu waxay sababi kartaa dhibaatooyin badan oo dhex mara xubnaha kaniisadda! Aan eegno waxa Bawlos uu ka yiri lacagta.

- Muxuu Bawlos ka yiri lacagta **1 Timoteos 6:10**? [17]

  Maxaa dhaca marka aan lacagta jeclaanayno in ka badan Ilaah? [18]

- Muxuu Bawlos ka yiri lacagta **1 Korintos 16:2**? [19]

  Caado nooce ah ayuu Bawlos ku dhiirigelinayo Masiixiyiinta inay sameeyaan? [20]

- Muxuu Bawlos ka yiri lacagta **2 Tesalonika 3:10**? [21]

  Maxay tani ka dhigan tahay? [22]

- Muxuu Bawlos ka yiri lacagta **Rooma 13:8**? [23]

  Maxay tani noogu dhacdaa? [24]

Deyn aan waqtigeeddii la bixin ayaa xumeeysa saaxiibtinimada iyo kaniisadda.

Maxaynu ka baranay Bawlos lacagta? [25]

1.

2.

3.

4.

Kaliya amaahda marka aad awooddo inaad ku celiso deynta waqtiga la isku raacay. Haddii aad runtii u baahan tahay caawimaad xaaladaada dhaqaale, la hadal macallinkaaga arrintaas. Dhibaatooyinka lacagta ma ahan wax lagu ceebaysto. Ceebtu waa marka aan burburinayno saaxiibtinimada iyo kaniisadda.

Waxaan u baahanahay inaan wanaajino dadka kale. Waxyaabaha been ah waa dembi.

Ma jiraan wax aad u baahan tahay inaad bedesho sida aad u fikirto lacagtaada?

Jawaabaha

1 – Waxay ku dileen isagga iskutalabta.
2 – Aad bay u xanaaqeen.
3 – 1) Tobaad keen.
2) dahirsanaw
4 – Waxay u baahan yihiin inay u sheegaan Eebbe inay ka xun yihiin u hogaansami la'aanta. Waxay u baahan yihiin inay bilaabaan inay raacaan Masiixa Eebbe soo diray.
5 – Sawir muujinaya Ciise oo nadiifinaya dhammaan dembiyadeena. Inay naftaheena u dhimanayso oo hadda aan u noolahay Ciise.
6 – Dhammaan kuwa Eebbe waco. Dhammaan mu'miniinta toobad keenay oo lagu baadiyey.
7 – 120.
8 – Ku dhawaad 3,000 qof!
9 – 1) Waxay naftooda u hibeeyeen waxbarashada raggii rasuulka ahaa.
2) Waxay naftooda u hibeeyeen wadajir.
3) Waxay naftooda u hibeeyeen cunto wadaag.
4) Waxay naftooda u hibeeyeen duco.
10 – Waxaan akhrinaa, ka fiirsanaa, ka wada hadalnaa, oo ka tukanaa waxa aan ka baranay Erayga Eebbe. Waa inaan tan samaynaa anaga kelin iyo wadajir mu'miniinta kale.
11 – Waxaan jecel nahay oo daryeelnaa midba midka kale. Waxaan isugu nimaadnaa.
12 – Waxay xusuusnaayeen in Ciise dhintay si ay u cafiyaan!
13 – Waxay ahaayeen kuwo naxariis badan oo isxilqaan ah.
14 – Waxay Eebbe ammaaneen.
15 – Maalin kasta!
16 – Tusaalooyinka waxaa ka mid ah:
1) Wac xubnaha kale ee kaniisadda.
2) Dir farriin qoraal ah.
3) Isu keen marka aan awoodno.
4) Kaniisadda usoo xaadir todobaad walba—Tani waxay dadka kale dhiirigelinaysaa in ay kugu arkaan kaniisadda!
5) U diyaar noqo inaad is caawiso, tusaale ahaan, haddii qof xanuunsan yahay ama ilmo leeyahay.
6) Duco dadka kale.
7) Wadaag dadka kale waxa aad ka baratay casharada Kitaabka. Inta badan ee aan ka barano Erayga Eebbe, ayay Eebbe naga dhigi doontaa kuwo khayr u leh dadka kale!
17 – Jacaylka lacagtu waa asalka dhammaan xumaanta.
18 – Waxaan lacagta ku qarash gareynaa si aan nafteena farxad u helno, ma aha si aan Eebbe farxad u siino.
19 – *Maalinta koowaad ee usbuuca, qof kasta oo idinka mid ah ha qoondeeyo lacag ku saleysan dakhligaaga.*
20 – Si joogto ah lacag u keydi si aad u diyaar u noqoto inaad bixiso.

21 – *Qof aan dooneyn inuu shaqeeyo, ha cunin!*
22 – Ha siin lacag qof caga juglaynaya oo aan doonayn inuu shaqeeyo.
23 – *Ha qofna ugu deymin wax, marka laga reebo deymaha jacaylka midba midka kale, waayo, kii deriskiisa jecel wuxuu buuxiyey sharciga.*
24 – Waa inaan deynteena ka bixinaa sida ugu dhaqsaha badan!
25 – 1) Waxaan u baahanahay xikmad Eebbe ah oo ku saabsan sida ugu fiican ee lacagta aan helnay loo isticmaali karo.
2) Noqo diyaar inaad naxariis muujiso.
3) Ma dooneyno inaan dadka kale ku dhiirrigelinno inay iska daayaan oo aan shaqayn.
4) Si dhakhso ah u bixiya deynteena si aan u burburin naxariista iyo kaniisadda.

Casharka 33aad:

U sheegidda dadka warka wanaagsan

Dhammaan quruumaha

Maxay Eebbe Abraham ku ballanqaaday **Bilowgii 12:1–7**? [1]

Hadda, laba kun oo sano kadib, waxaan aragnaa sida Eebbe uu sii wado ballanqaadyadiisa!

Waxaan aragnay sida Eebbe uu u soo diray Masiixa uu ku ballanqaaday Axdiga Hore. Hadda waxaa loo baahan yahay in dhammaan quruumaha ay maqlaan Masiixa si ay iyaguna u badbaadaan.

Muxuu Ciise u sheegay xeertisii **Matayos 28:18–20**? [2]

Akhri **Falimaha Rasuul 1:8**. Sidee bay xeertu u samayn karaan in quruumaha oo dhan ay xeer ka dhigan? [3]

Shaqadani ma dhamaan walina waxaa jira dad aan weli maqalin Ciise. Waxaa jira dad aan hayn Kitaabka luuqadooda, iyo meeshaasna aan joogin rumaystayal ku hadla luuqadaas. Tusaale ahaan, Dagestan (badda Kasbiyan), waxaa ku nool dad badan oo noocaas ah.

Waa waajibaadkeenna in dhammaan dadka ay maqlaan Ciise!

Kitaabka Falimaha Rasuuladda, Waxaan aragnaa sida habkani u bilowday.

Ka bixida Yeruusaalem

Xaggee Ciise ku amray Xeertiisa inay noqdaan markhaatiyaashii **(Falimaha Rasuuladda 1:8)**? [4]

Aan ka fikirno meelo kala duwan.

1. Yeruusaalem

Kitaabka Falimaha Rasuuladda, 12-ka xeer Ciise waxaa lagu magacaabay "rasuullo".

Markii Yuhuuda uu Ciise gaaladay oo is dilay, yaa rasuullada kale doortay inuu beddelo Yuhuuda **(Falimaha Rasuuladda 1:26)**? [5]

Waxaa jiray 12 rasuul oo ahaa hoggaamiyeyaashii ugu horreeyey ee kaniisaddii hore.

Yaa sidoo kale rasuul noqday markii dambe **(1 Korontos 1:1)**? [6]

Falimaha Rasuuladda 6:7: Xaggee ayay asal ahaan ku waarnay? [7]

Laakiin madaxda Yuhuuda iyo boqorka Yuhuudda waxay ka soo horjeedeen rasuullada.

Maxay sameeyeen **5:17–20**? [8]

Maxay sameeyeen **7:59–60**? [9]

Maxay rasuulladu sameeyeen **5:41–42**? [10]

Dad badan ayaa Ciise rumaystay!

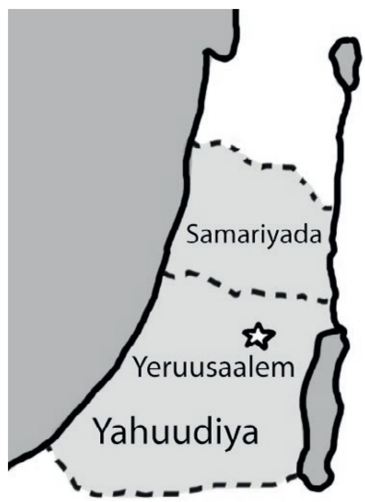

2. Dhammaan Yuhuudda iyo Samariyada

Falimaha Rasuladda 8:2–5: Maxaa dhacay markii la abuuray xukun weyn? [11]

Fiiri khariidada kor ku xusan. Samariyadu waa aag ka tirsan waqooyiga Yeruusaalem.

3. Dunida oo dhan

Akhri **Falimaha Rasuladda 10**.

Maxay Eebbe Butros baray? [12]

Waxay ahayd waqti aad u muhiim ah mu'miniinta hore markii ay ogaadeen in injiilka loo jeedo Yuhuudda kaliya ma ahan!

Falimaha Rasuladda 11:19–21: Halkee ayay mu'miniinta u tageen? [13]

Fiiri khariidada.

Finiiqiya: maanta waxay tahay Lubnaan.

Kayroos: waa jasiirad weyn oo ku taalla koonfurta Turkiga maanta.

Antiyooh: waa koonfur-bari Turkiga, waxayna maanta la dhahdaa Antakya.

Yahuud badan iyo aan Yahuud ahayn waxay Ciise rumaysteen!

Safar dheer

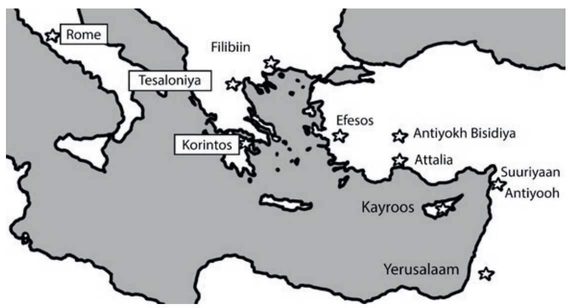

Falimaha Rasuladda 13–20, waxaan akhrinaa in Bawlos iyo rumaystayaal kale ay safreen dhammaan waxa maanta loo yaqaan Turkiga iyo Giriigga ayna bilaabeen kaniisado badan. Bawlos wuxuu booqday kaniisadahaan.

Kitaabka Falimaha Rasuladdu waxaan aragnaa sida geeddi-socodkan u bilowday si dhammaan quruumaha ay u maqlaan Ciise. 8:26–40, waxaan akhrinaa sida African-kii ugu horreeyay uu Masiixi u noqday.

Sidee ayaan u sii wadnaa geeddi-socodkan?

Sidee ayaan u wadaagnaa wararka wanaagsan dadka aan waligood maqalin?

Maxay tahay fikradda aad isleedahay wad u sii wadi karta hawsha ka bilowga Kitaabka Falimaha Rasulladda? [14]

Isu duceeya midkiinba midka kale sii aad usii wadaan hawshan!

Jawaabaha

1 – Wuxuu ku ballanqaaday inuu ka dhigo qowmiyad weyn, inuu siiyo dhulka, iyo in isaga loo barakadiyo quruumaha dhulka ku nool.
2 – Tagga oo dhammaan quruumaha ka dhiga xeer, iyaga oo ku dahiraya magac Aabbaha iyo Wiilka iyo Ruuxa Quduuska ah.
3 – Ruuxa Quduuska ah ayaa awood siin doona.
4 – Yeruusaalem, dhammaan Yuhuudda iyo Samariyada, iyo dhulka dhammaantiis.
5 – Matayos.
6 – Bawlos.
7 – Yeruusaalem.
8 – Waxay qaar ku rideen xabsiga.
9 – Waxay dileen Yaquub (walaalkeed Yooxanaa).
10 – Waxay sii wadeen inay ku wacdiyaan Ciise!
11 – Rumaystayal badan ayaa ka cararay Yeruusaalem. Waxay u tageen waqooyiga Yeruusaalem dhammaan Yuhuudda iyo Samariyada
12 – Bilowgii waxay ku hadlayeen oo kaliya Yuhuudda, laakiin hadda waxay u baahdeen inay dadka ka socda quruumaha kale (oo Yuhuuddu u yaqaanan Jantalays oo aan ahay Yuhud) u sharraxaan dadkan ma ahayn Yahuud, ma aysan aqoon Axdiga Hore, mana ay cibaadaysteen Eebbe.
13 – Finiiqiya, Kayroos iyo Antiyooh.
14 – Fikradaha waxaa ka mid ah:
- Ducada dadka aan waligood maqlin Ciise (dalkaaga iyo dalal kale).
- Ducada saaxiibada si aad isugu taageertaan marka aad ka hadlaysaan Ciise qoyskiina, saaxiibadiina iyo deriskiina.
- Ku tababbar sharraxida sheekada Kitaabka midba midka kale si aad ugu kalsoonaato sharraxida dadka kale.
- Ka fikir sida aad u muujin karto jacaylka Ciise si firfircoon bulshadaada.
- Eebbe ma kugu amrayaa inaad u guurto meel aanay dadka fursad u haysan inay maqlan Ciise?

Casharka 34aad:

Farriimaha Ku Jira Axdiga Cusub

Rumaystayashu ma hayn Axdiga Cusub. Waxay wajahayeen dhibaatooyin badan. Waxayna u baahnaayeen xikmad ku saabsan sida saxda ah ee ay u noolaadaan Ciise.

Axdiga Cusub waxaa ku jira 21 fariimo. Kaniisadaha ayaa ku firdhay dhul ballaaran, sidaas darteed, rasuulladu waxay ka qoreen fariimo meel fog si ay u dhiirrigeliyaan kaniisadahaas.

Kaniisadaha helay farriimahaas waxay gacanta ku qoreen oo waxay u dirayen kaniisadaha kale. Si ay kaniisadaha kale u ka faa'iidaystaan xikmadooda.

Ma la beddelay nuxurka Axdiga Cusub?

Qaar ka mid ah dadka waxay sheegayaan in farriinta Axdiga Cusub la beddelay. Laakiin taasi ma suurtagal ahayn, maxaa yeelay farriimaha iyo Injiilka waxaa qoray dadka goobjoogayaal ah ama dadka yaqaan goobjoogayaasha. Waxaa lagu aqbalay inay yihiin run rumaystayashii ugu horreysay, ka dibna waxaa lagu faafiyey dhul ballaaran. Ma suurtagal ahayn in la ururiyo dhammaan oo la diro nuqulo cusub. Rumaystayashii hore ma oggolaan lahaayeen in qof kasta beddelo waxa ay ogyihiin inay yihiin run!

In ka badan 24,000 oo qaybood oo nuqulo ah oo Axdiga Cusub ah ayaa la helay. Qaybaha nuqulkan, 230 waxay ka horeeyeen dhalashada Nabi Maxamed. Qaybahan nuqulku waa muhiim sababtoo ah waxay muujinayaan in Axdiga Cusub aan la beddelin!

Maxaa ka dhigaya in aan suurtagal ahayn in farriinta Axdiga Cusub la beddelay? [1]

Fariimaha:

- **Waxay rumaystayashu barteen Ciise iyo badbaadada uu Ciise bixiyo,** si ay u dhiirrigeliyaan inay ku dhegganaadaan iimaanka.
- **Waxay saxeen khaladaadka mu'miniinta marka ay rumeysanayeen wax qaldan,** si ay u ogaadaan runta.
- **Waxay rumaystayasha bareen sida saxda ah ee ay u noolaadaan** si ay Eebbe ugu raalli noqdaan.

Maxay ahayd seddexda hadaf ee qorayaasha fariimuhu lahaayeen marka ay qoreen fariimahan? [2]

1.

2.

3.

Yaa ahaa qorayaasha fariimahan?

Yaquub (walaalka Ciise), **Butros, Yooxanaa,** iyo **Yuudas** waxay qoreen fariimo dhiirrigelin ah oo loogu talagalay rumaystayasha.

Bawlos wuxuu qoray sagaal fariimo oo kaniisadaha ah iyo afar oo dadka gaar ah: Wuxuu qoray laba fariimo oo uu u diray **Timoteyos** iyo fariin uu u diray **Titos** si ay uga caawiyaan hogaaminta kaniisadaha si haboon. Wuxuu sidoo kale qoray fariin shakhsi ah oo uu u diray **Filemon**.

Ma ogin qofka qoray fariinta uu u diray dadka **Cibraaniyadda**, laakiin dadka badan waxay aaminsan yihiin in Bawlos ama mid ka mid ah asxaabtiisa (tusaale ahaan, Luukos, Barnabas ama Abolos) uu qoray.

Yaa qoray inta badan fariimaha ku jira Axdiga Cusub? [3]

Sideen u fahmi karnaa fariimahan?

Si aan u fahanno fariimahan, waxaan weydiin karnaa afar tan su'aalood:

1. Maxay ahayeen **dhibaatooyin** jiray kaniisadda markii fariintan la qoray?

2. Maxay **weedho ama erayo yihiin kuwa markasta** lagu celceliyo? Dad badan ayaa jecel in ay hoos u dhigaan weedhahan.

3. Waa maxay **mawduuca ugu weyn** iyo waxa qoraagu doonayo inuu baro? Ma ku dhihi kartaa weedh fudud?

4. Kaniisaddan sidee ugu eg tahay **kaniisaddeenna**? Sidee ayay dhibaatooyinkeennu ugu eg yihiin dhibaatooyinkooda? Maxay tahay fikradda weyn ee qaybtaan ku habboon kaniisaddeenna maanta?

Maxay yihiin afar su'aalood oo naga caawinaya fahamka fariimaha Axdiga Cusub? [4]

1.

2.

3.

4.

Aan isla baranno qaar ka mid ah aayadaha fariinta uu u diray Kolosay.

Akhriso **Kolosay 1:9–20**.

1. Ma qiyaasi kartaa: **Maxay ahayeen dhibaatooyin ay lahayeen**? [5]

Macallimiin been ah ayaa u sheegay inay jireen waxbarashooyin kale oo rumaystayaashu aysan garanayn iyo in xiriirka la Ciise aanu ku filnayn.

2. **Maxay weedho ama erayo yihiin kuwa marar badan la celceliyo?** [6]

Maxay weedho isticmaalaan erayga **"dhammaan"**? [7]

Bawlos wuxuu rabay inuu u sheego inay Ciise ku leeyihiin **dhammaan** waxyaabaha loogu baahan yahay xiriir la Eebbe iyo nolosha weligeed!

3. **Waa maxay mawduuca ugu weyn iyo waxa qoraagu doonayo inuu baro?** [8]

4. **Kaniisaddan sidee ugu eg tahay kaniisaddeenna? Sidee ayay dhibaatooyinkeennu ugu eg yihiin dhibaatooyinkooda? Maxay tahay fikradda weyn ee qaybtaan ku habboon kaniisaddeenna maanta?** [9]

Maxaan u sheegi karnaa dadka sheegaya in Ciise uusan ku filneyn iyo in aan u baahanahay nabiy kale oo ka dambeeyay isaga? [10]

Fahfahiin Dheeradda:

Hab kale oo aan u baranno fariimaha (ama wax kasta oo qayb ka mid ah Kitaabka Quduuska ah) waa inaad isweydiiso shan su'aalood oo ku saabsan cutubka aad akhriday. Aan sameyno tan wadajir.

1. Maxay tani nooga sheegaysaa Eebbe (Aabbaha, Wiilka iyo Ruuxa Quduuska ah)? [11]

2. Maxay tani nooga sheegaysaa dadka? [12]

3. Ma jirtaa amar la raaco, digniin noo ah, ama tusaale la raaco? [13]

4. Muxuu Eebbe noogu barayaa qaybtaan? [14]

5. Yaa aan la wadaagi karaa tan? [15]

Ciise, waxaanu haysanaa **dhammaan** waxyaabaha loogu baahan yahay xiriir la Eebbe iyo nolosha weligeed!

Shaqo Guriga

Soo akhriso 1 Tesaloniika, si aan u baranno sii wadajir ah casharka xiga.

Jawaabaha

1 – Sababtoo ah warqadaha iyo Injiilka waxaa qoray dad goobjoogayaal ah ama noloshooda waqtigii goobjoogayaasha. Waxa si dhab ah u aqbalay rumaystayashii ugu horreeyay, ka dibna waxay ku faafeen aag ballaaran. Ma suurto galin inay dhammaan ururiyaan oo ay soo diraan noocyo cusub. Rumaystayashii hore ma oggolaan lahaayeen qofna inuu beddelo waxa ay ogyihiin inay run yihiin!

2 – 1) Si ay rumaystayashu ugu baraan Ciise iyo badbaadada uu Ciise siiyo si ay u dhiirrigeliyaan inay ku adkeysadaan iimaanka.
2) Si loo saxo qaladaadka rumaystayashu markii ay aaminsanaayeen wax qaldan si ay u ogaadaan xaqa.
3) Si ay rumaystayashu u baraan sida ay si sax ah ugu noolaan karaan si ay u qanciyaan Ilaah.

3 – Butros.

4 – 1) Maxaa dhibaato ah oo ay lahaayeen?
2) Waa maxay mawduuca ugu muhiimsan iyo waxa qoraagu doonayo inuu baraarujiyo?
3) Maxay yihiin weedho ama ereyo dib loo celceliyay?
4) Sidee bay kaniisaddani ugu een tahay kaniisaddayada? Sidee bay dhibaatooyinkayagu ugu egtahay kuwani? Maxay tahay fikradda weyn ee cutubkan ku saabsan kaniisaddayada maanta?

5 – Waxay u maleeyeen inay suurtagal tahay in Ciise uusan ku filnayn.

6 – Butros wuxuu ku celceliyaa erayada “dhammaan” iyo “midkasta”.

7 – *Si aad u qanciso isaga **dhamaan**, waxna ka dhigtay midab kasta oo wanaagsan.*
*Wuxuu ku xoogaysanayaa awoodda oo **dhan**.*
*Aabihii **dhamaan** abuuritaanka.*
*Waayo isaga, **wax walba** waa la abuuray.*
***Dhammaan** wax walba waxaa lagu abuuray isaga iyo isaga.*
*Wuxuu ka horreeyaa **wax walba**.*

Wax walba *wuxuu ku hayaa isaga.*
Si uu u helo madaxbannaanida ***dhammaan****.*
Ilaah wuxuu jeclaa inuu ***dhammaan*** *buuxdidiisa ku noolaado isaga.*
Si loo qanciyo naftiisa ***wax walba****.*

8 – Ciise wuxuu ka hooseeyaa Ilaah naftiisa (aayadda 15), wuxuu leeyahay awood dhammaan waxyaabaha, muuqda iyo aan muuqan (aayadda 16), dhimashadiisuna waa sida Ilaah Aabaha ugu xalliyay abuurkiisa (aayadda 20). Sidaas darteed Ciise waa waxa aan u baahanahay!

9 – Mararka qaarkood dadka waxay isku dayaan inay nagu yiraahdaan in Baibulka ama Ciise uusan ku filnayn oo aan u baahanahay wax kale.

10 – Hel weedho ka mid ah cutubkan oo aad isticmaali karto!

11 – Ruuxa Quduuska ah wuxuu na siiya xikmad iyo faham.
Aabaha wuxuu na siiyay kalsooni si aan uga qayb galno dhaxalka dadkiisa quduuska ah ee boqortooyada iftiinka.
Aabaha wuxuu na badbaadiyay gacanta mugdiga wuxuuna na keenay boqortooyada Wiilka uu jecel yahay.
Ciise waa sawirka Ilaaha aan la arki karin.
Ciise waa aabihii dhamaan abuuritaanka.
Iyadoo loo marayo Ciise iyo Ciise wax walba waxaa lagu abuuray jannada iyo dhulka.
Ciise wuxuu ka horreeyaa wax walba, waana isaga wax walba ku haysa.
Ciise waa madaxda jirka, taasoo ah, kaniisadda.
Ciise waa bilowga wax walba, aabihi dhintay.
Wax walba Ciise wuxuu leeyahay madaxbannaanida.
Waxay ahayd in Ilaah dhammaan buuxdidiisa ay ku noolaato Ciise.
Ciise wuu u dhintay si aan u helno ka soo kabashada, cafiska dembiyada.
Iyadoo loo marayo Ciise Ilaah wax walba wuxuu na qanciya naftiisa, isagoo la imaanaya nabadda wax walba oo loo marayo dhiigga Ciise ee la daadiyey.

12 – Waxaanu nahay abuurka Ilaah oo aan ka badbaadiyey Wiilkiisa.

13 – Butros wuxuu si joogto ah u ducaynayay kaniisadda Kolosay tani waa tusaale wanaagsan oo noo ah. Hawshayadu waa:
- Inaan ku noolaanno si waardiye ah Rabbiga oo aan ku qancino wax walba.
- Inaan si joogto ah u samayno camal wanaagsan.
- Inaan Ilaah si wanaagsan u ogaano.
- Inaan ku xoogayno xooggiisa iyo awooddiisa, si aan u noqono kuwo adkaysan kara, dulqaadan kara, oo faraxsan.
- Inaan u mahadcelinno Aabaha jannada, oo na siiyay kalsooni si aan uga qayb galno dhaxalka dadkiisa quduuska ah ee boqortooyada iftiinka.

14 – La wadaag waxa Ilaah ku tusay adiga oo raacaya aayadahan.

15 – Waa maxay magaca qof aad la wadaagi karto?

Casharka 35aad:

Tesaloniika Kobaad

Macluumaad guud oo ku saabsan waraaqdan

Waraaqdani waxaa loo qoray rumaystayashii ku sugna Tesaloniya ee Giriiga. Tesaloniya waxay ahayd mid ka mid ah magaalooyinka ugu weyn uguna muhiimsan waqtigii Butros.

Eeg khariidadda oo ka raadi.

Tani waxay noqon kartaa waraaqdii ugu horreysay ee Butros qoray.

Akhriso **Falimaha Rasuuladda 17:1–10**. Waxay ina tusinaysaa sida kaniisadda Tesaloniya u bilowday.

Butros intee buu halkaas joogay? [1]

Kadib markii uu booqday Tesaloniya markii ugu horreysay, Butros wuxuu doonayay inuu mar kale u booqdo, laakiin ma suurtagelin. Taasi waa sababta uu u qoray waraaqdan. Tani waa tusaale fiican oo ina tusinaya sida Ilaah dhibaatooyinkeena u isticmaalo si wanaagsan. Muddo 2,000 sano ah Ilaah wuxuu barakaynayay malaayiin qof iyada oo loo marayo waraaqdan!

Waraaqdan, Bawlos wuxuu ka qoray afar arrimood:

1. Bawlos wuxuu u baahan yahay inuu caddeeyo in uu yahay qof wanaagsan, maadaama qaar ka mid ah aan iimaan lahayn ay ka sheegayeen wax xun **(2:1–3:10)**. Haddii rumaystayashu go’aamiyaan in uusan qof wanaagsan ahayn, ma sii wadayaan inay aaminaan waxa uu baray.

2. Bawlos wuxuu doonayay inuu dhiirrigeliyo rumaystayasha la dhibaataynayo sababo la xiriira iimaankooda **(1:2–9; 2:14; 3:1–5)**.

3. Bawlos wuxuu ku xasuusinayaa inay noolaadaan nolol quduus ah **(4:1–12; 5:12–22)**.

4. Bawlos wuxuu doonayay in rumaystayasha ay fahmaan waxa dhaca marka ay dhintaan iyo waxa dhici doona marka Ciise soo laabto **(4:13–5:11)**.

Bawlos maxay ku saabsan afar arrimood uu u qoray rumaystayashii Tesaloniya? [2]

1.

2.

3.

4.

Cutubka 1Kobaad

Aan ka jawaabno shanta su'aalood ee aan u isticmaali karno inaan ku barano cutub kasta oo Kitaabka Quduuska ah.

Maxay yihiin shanta su'aalood? [3]

1.

2.

3.

4.

5.

1. Maxaa cutubkan inooga sheegaya Ilaah (Aabbe, Wiil iyo Ruuxa Quduuska ah)? [4]

2. Maxaa cutubkan inooga sheegaya dadka? [5]

3. Ma jiraan amar la raaco, digniin inoo ah, ama tusaale la raaco? [6]

4. Maxaa Ilaah inaga baraya cutubkan? [7]

Iimaan, jacayl iyo rajo

Iimaan, rajo iyo jacayl waa ereyo muhiim ah oo ku jira waraaqaha Bawlos.

Iimaan, jacayl iyo rajo waa aasaaska nolosheena. Haddii midkoodna maqan yahay, iimaankeenna ma adkaan doono.

Iimaan: Ma saameynaysaa aqoontu in Ciise si dhakhso ah u soo noqon doono inuu xukumo adduunka, waxa aan sameeyo daqiiqad kasta maalintii?

Jacayl: Ma jiraa qof aan jeclayn ama aan ku dhibtoonayo in aan jeclaado? Haddii ay sidaas tahay, waxaan u baahanahay inaan Ilaah weydiisto inuu ii siiyo fursad aan ku muujiyo jacayl. Marka aan muujino jacayl, waxaan bilownaa inaan jeclaano!

Rajo: Markay dadku si xun noogu dhaqmaan sababo la xiriira iimaankeenna Ciise, waxaan ognahay in Ciise dhowaan na qaadi doono si aan ula noolaanno isaga ilaa abadi. Ciise wuxuu na siin doonaa geesinimo aan ku adkeysano!

Waxaan ognahay in marka Ciise yimaado, dhibaatooyinkeenna aysan noqon doonin wax ka badan dhulka cusub!

Marka aan si farxad leh u dhibaatayno, dadka waxay arkaan awoodda Ruuxa Quduuska ah nolosheena.

Si xiiso leh, kaniisaddu inta badan waxay si dhaqso leh u korodhsataa marka la dhibaataynayo.

Kuwani midkee baad u baahan tahay inaad Ilaah ka codsato inuu kaa caawiyo inaad ku koraan: iimaan, jacayl ama rajo?

Yaa aan la wadaagi karna? [8]

Shaqo Guri

Waraaqda oo dhan akhri markale usbuucan, ka dibna ka dib cutub kasta, iswaydii shanta su'aalood ee barashada.

Jawaabaha

1 – Kaliya laba usbuuc (saddex Sabti).

2 – 1) Bawlos wuxuu u baahan yahay inuu caddeeyo in uu yahay qof wanaagsan, maadaama qaar ka mid ah aan iimaan lahayn ay ka hadlayeen wax xun oo ku saabsan isaga. Haddii rumaystayashu go'aamiyaan in uusan qof wanaagsan ahayn, ma sii wadayaan inay aaminaan waxa uu u sheegay.
2) Bawlos wuxuu doonayay inuu dhiirrigeliyo rumaystayasha la dhibaataynayo sababo la xiriira iimaankooda.
3) Bawlos wuxuu ku xasuusinayaa inay noolaadaan nolol quduus ah.
4) Bawlos wuxuu doonayay in rumaystayasha ay fahmaan waxa dhaca marka ay dhintaan iyo waxa dhici doona marka Ciise soo laabto.

3 – 1) Maxaa cutubkan inooga sheegaya Ilaah (Aabbe, Wiil iyo Ruuxa Quduuska ah)?
2) Maxaa cutubkan inooga sheegaya dadka?
3) Ma jiraan amar la raaco, digniin inoo ah, ama tusaale la raaco?
4) Maxaa Ilaah inaga baraya cutubkan?
5) Yaynu la wadaagi karna?

4 – Ilaah wuu jecel yahay (aayadda 4).
Ilaah ayaa dooratay (aayadda 4).
Ruuxa Quduuska ah ayaa dadka siiya awoodda ay ugu yimaadaan Ilaah (aayadda 5).

Ruuxa Quduuska ah wuxuu na siinayaa farxad xilliyada dhibaatada (aayadda 6).
Isagu waa Ilaah run ah oo nool (aayadda 9).
Wuxuu Ciise ka kiciyay dhimashada (aayadda 10).
Ciise wuxuu soo noqon doonaa (aayadda 10).
Ciise wuxuu naga badbaadin doonaa cadhooyinka Ilaah (aayadda 10).

5 – Waxaan ka baranay hawlaha ay sameeyeen iimaankooda, shaqada ay ka sameeyeen jacaylka iyo adkaysigooda oo ay ku dhiirrigelisay rajooyinka Rabbigeena Ciise (aayadda 3).
Sida rumaystayasha Tesanoliya ay u nuqulayeen Butros, Silas iyo Timotos, rumaystayasha kale ayaa hadda iyaguna u nuqulayay (aayadaha 1, 6–7).
Dhamaan waxay maqleen iimaankooda maxaa yeelay rumaystayasha Tesonaliyanka ah waxay aqbaleen injiilka iyaga oo faraxsan, inkasta oo ay ku qasbanaadeen inay ku jiraan dhibaatooyin badan (aayadda 8).
Mar hadii ay caabudi jireen sanamyada, hadda waxay caabudaan Ilaaha nool oo runta ah (aayadda 9)

6 – Bawlos had iyo jeer wuxuu Ilaah u mahadceliyaa rumeystayasha (aayadda 2).
Wuxuu had iyo jeer u ducaynayaa rumaystayasha (aayadda 2).
rumaystayashu waxay ahaayeen tusaalayaal weyn: Shaqadoodu waxay ka dhalatay iimaan, shaqadooduna waxay ka timid jacayl, adkaysigooduna wuxuu ka yimid rajo ku aaddan Rabbigeena Ciise Masiix (aayadda 3).
Waxay la dhibaataynayeen farxad. Kuwani waxay ahayd tusaalayaal wanaagsan oo rumaystayasha kale ay nuqulayaan (aayadda 6).
Iyaga, waxa ugu muhiimsan wuxuu ahaa in Ciise dhowaan soo laaban doono si uu u xukumo adduunka (aayadda 10).

7 – Qof kastaa ha bixiyo jawaabtiisa.

8 – Magac u bixi qof aad dooneyso inaad la wadaagto tan iyo ducayso midba midka kale si aad si fiican u samayso.

Casharka 36aad:

Soo noqoshada Ciise iyo Maalinta qiyamahaa

Soo noqoshada Ciise

Soo laabashada Rabbiga Ciise waxaa laga qoray meelo badan oo Kitaabka Quduuska ah (Axdiga Cusub). Wuxuu inoo qaadi doonaa guriga! Ugu dambayntii, Ilaahay wuxuu fulin doonaa ballan kasta oo uu u sameeyey Ibraahim!

Muxuu Ilaahay Ibraahim ugu ballan qaaday bilowgii Kitaabka Bilowga 12:1–7? [1]

Dadkii Ilaahay waxay ku noolaan doonaan adduun cusub oo cajiib ah, halkaas oo la barakayn doono wax ka badan inta aan ku riyoon karno!

Aan akhrinno **Matayos 24:1–44** si aan wax uga barano waqtiga ka hor inta Ciise soo laaban.

Muxuu Ciise ku yiri cutubyada 6–8? [2]

Muxuu Ciise ku yiri cutubka 14? [3]

Fahfaahin Dheerad ah

Matayos 24:15–21: *Marka aad aragtaan meeshii quduuska ahayd "waxyaalaha nacaybka leh oo baabbi'inaya", sida uu Nabi Daani'eel sheegay...*

Tani waxay ka hadlaysaa sii sheegiddii Daani'eel ee wakhti xun, markii macbadka loogu adeegsan doono allabariyo xun iyo kadibna xisaab la sameyn doono (Daanyeel 9:27; 11:31; 12:11).

Sanadkii 167 BC, boqorkii Giriiga "Antiochus Epiphanes" wuxuu ku bixiyey allabariyo nijaas ah macbadka Yeruusaalem isagoo u adeegsanaya ilaah been ah. Markaas Yuhuuddu waxay bilaabeen kacdoon.

Ciise, si kastaba ha ahaatee, wuxuu weedhan u adeegsaday inuu saadaaliyo laba dhacdo:

1. Macbadka waa la baabi'in doonaa. Tani waxay dhacday sanadkii 70 AD. Waxay ahayd masiibo ugu weyn ee soo martay Yuhuudda. Laakiin waxaan ognahay in macbadka iyo allabariyadii aan loo baahnayn in Ilaahay dembiyadiisa cafiyo dadkiisa. Sababta maxay tahay? [4]

2. Ciise wuxuu sidoo kale ka hadlayey soo laabashadiisa. Kahor inta aanu soo noqon, waxaa jiri doona mucaaradad xun oo lagula kaco dadka Ilaahay.

Maxay yihiin labada dhacdo ee Ciise kaga hadlayo cutubyada 15–20? [5]

Sidee xaalada ahaan doontaa kahor intaan Ciise soo laaban (**aayadda 21**)? [6]

Ciise wuxuu soo xigtay aayad ka mid ah Ishacyaah. Maxuu yiri (**cutubyada 29–30**)? [7]

Yaa garan doona marka Ciise soo laabto (**aayadda 30**)? [8]

Marka wax qaldamaan dunida, sida dhulgariirka, dad badan waxay ka ogaadaan iyagoo daawanaya wararka TV-ga ama taleefankooda. Laakiin qaar ma ogaadaan. Marka Ciise soo laabto, dadka oo dhan waxay isla markiiba ka war heli doonaan. Kuwa hurdaya way soo toosi doonaan. Ma jiri doono qof aan ogayn.

Muxu Ciise u soo diri inay malaa'igtiisu sameyso (**aayadda 31**)? [9]

Maxa la burburin doona oo maxa waligeed baaqi noqon doona (**aayadda 35**)? [10]

Yaa garanaaya wakhtiga uu soo laban doono Ciise (**aayadda 36**)? [11]

Markuu Ciise ahaa nin dunida dul jooga, ma ogaanayaan waxa kaste xata xiliga uu soo laban doono. Haday dadku leeyihiin waxan garan karna wakhtiga uu Ciise soo laabanayo, waa inaan iyaga rumeysaniin. Qarniyo badan ayeey dad isku dayeen inay saadaliyan wakhtiga uu soo laban doono Ciise. Laakin mid qudhaati run ma sheegin! Ilaaheena xaqa ah ee samada ku nool ayaa og wakhtiga uu iman doono taasi oo ah inaan isaga rumeysano!

Wakhtigii Nabi Nuux maxay dadku sameynayeen marku Nuux u sheegay iyaga daadka qaadi doona (**aayadaha 37–39**)? [12]

Kadib maxa ku dhacay iyaga? [13]

Dadka maantu maxay ula mid yihiin dadki wakhtigii Nabi Nuux? [14]

Maxay aayadaha noocan ahi inooga sheegayaan soo laabashada Ciise (**aayadaha 42–43**)? [15]

Maxaynu u baahanahay inaynu sameyno (**aayadda 44**)? [16]

Maalinta Xisaabta

Ciise wuxuu ina siiyay masaal si aan u fahanno maalinta xisaabta.

Akhri **Matayos 25:31–46**.

Ciise wuxuu dadka u qaybin doonaa laba kooxood.

Kooxahan muxuu u qiyaasay labo xayawaan? [17]

Kooxdee ayuu Ciise u oggolaan doonaa boqortooyadiisa? [18]

Kuwa loo yaqaan idaha yaa yihiin? [19]

Sidee ayuu Ciise noo xisaabin doonaa? [20]

Laakiin... Yooxana 3:16 yaa nolosha weligeed ah heli doona? [21]

Ma is diidan yihiin? [22]

- Dhammaanteen waynu dembaabnay. Laakiin nimcada Ilaah darted Masiixu wuu bixiyay dembiyadeenna, waana nala cafiyay. Sidaas ayaanu ku noqonay mid ka hor xukunka Ilaah! (Rooma 3:23–24)
- Adigoo adeegsanaya tusaalaha Ciise, dhammaanteen waa "riyaha" laakiin Ilaahay wuu noo dembi dhaafay wuuna nooga bedelay "idaha"! Waa Ilaah cajiib ah oo aan leenahay!
- Marka Ciise inaga badbaadiyo, wuxuu bedelaa qalbiyadeenna si aan ugu jeclaanno inaan adeegno dadkiisa.
- Waxa aan sameyno waxay muujinayaan in aynu rumaysan nahay Ciise iyo in kale, haddii aan ido ama riyo nahay.

Maxay camalkayagu inaga sheegaan? Ma neef adhiya ah baannu nahay mise ri ah'?

Matayos iyo Yooxanaa waxay wada fahmeen in camalkayagu uu yahay marag cad oo ku saabsan iimaankayaga. Labaduba waxay qoreen in haddii aan rumaysanahay Ciise, waa inaan noqonaa dad sameeya camal wanaagsan. Yooxanaa ma ahayn oo kaliya kii qoray Yooxanaa 3:16, wuxuu kaloo qoray **Yooxanaa 5:28–29**. Aayadahan, maxaa lagu sheegay inuu ku dhici doono kuwa camal wanaagsan sameeyay? [23]

Maxaa lagu sheegay inuu ku dhici doono kuwa camal xun sameeyay? [24]

Janno iyo cadaab

Waxaan aragnaa in Matayos 25:31–46 ay ku jiraan laba meelood oo kala duwan: janno iyo cadaab.

Muxuu Ciise u odhan doonaa kuwa u noolaa isaga (aayadda 34)? [25]

Kuwani waa ereyada ugu quruxda badan ee aan waligeen maqli karno!

Ilaahay wuxuu noo diyaariyey boqortooyadiisa si aan ugu raaxaysano weligeen! (Muujintii 21:3–4)

Ilaahay wuxuu si weyn noo barakeeyaa haddii aan rumaysanno Ciise oo aan adeecno!

Muxuu Ciise u odhan doonaa kuwa naftooda ku noolaa oo Ilaahay ka horyimid (aayadda 41)? [26]

Kuwani waa ereyada ugu argagaxa badan ee aan waligeen maqli karno. Ilaahay wuu ciqaabi doonaa kuwa aan dooneyn inay adeecaan isaga.

Waxay ahaan doonaan kuwo si joogto ah uga go'doonay Ilaahay, oo ay weheliyaan shaydaanka iyo ruuxyada sharka. Waa meel dhimasho weligeed ah.

Kalsoonida

Akhri **Yooxanaa 1aad 4:15–18**.

Yaa noo caawiya si kalsooni leh inaan sugno maalinta xisaabta? [27]

Waa maxay caddeynta ugu weyn ee Ilaahay nagu dhex nool yahay (**aayadaha 16–17**)? [28]

Maxaa caddeyn ah oo nolosheena ku jira oo muujinaya in Ilaahay nagu dhex nool yahay?

Intee baan u jecelnahay oo diyaar ugu nahay inaan adeecno Ciise?

Su'aalo aan isku tijaabino

Guriga:
Ma dedaalnaa si aan qoyska u jeclaanno oo aan ugu dhiirrigelinno?
Ma uga mahadcelinnaa dadka na caawiya (kuwa cuntada kariya, nadaafadda sameeya, dharka dhaqaya, iwm)?
Markaynu aragno qof caawimaad u baahan, ma diyaar baynu u nahay inaan caawinno?

Shaqada:
Sidee baynu shaqada u qabanaynaa? Ma ku shaqaynaa niyad-xumo? Ma rabnaa inaan sida ugu yar qabanno ama waqtiga iska luminno? Mise shaqo wanaagsan baynu ku shaqaynaa, intii karaankeenna ahna baynu ku dadaalnaa si aan Ciise iyo madaxa shaqada uga farxino?

Kulamada:
Ma dhiirrigelinnaa, u ducaynaa oo ma ixtiraamnaa kuwa hoggaanka haya?
Ma ka qayb-qaadannaa nadaafadda iyo caawinta dadka kale dhamaadka kulanka?
Marka qof u baahan yahay caawimaad, ma u dhaqaaqnaa caawinta, mise waxaan nidhaahnaa, "Tani maaha dhibaatadayda, iyaga ayay ku koobantahay"?

Saaxiibtinimada:
Sidee baynu uga hadalnaa dadka kale? Ma hadal wanaagsan baynu ka sheegi, mise wax xun? Sharcigu waa: haddii aadan qofka hortiisa ka odhan karin, ha odhan gabi ahaanba.
Ma u ducaynaa kuwa inagu xanaajiyey ama waxyaabo aan jeclaysan ka sheegay? Haddii aynu qof la muransannahay, ma samaynaa wax walba oo aan ku heshiin karno?

Meelahee ayaad u baahan tahay inaad Ciise weydiisato inuu kaa caawiyo inaad is beddesho?

Caqabaddaha

Maxay tahay in diyaar u ahaanshaha soo noqoshada Ciise? Sideen isku diyaarin karnaa soo noqoshadiisa? [29]

Maxay ahayd caqabadda Ilaahay kugu soo jeediyay casharkan?

Jawaabaha

1 – Dad, dhul, iyo barako.
2 – In marwalba ay jiri doonaan dhibaatooyin, tanina ma ahan in dhammaadka aduunka uu soo dhow yahay.

3 – In war wanaagsan la faafin doono adduunka oo dhan ka dibna uu soo laaban doono.
4 – Geeridii Ciise waxay ahayd qasriga hal mar ah ee dembiyadeena!
5 – Macbadka ayaa la burburin doonaa, ka hor inta aan Ciise dib u soo laaban, waxaa jiri doona mucaarad aad u weyn oo ku wajahan dadka Ilaah.
6 – Waqtiyo aad u adag ayaa jiri doona.
7 – Markay dhacdo xaalad naxdin leh cirka, waxay noqon doontaa calaamad in Ciise soo laabanayo.
8 – Qof walba!
9 – Ururi dadkiisa oo dhan si aad u qaaddo guriga.
10 – Waxyaabaha ma ahan kuwo joogto ah! Laakiin erayada Ciise waa kuwo joogto ah! Erayada Ciise waa run mar walba, mana la illoobi doono.
11 – Kaliya Ilaah.
12 – Waxay sii wadeen inay noolaadaan sidii hore. Waxay ku raaxaysanayeen inay noolaadaan sida ay doonayeen. Ma u hogaansameen Ilaah. Waxay aaminsanaayeen in noloshu ay socon doonto weligeed.
13 – Ilaah ayaa xukummay, waxayna ku dhinteen daadku.
14 – Dadku waxay sii wadaan inay noolaadaan sidii hore. Waxay ku raaxaysanayaan inay noolaadaan sida ay doonaan. Ma dhageystaan Ilaah. Waxay aaminsan yihiin in noloshu ay socon doonto weligeed.
15 – Waxay noqon doontaa mid lama filaan ah.
16 – Waa in aan diyaar u noqonnaa soo laabashada Ciise.
17 – Ariga iyo geela.
18 – Ariga.
19 – Kuwa sameeya wax wanaagsan.
20 – Ciise ayaa na xukumi doona iyadoo lagu saleynayo waxyaabihii aan samaynay.
21 – Dhamaan kuwa iimaanka ku leh Ciise.
22 – Maya!
23 – Waxay heli doonaan nolol joogto ah.
24 – Waxay noqon doonaan kuwo la xukumo.
25 – *I soo gala, barakaysanow Aabbahay, hel dhaxal kaaga—Boqortooyada kuu diyaarsan tan iyo aas-aaska aduunka.*
26 – *Ka tag aniga, waxaad tihiin kuwo la laayo, galaa naarta joogtada ah oo loogu talagalay shaydaanka iyo malaa'igihiisa.*
27 – Haddii aan aqoonsanno Ciise inuu yahay Wiilka Ilaah, haddii aan ku aaminsanahay, Ilaah ayaa ku jira nafteena oo na siiya kalsooni aan ku sugnano maalinta xukunku.
28 – Jacaylkeena Ilaah iyo midkeenba.
29 – Waa inaan maalin kasta noolaannaa sidii maalinta ugu dambaysa ka hor soo laabashada Ciise.
Ilaah ka codso inuu na tuso dembiyadeena si aan u toobad keenno.
Ilaah ka codso inuu na tuso haddii qof aan u baahannahay inaan cafino.
Saaxiibadeena iyo qaraabadeena ha maqlaan ku saabsan Ciise.

Casharka 37aad:

Buugga Muujintii
(Qaybta 1aad)

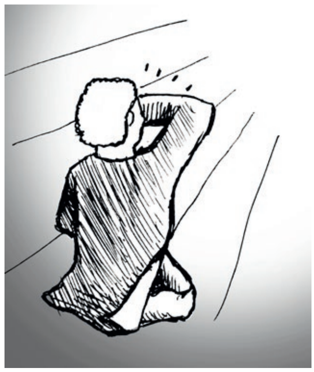

Waxaan u kala qaybin doonaa barashada buugga Muujintii labo qaybood. Qaybta koowaad, waxaan eegaynaa qaar ka mid ah fikradaha ku jira kitaabka, iyo qaybta labaad, waxaan ka baran doonnaa aayad ka mid ah buuggan.

Dhiirrigelin

Markii Yooxanaa qorayay Muujintii, rumaystayaal badan ayaa u dhimanayay iimaankooda Ciise. Boqorkii Rooma wuxuu doonayay dadka inay isaga caabudaan, laakiin rumaystayaashu ma samayn jirin taas.

Muujintii waxaa loo qoray inay dhiirrigeliso rumaystayaasha, kuna xasuusiso rumaystayaasha:

- Ciise waa Boqorka dhabta ah ee xukuma dunida!
- Shaydanku wuu xoog badan yahay oo waa shar, laakiin wuxuu dagaalka ku guuldarraystay markii Ciise ka soo sara kacay dhimashada.
- Ciise wuxuu dhowaan iman doonaa si uu adduunka ugu xukumo, shaydaanka iyo dhammaan cadaawayaashiisana uu naarta ugu diro!
- Markaas, dhammaan kuwa Ciise rumaystay waxay weligood ku noolaan doonaan dhulka cusub ee quruxda badan!

Maxay dadka uu Yooxanaa u qoray ugu baahnaayeen dhiirrigelin? [1]

Maxaa Ilaahay rabay inuu rumaystayaasha ku xasuusiyo kitaabkan? [2]

1.

2.

3.

4.

Goorma ayaa loo baahan yahay dhiirrigelin? [3]

Maxaa Ilaahay rabay inuu ku xasuusiyo kitaabkan? [4]

Aragti dheer

Buuggani aad buu uga duwan yahay buuggagta kale ee Kitaabka Quduuska ah.Buuggani wuxuu ku saabsan yahay aragtida uu Ilaahay siiyay Yooxanaa. Aragtiisa, wuxuu arkayaa oo maqlaa waxyaabo cajaa'ib leh oo u muuqda calaamado leh macno. Tani maaha taariikh. Maaha sidii waxyaabaha lagu qoray Falimaha Rasuullada. Markii aan wax layaab leh aqrinno, waa inaan isweydiinnaa, "Maxay macnaheedu tahay"?

Axdiga Hore waxaan ka helnaa meelo ay nebiyadu ku arkeen aragtiyo macne gaar ah lahaa. Tusaale ahaan, cutubyo ka mid ah Daanyeel, Yexesqeel, iyo Sekaryaah.

Dhammaan sawirrada aan ka helno Muujintii, waxaan ka helnaa Axdiga Hore. Axdiga Hore wuxuu naga caawiyaa inaan fahanno ma aha oo kaliya Muujintii, balse dhammaan buugaagta Axdiga Cusub!

Sidee buu kitaabkani uga duwan yahay kitaabada kale ee Kitaabka Quduuska ah? [5]

Kuwa Axdiga Hore ku jira, nebiyadee ayaa sidoo kale arkay aragtiyo dhacdooyin iyo waxyaabo macno gaar ah lahaa? [6]

Aan eegno qaar ka mid ah calaamadaha ku jira Muujintii:

Masduulaayo iyo geeso

Waa maxay xayawaanka uu Yooxanaa ku arkay **Muujintii 12:3**? [7]

Waa maxay nooca xayawaanka ee masduulaaggu yahay? [8]

Muxuu masduulaaggu ka wakiil yahay? [9]

Imisa gees ayuu leeyahay? [10]

Aan eegno meesha Axdiga Hore laga helayo xayawaan xun oo leh toban gees. Maxay Daanyeel ku aragtay **Daanyeel 7:7**? [11]

Daanyeel 7:24 wuxuu sharraxayaa waxa xayawaankan ka wakiil yahay.

Maxay tobankan geesood ka wakiil yihiin? [12]

Shaydaanku wuxuu ka dambeeyaa awoodda xun ee siyaasadeed.

Tusaalayaal noocee ayaad ka fikiri kartaa? [13]

Tirooyinka

Buugga Muujintii waxaan ku arkaynaa tirooyin badan oo leh macno gaar ah. Kuwani sidoo kale waa calaamado, ma aha tirooyin dhab ah.

Aan eegno qaar ka mid ah tirooyinka aan ku aragno Muujintii.

Toddoba

Akhri **Bilowgii 2:2**. Maxaad u malaynaysaa lambarka toddoba wuxuu ka dhigan yahay? [14]

Akhri **Muujintii 1:11**. Maxaa Ciise u sheegay Yooxanaa inuu sameeyo? [15]

Tani waxay ka dhigan tahay in Muujintii ahayd warqad loo qoray dhammaan kiniisadaha markaas iyo hadda!

Mararka qaar waa inaan xisaab yar samaynaa!

Akhri **Muujintii 12:6**. Haweeneyda waxay ka wakiil tahay kiniisadda.

Muddo intee le'eg ayuu Ilaahay daryeelayaa iyada? [16]

Muddo intee bilood ah ayaa tani tahay? [17]

Muddo intee sano ah ayaa tani tahay? [18]

Haddii toddobo sano ay ka dhigan tahay weligeed, markaa saddex iyo badh sano oo ah badhka toddobada waxay ka dhigan tahay wakhtigeenna duurka oo aan weligiis sii socon doonin!

Lix

Maxay tahay lix? Ma isku mid bay la tahay toddoba? [19]

Lix waxay ka dhigan tahay "maaha toddoba". Waa lambarka aan kaamilka ahayn, sidaas darteed wuxuu ka dhigan yahay shar.

Shaydaanku wuxuu jecel yahay inuu ilaah ku daydo. Mararka qaar waxay u muuqataa in wax la mid yahay "toddoba", waxaana go'aan ku gaari karnaa in ay "toddoba" tahay marka aysan ahayn toddoba, balse ay lix tahay. Shaydaanku wuxuu jecel yahay inuu nagu khaldo inaan isaga adeecno halkii aan Ilaah adeeci lahayn.

Sidee baynu ku garan karnaa in wax ka yimid Ilaah? [20]

Haddii Yuhuuddu rabaan inay wax adkeeyaan, waxay ku yidhaahdaan saddex jeer.

Sidee buu serafima uga hadlay Ilaah **Ishacyaah 6:3**? [21]

Waxay lahaayeen in Ilaah uu si buuxda quduus u yahay.

Haddii toddobadu ka dhigan tahay kaamilnimo, oo aan Ilaah lambarkii siinno, waxaan siin lahayn lambarka 777 sababtoo ah si buuxda ayuu u kaamil yahay. Si kastaba ha ahaatee, Shaydaanku wuxuu jecel yahay inuu nagu khiyaaneeyo. Marnaba ma fiicna. Wuxuu si buuxda u yahay shar. Marnaba ma noqon karo sida Ilaah.

Haddaba lambarkee ayuu ku helayaa **Muujintii 13:18**? [22]

Maxay tani ka dhigan tahay? [23]

Toban

Markii Yooxanaa ka hadlayo muddada, toban maalmood waxay ka dhigan tahay waqti gaaban, halka kun sano ay ka dhigan tahay waqti dheer.

Tusaale ahaan:

Akhri **Muujintii 2:10**. Muddada imtixaankoodu intee ayay sii socon doontaa? [24]

Tani waxay ka dhigan tahay waqti gaaban.

Akhri **Muujintii 20:1–6**. Muddo intee leeg ayaa Shaydaanka la xidhan doonaa? [25]

Muddada intee leeg bay rumaystayaashu Ciise la talin doonaan? [26]

Kun sano waxay ka dhigan tahay waqti dheer. Waa muddada u dhaxaysa imaatinkii ugu horreeyay iyo kan labaad ee Ciise (inta u dhaxaysa sarakiciddiisa iyo imaatinkiisa inuu dunida ku xukumo). Waqtigaasi waa hadda! Ciise waa boqor oo wuxuu dhisayaa kiniisaddiisa. Shaydaanka waa xidhan yahay oo ma yeeli karo waxyeello intii uu doonayay. Laakiin waxaa iman doonta waqti gaaban oo la sii dayn doono si loo sameeyo dhibaatooyin xun, markaasaa Ciise soo noqon doonaa.

Maxay toban maalmood ka dhigan tahay? [27]

Maxay kun sano ka dhigan tahay? [28]

Mid ka mid ah arrimaha waaweyn ee ay maanta Masiixiyiintu ku kala aragti duwan yihiin waa sida loo fahmo Muujintii 20:1–6.

Aan xasuusanno in:

Waxaa jira calaamado badan oo ku jira Muujintii oo "kun sano" ay tahay midkood.

Haddii wax muhiim yahay, markaa Ilaahay marar badan ayuu kaga hadlay Kitaabka Quduuska ah.

Waxaan u baahanahay inaan diirada saarno waxa cad ee Kitaabka ku qoran: Ciise wuxuu u dhintay dembiyadeenna, wuxuu ka soo sara kacay dhimashada, wuxuu ku soo noqonayaa inuu dunida ku xukumo markaasoo dhammaan kuwa isaga u noolaaday ay la noolaan doonaan weligeed abid abuur cusub oo cajiib ah.

Waxaan u baahanahay inaan iska ilaalino inaan ku darin waxa Kitaabka Quduuska ahi caddeeyo marar badan oo ku saabsan dhammaadka adduunka.

Waxa kale oo aan u baahanahay inaan jeclaano kuwa nagu khilaafsan!

Maxaynu u baahanahay inaan xasuusanno marka Masiixiyiinta kale ay nala khilaafsan yihiin? [29]

1.

2.

3.

4.

5.

Lambarka Laba iyo Toban

Akhri **Baxniintii 24:4**. Imisa qabiil ayaa ka jiray Israa'iil? [30]

Akhri **Luukos 6:13**. Imisa rasuul ayuu Ciise xushay? [31]

Maxaad u malaynaysaa laba iyo toban waxay ka dhigan tahay? [32]

Akhri **Muujintii 21:12–14**. Tani waa sharraxaadda Yeruusaalem cusub.

Imisa albaab ayaa ka jira Yeruusaalemta cusub? [33]

Immisa malaa'ig ah ayaa jira? [34]

Immisa aas aas ah ayaa jira? [35]

Tani waa magaalada amaanka ah ee dhameystiran!

Waqti u ah xisaab dheeri ah!

Maxaa ka dhigan 12x12? [36]

Maxaa ka dhigan 144 x 1,000? [37]

Akhri **Muujiintii 7:4**. Immisa qof ayaa Jannada la jiri doona Ciise? [38]

Tani waa tirada buuxda ee aaminayaasha ("12") marar buuxa oo aaminaya ("12") marar aad u tiro badan, oo aan la tirin karin (1,000). 12x12x1,000=144,000.

Marka, maxaa ka dhigan 144,000? [39]

Waxaa jira qol loogu talagalay dhammaan aaminayaasha! Ha aaminin kuwa yidhaahda kaliya waa qol u ah tiro kooban oo aaminaya.

Dhammaan tirada ku jirta Muujiintu waa astaan, ma aha in aan si toos ah u qaadano. Waa in aan ka fikirno waxa Ilaah uu doonayo in uu noogu sheego iyada oo loo marayo tirooyinkan.

Marka, maxaa Yooxaana u qoray Muujiinta? [40]

Aayad xasuus ah

Halkan waxaa ku yaal ballan qurux badan oo Ciise uu u sameeyay kaniisadda. Waa erayga Ciise uu u diray dadkiisa. Wuxuu na ag jooga! Wuxuu na casuumayaa in aan la yeelano saaxiibtinimo dhow isaga!

Muujintii 3:20: "*Halkan waxaan ahay! Waxaan ka istaagay albaabka waxaanan dhufanayaa. Haddii qofna codkayga maqlo oo albaabka furo, waxaan geyn doonaa oo la cunayaa qofkaas, iyaguna aniga ayey la cuni doonaan.*"

Fahfaahin Dheeraad: Imtixaanka tirada

Maxay tirada 7 ka dhigan tahay? [41]

Maxay tirada 6 ka dhigan tahay? [42]

Maxay 10 maalmood ka dhigan tahay? [43]

Maxay tirada 12 ka dhigan tahay? [44]

Sidee baad u dhiirrigelin kartaa qof la cadaadiyo?

Maxay fikradaha ka socda Muujintii aad la wadaagi kartaa?

Jawaabaha

1 – Maxaa yeelay rumeystayaal badani way diidii doonan in ay rumayaan ciise.
2 – 1) Ciise waa Boqorka dhabta ah ee maamula aduunka!
2) Malaha Shaydaanku waa xoog badan yahay oo xun, laakiin wuxuu ku guuldareystay dagaalkii markii Ciise ka soo noolaaday dhimashada.
3) Dhawaan Ciise wuxuu imaan doonaa inuu xukumo aduunka oo uu Shaydaanka iyo dhammaan cadowga Ciise u darayaa naarta!
4) Markaas dhammaan kuwa rumeeyey Ciise waxay kula noolaan doonan weligood dhulka cusub ee quruxda badan!
3 – Maalin kasta!
4 – Ciise waa Boqorka dhabta ah ee maamula aduunka!
Lagga yabaa Shaydaanku waa xoog badan yahay waanu xun yahay, laakiin wuxuu ku guuldareystay dagaalkii, markii Ciise ka soo noolaaday dhimashada.
Dhawaan Ciise wuxuu imaan doonaa inuu xukumo aduunka oo uu Shaydaanka iyo dhammaan cadowgiis naarta ku daro!
Markaas dhammaan kuwa rumeeyey Ciise waxay ku noolaadaan weligood dhulka cusub ee quruxda badan!
5 – Tani waa aragtida uu Ilaah siiyey Yooxanaa. Tani maaha taariikh.
6 – Daanyeel, Yexesqeel, iyo Zakeriyah.
7 – Yooxanaa wuxuu arkay masduulaga cas.
8 – Waa xun oo khatar ah.
9 – Shaydaanka.
10 – Toban Geesood.
11 – Wuxuu arkay xayawaan argagax leh oo leh toban geesood.
12 – Toban Boqoro.
13 – Hitler, Stalin, Daacish “ISIS”, Taalibaan.
14 – Ilaah wuxuu abuuray aduunka lix maalmood wuxuuna nastay maalintii toddobaad.
Toddobo micnaheedu waa “kaamil” ama “dhameystiran”.
Toddobadu waa tirada kaamilka ah ee Aayadaha Quduuska ah.
15 – Qor warqad loogu talagalay toddobada kaniisadaha.
16 – 1,260 maalmood.
17 – 42 bilood. (1,260 qaybta 30 = 42)
18 – Saddex sano iyo bar. (42 qaybta 12 = 3.5)
19 – Maya!
20 – Inta aan akhrino Erayga Ilaah, ayaa ka wanaagsan inaan ka soocno runta iyo beenta.
21 – Quduus, quduus, quduus.
22 – 666.
23 – Waa mid si buuxda oo dhameystiran oo aad u shar badan.
24 – 10 maalmood.
25 – 1,000 sano.
26 – 1,000 sano.
27 – Waqti gaaban.
28 – Waqti aad u dheer.

29 – 1) Waxaa jira astaamo badan oo ku jira Muujintii, "1,000 sano" waa mid ka mid ah.
2) Haddii wax muhiim ah yahay, Ilaah wuxuu noo sheegi doonaa marar badan oo ku jira Aayadaha Quduuska ah.
3) Waxaan u baahanahay inaan diirada saarno waxa caddaan ah ee ku jira Aayadaha Quduuska ah: Ciise wuu u dhintay dembiyadeena, wuu ka soo noolaaday kuwii dhintay, wuu soo noqonayaa isagoo ah xukumee aduunka, markaas dhammaan kuwa u noolaan jiray isaga waxay ku noolaadaan isaga weligeed abuur cusub oo cajiib ah.
4) Waxaan u baahanahay inaan ka taxadarnaa inaan ku darsano waxa Aayadaha Quduuska ah si cad oo marar badan u sheegay inay ku saabsan tahay dhammaadka aduunka.
5) Waxaan sidoo kale u baahanahay inaan jeclaanno kuwa aan inagga ahayn!

30 – 12.

31 – 12.

32 – Qaddarka wuu buuxa ama wuu dhameystirmay—midna ma maqna.

33 – 12.

34 – 12.

35 – 12.

36 – 144.

37 – 144,000.

38 – 144,000.

39 – Tani tiro waxay matalaysaa tirada guud ee rumeystayashaa. Waxay ka dhigan tahay dhammaan rumaystayashu mar walba jiray iyo dhammaan rumaystayasha hadda jira iyo kuwa nagu soo socdaba.

40 – Wuxuu qoray si uu u dhiirrigeliyo kaniisadda, taasoo la kulantay cadaadis badan.

41 – Kaamil ama dhameystiran.

42 – Xun.

43 – Waqti gaaban.

44 – Qaddarka buuxa ama dhameystir.

Casharka 38aad:

Buugga Muujintii
(Qaybta 2aad)

Aan ka baranno qayb ka mid ah cutubka koowaad ee Muujintii.

Akhri **Muujintii 1:12–18**.

Aayadda 12, maxay toddobada nalood calaamad u yihiin? (aayadda 20) [1]

Muxuu Ciise naftiisa ugu yeeray **Yooxaana 8:12**? [2]

Iftiinku muxuu qabtaa? [3]

Sidee bay reer Bani Israa'iil u ogaadeen meesha ay u aadi lahaayeen saxaraha (Baxniintii 13:21)? [4]

Sidee bay **Sabuurka 27:1** u tilmaamaysaa Ilaahay? [5]

Sidee bay **Sabuurka 119:105** u qeexaysaa erayga Ilaahay? [6]

Muxuu Ciise ula jeedaa markii uu yiraahdo "iftin dunida"? [7]

Haddii kaniisadaha ay yihiin meelahaa nalalka la saaro, maxay tahay shaqadooddu? [8]

Ciise xaggee ku suganyahay **Muujintii 1:13**? [9]

Maxay tani ka dhigan tahay? [10]

Maxaa Ciise xiran yahay? [11]

Yaa xiraan dhar dheer ee leh xariirta **Baxniintii 28:4**? [12]

Maxaa laga qoray timihiisa (**Muujintii 1:14**)? [13]

Timaha cad maxay ka dhigan yihiin? [14]

Markii Danyeel Ilaahay ku arkay aragti Daanyeel 7:9, timihiisuna waxay ahaayeen cad.

Maxay taasi ka dhigan tahay Ilaahay? [15]

Maxaa laga qoray indhaha Ciise (**Muujintii 1:14**)? [16]

Maxaad u malaynaysaa inay taasi ka dhigan tahay? [17]

Maxaa laga qoray cagahiisa (**Muujintii 1:15**)? [18]

Birta dhalaalaysa waa bir adag oo dhalaalaysa. Waxaa loo isticmaali jiray in birta la nadiifiyo si loo isticmaalo sida muraayad.

Maxay birta dhalaalaysa ka dhigan tahay? [19]

Daanyeel sidoo kale wuxuu arkay nin cajiib ah aragtidiisa oo leh indho iftiin leh, gacmihiisa iyo cagahiisa waxay ahaayeen sida birta (Daanyeel 10:6).

Maxaa laga qoray codka Ciise (**Muujintii 1:15**)? [20]

Maxaad u malaynaysaa inay taasi ka dhigan tahay? [21]

Tani sidoo kale waa codka u maqlay Yexesqeel riyaddiisa (Yexesqeel 43:2).

Maxaa ku jiray gacanta midig ee Ciise (**Muujintii 1:16**) [22]

Maxay tani ka dhigan tahay (**Muujintii 1:20**)? [23]

Ciise wuxuu leeyahay awood buuxda oo ku saabsan malaa'igta oo dhan!

Akhri **Cibraaniyadda 1:14**. Malaa'igtu maxay sameeyaan? [24]

Maxa ka soo baxa afka Ciise (**Muujintii 1:16**)? [25]

Maxay tani ka macno tahay? Akhri **Ishacyaah 11:14** (wax sii sheegidda ku saabsan Masiixa). [26]

Maxaa ka soo baxa afka Ciise (**Muujintii 1:16**)? [27]

Goorma wajiga ciise iftiimay sida ku qoran injiilka? Akhriso **Matayos 17:1–2**. [28]

Maxay tani muujinaysaa? [29]

Muxuu Ciise ku yidhi Yooxaana (**Muujintii 1:17**)? [30]

Imisa jeer ayay ku qoran tahay Kitaabka "Ha baqin!"? [31]

Hal mar maalin kasta sanadka! Maalin kasta Ilaahay wuxuu doonayaa inuu na xasuusiyo inaynan baqin!

Waa in aan Ilaahay kaliya ka baqno!

Maxay kale Ciise uu yidhi (**Muujintii 1:17–18**)? [32]

Maxay tani ka dhigan tahay? [33]

Sidee ayaad ugu sharxi lahayd Ciise asxaabtaada?

Isticmaal erayo ka yimid cutubkan si aad Ciise ugu amaanto ama ugu mahadceliso.

Jawaabaha

1 – Kaniisadaha toddobada ah.
2 – Iftiinka dunida.
3 – Iftiinku wuxuu noo oggolaanayaa inaan aragno!
4 – Ilaahay waxay hogaaminayeen tiir daruuro ah maalintii iyo tiir dab ah habeenkii si uu u siiyo iftiin.
5 – *Isagu waa iftiinkeyga iyo badbaadadeyda.*
6 – *Eraygaaga waa nal cagahayga ah iyo iftiin dariiqayga ah.*
7 – Isagu wuxuu sheeganayey inuu yahay Ilaahay. Kaliya Ilaahay ayaa si dhab ah noogu muujin kara qalbiyadeena iyo sida aan u noolaanno.
8 – In iftiinka Ciise ka dhex iftiimo kaniisadaha oo ku faafiyo bulshadeena! Dadka u ogolow inay arkaan jacaylka iyo wanaagga Ciise iyada oo aan marna naftayada ka gudubno!
9 – Isagu wuxuu ka mid yahay nalalka.
10 – Ciise waa nala jira—ma uusan nooga tagin!
11 – Isagu wuxuu xiran yahay dhar dheer oo leh xariir dahab ah oo nawaaxigiisa.
12 – Kuwani waxay ahayd dharka wadaadka sare, Aaaroon.
13 – Timihiisa wuxuu ahaa sida cad sida dhogor ama sida baraf.
14 – Taasi waxay ka dhigan tahay inaad leedahay xikmad—taas awgeed, Bartamaha Aasiya, ragga waaweyn waxaa loo yaqaannaa “dhogorta cad”!
15 – Ilaahay wuxuu leeyahay xikmad dhammaystiran.
16 – Indhihiisu waxay ahaayeen sida dab iftiimaya.
17 – Ilaahay wax walba wuu ogaadaa. Ma qarin karno wax Ilaahay ka dhanka ah!
18 – Cagahiisu waxay u egyihiin bir dhalaalaysa oo ku jirta foornada.
19 – Ammaan, xoog, iyo nabadgelyo.
20 – Waxay la mid ahayd codka biyaha xooggan.
21 – Ciise wuxuu ku hadlaa awood iyo maamul.
22 – Toddobo xiddigood.
23 – Kuwani waa farriin yaha ama malaa’igaha kaniisadaha toddobada ah.

24 – Malaa'igta waxay na caawiyaan mar walba, xitaa haddii aanan arkin!
25 – Waran labajibaaran.
26 – Ciise wuxuu xukumi doonaa adduunka oo dhan!
27 – Wajigiisu wuxuu ahaa sida qorraxda iftiimaysa.
28 – Markii Ciise qaatay beter, yacquub, iyo yusuf buurta, wuxuuna ka muuqday isbedel weyn oo ay ka hor imanayeen.
29 – Tani waxay muujinaysaa ammaan Ciise.
30 – Ha baqin!
31 – 365 jeer.
32 – *Anigu waxaan ahay kii hore, aniguna waxaan ahay kii dambe. Waan noolahay! Waxaan dhintay, laakiin eeg, waxaan noolahay weligeey! Waxaan haystaa furayaasha dhimashada iyo jahannamka!*
33 – Masiix Ciise waa mid waara. Wuxuu noloshiisa u bixiyay allabari wuxuuna dib u kacay. Sidaas darteed, Masiix wuxuu guulaystay dhimashada! Sidaas darteed, wuxuu go'aamiyaa waxa nagu dhaca dunidan iyo mustaqbalkeena weligeed ah.

Casharka 39aad:

Abuurista Cusub

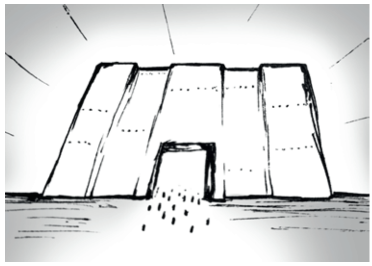

Ilaahay wuxuu oofinayaa ballamadiisa!

Maxay ahaayeen ballamadii uu Ilaahay u sameeyay Ibraahim ee ku qoran **Bilowgii 12:1–7**? [1]

Goormuu Ilaahay si buuxda u oofin doonaa ballamadiisa uu Ibraahim u sameeyay? [2]

Sidee bay dadku, dhulku, iyo barakadu u ekaan doonaan?

Kuwa kuma jiri doona dadka abuurista cusub? Yaa la noolaan doona Ilaahay weligood? Akhri **Muujintii 7:9**. [3]

Dhulku sidee buu noqon doonaa? Akhri **Muujintii 22:1–5**. [4]

Sidee baa Ilaahay inoogu barakayn doonaa? Akhri **Muujintii 21:3**. [5]

Aan akhrino **Muujintii 21:1–8** si aan wax badan uga fahanno saddexdan shay.

Dhul Cusub

Maxaa ku dhacay dhulka markii Aadan iyo Xaawo ay dembaabeen ee Bilowgii 3:17–18? [6]

Muujintii 21:1: Maxaa dhici doona samadii iyo dhulkii hore? [7]

Muujintii 21:5: Maxay Ilaahay cusboonaysiin doonaa? [8]

Ilaahay wuxuu ballanqaaday hoy cusub oo dadkiisu ku noolaan doonaan. Waxay ka fiicnaan doontaa dhulkii ballanqaadka ama beertii Eeden! Ma jiri doonto cid haleysani hoygeenna cusub. Shaydaanka iyo cadowga Ilaahayna halkaas kuma sugnaan doonaan.

Akhri **1 Korintos 15:42–44**. Jidhkeenna sidee buu noqon doonaa? [9]

Ilaahay wuxuu inaga dhigi doonaa kuwo qumman, jidh quman oo aan xanuun iyo dembi lahayn!

Dadkii

Akhri **Muujintii 21:2**. Waa maxay saddexda weedhood ee kala duwan ee ku tilmaamaysa kaniisadda? [10]

Maxay weedhahan ina baraayn?

- **Magaalada Quduuska ah**—Ma qiyaasi kartaa bulsho aan qof eex leh lahayn, mana jiro qof midba midka kale xumaantiisa u bogaya?
- **Yeruusaalem Cusub**—Tani waxay mataleysaa magaalada ugu qurux badan! Wax kasta oo cusub ayaa jiri doona, mana duugoobayaan!

  Wax wasakh ah, qashinka, guryaha dhacaya, godadka waddooyinka, dadka saboolka ah, xayaysiisyada beenta kuu sheega, waxaas oo dhan ma jiri doonaan!

  Wax walba way qurux badan yihiin, cusub yihiin, nadiif ah, oo xasilloon oo si ficaan u shaqeeya!

  Mar kasta oo wax ina dhibaan aduunka, waa fursad uu Ilaahay inoo xasuusinayo in kani aanu ahayn gurigeennii dhabta ahaa—wuxuu inoo diyaarinayaa hoy ka fiican!
- **Gabar cusub oo u labisan ninkeeda** waxay ka dhigan tahay in rumaystayaashu noqdeen dadka ugu quruxda badan iyo jecel.

Sidee buu Ciise inoo qurxiyaa? Akhri **Efesos 5:25–27**. [11]

Oo Dabcan, Ruuxa Quduuska ah ayaa nolosheenna ka shaqeynaya si uu inaga dhigo kuwo la mid ah Ciise.

Sharaxaddani waxay ina caawinayaan inaan fahanno in kaniisaddu ay ku weyn tahay indhaha Ilaahay! Sidaas darteed, waa inaan u dhaqannaa midba midka kale sida walaalo iyo walaalo qaali ah. Xubin kasta oo kaniisadda ka tirsan waa qaali!

Ilaahay wuxuu ku dhex shaqeynayaa mid kasta oo inaga mid ah si uu inaga dhigo kuwo la mid ah Ciise, laakiin ilaa aan gaarno Yeruusaalemta Cusub waa inaan is dulqaadno oo is cafinnaa! Waa inaan sameynaa wax walba oo aan ku caawin karno midba midka kale si aan ugu gudubno abuurista cusub!

Barakada

Akhri **Muujintii 21:3**. Xaggee buu Ilaahay ku sugnaan doonaa? [12]

Ma noqon doonno oo kaliya dad cusub oo leh hoy cusub, laakiin waxaan yeelan doonaa saaxiibtinimo cusub oo Ilaahay la leh!

Haddii aan rumaysanahay Ciise, waxaan horeba ula joognaa saaxiibtinimo Ilaahay! Laakiin abuurista cusub, waxay noqon doontaa wax aad u weyn! Waxay noqon doontaa yaab leh!

Akhri **Muujintii 21:4**. Maxaa Ilaahay innaga dhiggii doonaa? [13]

Maxaa ka maqnaan doona Yeruusaalemta Cusub? [14]

Akhri **Ishacyaah 35:10**. Dadku sidee bay dareemi doonaan Yeruusaalemta Cusub? [15]

Akhri **Muujintii 21:6**. Sidee buu Ciise isku tilmaamaa? [16]

Maxay ka dhigan tahay? [17]

Maxaa Ciise ina siinayaa? [18]

Kuwa badan buu Ciise siinayaa biyaha nolosha? [19]

Maxay ka dhigan tahay inaad harraad dareento? [20]

Maxay ka dhigan tahay inaad ka cabto biyaha nolosha? Akhri **Yooxanaa 7:37–39**. [21]

Ma ka cabtaa biyaha nolosha maalin kasta?

Inta u dhaxaysa hadda iyo dhammaadka dunida Akhri

Muujintii 21:7. Maxay ka dhigan tahay kuwa guulaystay? [22]

Goorma ayay adagtahay inaad sii raacdo Ciise? [23]

Maxay noqon doontaa abaalmarinteennu? [24]

Markii aan galno hoygeenna cusub, waxay ka wanaagsan tahay sidii aan weligeen qiyaasi karnay!

Akhri **Muujintii 21:8**. Maxaa ku dhici doona dhammaan dadkan xun? [25]

Caqabadaha

Way fududahay in la maleeyo in aayaddani ay ka hadlayso dadka kale, kuwa xun. Laakiin...

- Mar kasta ma ka baqnaa inaan raacno Ciise?
- Mar kasta ma daacad ayaan u nahay isaga?
- Mar kasta ma xun nahay (xitaa shuqulladeenu Matayos 5:27–29)?
- Mar kasta ma annagu ma nahay dilaya (xitaa maskaxdeena dhexdeeda Matayos 5:21–22)?
- Mar kasta ma ku caabudnaa sanamyada? Waxa ugu badan ee aynu jecel nahay waa sanamka.

Akhri **Sharciga Kunoqoshadiisa 6:5**. Intee in le’eg ayaan Ilaahay u jeclaanaynaa? [26]

Ilaahay wuxuu doonayaa inaan isaga ka jeclaano wax kasta oo adduunka ku jira!

Laakiin ilaa aan gaarno abuurista cusub, dhammaanteen Ilaahay waynu ku guuldareysan doonnaa.

Markaa maxaan sameyneynaa marka Ilaahay nagu tuso dembigeenna? [27]

Ilaahay mar kasta wuu diyaar u yahay inuu na cafiyo!

Ma ogolaatay Ilaahay inuu ka dhigo mid la mid ah Ciise?

Markaa maxaynu maanta ku barannay abuurista cusub? [28]

Aan si adag ugu shaqayno inaan noqono aroosadda quruxda badan ee Ilaahay nagu abuuray!

Jawaabaha

1 – Dadka, dhulka, iyo barakada.
2 – Waxaan aragnaa sida Eebbe ugu bilaabayo fulinta ballamahan Kitaabka Quduuska ah oo dhan. Laakiin Eebbe wuxuu si buuxda u fulin doonaa ballamahan abuurka cusub, oo sidoo kale loo yaqaan Yeruusaalemta cusub.
3 – Dadka Ilaah waxay ka iman doonaan qabiil kasta, qaran kasta, iyo luuqad kasta!
4 – Waxay noqon doontaa dhul mucjiso ah: ma jiri doonto gaajo, ma jiri doonto dembi, ma jiri doonto xanuun, ma jiri doonto dhimasho, ma jiri doonto mugdi, ma jiri doonto dhibaato, wax cabsi leh ma jiri doono.
5 – Eebbe wuxuu inagu mannaystaa wax aan ka fekerayno inay suurogal yihiin ka badan! Abuuraha cirka iyo dhulku qudhiisu, oo naxariis iyo jacayl leh, ayaa nala joogi doona!
6 – Eebbe wuxuu nacdalay dhulka. Aduunkeena waa la beddelay oo waa jabtay.
7 – Waxay dhowaan dhammaan doonaan.
8 – Wax walba!
9 – Ma quustaan, waa sharaf leh, waa xoog badan tahay, waa ruuxi.
10 – Magaalo Quduus ah, Yeruusaalem cusub, iyo aroosad qurux badan oo loo labisay ninkeeda.
11 – Wuxuu na la hadlayaa eraygiisa si aan u fahanno dembiyadeenna oo aan weydiisanno inuu naga caawiyo inaan isbeddelno.

12 – Wuxuu la joogaa dadkiisa!
13 – Wuxuu tirtiri doonaa ilmada ka soo qubata indhahooda. Wuxuu fahmayaa dhammaan xanuunkeenna. Wuxuu na siinayaa qaraabo.
14 – Ma jiri doonto dhimasho dambe, ma jiri doonto murugo dambe, ma jiri doonto oohin dambe, ma jiri doonto xanuun dambe.
15 – Waxay noqon doonaan farxad aanan qiyaasi karin!
16 – Alfa iyo Omeega, Bilowga iyo Dhammaadka.
17 – Alfa iyo Omeega waxay ahaayeen xarfaha ugu horeeya iyo kuwa ugu dambeeya ee alifbeetada luuqadda Giriigga. (Axdiga Cusub waxaa asal ahaan lagu qoray luuqadda Giriiga). Ciise wuu joogay marka la abuuray dunida, Ciisena wuu imaan doonaa dhammaadka dunida.
18 – Biyaha nolosha.
19 – Kuwa ay gaajada iyo harraadku hayso.
20 – Waxay ka dhigan tahay inaan ogaanno inta aan ugu baahanahay Eebbe. Waxaan ogaanaynaa inaan dhimanno la'aantiis.
21 – Waxay ka dhigan tahay inaan ka codsanno Ciise inuu na buuxiyo Ruuxiisa Quduuska ah!
22 – Tani waa qofka raacaya Ciise si kasta oo ay u dhacaan. Wuxuu daacad u yahay dhammaadka.
23 – Goorma:
- Dadku waxay inoo arkaan si xun sababtoo ah rumaysigeenna.
- Dadku waxay nagu dhibaan.
- Waxaan dareemeynaa in waxba nolosha aan u shaqeyneyn—wax walbaa waxay sii xumaanayaan.

24 – Waxaan dhaxlaynaa wax walba, waana caruurta Eebbe! Waxaan si joogto ah Eebbe ugu ahaan doonaa!
25 – Waxaa lagu tuurayaa harada baaruudda gubaysa.
26 – Qalbigeena oo dhan, nafteena oo dhan, iyo xooggayaga oo dhan.
27 – Toobad keen oo Ciise weydiiso inuu beddelo qalbigaaga.
28 – Eebbe wuxuu si buuxda u fuliyaa ballanqaadyadii uu siiyey Ibraahim marka Ciise soo laabto. Waxaan noqon doonaa dad cusub oo leh jidh wanaagsan, guri cusub, iyo saaxiibtinimo cusub oo aan la leenahay Eebbe! Ciise wuxuu inoo siiyaa wax kasta oo aan u baahanahay si aan halkaas u tagno. Waxaan u baahanahay inaan daacad u noqono ilaa dhammaadka.

Casharka 40aad:

Qisooyinka Kitaabka Quduuska ah oo lagu mujiyeey sideed Sawir

Si aan dib u eegis ugu sameyno waxa aan ka baranay casharkaan, waxaan adeegsan doonnaa sawirradan mar kale si aan u sharaxno qodobbada ugu waaweyn ee qisada Kitaabka Quduuska ah.

Waxaan akhrin doonnaa sawirka koowaad, ka dib qof ka tirsan kooxda waa inuu ku celiyo macluumaadkan isagoo aan akhrinayn. Kadib waxaan akhrin doonnaa sawirka labaad, qof kalena waa inuu ku celiyo. Marka aan dhamayno, dhammaan sawirradan sideeda ah waxaan u celin doonnaa mid mid annagoo aan erayada eegin. Waxaad ku dari kartaa faahfaahin dheeraad ah oo ka soo baxay casharrada marka aad wada sharaxdo dhammaan sawirradan sideeda ah.

1. Abuurista

Wax kasta oo uu Ilaah abuuray waxay ahaayeen kuwo wanaagsan. Ilaah wuxuu la joogay dadkii ugu horreeyay, Aadan iyo Xaawa, beer qurux badan oo loo yaqaanay Beerta Eeden.

2. Bilowgii Dembiga Aadan iyo Xaawa

Waxay ku caasiyeen Ilaah oo way dhegaysteen shaydaanka. Sidaas darteed, waxay lumiyeen barakooyinka Ilaah, oo ay ku jirto nolosha weligeed ah.

Fallaar ku taal sawirka waxay muujineysaa in Ilaah uu ka eryay beerta iyo agjoogiisa.

Tan iyo waagaas, dadka waxay jeclaan lahaayeen inay la xiriiraan Ilaah oo ay mar kale la joogaan agjoogiisa.

3. Ballan Ilaah

Wuxuu u ballan qaaday Ibraahim inuu noqon doono aabaha dad gaar ah Ilaah. Ilaah wuxuu Ibraahim u ballan qaaday dhul ay dadkiisu degaan, halkaas oo uu Ilaah la joogi doono iyaga.

Ilaah wuxuu ballan qaaday inuu quruumaha oo dhan barako ku siin doono isaga dhexdiisa.

Taajku wuxuu u taagan yahay in Ilaah uu noqon doono boqor wanaagsan oo ay leeyihiin.

Rainbow (qaansoroobaad) waxay u taagan tahay in Ilaah uu ballantiisa oofiyo (Bilowgii 9:13–16). Had iyo jeer waad ku kalsoonaan kartaa!

4. Baxsashada Dadkii Ilaah

Waxay ku jireen waddan shisheeye oo Masar ah, halkaas oo ay ahaayeen addoomo. (Xaramtu waxay u taagan tahay Masar.)

Fallaaru waxay tilmaamaysaa in Ilaah uu ka badbaadiyey dadkiisa addoonsigii xumaa ee Masar.

5. Dhulka Ilaah

Wuxuu dadkiisa u hogaamiyay dhulkii la ballan qaaday. Waxay ka adkaadeen Kancaaniyiintii ku noolaa dhulkaas, oo ahaa dad aad u xun.

Ilaah wuxuu barakeeyey dadkiisa, laakiin waxay caabudeen ilaahyo kale. Ilaah wuxuu ku digay marar badan, balse ugu dambayntii Ilaah wuxuu diray qurbajoog. Kadib Ilaah ayaa dib ugu soo celiyay dhulkii la ballan qaaday, laakiin weli kuma ay dhaganeyn sharciga Ilaah, wayna sii dembaabeen.

Waxay u baahnaayeen Badbaadiye badbaadiya dembigooda. Waxay u baahnaayeen Boqor maamula si sax ah. Ilaah wuxuu ballan qaaday in maalin maalmaha ka mid ah uu soo diri doono qofkaas: Masiixiisa.

6. Ciise Masiix waa Ilaah

Wuxuu oofiyey ballantiisii! Ilaah ayaa u yimid dunidan si uu uga noqdo Badbaadiyaha. Magaca Ciise wuxuu macnaheedu yahay "Ilaah baa badbaadinaya". Ciise wuxuu ahaa Masiixii Ilaah. Wuxuu u noolaa sidii Israa'iil kaamil ah, oo uu ku jiray xiriir wanaagsan oo uu la lahaa Ilaah, wuxuuna ku dhintay iskutallaabta. Geeridiisu waxay ahayd allabari kaamil ah oo dembiyadeenna ah si Ilaah uu noo cafiyo.

Soo sara kaciddiisa waxay muujisay inuu ka adkaaday dembiga, geerida, iyo shaydaanka! Haddaba dadka waxay mar kale la saaxiib noqon karaan Ilaah!

7. Soo Laabashada Ciise

Ciise wuxuu haatan ku sugan yahay jannada.

Fallaaru waxay muujinaysaa in Ciise uu soo laaban doono si uu dhammaad ugu soo oogo dunida oo uu dadka oo dhan u xukumo. Ilaah, Ciise dhexdiisa, wuxuu xukumi doonaa dadka oo dhan.

8. Abuuris Cusub

Boqor Ciise wuxuu dadkiisa u keeni doonaa guriga. Waxaan la noolaan doonaa Ilaah dhulka cusub, ee la ballan qaaday, oo weligiis ah!

Dembi dambe ma jiri doono, murugo ama geeri midna ma jiri doono!

Ciise wuxuu Shaydaan u diri doonaa cadaabta.

Dadka Ilaahna waxay ku raaxaysan doonaan nolol weligeed ah Ilaah la joogi doona abuurista cusub!

Qofkee ayaad sawirradan u sharixi kartaa toddobaadkan?

Sidee ayuu ogaanshaha qisada weyn ee Ilaah kuugu dhiirigelinayaa maanta?

Kooraskan oo ka kooban afartan cashar wuxuu kugu hagi doona qisoonyinka Kitaabka Quduuska ah, adigoo arki doona sida qeyb walba inoogu tilmaamayso Ciise. Cashar kasta wuxuu leeyahay su'aalo badan, dhamaan jawaabahooduna waxay ku jiraan dhamaadka casharka. Habka sidan ah ayaa looga faa'iideysan kara in dhammaan Masiixiyiinta heer kasta oob aay leeyihiin aqoonta Kitaabka Quduuska ah. Ujeedadu waa in kuligood Masiixiyiinta laga caawiyo si ay u bartaan jacaylka akhriska Erayga Ilaah oo ah Kitaabka Quduuska ah.